

ရုပ်ရှင်စာအုပ်

BURMESE CLASSIC

မိုးအေးဖောင်

(ဗုဒ္ဓနှင့်ဗုဒ္ဓဝါဒ ကျမ်းပြု)

စိတ်ပညာ နှင့်

ကိုယ်ကျင့်တရား

တတိယအကြိမ်

2007.GRAPHIC DESIGN : KYAW MINN MOUNG

www.burmeseclassic.com

ဗုဒ္ဓအကြောင်းကို
 ပိဋကတ်စာပေ၌ လေ့လာသိရှိကြရသော
 ယခုခေတ် အနောက်တိုင်းပညာရှင်များသည်
 ဗုဒ္ဓဝါဒီများ မဟုတ်စေကာမူ
 ဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုကြ၏။
 ဗုဒ္ဓကို လူတို့ ကြည်ညိုကြခြင်းမှာ
 အခြားအကြောင်းကြောင့်မဟုတ်၊
 ဗုဒ္ဓ၏ အကျင့်သီလကြောင့်ဖြစ်၏။
 ဗုဒ္ဓ၏ သနားကြင်နာမှု၊
 သဘောထားကြီးမှု၊
 စိတ်နှလုံးသိမ်မွေ့မှုများသည်
 ပိဋကတ်စာပေ၌ ဖော်ပြထားသော
 ဗုဒ္ဓဘဝ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များ၌ ထင်ရှား၏။

ခိတ်ပညာနှင့်ကိုယ်ကျင့်တရား

ဦးအေးမောင်

ဗာတိကာ

* ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်းအမှာစာ	
* ကျမ်းဦးစကား	၁၁
၁။ ကိုယ်ကျင့်တရားပြဿနာ	၁၅
၂။ အကောင်းနှင့်အဆိုး	၂၅
၃။ အမှုသည်သာပဓာန	၃၄
၄။ စေတနာအသိပညာနှင့် အကျိုးတရား	၄၅
၅။ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ချမ်းသာသုခ	၅၇
၆။ သဘာဝတရားနှင့် အကောင်းအဆိုး	၆၈
၇။ အခြားစဉ်းစားဖွယ်ရာများ	၈၃
၈။ မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးရမှု	၉၅
၉။ ဇာတိစိတ်	၁၀၆
၁၀။ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ	၁၂၀
၁၁။ ကာမနယ်မှ အကောင်းအဆိုး	၁၃၉
၁၂။ မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုး	၁၅၃
၁၃။ အားထုတ်မှုနှင့် ယုံကြည်ချက်	၁၆၅
၁၄။ အလေ့အကျင့်	၁၇၅
၁၅။ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား	၁၈၄
၁၆။ ကိုယ်ကျင့်တရားမှ အကျိုးအမြတ်	၁၉၇
၁၇။ ဗုဒ္ဓစာပေမှ စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား	၂၁၈
* ခိုငြိမ်းပြုသော စာအုပ်များ	၂၅၅

ဆရာကြီးဦးအေးမောင်

(၁၉၁၄-၂၀၀၂)

၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ ဗေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဦးလွင်မြို့၌ အဖ ဦးသိန်းကျော်နှင့် အမိ ဒေါ်သင်တို့မှ ဖွားမြင်သည်။

မန္တလေးမြို့ ဝယ်စလီကျောင်း၌ ပညာသင်ကြားခဲ့ကာ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ဆယ်တန်းအောင်မြင်သည်။ ရန်ကုန်ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်သို့တက်ရောက်၍ ၁၉၃၇ ခုနှစ်၌ ဆရာဖြစ် စာမေးပွဲအောင်မြင်သည်။ မုံရွာမြို့ ဝယ်စလီကျောင်း၌ ၁၉၃၈ မှ ၁၉၄၀ ထိ သုံးနှစ်ကြာ ကျောင်းဆရာလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန် ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ် လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၌ ဆရာအဖြစ် ၂ နှစ်ကြာလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

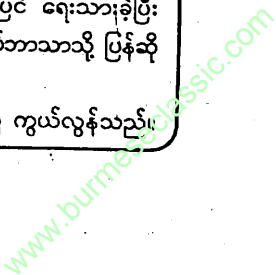
စစ်ပြီးခေတ်တွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၅၅ ခုနှစ်အထိ စာပေဗိမာန်၊ ဘာသာပြန် စာပေအသင်း၌ လက်ထောက်အယ်ဒီတာ(စာတည်း)အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် အငြိမ်းစားယူသည်။

မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ ဂါးဒီးယန်းမဂ္ဂဇင်း၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်(မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်) သတင်းစာနှင့် အခြားမဂ္ဂဇင်းသတင်းစာများတွင် ဘာသာရေး၊ စိတ်ပညာ၊ သိပ္ပံပညာနှင့် အခြားပညာရေးဆောင်းပါးများကို နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်မျှ ရေးသားခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓနှင့်ဗုဒ္ဓဝါဒ(သုံးတွဲ)၊ ဝိနည်း ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူ့စိတ်သဘာဝ၊ သိပ္ပံနည်းကျ စူးစမ်းမှုနှင့် သိပ္ပံပညာသဘော၊ စိတ်ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ၊ ဘဝဆည်းဆာ၊ စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ စိတ်ပညာနှင့် စိတ်ငြိမ်းချမ်းရေး၊ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပိဋကတ်မှ ဗုဒ္ဓနှင့် ဓမ္မသိပ္ပံနည်းစူးစမ်းလေ့လာမှုနှင့် အတွေးအမြင် စာစုများ၊ လူ့ဘဝလူ့လောကအမြင် (ပထမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲ)၊ ဗုဒ္ဓအမြင်လူသားစွမ်းအင်၊ လူတစ်ယောက်၏ခွန်အား၊ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ ထူးခြားချက်များ စသည်စာအုပ်များ ပြုစုရေးသားခဲ့သည်။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားစာအုပ် ငါးအုပ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ပြီး ပိဋကတ်ဘာသာပြန် ဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့အတွက် ပိဋကတ်ကျမ်း စာအုပ်ကိုလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓနှင့်ဗုဒ္ဓဝါဒ(သုံးတွဲ)ကို ပေါင်းချုပ်အဖြစ် ပြန်လည်ပြုပြင် ရေးသားခဲ့ပြီး THE BUDDHA AND HIS TEACHING အမည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့သည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ် မေလ ၁၁ ရက်တွင် စမ်းချောင်းရပ် နေအိမ်၌ ကွယ်လွန်သည်။

ဦးအေးမောင်ရေးသားသော အခြားစာအုပ်များ

- ၁။ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ
- ၂။ ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်
- ၃။ လူ့စိတ်သဘာဝ
- ၄။ သိပ္ပံနည်းစူးစမ်းမှုနှင့် သိပ္ပံပညာသဘော
- ၅။ ဘဝဆည်းဆာ
- ၆။ စိတ်ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ
- ၇။ စိတ်ပညာနှင့် စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု
- ၈။ သေသည်၏အခြားမဲ့၌
- ၉။ ပိဋကတ်မှ ဗုဒ္ဓနှင့်ဓမ္မ
- ၁၀။ လူ့ဘဝ လူ့လောကအမြင် (ပ၊ဒု)
- ၁၁။ ဗုဒ္ဓအမြင် လူသားစွမ်းအင်
- ၁၂။ လူတစ်ယောက်၏ခွန်အား
- ၁၃။ သိပ္ပံနည်းစူးစမ်းလေ့လာမှုနှင့် အတွေးအမြင်စာစုများ
- ၁၄။ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ထူးခြားချက်များ
- ၁၅။ မဟာစည်ဆရာတော်၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် စာရားစာအုပ်
၅ အုပ်နှင့် ပိဋကတ်ဘာသာပြန်စာပေမှ စာအုပ် ၃ အုပ်
- ၁၆။ THE BUDDHA AND HIS TEACHING

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား

ဒုတိယအကြိမ်နှိမ်ခြင်း အမှာစာ

မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့ အုပ်စိုးခဲ့စဉ် ရှေးအခါက မြန်မာတို့အပေါ် အထင်အမြင်ဆေးသော မျက်နှာဖြူများရှိသလို ခင်မင်လေးစားသော မျက်နှာဖြူများ ရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ချေ။ သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းများ၌ ကျွန်ုပ် ရေးသားဖူးသော ထို မြန်မာ့မိတ်ဆွေ အင်္ဂလိပ်များ အကြောင်းတွင် အထူး ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စာရေးဆရာ ဖီးဒင်းဟောလ်ဖြစ်၏။ သူသည် အထက် မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းပိုက်ချိန်မှစ၍ ရန်ကုန်မြို့၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ အမှုထမ်းရင်း မြန်မာလူမျိုးတို့၏ စိတ်ဓာတ်စရိုက်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်း စာအုပ်များ ရေးသားခဲ့၏။

အနောက်နိုင်ငံသား စာဖတ်ပရိသတ်တို့အား မြန်မာလူမျိုးတို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးရာ၌ သူ၏ အထင်အရှားဆုံး စာအုပ်မှာ 'လူမျိုးတစ်မျိုး၏ စိတ်ဓာတ်' (The Soul of a People) စာအုပ်ဖြစ်၏။ စာအုပ်မှာ လူကြိုက်များ လှ၍ အကြိမ်ကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရ၏။ တိရစ္ဆာန်များအပေါ် မြန်မာတို့ သနားကြင်နာ မေတ္တာထားပုံ၊ ဝမ်းကမ်းလှူဒါန်းရာ၌ ရက်ရောမှုရှိပုံ၊ မြန်မာအမျိုးသမီးများ၏ လွတ်လပ်မှု၊ ဇာတ်ဝါဒမရှိမှု စသည်တို့ကို ချီးမွမ်းထား၏။ မြန်မာတို့က အနောက်နိုင်ငံသားများထက် ဆင်ခြင်တုံတရားရှိ၍ ကိုယ်ကျင့်တရား မြင့်မားပုံကို သူတို့စကားပိုင်းများ၌ ဆွေးနွေးလေ့ရှိကြောင်း သူတို့၏ စွယ်စုံကျမ်းတစ်ခု၌ ဖော်ပြထား၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်သော အချက်မှာ ထိုသို့ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို ချီးကျူးခဲ့သော ထိုခေတ် အနောက်တိုင်းသားများသည် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့ ကိုးကွယ်ယုံကြည်သော ဗုဒ္ဓဘာသာကို နှံ့နှံ့စပ်စပ် စူးစမ်းလေ့လာသောသူများ မဟုတ်ချေ။ စင်စစ် မြန်မာ့စိတ်ဓာတ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု အကြောင်းများ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခြင်းမှာ မြန်မာတို့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေတတ်ခြင်း၊ ဒုက္ခိတသတ္တဝါကို သနားကြင်နာခြင်း စသော နှစ်လိုဖွယ်ရာ လူမျိုး ဗီဇစရိုက်များအကြောင်းကို အနောက်နိုင်ငံသား စာရေးဆရာများက ရေးသားခဲ့ကြသော အကြောင်းတစ်ရပ် ပါဝင်၏။ မြန်မာ ပါဠိစာပေပညာရှင် ဦးရွှေဖေအောင်၊ ဦးဖေမောင်တင်တို့ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ မပေါ်မီ ရှေးခေတ်အခါက မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို စုံစုံစေ့စေ့ သိမြင် နားလည်ရန် မလွယ်ကူချေ။ ထိုအခါက ရဟန်းသံဃာသည် စာပေ ပရိယတ္တိ သင်အပို့ချမှုနှင့် အခြား

ဦးအေးမောင်

သာသနာ ဝေယျာဝစ္စ လုပ်ငန်းများကြောင့် ဗုဒ္ဓစာပေ ဗဟုသုတ ပြန့်ပွားစေရန် လူထုနှင့် ဆက်သွယ်ရာ၌ အားနည်းနေခဲ့ဟန်ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ အထင်ရှားဆုံး ဂုဏ်တော်မှာ 'ငါ၏တရားကို မြင်သောသူသည် ငါ့ကိုမြင်၍၊ ငါ့ကို မြင်သောသူသည် ငါ၏တရားကို မြင်သည်' ဟူသော မိန့်ကြားချက်ဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် ဗုဒ္ဓသည် မိမိကျင့်သည့်အတိုင်း ဟော၍ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ် ဖြစ်၏။

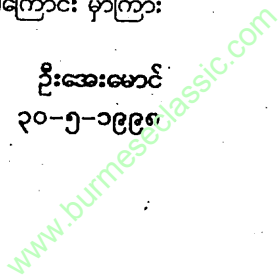
ဗုဒ္ဓ၏ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုမှုနှင့် နတ်ဗြဟ္မာအကြောင်း ဗုဒ္ဓဟောကြားချက်များကို အကျဉ်းချုပ် မှတ်သားရန်မှာ ဗုဒ္ဓက တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုရန် မိမိ ရှက်၍ စက်ဆုပ်ကြောင်း၊ မည်သည့် သက်ရှိသတ္တဝါမျှ မတွေ့မမြင်ဖူးသော ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်လိုခြင်းမှာ အဓိပ္ပာယ် ယုတ္တိမရှိကြောင်း၊ သားမယားအား လုပ်ကျွေးသော ယောက်ျားအား သိကြားမင်းက ရှိခိုးကြောင်းနှင့် ကွယ်လွန်သော နတ်သားများအဖို့ လူ့ပြည်သည် အကောင်းဆုံးဘုံ ဖြစ်ကြောင်းပင် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓစာပေကို ရှေးဦးစွာ လေ့လာခဲ့သော အနောက်နိုင်ငံသား စာပေပညာရှင်များသည် ဗုဒ္ဓ၏ အနတ္တဝါဒနှင့် အချို့သော ဗုဒ္ဓတရားများကို လက်မခံလိုကြသော်လည်း ဗုဒ္ဓ၏ စိတ်ဓာတ်မြင့်မြတ်မှုနှင့် စိတ်နှလုံး နူးညံ့သိမ်မွေ့ပုံကို ထောက်ခံ ချီးကျူးရေးသားခဲ့ကြလေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆုံးမဩဝါဒအရ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရန် ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ အားကိုးရမည့် ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအား ငါးခုမှာ သဒ္ဓါယုံကြည်မှု၊ လုံ့လ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိနှင့် ပညာဖြစ်၏။ ထိုဗလငါးပါးသည် ထေရုဗုဒ္ဓဝါဒ၏ အခြေခံတရားများဖြစ်ရာ ယနေ့ လူငယ်များအား ထိုအခြေခံတရားများအကြောင်း မေးမြန်း စိစစ်ပါက ယနေ့လူငယ်များ၏ ဘာသာရေးအသိဉာဏ် အရည်အသွေးကို အတော်အတန် ကျွန်ုပ်တို့ ခန့်မှန်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။

ယခု ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေလိုက်သော 'စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား' စာအုပ်နှင့်အတူ မကြာခင် ကျွန်ုပ် ရေးသားပြီးစီး၍ ထွက်ပေါ်လာမည့် 'ဗုဒ္ဓအမြင် လူသားစွမ်းအင်' စာအုပ်တို့မှာ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဗလငါးတန်အကြောင်း သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါ၍ ယခုခေတ် ကြီးပွားတိုးတက်အောင်မြင်ရေး စာအုပ်များနှင့်ယှဉ်ကာ ဖတ်ရှု လေ့လာသင့်ပါကြောင်း မှာကြားလိုက်ရပေသည်။

ဦးအေးမောင်
၃၀-၅-၁၉၉၈

အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန် ဝေဖန် သုံးသပ်နိုင်သော ဆင်ခြင်တုံ
တရားမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် အသိအမြင် ဖြစ်ရပေမည်။

ဤစာအုပ်သည် ထိုအသိအမြင် တိုးတက်မှုကို ရည်စူး၍ ပြုစု
ရေးသားထားသော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးပဝေဿဏီမှစ၍ ယနေ့အထိ
ကိုယ်ကျင့်တရားအကြောင်း အလေးအနက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခဲ့ကြသော
အသိပညာရှင် အဆက်ဆက်တို့၏ အတွေးအခေါ်နှင့် ခံယူချက်များကို
မကျဉ်းမကျယ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့နောက် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်
ပတ်သက်၍ လူ့စိတ်သဘာဝအကြောင်း စိတ်ပညာရှင်တို့၏ လေ့လာ
တွေ့ရှိချက်များ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို တင်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်၌ ပြဆိုထားသော ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အတွေး
အခေါ်များနှင့် လူ့စိတ်သဘာဝ အကြောင်းခြင်းရာများမှာ အနောက်
တိုင်း အသိပညာရှင် စိတ်ပညာရှင်တို့၏ ရေးသားချက်များကို မှီငြမ်းပြုစု
ထားခြင်းဖြစ်၍ အရှေ့တိုင်းသားတို့၏ အစဉ်အလာ ခံယူချက်များနှင့်
အနည်းအများ ကွဲလွဲဆန့်ကျင် နေပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် သူတို့၏
အတွေးအခေါ်များမှာ အများအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ၊ ဝါဒစွဲ၊ ဆန္ဒစွဲ ကင်း၍
အကြောင်းယုတ္တိရှိသော ထင်မြင်ယူဆချက်များဖြစ်၏။ စိတ်ပညာရှင်
တို့၏ အဆိုများမှာလည်း လူ့စိတ်စရိုက်ကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာရာမှ
ပေါ်ထွက်လာသော အဆိုများသည် စာဖတ်သူများအဖို့ ဆန်းသစ်၍
အကြွင်းမဲ့ နှစ်သက်လက်ခံရန် ခဲယဉ်းစေကာမူ စဉ်းစားဖွယ်ရာ စိတ်ဝင်စား
ဖွယ်ရာ များဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ရှေးအစဉ်အလာ ခံယူချက်
များမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား၌ အခြေခံသောကြောင့် နောက်ဆုံးအခန်းတွင်
အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သတ်သော ဗုဒ္ဓ ဆုံးမဩဝါဒများကို ရေးသား
ထားပါသည်။ သုတ္တန်နှင့် ဝိနည်းပိဋကတ်များကို မှီငြမ်းပြုထားသော
ရေးသားချက်များဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စားသူများ ဆက်လက်လေ့လာနိုင်ရန်
ဆိုင်ရာ သုတ္တန်ဒေသနာ အမည်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ပါဠိ

၁၄ * ဦးအေးမောင်

ပိဋကတ်၌ ပါရှိသော အကျင့်သီလဆိုင်ရာ များစွာသော ဗုဒ္ဓဒေသနာ တော် များအနက် လူသိနည်း၍ အထူး မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသော ဒေသနာများကို ရွေးချယ် တင်ပြထားပါသည်။ ဤအခန်းကို ရှေ့ပိုင်း အခန်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ် လေ့လာပါက ဗုဒ္ဓ၏ ဆုံးမဩဝါဒများသည် ယခုခေတ် ကမ္ဘာ့ အသိပညာရှင်တို့၏ ခံယူချက်နှင့် အတော်အတန် ကိုက်ညီနေသည်ကို တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုခေတ် လူတို့အဖို့ လိုအပ်သော ကိုယ်ကျင့်တရားမှာ သဘာဝ ယုတ္တိရှိ၍ လူ့စရိုက် လူ့လောက အခြေအနေစသော ဒိဋ္ဌဓမ္မနှင့် ဝင်ဆုံးမည့် ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်၏။ ဤစာအုပ်သည် ထိုကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်သော အသိအမြင်ကို တိုးပွားစေ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား အကျင့်စာရိတ္တ ပြန်လည် ထူထောင်ရေး၌ အရေးပါသော အုတ်တစ်ချပ် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ပါသည်။

ဦးအေးမောင်

အခန်း ၁

ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာ

ယခုခေတ်သည် သိပ္ပံပညာထွန်းကားသော ခေတ်ဖြစ်၍ သိပ္ပံပညာ၏ အကျိုးကျေးဇူးကြောင့် လူသတ္တဝါတို့၏ ရုပ်ပိုင်းဘဝ တိုးတက်လာခြင်းကို မည်သူမျှ ငြင်းဆိုမည်မဟုတ်ချေ။ လူများ ရှေးကထက်ပို၍ ကျန်းမာခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း၊ သွားလာနေထိုင်ရာ၌ သက်သက်သာသာရှိခြင်း စသော တိုးတက်မှု လက္ခဏာများမှာ ကျွန်ုပ်တို့မျက်မြင်အထင်အရှားဖြစ်၏။ ထိုသို့ လူတို့သည် ရုပ်ပိုင်းဘဝ သိသိသာသာ တိုးတက်လာသော်လည်း ဤကမ္ဘာကြီးသည် ငြိမ်းချမ်းသာယာခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ အမြဲလိုလို ဆူပူလှုပ်ရှား နေ၍ နိုင်ငံတိုင်းလိုလို၌ လူတို့မှာ စိတ်ရတက် မအေးရပဲ ပြဿနာ အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နေကြရပေသည်။

ထိုပြဿနာများမှာ ရေကြီးခြင်း၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်းစသော သဘာဝဓမ္မ ဖောက်ပြန်မှု၊ စီးပွားရေးကျပ်တည်းမှု၊ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှု စသော အကြောင်းတရား အမျိုးမျိုးမှ ပေါက်ဖွားလာသည် မှန်သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် လူ့ကျင့်ဝတ် ယိုယွင်းပျက်ကွက်မှု၌ အခြေခံသည်ဆိုကာ မှားမည်မဟုတ်ချေ။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံမှု လူမျိုး

တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး ဆက်ဆံမှု၊ လူတန်းစားအချင်းချင်း ဆက်ဆံမှုနှင့် နိုင်ငံအစိုးရ အချင်းချင်းဆက်ဆံမှု အစိုးရနှင့် လက်အောက်ခံ ပြည်သူလူထု ဆက်ဆံမှုများ၌ လူတို့ကိုယ်ကျင့်တရား ပေါ့ပျက်ပျက် လျော့ရဲရဲ ဖြစ်နေခြင်းမှာ ကမ္ဘာ့နေ့စဉ် သတင်းစာများ၌ ထင်ရှား၏။

လူတို့သည် ယခုခေတ်ကျမှ ကိုယ်ကျင့်တရား လျော့ရဲရဲဖြစ်နေကြ သည်မဟုတ်။ ရှေးပဝေသဏီကစ၍ အကျင့်သီလ အားနည်းခဲ့ကြသည်။ လူမှုဒုက္ခများမှာလည်း ယခုမှပေါ်လာသည်မဟုတ်။ ရှေးကလည်း အခြား အသွင် သဏ္ဍာန်များဖြင့် ရှိခဲ့သည်ဟု အချို့က ဆိုကြပေမည်။ ဤစကား မှန်သည် မမှန်သည် အပထား၍ ယခုခေတ်၌ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာ ပိုမိုအရေးကြီး လာခြင်းကိုကား ယုံမှားစရာမရှိချေ။ ရှေးအခါက အကျင့်သီလ၏ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်ခဲ့သော ဘာသာတရားများမှာ ယခုအခါ မွေးမှိန်လျက်ရှိပေပြီ။ အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်၍ လူငယ် လူရွယ်များအား ဆုံးမဩဝါဒပေးခဲ့သော လူကြီးမိဘ ဆရာသမားများမှာ ဩဇာတိက္ကမ ကျဆင်းလျက်ရှိပေပြီ။

ထိုသို့ လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထောက်ကူသော ရှေး အစဉ်အလာ အင်အားစုများ အရှိန်အဝါ နည်းပါးနေစဉ် ကမ္ဘာ့အခြေအနေ ပြောင်းလဲ၍ ကိုယ်ကျင့်တရားမှာ ရှေးကထက်များစွာ ပိုမိုအရေးကြီး လာ၏။ တစ်နေ့တခြား ကမ္ဘာ့လူဦးရေ တိုးနေ၍ လူအချင်းချင်း နိုင်ငံအချင်းချင်း ရှေးကထက် ပိုမိုရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံလာကြပေရာ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးနယ် ကျယ်လာသည်နှင့်အမျှ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင်ခြင် စဉ်းစားဖွယ်ရာများ ထူးထွေ များပြားလာ၏။ သိပ္ပံပညာ၏ ခံယူချက်များနှင့် ၎င်း၏ တီထွင်ဖန်တီးမှုများ (ပုံစံအားဖြင့် ၎င်း၏ရုပ်ဝါဒအမြင်နှင့် ပဋိသန္ဓေတားဆေး) သည်လည်း လူတို့ အတွေးအခေါ်နှင့် လူမှုကိစ္စနယ်ထဲသို့ ရောက်ရှိနေရကား ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာသစ်များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိ၏။

လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများအတွက် အချို့က ဘာသာ တရားများကို အားကိုးကြ၏။ ရှေးအခါကကဲ့သို့ ဘာသာတရားကို

ဦးထိပ်ထား၍ ကြည်ညိုလေးစားကြပါက အကျင့်သီလ အရာ၌ ဘာမျှ တွေးခေါ်နေရန် မလိုဘဲ တိကျပြတ်သားသော ခံယူချက်ရှိလာမည် ဖြစ်သည် ဆို၏။ သို့ရာတွင် ဘာသာတရားများသည် လူတို့အတွက် ကျင့်စဉ်ကိုသာ ညွှန်ပြ၍ ၎င်းတို့၏ ဆုံးမဩဝါဒများမှာ စဉ်းစား တွေးခေါ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ပီး ပြည့်စုံသည်ဟု မဆိုသာချေ။ စင်စစ် အကျင့်သီလနယ်ပယ်၌ ဘာသာရေး အဆိုအမိန့်များဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ မရအပ်ဘဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် လိုအပ်သော အကြောင်းအချက်များတို့မှာ ထူးထွေများပြားလှပေ၏။

စဉ်းစားဖွယ်ရာ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများအတွက် အချို့ကို ပုံစံ ပြရမည်ဆိုသော် လူတစ်ဦး ပြုသောအမှုကို အကောင်းအဆိုး အမှား အမှန် ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မည့်သည့်အရာသည် အချုပ်ပဓာန ဖြစ်ပါ သနည်း။ ပြုသူ၏ စေတနာသည် ပဓာနဖြစ်လေသလော။ သို့တည်း မဟုတ် အမှုမှသက်ရောက်သော အကျိုးတရားကို ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ် ရပါမည်လော။ လူတို့၌ အကောင်းအဆိုး အလိုလို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်သော ဝမ်းတွင်းပါ အသိဉာဏ်ရှိ ပါသလော။ ကောင်းသောအမှုကို ပြုသင့်သည် ဆိုသော်လည်း ထိုသို့ပြုနိုင်စွမ်း ရှိပါ၏လော။ (ဝါ) အကောင်းအဆိုးတွင် အကောင်းကိုရွေးချယ်ပြုလုပ်ရန် မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးရပါ၏လော။

ဤပြဿနာများမှာ ဒဿနိက (ဖီလော်ဆိုဖီ) ဆရာများသာလျှင် စဉ်းစားတွေးခေါ်ရမည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်ဟု အချို့ကဆိုကြပေမည်။ သို့ရာတွင် အစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်များကို အစွဲပြုပါဒါန်မရှိဘဲ အစစအရာရာ၌ လွတ်လပ်စွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားလိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန်ပြဿနာများကို မကြာခဏကြုံတွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတစ်ပါးပြုသော အမှုများကိုလည်း မစဉ်းစား မဆင်ခြင်ဘဲ အမှားအမှန် အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်မည်မဟုတ်ချေ။

ပုံစံအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့နေ့စဉ် အသားစားနေခြင်းသည် တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါများကို သနားကြင်နာသင့်သည်ဆိုသော ခံယူချက်နှင့် ကိုက်ညီ

ပါ၏လော။ သူတစ်ပါးအား မည်သို့မျှ ထိခိုက်နစ်နာခြင်း မရှိစေဘဲ မိမိဘာသာ နေ့စဉ် အရက်သောက်နေခြင်းသည် ကောင်းသောအကျင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်လော။ အလုပ်အကိုင်မရှိ ဆင်းရဲငတ်မွတ် နေသောကြောင့် ခိုးဆိုးလုယက်၍ ပိုက်ဆံရှာရပါသည်ဆိုသော သူတို့၏ စကားသည် မှန်ပါ၏လော။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက အမေရိကန်သည် ဂျပန်ပြည် ဟီရိုးရှီးမားမြို့ကို အနုမြူ ဗုံးကြဲ၍ ကြောက်ခမန်း လီလီ လူများသေကြေ ပျက်စီးခဲ့ကြ၏။ အမေရိကန် အစိုးရက သူတို့ အနုမြူဗုံး သုံးသောကြောင့် စစ်ကြီးမြန်မြန်ပြီးဆုံး၍ လူပေါင်းများစွာ အသက်ချမ်းသာ ခဲ့ကြပါသည်ဆို၏။ အမေရိကန်၏အပြုအမူကို မည်သို့ ဝေဖန် ဆုံးဖြတ်ရပါမည်နည်း။

ဤသို့သော ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာ အမျိုးမျိုးကို ဘာသာ တရား အဆိုအမိန့်များဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ မရအပ်ချေ။ ကမ္ဘာ့ဘာသာတရား ကြီးများ၏ ပဓာန ဦးတည်ချက်မှာ လူသတ္တဝါတို့ စိတ်နှလုံးငြိမ်းချမ်း သာယာမှုဖြစ်၍ အကျင့်သီလကောင်းမှု တစ်ခုတည်း မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုရပေမည်။ ဘာသာတရားများ စတင်ပေါ်ထွန်းသော အချိန်ကာလနှင့် ယခု နှစ်ဆယ်ရာစု ခေတ်မှာလည်း များစွာကွဲပြား ခြားနား၏။ သို့ဖြစ်၍ ဘာသာတရားများ၏ ဆုံးမဩဝါဒကို လေးစားအပ်သည် မှန်သော်လည်း တစ်နေ့တခြား ပြောင်းလဲနေသော ခေတ်အခြေအနေကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများကို ယထာဘူတကျကျ လေ့လာ သုံးသပ်ရန်အတွက် လူ့သမိုင်းမှ သင်ခန်းစာများ ယူကြရပေမည်။ လူတို့ ကိုယ်ကျင့်တရား အကျုံးဝင်သော စိတ္တဗေဒနှင့် မနုဿဗေဒမှ လေ့လာ တွေ့ရှိချက်များကို သိရှိ နားလည်ထားရပေမည်။

တစ်ခါက အနောက်တိုင်း သားတို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် သိပ္ပံပညာကို အားကိုးခဲ့ကြ၏။ သိပ္ပံပညာသည် လူတို့၏ ကျန်းမာမှု၊ အသက်ရှည်မှုနှင့် စားဝတ်နေမှုကို အကျိုးပြုခဲ့သည့် နည်းတူအကျင့် သီလနယ်၌လည်း အထောက်အကူ

ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြ၏။ ထိုမျှော်လင့်ချက်မှာ အချည်းနှီး ဖြစ်၏။ သိပ္ပံပညာသည် လူတို့ပြုသော အမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း မရှိချေ။ ပုံစံအားဖြင့် သိပ္ပံဆရာ တို့သည် အနုမြူပုံကို တီထွင်ဖန်တီးခဲ့ကြ၍ ထိုပုံကို မည်သို့မည်ပုံ ပြုလုပ်ရသည်။ ပုံ၏အစွမ်းအာနိသင်မှာ မည်သို့မည်ပုံ ရှိသည်ဟု တိတိကျကျ ပြောပြနိုင်ကြ၏။ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ စစ်ဖြစ်လျှင် ထိုပုံကို သုံးရန် သင့် မသင့်၊ ထိုပုံကိုသုံးခြင်းသည် ကောင်း မကောင်းနှင့် ပတ်သက်၍မူ သူတို့ဘာမျှ မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြချေ။

အကောင်းအဆိုးဟူသော စကားသည် အကျင့်သီလ နယ်၌ ကျွန်ုပ်တို့ အမှတ်မထင် အမြဲသုံးစွဲနေသော စကားဖြစ်၍ ယင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိနားလည် ထားဖို့လို၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦး၏ အလိုဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းသော အရာသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ကောင်း၍ ထိုအလိုဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်သော အရာမှန်သမျှမှာ ဆိုး၏။ ဤသည်မှာ လူအများ နားလည်သော အချက်ဖြစ်သော်လည်း ပြည့်စုံသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် မဟုတ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူ၏အလို ဆန္ဒများမှာ အကောင်းအဆိုး ရောပြွမ်းလျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ လူ့အလိုဆန္ဒ များကို အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားရပေမည်။ အသက်ရှင်နေမှု၊ ကျန်းမာ ချမ်းသာမှုသို့ ရှေးရှုသော အလိုဆန္ဒ (ဝါ) အရာဝတ္ထု (ဝါ) အပြုအမူ များသည်သာ ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့ရာတွင် အသက်ရှင် နေမှုအားလုံးသည် ထပ်တူထပ်မျှ ကောင်းသည်ဟု မဆိုသာချေ။ အသက် ရှင်နေပြီး မိမိ၏ ကြီးပွားတိုးတက်မှု သို့မဟုတ် လူ့လောက၏ ကြီးပွား ချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုနိုင်သော လူ့ဘဝက အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကောင်းသော အရာများ ကောင်းသော အမှုများကို စိစစ်၍ အယုတ် အလတ် အမြတ် ခွဲခြားဖို့လို၏။ ထိုသို့ ခွဲခြားရန် အတွက် (မူ) သုံးခုရှိ၏။

ပထမ အချက်မှာ မြဲသောအရာသည် မမြဲသော အရာထက် ပိုကောင်း၏။ ကြာရှည်ခံမည့် ပစ္စည်းကို ကြာရှည်မခံဘဲ မကြာမီ ပျက်စီးမည့် ပစ္စည်းထက် လူတို့ ပိုမိုတန်ဖိုးထားကြစမြဲ ဖြစ်၏။ လူတို့ပြုသော အမှုများတွင် မိမိ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးအား ကြာရှည် အကျိုးပြုသော အမှုသည် တဒင်္ဂ ခဏမျှသာ အကျိုးပြုသော အမှုထက် သာလွန် ကောင်းမွန်ကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ အိပ်ခြင်း၊ စားခြင်း စသော ကာမဂုဏ် ခံစားမှုသည် ကောင်း၏။ သို့ရာတွင် ကာမသုခသည် ခေတ္တမျှသာ ရရှိ ခံစားအပ်သော သုခဖြစ်၍ အသိပညာ အလိမ္မာကို မှီ၍ဖြစ်သော ကြာရှည်တည်မြဲသည့် ချမ်းသာသုခက ပိုမိုမြင့်မြတ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

ဒုတိယ အချက်မှာ အကျိုးတရား ပွားများစေသော အရာသည် အကျိုးပွားများမှု မရှိသော အရာထက် ပို၍ ကောင်း၏။ ကိစ္စအမျိုးမျိုး အတွက် အသုံးဝင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းသည် ကိစ္စတစ်ခုတည်း အတွက် သာလျှင် အသုံးတည့်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းထက် ပိုမို အဖိုးတန်စမြဲဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား အကျိုးပြုသော အမှုထက် လူသတ္တဝါများအား အကျိုးပြုသောအမှုက သာလွန် ကောင်းမွန်ခြင်းကို မည်သူမျှ ငြင်းဆိုမည် မဟုတ်ချေ။ သူတစ်ပါးအား ဝေငှဖြန့်ဖြူး၍ ရအပ်သော အသိပညာ အလိမ္မာတရားသည် မိမိတစ်ဦးတည်း ခံစား အပ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာထက် ပိုမိုမြင့်မြတ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ အသိအမှတ် ပြုရမည်ဖြစ်၏။

တတိယ အချက်မှာ နဂိုပကတိ ကောင်းသောအရာသည် ကြားခံ ကောင်းသော အရာထက် ပို၍တန်ဖိုးရှိ၏။ ပကတိ အကောင်းသည် အမှီကင်းလျက် နဂိုသဘာဝအားဖြင့် ကောင်းခြင်းဖြစ်၍ ကြားခံ အကောင်းမှာမူ ပို၍ နှစ်သက် လိုလားအပ်သော အခြားအရာအတွက် အထောက်အကူ အနေဖြင့် ကောင်းခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ ကျပ်ငွေ တစ်သိန်းသည် ကောင်း၏။ သို့ရာတွင် တိုက်အိမ် တည်ဆောက်ရန် အတွက် ကောင်းခြင်းဖြစ်၍ ကြားခံအကောင်းဖြစ်၏။ တိုက်အိမ်

သည်လည်း ပကတိ အကောင်းမဟုတ်။ လုံလုံခြုံခြုံ ချမ်းချမ်းသာသာ နေရန်အတွက်ဖြစ်၍ ကြားခံအကောင်းပင်ဖြစ်၏။

လောက၌ ကောင်းသော အမှုများအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သိမှတ် ထားသော လူတို့ အမှုများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကြားခံ အကောင်း များဖြစ်၏။ ပုံစံအားဖြင့် ကလေးသူငယ် တစ်ယောက်သည် စာကြိုးစား၍ သူ၏အပြုအမူသည် ကောင်းသည်ဟု ဆိုကြ၏။ စာကြိုးစားမှုသည် အဘယ်ကြောင့် ကောင်းပါသနည်းဟု မေးငြားအံ့။ စားမေးပွဲ အောင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသည်ဟု ဖြေရပေမည်။ စာမေးပွဲ အောင်မှုသည် ကျောင်းမှထွက်သောအခါ အလုပ်ရရှိရန်အတွက် ကောင်း၏။ အလုပ် ရရှိမှုသည် ပိုက်ဆံကြေးငွေ ရရှိရန်အတွက်ဖြစ်၍ ကောင်း၏။ ပိုက်ဆံ ရရှိမှုသည် မိမိအလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝရန်အတွက်ဖြစ်၍ ကောင်း၏။ အလိုဆန္ဒ ပြည့်မှုမှာ စိတ်ချမ်းသာရန်အတွက်ဖြစ်၍ ကောင်း၏။ စိတ်ချမ်းသာမှု သည်ကား ပကတိအကောင်းဖြစ်၍ ယင်းကို အဘယ်ကြောင့် ကောင်းသည် ဟူ၍ မည်သူမျှ ရှင်းပြနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ဤသို့ဖြင့် လောက၌ ကောင်းသည်ဆိုသော အရာများ အမှုများ သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကြားခံအကောင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ကြားခံ အကောင်းသည် ပင်ကိုအနှစ်သာရ ကင်းမဲ့သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မဆိုလိုချေ။ ဝတ္တုပစ္စည်း တစ်ခု၏လှပခြင်း ကြာရှည်ခံခြင်းသည် ယင်း၏ ပင်ကို ကောင်းသော ဂုဏ်အင်္ဂါများ ဖြစ်၏။ စားမှု၊ အိပ်မှုနှင့် မေထုန်မှီဝဲမှုသည် ယင်းတို့ကို ခံစားနေသော အခိုက်အတန့်၌ပင် နှစ်သိမ့်ကျေနပ်မှု ဖြစ်စေ၍ ကောင်းသောအမှုများဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူသုံးပစ္စည်းတစ်ခုသည် ပမာနအားဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော လုပ်ငန်းကိစ္စအတွက် ကောင်းခြင်းဖြစ်၍ စားမှု၊ အိပ်မှုသည် ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း မမေ့သင့်ချေ။ လူတို့ လိုလားနှစ်သက်သော အကောင်းများသည် စင်စစ်အများအားဖြင့် ပိုမို အရေးကြီးသော (၀၁) ပိုမို လိုလားအပ်သော အကျိုးတရားများအတွက် ကောင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိပါမှကျွန်ုပ်တို့သည်

၂၂ * ဦးအေးမောင်

အကောင်းအဆိုးကို အကြောင်းအကျိုးနှင့်တကွ ယထာဘူတကျကျ နားလည်မည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ သိမြင်နားလည်ပါမှ ပစ္စည်းဥစ္စာ၌ စွဲမှီ၍ ဖြစ်သော တဏှာလောဘကို ပယ်သတ်နိုင်ပေမည်။ ကာမဂုဏ် ခံစားမှုဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ မနေဘဲ ရာခိုင်နှုန်းပြည့် ပကတိ ကောင်းသောအရာ များကို လိုလား နှစ်သက်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပေလိမ့်မည်။

ထိုပကတိ အကောင်းများမှာ များများစားစား မရှိ။ တစ်နည်း ဆိုသော် ယင်းတို့မှာ လောက၌ အနည်းငယ်သော အမြတ်ဆုံး တရားများ ဖြစ်၏။ ပုံစံအားဖြင့် ချမ်းသာသုခ၊ အသိပညာ၊ အလိမ္မာ၊ အမှန်တရား၊ နိဗ္ဗာန် စသည် တို့ဖြစ်၏။ ဤအမြတ်ဆုံး တရားများအတွက် အကြောင်း ပြရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ချမ်းသာသုခကို အဘယ်ကြောင့် လိုချင်ပါသနည်းဟု မေးပါက ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့မျှ ဖြေဆိုနိုင်မည် မဟုတ်။ ထိုအမြတ်ဆုံး တရားများကို ငြင်းဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိပါက သူသည် သူ၏ငြင်းဆိုမှုအတွက် ခိုင်လုံသောအကြောင်း ပြနိုင်မည် မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း သူ့အား မည်သို့မျှ မချေပနိုင်ဘဲ ဆိတ်ဆိတ် နေရမည်သာဖြစ်၏။ အမှန်တရား သည် ကောင်းသောအရာမဟုတ်။ ယင်းကို ရှာဖွေခြင်းသည် မိုက်မဲသော အမှုဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါက ထိုအဆိုကို ထိထိရောက်ရောက် ချေပရန် မလွယ်ကူချေ။

မည်သို့ဖြစ်စေ အမြတ်တရားများသည် အကျင့်သီလနယ်၌ စောကြော ဝေဖန်၍ မရအပ်ဘဲ ရှေးဦးပထမ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံရမည့် တရားများ ဖြစ်၏။ ဥပမာသော်ကား မျဉ်းပြိုင်နှစ်ခုသည် ဘယ်အခါမျှ ဆုံမည်မဟုတ်။ အမှတ်နှစ်ခု အကြား၌ မျဉ်းဖြောင့်သည် အတိုဆုံးမျဉ်း ဖြစ်သည် စသည်တို့မှာ ဂျီဩမေတြီပညာ လေ့လာမည့်ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ ဆန်းစစ် ၍ မရအပ်ဘဲ လက်ခံယုံကြည်ရမည့် အချက်များဖြစ်၏။ ယင်း အချက် များကို လက်မခံဘဲ ဂျီဩမေတြီကို လေ့လာရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထို့အတူ အမြတ်တရားများကို လက်မခံဘဲ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများကို လေ့လာ၍ မရအပ်ချေ။

အကျင့်သီလနယ်၌ ဆန်းစစ်ရန်မလိုဘဲ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံရမည့် အခြားအချက်မှာ လူသားသည် အဓိကအားဖြင့် အပေါင်းအသင်းနှင့် နေသော သတ္တဝါဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများ ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ သနားကြင်နာခြင်း၊ မှန်သောစကားကိုဆိုခြင်း၊ သူတစ်ပါးမယားကို မပြစ်မှားခြင်း စသော လူကျင့်ဝတ်များသည် လူသတ္တဝါ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ စောင့်စည်းရမည့် ကျင့်ဝတ်များ ဖြစ်၏။ ရော်ဘင်ဆန်ခရူးဆိုးကဲ့သို့ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်၌ ထီးတည်း နေသော လူသတ္တဝါအဖို့ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်ရန် အကြောင်း မရှိချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ထီးတည်းပြုမှု လုပ်ကိုင်ပုံ ပုံစံအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်များကို သနားကြင်နာခြင်း ရှိ၊မရှိ၊ မိမိကျန်းမာရေးကို ဂရုပြုခြင်း ရှိ၊မရှိ၊ ကာမဂုဏ် ခံစားမှုဖြင့် မပြီးဘဲ ပညာဖြင့် မွေ့လျော်ခြင်း ရှိ၊မရှိ စသည်တို့ကို ကြည့်၍ အကျင့်ကောင်း၊မကောင်း ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည် ကား မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂလိက ကိုယ်ကျင့်တရားမှာ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံမှုပေါ်၌ အခြေပြုသော အုပ်စုကိုယ်ကျင့်တရားကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်ခြင်း မရှိသောကြောင့် မည်သူနှင့်မျှ မဆက်ဆံဘဲ ထီးထည်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျင့်သီလ အရာ၌ အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

သို့ဖြစ်၍ အကျင့်သီလကို အဦးပြုသော ကမ္ဘာ့ ဘာသာတရားကြီး များသည် လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံမှုနှင့် ဆိုင်သော ကျင့်ဝတ်များကို ဟောကြား ခဲ့ကြ၏။ တရားအားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တစ်ကိုယ် တည်း မနေဘဲ စုပေါင်း၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရန် တိုက်တွန်းခဲ့၏။ စင်စစ် လူတစ်ဦး၏ အကျင့်သီလသည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု နယ်ကျယ် လာသည်နှင့်အမျှ လူမှုပြဿနာ အခက်အခဲများ ရှိလာသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် စင်စစ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ထိုလူမှုပြဿနာ အခက်အခဲများအား မည်သို့မည်ပုံ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းသည်ကို ကြည့်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ဓာတ် အနုအရင့် အကျင့်သီလ အတိမ်အနက်ကို ဆုံးဖြတ်ရပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၂
အကောင်းနှင့် အဆိုး

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ကောင်းသည်ဆိုးသည် ဟူသောစကားများ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆက်လက်၍ အလေးအနက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ဖို့ လို၏။ လူတို့ပြုသော အမှုတစ်ခု၏ အကောင်းအဆိုးဟူသည် ဧကန် ထင်ရှား ရှိပါ၏လော။ ဧကန်ထင်ရှား မရှိဘဲ ဆုံးဖြတ်သောသူ၏ ထင်မြင်ချက် မျှသာ ဖြစ်လေသလော။

အကောင်းအဆိုးဟူသည် ပြုသောအမှုနှင့် မဆိုင်ဘဲ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ထိုအမှုကို ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ထင်မြင်ချက်၊ ခံစားချက်သာ ဖြစ်သည်ဆိုသော သူများမှာ ရှေးပဝေသဏီကစ၍ ယနေ့အထိ အတော်များများ ရှိ၏။ သူတို့ အမြင်အားဖြင့် ကောင်းသည် ဆိုးသည်ဟူသော စကားများသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ အရှိတရားနှင့် မဆိုင်ဘဲ ချိုသည် ခါးသည် လှပသည် အရပ်ဆိုးသည် စသော စကားများကဲ့သို့ လူတို့၏ ထင်မြင်ခံစားချက်ကို ရည်ညွှန်းသော စကားများဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် အကောင်းအဆိုးဟူသည် ကျွန်ုပ်တို့၏နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုကို ဖော်ပြသော သမုတိ ပညတ်များ ဖြစ်၏။ လူတစ်ဦး

၂၅ * ဦးအေးမောင်

၏အပြုအမူကို ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်သက်ပါက ကောင်းသည်ဆို၍ မနှစ်သက်
ပါက ဆိုးသည်ဟု ဆိုကြ၏။ သို့ဖြင့် အကောင်းအဆိုးဟူသည် လူတို့၏
ခံစားရချက်ကိုသာ ဖော်ပြ၍ အခြားအဓိပ္ပာယ် ဘာမျှမရှိချေ။

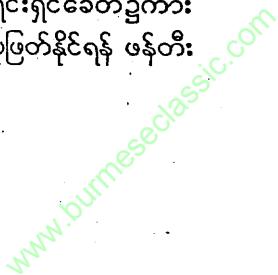
ဤအဆိုမှာ လူအများစု၏ အစဉ်အလာယုံကြည်ချက်နှင့်
ဆန့်ကျင်၍ ၎င်းကိုလက်ခံပါက ကိုယ်ကျင့်တရားအကြောင်း ရှေ့ဆက်၍
စဉ်းစားတွေးခေါ်နေရန် လိုတော့မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် အချို့သော
ခေတ်ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခံယူချက် ဖြစ်နေသောကြောင့်
သူတို့၏အကြောင်းပြချက်များကို စဉ်းစားရန် ရှိ၏။

ဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခု၏ အကောင်းအဆိုးသည် ယေဘုယျအားဖြင့်
လူတို့၏ နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုပေါ်၌ တည်ကြောင်း ယုံမှားစရာမရှိချေ။
သို့ဖြစ်၍ လူတစ်ဦးအဖို့ ကောင်းသော ပစ္စည်းတစ်ခုသည် အကြိုက်ချင်း
မတူသော အခြားလူတစ်ဦးအဖို့ မကောင်းသောပစ္စည်း ဖြစ်နေပေမည်။
လူတို့ပြုသော အမှုများသည်လည်း ထိုနည်းအတူဖြစ်၏။ မိမိအားဖြစ်စေ
မိမိ၏ဆွေမျိုးသားချင်း သို့မဟုတ် မိမိ လူမျိုးနှင့် တိုင်းပြည်အားဖြစ်စေ
အကျိုးပြုသောအမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်သက်၍ ကောင်းသည်။ အကျိုး
ယုတ်စေမည့်အမှုကို စက်ဆုပ်၍ ဆိုးသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ခွဲခြားသတ်မှတ်
ထားကြ၏။ အချို့အမှုများမှာ ကောင်းမှု မကောင်းမှု အနေဖြင့်သာ
လူတို့မြင်၍ နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှု၏ မူလအကြောင်းရင်းသည် ထင်ရှား
မည် မဟုတ်။ သို့ရာတွင် မနုဿဗေဒဆရာတို့က မူလအစကို
ဖော်ထုတ်ပြကြ၏။

ပုံစံအားဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးတိုင်းလိုလိုပင် အမိနှင့်သား ဖအေနှင့်
သမီး သို့မဟုတ် မောင်နှမအရင်းချင်း ပေါင်းဖော်မှုကို မကောင်းမှု
အနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုကြ၏။ အဘယ်ကြောင့် မကောင်းသောအမှု
ဖြစ်သည်ကိုမူ ခြေခြေမြစ်မြစ် ရှင်းမပြနိုင်ကြချေ။ မနုဿဗေဒ ဆရာတို့၏
အဆိုမှာကား အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

သမိုင်းဦး ကျောက်ခေတ်က လူတို့သည် အုပ်စုငယ်များဖွဲ့၍ သွားလာနေထိုင်ကြရာ မိန်းမဦးရေ နည်းပါး၍ လူကြီးများသည် မိန်းမများ အားလုံးကို လက်ဝါးကြီး အုပ်ထားလိုကြ၏။ လူငယ်များသည် လူကြီး များနှင့် ပဋိပက္ခ မဖြစ်စေရန် မိမိတို့ အုပ်စုဝင် မိန်းမများကို ရှောင်ကြဉ်၍ အခြား အုပ်စုမှ မိန်းမများကို ရှာကြံ ကြရ၏။ အခြားအုပ်စုများကို တိုက်ခိုက်၍ မိန်းမများကို အဓမ္မ သိမ်းပိုက်ရသောကြောင့် ရဲစွမ်းသတ္တိ လည်း ထက်မြက် လာကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် အုပ်စု၏ အကျိုးကို ကြည့်၍ အုပ်စုဝင် လူပျိုအပျို အချင်းချင်း ပေါင်းဖော်မှုကို ပိတ်ပင်ခြင်းသည် သားစဉ်မြေးဆက် ရိုသေလိုက်နာသော ဓလေ့ထုံးစံ ဖြစ်လာ၏။ အချို့ ဆရာတို့ကမူ သွေးသားနီးစပ်သူချင်း ပေါင်းဖက်မှုသည် မျိုးဆက်များလျှင် မျိုးရိုးဗီဇကို ဆုတ်ယုတ်ညံ့ဖျင်း စေတတ်ကြောင်း ရှေးလူတို့တွေ့ရှိသဖြင့် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု ဆိုကြ၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ ထိုအမှုမျိုးကို ယခုခေတ်လူတို့က မကောင်းမှုအနေဖြင့် မှတ်ယူထားခြင်းမှာ ကျောက်ခေတ် သမိုင်းဦး လူတို့က အုပ်စုအကျိုးကို ကြည့်၍ တားမြစ် ပိတ်ပင် ခဲ့ကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အချို့သော အကောင်းအဆိုး ခွဲခြား သတ်မှတ်ချက်များမှာ သမိုင်းဦးခေတ်က လူအားလုံး သို့မဟုတ် လူအများ စု၏ နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုနှင့် မဆိုင်ဘဲ အာဏာရ လူတစ်စု၏ အလိုဆန္ဒနှင့်အညီ ဖြစ်၏။ ကားလမတ်(စ)၏ အလိုအားဖြင့် ကိုယ်ကျင့် တရားသည် လူ့သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ အခွင့်ထူးခံ အုပ်စိုးသူလူတန်းစားက မိမိတို့ အကျိုးစီးပွားကို ကြည့်၍ စီမံဖန်တီးခဲ့သော တရားဖြစ်၏။ ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်ခေတ်က လူ့ကျင့်ဝတ်သည် ကျေးကျွန်များက မိမိတို့၏ အရှင်သခင်များအပေါ် သစ္စာရှိမှုကို အထောက်အကူပြုသော ကျင့်ဝတ် ဖြစ်၏။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်က လူ့ကျင့်ဝတ်မှာ မြေကျွန်များက မြေပိုင်ရှင်တို့အား အလုပ်အကျွေးပြုရန်ဖြစ်၍ အရင်းရှင်ခေတ်၌ကား လူ့ကျင့်ဝတ်မှာ အရင်းရှင်က အလုပ်သမားကို ခေါင်းပုံဖြတ်နိုင်ရန် ဖန်တီး ထားသော ကျင့်ဝတ် ဖြစ်သည်ဆို၏။

ဤအဆိုကို အချို့ အသိပညာရှင်များက အကြွင်းမဲ့ ထောက်ခံ လိုကြမည် မဟုတ်သော်လည်း အချို့သော လူ့ကျင့်ဝတ်များမှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနယ်၌ အပေါ်စီးရထားသော အခွင့်ထူးခံ လူတန်းစား၏ အလိုကျ ဖြစ်နေခြင်းကို မည်သူမျှ မငြင်းဆိုနိုင်ချေ။ အထူးထင်ရှားသော သာဓကမှာ ယောက်ျားမိန်းမ ဆက်ဆံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လူတို့ အစဉ် အလာ အသိအမှတ် ပြုထားသော မိန်းမကျင့်ဝတ်များ ဖြစ်၏။ လူ့သမိုင်း တစ်လျှောက်၌ ယောက်ျားတို့သည် စီးပွားရေးအားဖြင့် မိမိတို့ကို မှီခို အားထား နေရသော မိန်းမတို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့ကြရာ ကာမဂုဏ်နယ်၌ မိန်းမက ယောက်ျားထက်ပို၍ မိမိကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းရန် လိုအပ်သည်ဆိုခြင်း (ယောက်ျားကောင်း မောင်းမတစ်ထောင် ဆိုသော စကားရှိ၍ လင်ငယ်နေသော မိန်းမကိုမူ ခါးခါးသီးသီး ပြစ်တင်ရှုတ်ချ ကြခြင်း)မှာ ယောက်ျားတို့က မိမိတို့အလိုကျ စီမံဖန်တီးခဲ့မှုများ ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားစရာမရှိချေ။

ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်သော အကောင်းအဆိုး ဟူသည် ဧကန် ထင်ရှားမရှိဘဲ လူတို့၏ ပညတ် ဝေါဟာရ်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် အခြားအထောက်အထားမှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ အကောင်း အဆိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လူတို့၏ ခံယူချက် ကွဲပြားခြားနားမှု ဖြစ်၏။ ခေတ်တစ်ခေတ် သို့မဟုတ် နေရာဒေသတစ်ခု၌ ကောင်းသည်ဟု လူတို့ သိမှတ်ထားသော အမှုသည် အခြားခေတ်တစ်ခေတ် သို့မဟုတ် တိုင်းပြည် တစ်ခု၌ မကောင်းမှု ဖြစ်နေတတ်၏။ သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းကို ခိုးခြင်းသည် ရှေးစပါးတားနိုင်ငံ၌ လူငယ်များအတွက် ကောင်းသော အလုပ်ဖြစ်၏။ ရှေးတရုတ်ပြည်၌ နို့စို့ကလေးများကို သတ်ပစ်ခြင်းသည် အပြစ်မဟုတ်။ အချို့သော သမိုင်းဦး လူမျိုးစုတို့သည် အိုမင်းမစွမ်းသော မိဘများကို သတ်ပစ်လေ့ ရှိကြ၏။ မြန်မာလူငယ်များသည် အိမ်ထောင် ဖက် ရွေးချယ်ရာ၌ အပျိုစစ်စစ်ကိုမှ အလိုရှိကြသော်လည်း အချို့လူမျိုး များတွင် အပျိုရည်ပျက်ပြီးသော မိန်းမကိုမှ ရွေးချယ် ပေါင်းသင်းသော

လေ့ထုံးစံ ရှိ၏။ ဤသို့ဖြင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ အကောင်းအဆိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လူတို့ခံယူချက် ကွဲပြားခြားနားပုံကို မနုဿဗေဒကျမ်းများ၌ အကျယ်ပြထားပေရာ ထိုသို့ ကွဲပြားခြားနားခြင်းမှာ လူတို့ အလိုဆန္ဒ (ဝါ) အကြိုက်ချင်း မတူသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဤအဆိုမှာ ယခုခေတ် သိပ္ပံပညာ၏ လောကအမြင်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိချေ။ သိပ္ပံပညာသည် အကောင်းအဆိုး ပြဿနာကို လေ့လာခြင်း မပြု။ သိပ္ပံဆရာတို့သည် ရုပ်တရားကိုသာလျှင် အသိအမှတ် ပြုသောကြောင့် သူတို့၏ ရုပ်ဝါဒ အမြင်အားဖြင့် အကောင်းကိုဖြစ်စေ အဆိုးကိုဖြစ်စေ အရှိတရား အနေဖြင့် ရှာ၍မရအပ်ချေ။ ရုပ်တရားကို မူလဘူတအနေဖြင့် ခံယူထားသော သိပ္ပံအမြင်သည် အကောင်းအဆိုးကို ရုပ်တရား၌ အခြေခံသော လူတို့၏ အလိုဆန္ဒကို ဖော်ပြသည့် ဝေါဟာရ ပညတ်အနေဖြင့် လက်ခံသောအယူနှင့် ညီညွတ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့ဖြင့်သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားသော ယခုခေတ်၌ ထိုအယူကို နှစ်သက် သောသူ ပေါများနေခြင်းမှာ အံ့ဩစရာမရှိချေ။

ဤအယူနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရန် အချက်များရှိ၏။

အကျင့်သီလသည် ကနဦးမူလ၊ လူ့သမိုင်းအစက အထင်အရှား မရှိဘဲ သမိုင်းဦး လူတို့က မိမိတို့ အုပ်စုကြီးပွားမှုအတွက် ကောင်းမှု-မကောင်းမှုဟူ၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး တန်ခိုးအာဏာ ရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုက မိမိတို့ အကျိုး စီးပွား အတွက် လူ့ကျင့်ဝတ်ကို ဖန်တီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် မှန်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ အကျင့်သီလ၏ မူလအစကို ထောက်ပြ၍ အကောင်း အဆိုး ဟူသည် ပညတ်ဝေါဟာရမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုသာချေ။ သက်ရှိသက်မဲ့တို့၏ ဝိသေသဂုဏ်သည် မူလအစနှင့် မဆိုင်ဘဲ ၎င်းတို့၏ ကြီးပွားတိုးတက်မှု အဆုံး၌ တည်ကြောင်း သတိပြုရာ၏။ သရက်ပင်၏ ဝိသေသဂုဏ်ကို သရက်စေ့၌မရှာဘဲ အစွမ်းကုန် ကြီးပွား၍ အကိုင်းအခက် အသီးအပွင့်များနှင့် ဝေဝေဆာဆာဖြစ်နေသော သရက်ပင် ကြီး၌

ရှာရပေမည်။ လူ့ဘဝ၏ အနှစ်သာရကို အမိဝမ်းတွင်းက သန္ဓေသား၌ ရှာ၍ မရအပ်။ ကလေးသူငယ် လူပျိုလူရွယ်တို့၌လည်း တွေ့ရမည် မဟုတ်ဘဲ ယနေ့ လူသား၏ အနာဂတ် ကြီးပွားတိုးတက်မှု အလားအလာ သို့မဟုတ် မဟတ္တမဂန္ဓီ၊ အိုင်စတိန် စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ ခံယူထားသည့် အမြတ်တရားများ၌သာ ရှာဖွေရပေလိမ့်မည်။

ထို့အတူ လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ၎င်း၏ မူလအစဖြစ်သော ရှေးလူတို့၏ သမိုင်းအတွေ့အကြုံဓလေ့ထုံးစံများကို လေ့လာရုံနှင့်မပြီးဘဲ လူသတ္တဝါတို့၏ မျှော်မှန်းချက် ဦးတည်ချက်နှင့် အခြား ဝိသေသ ဂုဏ်အင်္ဂါများကို အလေးအနက် စဉ်းစားရပေလိမ့်မည်။ စင်စစ် လူ့ကျင့်ဝတ်များမှာ စီးပွားရေးစနစ်၏ ထင်ဟပ်ချက် ဖြစ်သည် ဆိုသောမတ်ခ(စ)ဝါဒီ တို့သည်ပင် လူ့သမိုင်း၏ဦးတည်ချက် ကိုကြည့်၍ စီးပွားရေးစနစ်များကို အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားခဲ့ပေရာ ထိုခွဲခြားထားသော အကောင်းအဆိုးများ ဧကန်ထင်ရှားရှိပါက ယင်းတို့နှင့်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့် တရားများနှင့် ပတ်သက်သော အကောင်းအဆိုးသည်လည်း ထင်ရှား ရှိရပေမည်။ မတ်ခ(စ)ဝါဒီ အလိုအားဖြင့် စီးပွားရေးစနစ် တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ဆိုင်ရာ လူ့ကျင့်ဝတ်များသည် ပိုမိုမြင့်မား လာရပေမည်။ နောက်ဆုံး၌ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး စနစ်တွင် အခြေခံ သောလူ့ဘောင်သစ် ပေါ်ထွန်းလာသောအခါ လူသတ္တဝါတို့သည် အစွမ်းကုန် ကြီးပွားတိုးတက်၍ ထိုတိုးတက်မှုကို အကျိုးပြုသော လူ့ကျင့်ဝတ်မှာ လူတို့အကြိုက် လူတို့ အလိုဆန္ဒနှင့် မဆိုင်ဘဲ ပကတိ ကောင်းသော ကျင့်ဝတ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

နေရာဒေသနှင့် ခေတ်ကာလကို လိုက်၍ လူတို့၏ ကျင့်ဝတ်များ ကွဲပြား ခြားနားခြင်းသည် အကောင်းအဆိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင် ယူဆချက် ကွဲလွဲသောကြောင့်ဖြစ်၍ အကောင်းအဆိုး ရှိမှုကို ငြင်းဆိုခြင်း မဟုတ်ချေ။ အကျင့်သီလနယ်၌ တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ်၊ တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ လူတို့ အမြင်မတူခြင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့်

အသိအမြင် မတူသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် လူ့လောက အတွက် ဖြစ်ပေါ်လာသော လောကပါလ တရားဖြစ်၍ ပုံသေ ရပ်တည် မနေဘဲ ရှင်သန်လှုပ်ရှား နေရပေမည်။ လူ့လောက ပြောင်းလဲသည်နှင့် အမျှ အကျင့် သီလသည်လည်း ပြောင်းလဲရပေမည်။

ထိုပြောင်းလဲမှုမှာ အများအားဖြင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန် လက္ခဏာ ပြောင်းလဲမှုဖြစ်၍ နောက်ကွယ်၌ အခြေခံ တူညီမှုများ ရှိခြင်းကို သတိ ပြုသင့်ပေ၏။ အချို့သော သမိုင်းဦး လူမျိုးစုတို့သည် အိုမင်းမစွမ်းသော မိဘများကို သတ်ပစ်လေ့ ရှိကြပေရာ ဤသည်မှာ မိဘများကို လုပ်ကျွေး သော ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျင့်ဝတ်နှင့် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်နေဟန် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် ဘဝအခြေအနေ ကျပ်တည်းသောကြောင့် မိဘများကို ပြုစု စောင့်ရှောက် နိုင်စွမ်းမရှိ။ မိဘများ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေသည်ကိုလည်း မရှုရက်သောကြောင့် သတ်ပစ်ကြခြင်းဖြစ်ရာ မိဘများကို သနားကြင်နာသင့်သည်ဟု ခံယူရာ၌ကား ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတွေးအခေါ် မခြားနားချေ။

အုပ်စုဖွဲ့၍ သွားလာနေထိုင်ကြသော သမိုင်းဦးခေတ်က လူတို့ သည် အခြား အုပ်စုဝင်များကို ရန်သူလို သဘောထား၍ သနား ကြင်နာခြင်း မရှိကြချေ။ ထိုအချိန်က လူတို့မှာ အသက်ရှင်နေမှုအတွက် ခွန်အားဗလနှင့် ရဲစွမ်းသတ္တိကို အားကိုး၍ ရုန်းကန်လှုပ်ရှား နေကြရ၏။ အုပ်စုချင်း ပြိုင်နေသော နိုင်ရာစားခေတ် ဖြစ်ပေရာ သူတို့၏ကျင့်ဝတ်မှာ အုပ်စုတည်မြဲမှုသို့ ရှေးရှု၍ မှားသည်ဟုမဆိုသာချေ။ အာရေဗျ သဲကန္တာရ ထဲရှိ အာရပ်တို့သည်ကား မိမိတို့ထံသို့ လူစိမ်းသူစိမ်းများ ရောက်လာပါက အလွန် ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်၍ ကောင်းမွန်စွာ ကျွေးမွေးပြုစုကြ၏။ သူတို့မှာ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ မကြာခဏ သွားလာ ပြောင်းရွှေ့ နေကြရ၍ အစာရေစာရှားပါးသော သဲကန္တာရထဲ၌ လူသတ္တဝါ အချင်းချင်း ကူညီ စောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်ရကား သူတို့၏ ဧည့်ဝတ် ကျေပွန်မှုမှာ အံ့ဩစရာ မရှိလှချေ။ ထိုမှတစ်ဆင့် လူတို့သည် အသိဉာဏ် ရင့်ကျက်၍ ကျင့်

ထု * ဦးအေးမောင်

မြောင်းသော အုပ်စုစိတ် မိသားစုစိတ် အမျိုးသားစိတ် ဘာသာအယူဝါဒ စသည်တို့ကို ကျော်လွန်ပြီး ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကို မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင် လောကအနေဖြင့် သိမြင်လာသောအခါ၌ လူသတ္တဝါ မှန်သမျှကို ချစ်ခင် ကြင်နာရမည်။ ရန်သူကိုသော်မှ သည်းခံ ခွင့်လွှတ်သင့်သည်ဟု သိရှိ နားလည် လာကြ၏။

ဤသို့ဖြင့် လူတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေနှင့် အသိအမြင် ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုကို လိုက်၍ အကျင့်သီလ ပြောင်းလဲတိုးတက် ခဲ့ခြင်းကို သတိပြုရပေမည်။ ကာလဒေသကို လိုက်၍ အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်သော ခံယူချက် ကွဲပြားခြားနားမှုသည် ဘဝအခြေအနေ မတိုးတက်ဘဲ အသိဉာဏ် ခေါင်းပါးသော သမိုင်းဦးလူတို့၌ ထင်ရှား၍ လူနေမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးပြီး အသိဉာဏ် ရင့်ကျက်သော လူတို့၌ မတွေ့ ရချေ။ ကမ္ဘာ့ ဘာသာတရားကြီးများက ဟောကြားသော လူ့ ကျင့်ဝတ် များသည် ထပ်တူဖြစ်၍ တိုးတက်သော လူမျိုးများသည် အကောင်းအဆိုး ခွဲခြား သိမြင်ရာ၌ အများအားဖြင့် ညီညွတ်ကြ၏။

ကိုယ်ကျင့်တရားသည် လူတို့ ယုံကြည်လေးစား၍ တန်ဖိုး ထားသော အမြတ်တရားများသို့ ဦးတည်ချက်ရှိပေရာ အကယ်၍ ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုင်ရာ အကောင်းအဆိုးကို ငြင်းဆိုပါက ထို အမြတ် တရားများမှာ အချည်းနှီး ဖြစ်ရပေတော့မည်။ လူတို့သည် ကမ္ဘာ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့ စိတ်ချမ်းသာမှု အသိ အလိမ္မာ ပညာ တိုးပွားမှု စသည်တို့ကို လိုလားတောင့်တ ကြပေရာ ထို အလိုဆန္ဒ များနှင့် လျော်ညီသော အကျင့်သီလကို ကောင်းသည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ အကယ်၍ သမုတိပညတ်မျှသာ ဖြစ်သည်မှန်ပါက ထိုတောင့်တ မျှော်မှန်းချက်များမှာ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်များသာ ဖြစ်ရပေတော့မည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အကယ်၍ လူတို့၏ အာသိသဆန္ဒနှင့် မျှော်မှန်းချက် များကို အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားနိုင်သည်ဖြစ်ပါက ဆိုင်ရာ လူ့ ကျင့်ဝတ် များကိုလည်း ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည် ဟု ဆိုရပေမည်။

အကျင့်သီလ အကောင်းအဆိုးကို နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုနှင့် ရောထွေး၍ ဝေါဟာရ ပညတ်အနေဖြင့် မှတ်ယူခြင်းသည် လူတို့၏ အတွေ့အကြုံနှင့်လည်း မကိုက်ညီချေ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မအားဖြင့်ကား လူတို့ နှစ်သက်သောကြောင့် ကောင်းခြင်းသည် ပြုလုပ်သင့် ပြုလုပ်ထိုက်သော ကြောင့် ကောင်းခြင်းနှင့် တခြားစီ ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်း လိုပင် မိမိနှစ်သက်၍ ပြုလုပ်လိုသော အမှုနှင့် မနှစ်သက်သော်လည်း ပြုလုပ် သင့်သော အမှုကို ခွဲခြား၍ သိမြင်စမြဲ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ခွဲခြား သိမြင် ရန်လည်း နက်နက်နဲနဲ စဉ်းစားနေရန် မလို။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလိုဆန္ဒနှင့် အသိအမြင်မှာ မကြာခဏ ဝိရောဓိဖြစ်၍ ဘာလုပ်ရမှန်း မသိဘဲ စိတ် ဇေဝဇေ ဖြစ်ရခြင်းမှာ လူတို့၏နေ့စဉ် ကြုံတွေ့ ခံစားရမှု ဖြစ်၏။

လူတို့သည် ဆေးလိပ်သောက်သော်လည်း ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းမှာ ကျန်းမာရေးအတွက် မကောင်းသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်သင့်သည်ဟု သိကြ၏။ စာဖတ်၍ ပညာရှာမှီးခြင်းသည် ကောင်းသည်ဟု ဝန်ခံကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုအလုပ်မျိုးကို စိတ်မဝင်စားဘဲ ပွဲလမ်းသဘင် အပျော်အပါးများဖြင့် အချိန်ဖြုန်းပစ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒရှိကြ၏။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် လမ်း၌ လူ တစ်ဦးတစ်ယောက် ကျ ကျန်ရစ်သော ငွေထုပ်ကို ကောက်ရငြားအံ့။ ထိုအချိန်၌ မိမိလက်ထဲတွင် ငွေကြေးပြတ်လပ်၍ အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စအတွက် ကောက်ရသောငွေကို သုံးလိုသော စိတ်ဆန္ဒ မြင်းပြ လာသည် ဆိုငြားအံ့။ ပထမတွင် စိတ်ထဲ၌ ချီတုံချတုံဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံး၌ ထိုငွေကို သုံးပစ်လိုက်သည် ဆိုစေ။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် မကောင်း။ ငွေကို မူလဥစ္စာရှင်အား ပြန်ပေးသင့်သည်ဟူသော အသိကိုကား ကျွန်ုပ် ဖျောက်ဖျက်၍ ရမည်မဟုတ်ချေ။

ဤသို့ဖြင့် လူတို့သည် မိမိ ကြိုက်နှစ်သက်၍ ပြုသော အမှုသည် သာ ကောင်းသည် မှန်သည်။ မိမိ မကြိုက်နှစ်သက်ဘဲ ပြုသော အမှုမှာ မှားသည် မကောင်းဟူ၍ စွဲမြဲ ခံယူထားခြင်း မရှိချေ။ မိမိ စိတ်အလို

၇၇ * ဦးအေးမောင်

လိုက်၍ ပြုသော အချို့အမှုသည် မကောင်း၊ မိမိ စိတ်အလိုဆန္ဒ မရှိဘဲ ပြုသော အချို့အမှုမှာ ကောင်းသည်ဟု သိရှိနားလည်ကြ၏။ အကောင်း အဆိုး ဟူသည် လူတို့ အလိုဆန္ဒကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်သော ဝေါဟာရ စကားမျှသာ ဖြစ်သည်မှန်ပါက မှန်သောအမှု၊ မှားသောအမှု၊ ပြုသင့်သောအမှု၊ မပြုသင့်သောအမှု ဆိုသော စကားများမှာ ဘာမျှ အနက် အဓိပ္ပာယ် ရှိတော့မည်မဟုတ်ချေ။ လူတို့သည် အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန်ကို စိတ်အလိုဆန္ဒနှင့် ပီပီပြင်ပြင် ခွဲခြားသိမြင်ကြပေရာ ထိုသို့ သိမြင်ခြင်းဖြင့် အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန်ဟူသည် စိတ်အထင် သို့မဟုတ် သမုတိ ပညတ်မျှသာ မဟုတ်ဘဲ ဧကန်ရှိကြောင်း ထင်ရှား လှပေသည်။

ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ အကောင်းအဆိုးကို သမုတိပညတ် အနေဖြင့် ရှုမြင်သော အယူသည် ရှေးဂရိတို့ လက်ထက်က အခြား နိုင်ငံများနှင့် စစ်ဖြစ်၍ အစဉ်အလာ လူ့ကျင့်ဝတ်များ ပျက်စီး ယိုယွင်းရာမှ အစပြု၍ ပေါ်ထွန်းခဲ့၏။ ယခုခေတ်၌မူ မကြာခဏ စစ်ဖြစ်၍ လူတို့ အကျင့်စာရိတ္တ များစွာလျော့ရဲ လာခြင်း၊ သိပ္ပံ ရုပ်ဝါဒအမြင် ထွန်းကား လာခြင်း၊ ကာလဒေသကို လိုက်၍ လူတစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး ဓလေ့ ထုံးစံနှင့် ခံယူချက် ကွဲပြား ခြားနားခြင်းကြောင့် ဤအဆိုကို လက်ခံ လိုသောသူ ပေါများလာ၏။ သို့ဖြစ်စေကာမူ အသိပညာ အသင့်အတင့် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤအဆိုကို အစွဲအမြဲလက်ခံ၍ လူ့ကျင့်ဝတ်များအား အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားမှုကို ပြက်ရယ်ပြုမည် မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အကျင့်သီလသည် လူ့လောကကို စောင့်ရှောက်သော လောက ပါလတရား ဖြစ်ပေရာ အကျင့်သီလအရာ၌ အကောင်းအဆိုးကို အသိ အမှတ် မပြုပါက လူ့လောက၏ ကြီးပွား တိုးတက်မှုကို ဆန့်ကျင်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၃

အစုသည်သာ ပခာန

အကျင့်သီလအရာ၌ မည်သည့်အမှုမဆို မိမိနှစ်သက်လျှင် ကောင်းသော အမှုဖြစ်၍ မနှစ်သက်လျှင် မကောင်းသော အမှု ဖြစ်သည်ဟူသော အဆိုနှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်သည့် အခြားအဆိုကို ယခု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ ဤအဆိုကား လူတို့ပြုသော အမှုသက်သက်ကို ကောင်းမှု သို့မဟုတ် မကောင်းမှု အနေဖြင့်ခံယူသော အသိပညာရှင် တို့၏ အဆိုဖြစ်၏။

ထိုဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တစ်ဦး ပြုသော အမှုတစ်ခု၏ ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းသည် ယင်း၏ ပကတိ ဂုဏ်ဒြပ် ဖြစ်၏။ ထိုအမှုကို အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ယင်း၏ အကျိုး တရားကို သော်လည်းကောင်း၊ အခြား အကြောင်းအချက်များကို သော်လည်းကောင်း စဉ်းစားရန် မလို။ အမှုတစ်ခု တည်းကိုသာ ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်၏။ ပုံစံအားဖြင့် လူတစ်ဦးကို သတ်ခြင်းသည် မကောင်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူ့ဘဝကို ရခဲသည်ဟု ဆိုကြ၏။ အမှန်စကားကို ပြောခြင်းသည် ကောင်းသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အမှန်တရားကို ကျွန်ုပ်တို့ မြတ်နိုးသင့်သည်ဟု အကြောင်း ပြကြပေ

သို့ဖြင့် ဓလေ့ထုံးစံမှ ပေါက်ဖွားလာသော ကိုယ်ကျင့်တရားသည်လည်း အကြောင်းအကျိုး ရှင်းပြရန် မလိုတော့ဘဲ အကောင်းအဆိုး၊ အမှားအမှန်မှာ ၎င်း၏ ပကတိ ဂုဏ်လက္ခဏာ ဖြစ်လာတော့၏။

ဤသည်မှာ ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒကို မှားသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ရန် အကြောင်းမဟုတ်ချေ။ အယူဝါဒတစ်ခု၏ မှန်ခြင်းမှားခြင်းသည် ယင်း၏ မူလအစနှင့် တခြားစီ ဖြစ်ကြောင်း လွန်ခဲ့သော အခန်း၌ ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။ ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရာ၌ ယင်း၏ မူလအစကို မကြည့်ဘဲ အခြားအချက်များကို စဉ်းစားရပေလိမ့်မည်။

ဤပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒမှာ အာရုံငါးပါးနှင့် ပတ်သက်သော လူတို့၏ အစဉ်အလာ ခံယူချက်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အကျင့်သီလဆိုင်ရာ အကောင်းအဆိုးကို သိမြင်ခြင်းမှာ အာရုံငါးပါးကို တွေ့ထိ၍ ဆိုင်ရာ ဂုဏ်လက္ခဏာကို ရုတ်ခြည်း သိရှိမှုနှင့် ထပ်တူဖြစ်၏။ ဥပမာအားဖြင့် ချိုသော အရသာသည် သကြား၏ သဘာဝဂုဏ် ဖြစ်၏။ ပရွက်ဆိတ် ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း လက်ဖက်ရည် ဖျော်ရာ၌ အသုံးပြုရခြင်း စသည်တို့ကို စဉ်းစားရန်မလို။ ပရွက်ဆိတ်နှင့် လက်ဖက်ရည် သောက်သူများ မရှိစေကာမူ သကြား၌ ထိုသဘာဝ ဂုဏ်သတ္တိ ရှိမြဲရှိနေမည် ဖြစ်၏။ မိန်းမပျို တစ်ဦး၏ လှပမှုသည် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင် လူများ၏ ချီးမွမ်းမှုနှင့် ဘာမျှ မဆိုင်ချေ။ ထို့အတူ ကိုယ်ကျင့်တရား နယ်၌ ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းသည် ဆိုင်ရာအမှု၏ သဘာဝ ဂုဏ် အင်္ဂါ ဖြစ်၍ အကောင်း အဆိုး ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အမှုနှင့် ဆိုင်ရာ အကြောင်းအကျိုးကို စဉ်းစားရန် မလိုချေ။

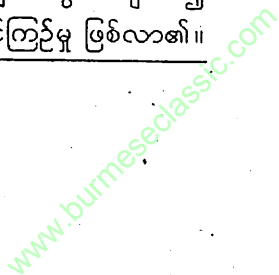
ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒ အလိုအားဖြင့် လူတို့သည် အမှုတစ်ခု၏ အကောင်းအဆိုးကို အလိုလို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်စွမ်းရှိ၏။ မိန်းမပျိုတစ်ဦး၏ လှပမှု၊ သို့မဟုတ် အကြည့်တန်မှုကို မြင်လိုက်သည်နှင့် သိရှိနိုင်၏။ အစာအာဟာရ တစ်ခု၏ အရသာကို စားကြည့်ရုံနှင့် သိနိုင်၏။ ထိုနည်းအတူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၌ အမှုတစ်ခု၏ အကောင်းအဆိုးကို

၂၅ * ဦးအေးမောင်

လိမ့်မည်။ အထက်ပါ ဆရာတို့၏ အမြင်အားဖြင့်မူ အသက် သတ်မှု၏ မကောင်းခြင်း၊ အမှန်စကား ဆိုမှု၏ ကောင်းခြင်း အတွက် ဘာမျှ အကြောင်းပြရန် မလို။ အသက်သတ်ခြင်းသည် ပကတိ သဘာဝအားဖြင့် မကောင်း။ အမှန်စကား ဆိုခြင်းသည် ပကတိ သဘာဝအားဖြင့် ကောင်းသည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်၏။

ဤဝါဒကို ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒဟု ခေါ်ဆိုပါက မှားမည် မဟုတ်ချေ။ စတိုးအစ်ခေါ် ရှေးဂရိ တွေးခေါ်ရှင်တို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ဝါဒသည် ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒဖြစ်၏။ စတိုးအစ်ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် အကျင့်သီလသည် သဘာဝဓမ္မက ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားဖြစ်၏။ အချို့ အမှုများသည် သဘာဝအားဖြင့် မှန်ကန်၍ အချို့မှာ သဘာဝအားဖြင့် မှား၏။ ကမ္ဘာ့ဘာသာ တရားကြီးများ၏ အမြင် သည်လည်း ပကတိ အကောင်း အဆိုးဝါဒနှင့် နီးစပ်၏။ အကျင့်သီလ ဆိုင်ရာ ယင်းတို့၏ အဆိုအမိန့်များမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် လူတို့ပြုသော အမှုများကို အကြောင်းအကျိုး အလေးအနက်မပြဘဲ ပကတိ အကောင်း အဆိုးအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ဖြစ်၏။ အချို့သော နာမည်ကျော် အသိပညာရှင် တို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ခံယူချက်သည်လည်း ပကတိ အကောင်းအဆိုးဝါဒ ဖြစ်၏။

ဤအယူသည် အဘယ်ကြောင့် လူတို့၏ စိတ်ထဲ၌ စွဲမြဲ နေပါ သနည်းဟု စဉ်းစားရန် ရှိ၏။ လူ့သမိုင်းအစ၊ ရှေးပဝေသဏီက လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားမှာ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် ခွဲခွာ၍ မရစကောင်းချေ။ ဓလေ့ထုံးစံ၏ သဘောမှာ ကနဦး မူလက အကြောင်းအကျိုးနှင့် ယှဉ်၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည် မှန်သော်လည်း ကာလ ပရိစ္ဆေဒ ကြာသောအခါ အကြောင်းတရားသည် ပျောက်ကွယ်၍ ထုံးစံသည်သာ ကျန်ရစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် ဓလေ့ထုံးစံသည် မူလရည်ရွယ်ချက် ကွယ်ပျောက်၍ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရန်လည်း မလိုသော ပြုလုပ်မှု ရှောင်ကြဉ်မှု ဖြစ်လာ၏။

၃၇ * ဦးအေးမောင်

အလိုလိုခွဲခြား သိမြင်နိုင်သော စိတ်သည်ရှိ၏။ ထိုစိတ်ကို မြန်မာတို့က ကိုယ်စောင့်နတ် သို့မဟုတ်လိပ်ပြာ၊ သို့မဟုတ် ဟီရိုဩတ္တပ္ပ တရားဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြ၏။ အင်္ဂလိပ်တို့ကမူ ကွန်ရှင်စ^၁ ဟုခေါ်၏။ သို့ဖြစ်၍ လူသည် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို စဉ်းစားမနေဘဲ အလိုလို ခွဲခြား၍ သိရှိ နားလည်၏။ ကောင်းမှုတစ်ခုကို မိမိမပြုသော်လည်း ကောင်းမှုမှန်း သိ၏။ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ မိမိပြုမိသော မကောင်းမှုအတွက် မိမိ ကိုယ်စောင့်နတ်ကို ရှက်ခြင်း၊ လိပ်ပြာမသန်ခြင်း စသည်ဖြင့် စိတ်ထဲ၌ ခံစားကြရသည် ဆို၏။

ဤခံယူချက်များမှာ ယခုခေတ် အသိပညာရှင်တို့၏ အသိအမြင် နှင့် ဘောင်မဝင်ချေ။ အာရုံကို သိမှုသည် အာရုံနှင့်ဆိုင်ရာ ပသာဒရုပ် (ပုံစံအားဖြင့် ရူပါရုံနှင့် မျက်စိအကြည်ဓာတ်) ထိတွေ့ ပေါင်းဆုံရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်၏။ သကြား၏ ချိုသော အရသာ သည် ယင်း၏ ကိုယ်ပိုင်သတ္တိ မဟုတ်။ သကြားနှင့် ဇီဝါပသာဒ (ဝါ) လျှာ တွေ့ထိရာမှ ခံစားအပ်သော တရားဖြစ်၏။ အကယ်၍ လူတို့၏ မျက်စိ၊ နား၊ လျှာ စသည်တို့သည် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက် ထားခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းတို့နှင့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့ စသော အာရုံတို့ ထိတွေ့ရာမှ ဖြစ်ပေါ်သော ခံစားရချက်များမှာလည်း တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို့အတူ အမှုတစ်ခု၏ ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းသည် အမှုနှင့် လူတို့၏ စိတ် ဝိညာဉ် ပေါင်းဆုံရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ယင်း၏ သဘာဝဂုဏ်အင်္ဂါ မဟုတ်ချေ။ လူတို့၏ အာသိသဆန္ဒနှင့် ခံယူထားသော အမြတ်တရားများ ပြောင်းလဲပါက အမှု၏ အကောင်း အဆိုး ဂုဏ်အင်္ဂါ လက္ခဏာသည်လည်း ပြောင်းလဲ ပေလိမ့်မည်။

လူသည် အကောင်းအဆိုးကို အလိုလို သိမြင်သည်ဟူသော အဆိုမှာလည်း ယခုခေတ် စိတ်ပညာက လက်ခံမည် မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မကောင်းမှုကို ပြုရာ၌ ဆိတ်ကွယ်ရာပင် ဖြစ်စေကာမူ

^၁-Conscience

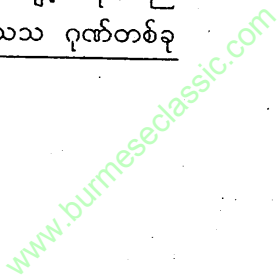

လိပ်ပြာ မလုံဘဲ ကိုယ်စောင့်နတ်ကို ရှက်သည်ဟု ပြောဆိုလေ့ ရှိကြ၏။ ထိုသို့ စိတ် မသိုးမသန့် မလုံမလဲ ဖြစ်ခြင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင် လူများ၏ ထင်မြင်မှု မိမိ အတွေ့အကြုံ ဓလေ့စရိုက် အစဉ်အလာ ယုံကြည်မှု စသည်တို့က မသိမသာ ဝင်နှောင့် နေသောကြောင့်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုကို အလိုလို သိမြင်ခြင်း မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြင့် အချို့ မိန်းမပျို တို့သည် သူစိမ်း ယောက်ျားတစ်ယောက်နှင့် အတူသွားရမည်ကို လိပ်ပြာမသန့် ဖြစ်သော်လည်း အချို့မှာကား စိတ်ထဲ၌ မည်သို့မျှ မဖြစ်ဘဲ ရဲရဲတင်းတင်း တွဲ၍ သွားလာကြ၏။ နေရာဒေသနှင့် ခေတ်ကာလကိုလိုက်၍ လူတို့၏ အကောင်းအဆိုး ခံယူချက် ကွဲပြားခြားနားပုံကို လွန်ခဲ့သော အခန်း၌ ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။ ထိုအချက်ကို ထောက်ချင့်၍ အကောင်းအဆိုးကို အလိုလို ခွဲခြားသိမြင်သော စိတ်ရှိသည်ဆိုသောစကားမှာ အခြေအမြစ် မရှိကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အမှုတစ်ခုတည်းကို ကြည့်၍ အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ် ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ စင်စစ် ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒကို လက်ခံသော ပညာရှင်တို့သည် အမှုတစ်ခုစီကို မကြည့်ဘဲ အမှုမျိုးအစားကို ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ကြ၏။ ဤနေရာ၌ နာမည်ကျော် ဂျာမန်တွေးခေါ်ရှင် အိမညူယယ်ကန့်၏ အဆိုကို ဖော်ပြရန် လို၏။

ကန့်၏အမြင်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရားသည် လူ့ဘဝ၏ပဓာန အနှစ်သာရ ဖြစ်၏။ လူသတ္တဝါ မှန်သမျှသည် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုကို ပြုသင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ အစွဲအမြဲ ယုံကြည်ကြပေရာ၊ ထိုယုံကြည်မှုသည် လူ၏ ဝိသေသဂုဏ် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်သော ယုံကြည်ချက် စိတ်ခံစားရချက်သည် အခြား ယုံကြည်ချက် စိတ်ခံစားရချက်နှင့် မတူဘဲ တစ်မူတစ်ဘာသာဖြစ်၍ လူ့သမိုင်းအမြင် စိတ်ပညာအမြင်ဖြင့် ရှင်းပြရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ စင်စစ် ကိုယ်ကျင့်တရားသည် ယုံကြည်မှု သက်သက်မဟုတ်ဘဲ လူ၏ အခြားဝိသေသ ဂုဏ်တစ်ခု

၁- Emanuel Kant

၅၅ * ဦးအေးမောင်

ဖြစ်သည့် အသိဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သောတရား ဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်ဆိုရာ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အကြောင်းအကျိုးကို ဆင်ခြင်သော အသိဉာဏ်မဟုတ်ဘဲ ကောင်းမှုမကောင်းမှု အားလုံးဆိုင်ရာ သဘာဝ နိယာမကို ရှေးရှုသော အသိဉာဏ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ လောကသဘာဝ အဖြစ်အပျက်များကို သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာရာ၌ ယင်းတို့ အားလုံးကို ခြုံငုံမိသော ဓမ္မတာ နိယာမသည် ပဓာနအချုပ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ကိုယ်ကျင့် တရား အရာ၌ လူတို့ပြုသော အမှုအားလုံးကို အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားရန် နိယာမမှတ်ကျောက် ရှိဖို့လို၏။

ဒဿနိကဆရာ ကန့် ဖော်ညွှန်းသော ထိုနိယာမသည်ကား "မိမိပြုသော အမှုသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူအားလုံး ပြုသင့်သော အမှုမျိုး ဖြစ်မဖြစ် စိစစ်ရမည်။ လူသတ္တဝါတိုင်း ပြုသင့်သော အမှုဖြစ်ပါက ကောင်းမှုဖြစ်၍ မပြုသင့်သော အမှုဖြစ်ပါက မကောင်းမှုဖြစ်၏" ဟူလို။ ပုံစံကား အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်မိမိ သတ်သေလိုသော ဆန္ဒရှိပါက ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသတ္တဝါတိုင်း သတ်သေသင့်ပါသလောဟု စဉ်းစားရပေမည်။ လူတိုင်း သတ်သေပါက လူလောကသည် ဆိတ်သုဉ်း သွားမည်ဖြစ်၍ သတ်သေခြင်းသည် မကောင်း၊ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် လိမ်ပြောလိုပါက လူအားလုံး လိမ်ပြောသင့်ပါသလောဟု စဉ်းစား ရပေမည်။ လူတိုင်းလူတိုင်း လိမ်ပြောလိုပါက တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယုံကြည် ရတော့မည် မဟုတ်သောကြောင့် လူလောကသည် ပျက်စီးရမည် မုချဖြစ်၏။ သို့ဖြင့် အမှုတစ်ခုသည် မကောင်းမှု ဖြစ်သည်မှန်ပါက ကမ္ဘာ့ လူသားအားလုံး ပြုသင့်သော အမှုအနေဖြင့် စိတ်ကူး ကြံစည်၍ မရအပ်ဘဲ အသိဉာဏ်က လက်မခံနိုင်သော အချည်းနှီးအမှု ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် ဤဥပဒေသမှာ အခါရပ်သိမ်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ကမ္ဘာ့ လူသားတိုင်း ပြုသင့်သော အမှုသည်သာ ကောင်းသည် ဆိုပါက ကောင်းမှုအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အစဉ်အလာ ခံယူခဲ့သော အချို့

အမှုများမှာ မကောင်းမှု ဖြစ်ရပေတော့မည်။ အိမ်ရာ မထောင်သော လူတို့၏ ဘဝအလုပ်သည် မကောင်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူတိုင်း လူတိုင်း အိမ်ရာမထောင်ဘဲ နေမည်ဆိုပါက လူသတ္တဝါမျိုးစု ဆိတ်သုဉ်း သွားမည် အမှန်ဖြစ်၏။ တိရစ္ဆာန်များကို သနား၍ အသားစား ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်းသော အလုပ်မဟုတ်။ အကြောင်းမူ လူတိုင်းလူတိုင်း ထိုသို့ ရှောင်ကြဉ်ပါက တိရစ္ဆာန်ဦးရေ အဆမတန် တိုးပွားလာ၍ လူလောက ပျက်စီးသွားမည် အမှန်ဖြစ်၏။

စင်စစ် များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် အိမ်ထောင် သားမွေး ခြင်းနှင့် အသားစားခြင်းကို လုံးဝ အပြစ်မြင်မည် မဟုတ်ချေ။ ကန်၏ ဥပဒေသသည် အသိအမြင် စိတ်နေစရိုက် ဘဝအခြေအနေအားဖြင့် လူတို့ ကွဲပြားခြားနားခြင်းကို မျက်ကွယ်ပြုထားခြင်းမှာ လူလောက၏ သဘာဝဓမ္မနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ လူတို့ ရင်ဆိုင်ရသော ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများသည် သဘောလက္ခဏာ အားလုံး တူညီသည် မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍ အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ကန်၏ ဥပဒေသကို အခါခပ်သိမ်း ကိုးကားရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ပုံစံအားဖြင့် ဘဏ်အမှုထမ်းတစ်ဦးသည် မိမိအဖို့ သေရေးရှင်ရေး တမျှ အရေးကြီးသော ကိစ္စတစ်ခုအတွက် ငွေလိုနေသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ ထိုလိုနေသောငွေကို ဘဏ်မှ မည်သူမျှမသိအောင် ခေတ္တယူသုံး၍ ညနေ ဘဏ်မပိတ်မီ ငွေကို ပြန်ထားနိုင်သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ သူသည် “ဘဏ်မှ ငွေကို ယူသုံးခြင်းအားဖြင့် မည်သူမျှ နစ်နာမည်မဟုတ်။ ငါ၏ ယခုအခြေအနေမျိုး၌ အခြားမည်သူမဆို ငွေကို ယူသုံးခြင်းအားဖြင့် အပြစ်မရှိ။ ယူသုံးသင့်သည်သာဖြစ်သည်” ဟု ဆုံးဖြတ်ပေလိမ့်မည်။

ဤသို့ ယေဘုယျအားဖြင့် မပြုသင့်သော အမှုကို အခြေအနေအရ ပြုခြင်းကို ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒီတို့က လက်ခံစဉ်းစားကြမည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် လူတို့ပြုသော အမှုများသည် အခြေအနေ အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့် ဘယ်အခါမျှ ထပ်တူမဖြစ်ဘဲ ကွဲပြားခြားနား

၉၀ * ဦးအေးမောင်

တတ်စမြဲဖြစ်ပေရာ အမှုနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းခြင်းရာ အားလုံးကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်၍ အကောင်း အဆိုး ဆုံးဖြတ်ပါမှ ယထာဘူတ ကျပေလိမ့်မည်။ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ထင်ရှားသောသူအား တရားသူကြီးက သေဒဏ်ပေးခြင်း၊ စစ်မြေပြင်၌ ရန်သူကို တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ စိတ်မနှံ့သော သူတစ်ဦးက လူသတ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းနှင့် မိမိမုန်းတီးသော လူတစ်ဦးကို သတ်ခြင်းမှာ သဘောလက္ခဏာ တခြားစီ ဖြစ်ကြောင်း မည်သူမျှ ငြင်းဆိုမည် မဟုတ်ချေ။ မည်သည့် အမှုကိုမဆို အခြေအနေကို ထည့်သွင်း မစဉ်းစားဘဲ အမှုကိုသာ ကြည့်ပြီး အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ပါက အယူသည်း၍ လွဲမှားသော ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အကျင့်သီလအရာ၌ ထိုသို့အယူသည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များရှိ၏။ ဂျာမန် ဒဿနဆရာတစ်ဦးက အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်း ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ မိန်းမအား အမှန်အတိုင်း ပြောပါက အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်လိမ့်မည်။ လိမ်ပြောမှ အသက် ချမ်းသာမည် ဆိုပါက ကျွန်ုပ်သည် လိမ်ပြောမည်မဟုတ်။ သူသေသော် သေပါစေ။ အမှန်ကိုသာ ကျွန်ုပ် ပြောမည်ဟု ဆိုဖူး၏။ မဟာတ္ထမဂန္ဓီသည် တစ်ခါက မိမိ၏သားငယ် အသည်းအသန် ဖျားနာနေသဖြင့် ဆရာဝန်ကိုခေါ်ပြ၏။ ဆရာဝန်က ကလေးကို စမ်းသပ်ပြီးနောက် ဆေးတိုက် ရန်ညွှန်ကြား၏။ သို့ရာတွင် ထိုဆေးမှာ ကြက်ဥနှင့်ရော၍ တိုက်ကျွေးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အဟိံသတရားကို ဦးထိပ်ထားသော မဟာတ္ထမဂန္ဓီသည် ဆရာဝန် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ရန် ငြင်းဆန်လိုက်သည်ဆို၏။

ဤသည်တို့မှာ အကျင့်သီလ၌ အစွဲဥပါဒါန် ရှိမှုဖြစ်၍ မှန်ကန် သော ကျင့်စဉ် ဖြစ်ပါ၏လောဟု သံသယဝင်ဖွယ် ရှိ၏။ စင်စစ် လူသတ္တဝါသည် အကျင့်သီလအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်။ အကျင့်သီလသည်သာ လူသတ္တဝါအတွက် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းဖြစ်ရာ အကျင့်သီလကို ကိုးကွယ်မှုသည် လူလောကအား မည်သို့မျှ ကောင်းကျိုး ပြုမည် မဟုတ်ချေ။ အကျင့်သီလသည် လူလောကကို စောင့်ရှောက်သော

လောကပါလတရား ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုသင့်၏။ အချို့လူတို့သည် ဤအချက်ကို သတိမပြုဘဲ အကျင့်သီလ တစ်ခုတည်းကို ကွက်၍ စူးမြင် သုံးသပ်ကြ၏။ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ စစ်တိုက်ခြင်းဖြင့် လူများ စည်းလုံး ညီညွတ် လာကြသည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံနိုင်ရည် ရှိလာကြသည်။ အစွမ်းသတ္တိ ပြောင်မြောက်လာကြသည် စသည်ဖြင့်အချို့က စစ်ကို ချီးမွမ်းလေ့ ရှိကြ၏။ ဤသည်မှာ လူ့လောက တစ်ခုလုံးပေါ်သို့ စစ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု အားလုံးကို မစဉ်းစားဘဲ အကျင့်သီလကို တစ်ဖက်စောင်းနင်း အမွမ်းတင်ထားခြင်း ဖြစ်၏။

ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒသည် ဤသို့ အပြစ်အနာ ချွတ်ယွင်းချက် များနှင့် မကင်းသော်လည်း လုံးဝမှားသည်ဟူ၍ မဆိုသာချေ။ ကိုယ်ကျင့် တရားနှင့် ပတ်သက်သော အကောင်းအဆိုးကို ပကတိ အရှိတရား အနေဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံနိုင်စေကာမူ ဝေါဟာရ ပညတ်သက်သက် မဟုတ်ဘဲ လူတို့ပြုသော အမှုများနှင့် တစ်နည်းနည်း ဆက်စပ်နေခြင်းကိုကား ဝန်ခံရပေမည်။ ယခုအခါ အချို့သော ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်လူရွယ်များသည် ကိုယ်ကြိုက်လျှင် ကောင်းသည် ကိုယ်မကြိုက်လျှင် မကောင်းဟူသော ရုပ်ဝါဒအမြင်ကို ဟုတ်လှပြီ၊ မှန်လှပြီ ထင်မှတ်လျက် ရှိကြပေရာ ပကတိ ကောင်းဆိုးဝါဒသည် ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထို ဖောက်ပြန်သော အယူမှ ကာကွယ်ရန် ရပ်တည် နေသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

လူသည် အကောင်းအဆိုးကို အလိုလို ခွဲခြား သိမြင်သည်ဆိုသော စကားသည်လည်း သဘာဝယုတ္တိ ကင်းမဲ့စေကာမူ မကောင်းမှုကို အလိုလို ရှက်တတ် ကြောက်တတ်သောစိတ် (ဝါ) ဟီရို သြတ္တပ္ပတရားနှင့် ကောင်းမှုကို အလိုလို နှစ်သက်သောစိတ် ရှိအပ်ခြင်းကိုကား ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့စဉ် သွားလာ လုပ်ကိုင်ရာ၌ များစွာသော အမှုတို့ကို စဉ်းစားမနေဘဲ အလျင်အမြန် အလိုအလျောက် ပြုလုပ် တတ်သော အလေ့အကျင့်ရှိရန် လိုအပ်ပေရာ ထိုနည်းအတူ အကောင်း

ဣ * ဦးအေးမောင်

အဆို: ခွဲခြားရာ၌လည်း ထိုသို့ အလိုလို ရုတ်ခြည်း ခွဲခြားသိမြင် တတ်ဖို့ လို၏။ အခါခပ်သိမ်း ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီးမှ သို့မဟုတ် ဆရာမိဘများ၏ ဆုံးမဩဝါဒနှင့် ချိန်ထိုးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဆိုပါက လောလောဆယ် ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသော ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်ရသောအခါ အခက်ကြုံမည် အမှန်ဖြစ်၏။ ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်သည်တိုင် အချိန်အခါ နှောင်း၍ အကျိုးမရှိဘဲ အချည်းနှီး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အကောင်းအဆိုးကို အလိုလို ခွဲခြားသိမြင်သော စိတ်သည် မွေးရာပါ မဟုတ်ဘဲ အတွေ့အကြုံမှ ပေါက်ဖွားလာသော စိတ် ဖြစ်သောကြောင့် ကာလဒေသကို လိုက်၍ လူတို့ အတွေ့အကြုံ ကွဲပြား ခြားနား သည်နှင့်အမျှ အသိအမြင်သည်လည်း ကွဲပြားခြားနားမည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုစိတ်ကို လုံးလုံးလျားလျား ပစ်ပယ်၍ မရအပ်ချေ။ ခေတ်တစ်ခေတ် သို့မဟုတ် နေရာ ဒေသတစ်ခုရှိ လူတို့၏အမြင်သည် ထိုခေတ် ထိုဒေသအဖို့ မှန်ကန်သောအမြင် ဖြစ်သော် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာ့လူသား အားလုံး၌ အချို့သော အတွေ့အကြုံများ တူညီမည် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ပေ။ ထိုအတွေ့အကြုံမျိုး၌ အခြေခံသော တူညီသည့် အသိအမြင်များ (ပုံစံ - မောင်နှမအရင်းချင်း ပေါင်းဖော်ခြင်းသည် မကောင်း။ မိမိနိုင်ငံနှင့် လူမျိုးကို ချစ်ခြင်းသည် ကောင်းသည်)ကို အလေးဂရု ပြုရပေမည်။

ပကတိကောင်းဆိုးဝါဒသည် တင်းကျပ်သော ကိုယ်ကျင့်ဝါဒဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် အကျင့်သီလအရာ၌ လှေ့နံ့စားထစ် စွဲမှတ်ထား၍ မရအပ်ဘဲ တစ်ခါတစ်ရံ အခြေအနေအရ မိမိဦးထိပ်ထားသော သိက္ခာပုဒ်ကို မလွှဲ မရှောင်သာ ဖောက်ဖျက်ကြရသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် အခြေအနေအရ ပြုမူခြင်းသည် အကျင့်သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အန္တရာယ်ရှိကြောင်း မမေ့သင့်ချေ။ လူသည် လိုတစ်မျိုး မလိုတစ်မျိုး ဆင်ခြေပေး၍ မိမိ ကိုယ်ကို လိမ်လည် လှည့်စားတတ်ခြင်းမှာ လူလောက၏ ထင်ရှားသော လက္ခဏာခြင်းရာ ဖြစ်၏။ ခိုင်မာသော မူဝါဒ (ဝါ) ယုံကြည်ချက်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၅၅

မရှိဘဲ အခြေအနေအရ ပြုလုပ်လေ့ရှိသောသူသည် ကိုယ်ကျင့်တရား
လျော့ရဲရဲ ဖြစ်နေတတ်ကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။

ကမ္ဘာ့ ဘာသာတရားကြီးများသည် အကျင့်သီလကို ဟောပြော
ရာ၌ “သင်တို့သည် သူ့အသက်ကို မသတ်အပ်။ သို့သော် အကယ်၍...”
စသည်ဖြင့် ခြွင်းချက် မထားခဲ့ခြင်းမှာ အထက်ပါ လူတို့၏ သဘာဝ
စရိုက်ကို သိရှိ နားလည်သောကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မကောင်းမှုကို
ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုပြုရန် အားထုတ်ရာ၌ တတ်နိုင်သမျှ ခြွင်းချက်
မထားဘဲ အားထုတ်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ ထိုသို့ တင်းတင်း
ကျပ်ကျပ် အားထုတ် ပြုလုပ်မှသာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အပြုအမူသည် ခိုင်မာသော
ကိုယ်ကျင့်တရားကို အကျိုးပြုပေလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ အလေ့အကျင့်
များ ပယ်ဖျက်ရေး မွေးမြူရေးနှင့် ပတ်သက်သော စိတ်ပညာ၏
အဆိုအမိန့်များနှင့်လည်း ကိုက်ညီပေသည်။ ဤအကြောင်းကို ရှေ့အခန်း
တစ်ခု၌ အကျယ်ပြဆိုပါအံ့။

အခန်း ၄

စေတနာ အသိပညာနှင့် အကျိုးတရား

အမှုတစ်ခုကို အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အမှု တစ်ခု တည်းကို မကြည့်ဘဲ အမှုနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းခြင်းရာ အားလုံး ကို စုံစုံစေ့စေ့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရန် လိုအပ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သိရပေပြီ။ အမှုကို မည်သည့် စိတ်စေတနာဖြင့် ပြုပါသနည်း။ မည်သို့ မည်ပုံ ပြုသနည်း။ အမှုပြုခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကား အဘယ်နည်း စသည် တို့ကို စဉ်းစားရပေမည်။ တစ်နည်းဆိုသော် အမှုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စေတနာ၊ ပြုသောအမှု၏ သဘောလက္ခဏာနှင့် အကျိုးတရားတို့ကို ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ရပေလိမ့်မည်။

ကောင်းသော အကျင့်သီလသည် ဤကောင်းသော လက္ခဏာ အင်္ဂါ သုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံရမည် ဖြစ်၏။ လက္ခဏာအင်္ဂါ တစ်ခုခု ချွတ်ယွင်း ပါက ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြုအမူသည် ရာခိုင်နှုန်းပြည့် ကောင်းမွန်ပါသည် ဟု မဆိုသာချေ။ စေတနာ မမှန်ပါက ဟန်ဆောင်မှု ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရပေမည်။ စေတနာ မှန်သော်လည်း လုပ်နည်းလုပ်ဟန် မှားပါက မကောင်းသော အကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ စေတနာမှန်၍ လုပ်နည်း လုပ်ဟန် မှန်သည်ဆိုစေ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်

၄၆ * ဦးအေးမောင်

ကိုမျှ ကောင်းကျိုးမပြုပါက လူတို့ အကြွင်းမဲ့ ချီးမွမ်းအပ်သော သို့မဟုတ် မိမိပြုခဲ့သည့်အတွက် ကြာရှည်လေးမြင့် နှစ်သိမ့်ကြည်နူးရသော အမှုမျိုး ဖြစ်မည် မဟုတ်ချေ။

လူတို့သည် အများအားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရား ကိစ္စများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မစဉ်းစားဘဲ အကြောင်းအချက် တစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်လေ့ ရှိကြ၏။ အချို့လူတို့၏ အလိုအားဖြင့် အကျင့် သီလ အရာ၌ စေတနာသည် အချုပ်ပဓာန ဖြစ်၏။ စေတနာကောင်းဖြင့် ပြုသောအမှုဖြစ်လျှင် လုပ်နည်းလုပ်ဟန် မှားယွင်းစေကာမူ ချီးမွမ်း သင့်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင် သန့်ရှင်းမွန်မြတ်သော စေတနာနှင့် ယှဉ်၍ မကောင်းမှုများ ပြုလုပ်တတ်ကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ချေ။

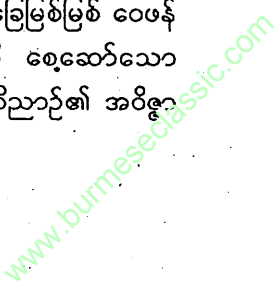
မိခင်၏နဖူး၌ ကိုက်နေသော ခြင်ကို ရိုက်ရာမှ မိခင်သေဆုံးရသော ပုံဝတ္ထုကို စာရှုသူတို့ ကြားဖူးကြပေလိမ့်မည်။ ရှေးအခါက ရှမ်းပြည်နယ် တွင် စော်ဘွားတစ်ဦးသေလျှင် သူ့အား တမလွန်လောက၌ အခြွေအရံများ ရရှိစေလိုသော စေတနာဖြင့် ကျေးကျွန်များကို သတ်၍ သူနှင့်အတူ မြုပ်နှံလေ့ရှိကြ၏။ ရှေးက ဥရောပ ခရစ်ယာန် အာဏာပိုင် တို့သည် အယူလွဲနေသော သူတို့ကို ကယ်တင်လိုသော စေတနာဖြင့် ရက်စက်စွာ နှိပ်ကွပ်ခဲ့ကြ၏။ မိမိ၏ ဂျာမန်နိုင်ငံနှင့် လူမျိုး ကြီးပွားချမ်းသာစေလိုသော ဟစ်တလာ၏ စေတနာကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့ရ၏။ ဤသို့ပင် လူ့သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ သန့်ရှင်း မှန်ကန်သော စေတနာ အရင်းခံ၍ လူတို့ပြုခဲ့သော ဒုစရိုက်မှုများမှာ သာဓက အမြောက်အမြား ရှိရကား ပညာရှင်တစ်ဦးက ငရဲသို့သွားသောလမ်းသည် စေတနာကောင်း ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည်ဟူ၍ ရေးသားဖူး၏။

စေတနာကိုကြည့်၍ အမှုတစ်ခုကို အကောင်းအဆိုး ဝေဖန် ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ချေ။ ကာယကံရှင်သည်သာ မိမိ၏စေတနာ မှန်-မမှန် သိရှိနိုင်သည်ဖြစ်၍ အလွန်ကြီးလေးသော အမှားများ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကနဦးမူလက စေတနာ

ကောင်းဖြင့် မိမိတို့ ပြုခဲ့ပါသည်ဟု ပြောဆိုကြစမြဲ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေသည် စေတနာသန့်သန့်ဖြင့် ပြုခဲ့သော မှားယွင်းမှု များကို အခါခပ်သိမ်း ခွင့်လွှတ်မည် မဟုတ်ချေ။

သန့်ရှင်း မွန်မြတ်ပါသည် ဆိုသော စေတနာသည်ပင် ယခုခေတ် စိတ်ပညာရှင်တို့၏ လေ့လာချက်အရ ခြေခြေမြစ်မြစ် ဆန်းစစ်လိုက်ပါက တစ်ခါတစ်ရံ မစစ်မှန်ဘဲ အတုအယောင် ဖြစ်နေတတ်၏။ တရားမျှတ၍ အလုပ်သမားများ ကောင်းစားစေရန်အတွက် လူတန်းစား ခွဲခြားမှုကို အလျင်အမြန် ဖျက်သိမ်းပစ်ရမည်။ လူအားလုံး ဝင်ငွေ တူညီရမည်ဟု တောင်းဆိုနေသောသူသည် မိမိ၏စေတနာ သန့်ရှင်းသည်ဟု ယုံကြည် သော်လည်း စင်စစ် သူ၏စေတနာသည် မိမိထက် အခြေအနေမြင့်သော သူများအား မနာလို မရှုစိမ့်သော မသိစိတ်ကို ဖုံးကွယ်ထားသော စေတနာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နေပေမည်။ သားသမီးများအပေါ်၌ မိဘတို့ ယားရှိသော မေတ္တာစေတနာသည်ပင် အမြဲထာဝရ သန့်ရှင်းဖြူစင်ပါသည် ဟု မဆိုသာချေ။ အပေါ်ယံ အမြင်အားဖြင့် သားသမီးများအား အလွန် ပညာတတ်မြောက်၍ ကြီးပွားချမ်းသာစေလိုသော စေတနာတွင် မိမိ၏ ထင်ပေါ်လိုမှု သို့မဟုတ် သူတစ်ဦးကို အကြောင်းပြု၍ မိမိ၏ အားနည်း ချက် ဟာကွက်များကို ဖြည့်စွမ်းလိုသော အတ္တစိတ်က မသိမသာ ပါဝင် ရောယှက်နေတတ်ပေသည်။ ပုံစံအားဖြင့် သားသမီးအား ပညာထူးချွန်စေ လိုသော ဆန္ဒပြင်းပြမှုသည် သားသမီး၏ ကြီးပွားမှုကို လိုလားသော ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးနှင့် သားသမီးချင်း ပြိုင်လိုသောကြောင့် သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ အခြေခံပညာ နည်းပါးမှု အတွက် သားသမီးကို ပညာ ထူးချွန်စေခြင်းဖြင့် ရသေ့စိတ်ဖြေ နှစ်သိမ့် ကျေနပ်လိုသောကြောင့် ဖြစ်နေတတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိ၏စေတနာကို ခြေခြေမြစ်မြစ် ဝေဖန် ဆန်းစစ်ဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။ လူတို့၏ အပြုအမူကို စေ့ဆော်သော အကြောင်းတရားများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မနောဝိညာဉ်၏ အဝိဇ္ဇာ

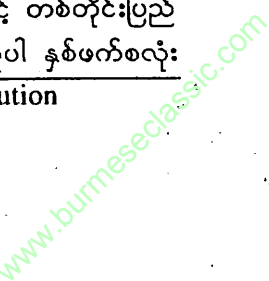

၄၈ * ဦးအေးမောင်

(မသိစိတ်) နယ်၌ ၎င်းကွယ်နေလေ့ရှိ၍ ဆိုင်ကိုအနာလစ်ခေါ် စိတ်ခွဲပညာရှင်များကသာ ဖော်ထုတ်နိုင်ပေသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ စေတနာ၏ မူလဇာတိရုပ်သည် ယင်းကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရန်အကြောင်းမဟုတ်။ စေတနာ၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ဦးတည်ချက် အကျိုးသက်ရောက်မှု စသည်တို့ကို ကြည့်၍သာလျှင် အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။

စေတနာသည် အခါခပ်သိမ်း ယုံကြည် စိတ်ချရသော တရားမဟုတ်သောကြောင့် သတိပညာဖြင့် ထိန်းကွပ်ပေးရန် အရေးကြီး၏။ သတိပညာ ရှေ့ဆောင်သော ကိုယ်ကျင့်တရားသည် အများအားဖြင့် လွဲမှားမည် မဟုတ်ချေ။ ယခုခေတ် ကမ္ဘာလူသားများ ရှေးကထက် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာခြင်းမှာ ရှေးလူများထက်ပို၍ စိတ်ကောင်းစေတနာ ရှိလာသောကြောင့် မဟုတ်ဘဲ အသိအမြင် တိုးတက်လာသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါများဖြစ်၍ လူတို့သည် စိတ်ယုတ် စိတ်ညံ့များကို အကြွင်းမဲ့ မပယ်သတ်နိုင်သော်လည်း အမှန်ကို သိမြင်လာသောအခါ မကောင်းသော ဓလေ့စရိုက်များကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ကြ၏။ တစ်ရံရောအခါက အချို့မိန်းမများကို စုန်းမဟု စွပ်စွဲ၍ မီးရှို့ သတ်ခဲ့ကြသော ဥရောပတိုက်သားတို့သည် ယခုအခါ စုန်းကဝေများကို မယုံသဖြင့် ထိုသို့ မပြုလုပ်ကြတော့ချေ။ တစ်ခါက မိန်းမများကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့သော လူတို့သည် မိန်းမများ၏ စွမ်းရည်သတ္တိကို သိမြင်လာကြသဖြင့် လွတ်လပ်ခွင့် ပေးလာကြ၏။ ရှေးက အနောက်တိုင်းသားတို့သည် တိရစ္ဆာန်များကို ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ကြ၏။ ဒါဝင်၏ အီဗောလူးရှင်းဝါဒ ပေါ်လာသောအခါ သတ္တလောက၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို သိရှိနားလည်၍ တိရစ္ဆာန်များကို သနားကြင်နာ လာကြ၏။

အကျင့်သီလနယ်၌ လူတို့ မိုက်မှားကြခြင်းသည် ပဓာနအားဖြင့် မသိ နားမလည်မှုကြောင့် ဖြစ်၏။ တစ်တိုင်းပြည်နှင့် တစ်တိုင်းပြည် စစ်တိုက်လိုခြင်းသည် စစ်ဖြစ်ပါက ရှုံးသူရော နိုင်သူပါ နှစ်ဖက်စလုံး

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၇၉

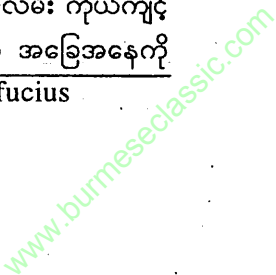
အကျိုးယုတ်တတ်ကြောင်း မသိမမြင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ တစ်ကိုယ်ကောင်း အတ္တစိတ် ကြီးမားခြင်းသည် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဆို ထီးတည်း မရပ်တည်နိုင်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင် လောကပေါ်၌ အမှီသဟဲ ပြုနေရကြောင်း မသိနားမလည်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တို့သည် အကျင့်သီလအတွက် အသိပညာရှိဖို့ အရေးကြီးပုံကို အလေးအနက် ပြောဆို ရေးသားခဲ့ကြ၏။ ဂရိတွေးခေါ်ရှင် ဆိုကရေးတီး၏ အလိုအားဖြင့် အသိပညာ ရှိသောသူသည် အလိုလို အကျင့်သီလ ဖြူစင်သောသူ ဖြစ်၏။ ယဟူဒီ အဘိဓမ္မာဆရာ စပင်နိုဇာ့က အသိပညာသည် ကိုယ်ကျင့်တရားအတွက် အချုပ်ပဓာန ဖြစ်သည်ဆို၏။ ကွန်ဖျူးယုတ်၏ အမြင်အားဖြင့် ပညာသည် အကျင့်သီလ၏ အခြေခံ အုတ်မြစ် ဖြစ်လေသည်။

အသိပညာ ဦးဆောင်သော ကိုယ်ကျင့်ဝါဒသည် အကောင်းအဆိုးကို လူတို့၏ နှစ်သက်မှု၊ မနှစ်သက်မှုနှင့်ဆိုင်သော သမုတိပညတ်အနေဖြင့် ရှုမြင်မည်မဟုတ်။ လူတို့ပြုသောအမှု၏ ပကတိသဘာဝဂုဏ်အနေဖြင့်လည်း အသိအမှတ်ပြုမည် မဟုတ်ဘဲ လူတို့၏အတွေ့အကြုံအသိအမြင် အမြတ်တရားနှင့် မျှော်မှန်းချက်များမှ ပေါက်ဖွားလာသော တရားအနေဖြင့် ခံယူမည် ဖြစ်၏။ နှစ်နှင့်သုံး ပေါင်းလျှင် ငါးဖြစ်သော သင်္ချာတရားကဲ့သို့ လူတို့၏ အကောင်းအဆိုး ခံယူချက်သည် အမြဲထာဝရ မှန်ကန်ရမည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း အသိပညာ အလိမ္မာ ရင့်ကျက်လာသည်နှင့်အမျှ ခိုင်မာ၍ ပရမတ္ထသစ္စာနယ်နှင့် နီးစပ်လာပေလိမ့်မည်။

အကျင့်သီလအရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသိပညာကို အမြဲ လက်ကိုင်ထားပါက အကောင်းအဆိုးဟူ၍ ဘာမျှမရှိ၊ စိတ်အထင်သာဖြစ်သည်ဆိုသော နတ္တိကဝါဒနှင့် အခြား တစ်ဖက်စွန်းရောက် အစွဲခါဒါန်ကို ရှောင်ကြဉ်၍ အလယ်လမ်းကို လိုက်ရပေမည်။ အလယ်လမ်း ကိုယ်ကျင့်ဝါဒသည် တင်းကျပ်သော တရားသေဝါဒ မဟုတ်ဘဲ အခြေအနေကို

၁- Socrates   ၂- Spinoza   ၃- Confucius

၅၈ * ဦးအေးမောင်

ကြည့်၍ မယုတ်မလွန် ကျင့်သုံးရမည့် ဝါဒဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူ့လောက ဇာတ်ခုံ၌ အခါခပ်သိမ်း အခြေအနေအရ မီးစင်ကြည့် က၊ပြနေရမည် ဆိုပါက ကိုယ်ကျင့်တရားဟူ၍ ရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။

လူ့ကျင့်ဝတ်တစ်ခုကို အခြေအနေအရ မျက်ကွယ်ပြုရမည့် အရေး ကိစ္စ ကြုံတွေ့ရသောအခါ၌ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြရန် တာဝန်ရှိ၏။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အခြေအနေအရ ကျင့်ဝတ်တစ်ခု ဖောက်ဖျက်ရသည်ဆိုသော ကိစ္စ၌ သူတစ်ပါး၏ အကြောင်းခြင်းရာ အဖြစ်အပျက် အရပ်ရပ်တို့ကို စုံစုံစေ့စေ့ မသိရသောကြောင့် သဘောထား ကြီးစွာနှင့် အထိုက်အလျောက် ခွင့်လွှတ်သင့်သည် မှန်သော်လည်း မိမိ၏ ကိစ္စ၌ မိမိသာလျှင် အသိဆုံးဖြစ်၍ ကျင့်ဝတ်ဖောက်ဖျက်ရန် အဆော တလျှင် မဆုံးဖြတ်သင့်ချေ။ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် မပတ်သက်ဘဲ သူတစ်ပါး၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုသို့ ရှေးရှုသော ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပါက ပိုမို၍ လမ်းမှန်ကျပေလိမ့်မည်။ ဖောက်ဖျက်မှုမှာ ပိုမိုအရေးကြီး သော လူ့ကျင့်ဝတ်အတွက် မလွှဲမရှောင်သာသော ဖောက်ဖျက်မှု ဖြစ်ရပေ မည်။ ပုံစံအားဖြင့် အလွန်ကြောက်တတ်သော ကင်ဆာလူနာအား အမှန် အတိုင်း မပြောဘဲ လိမ်၍ပြောခြင်း၊ ဆေးပညာ တိုးတက်ရေးအတွက် တိရစ္ဆာန်များကို အရှင်လတ်လတ် ခွဲစိတ်၍ သုတေသနပြုခြင်းများမှာ ကြီးလေးသော အကျင့်သိက္ခာ ပျက်ကွက်မှုများ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုသာချေ။

လူအများ ခံယူထားသော ရှေးအစဉ်အလာ ကိုယ်ကျင့်ဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရန်အချက်များ ရှိ၏။ ထိုကိုယ်ကျင့်ဝါဒသည် လူတို့ ပြုလုပ်အပ်သော ကောင်းမှုထက် ရှောင်ကြဉ်အပ်သော မကောင်းမှုများကို ပိုမို အလေးအနက်ထား၍ ဟော၏။ သို့ရာတွင် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန်အတွက် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရုံမျှဖြင့် မပြီး။ ကောင်းမှုကို လည်း ပြုလုပ်ဖို့ အရေးကြီး၏။ အကျင့်သိလသည် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ် ခြင်းဖြင့် ပြည့်စုံ ဖူလုံသည်ဆိုပါက လူ့လောကမှ ဖယ်ခွာ၍ ထီးတည်း နေထိုင်ခြင်းဖြင့် ကိစ္စပြီးမြောက်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် အပေါင်းအဖော်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၅၈

မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အကျင့်သီလဂုဏ်ကို ပီပီပြင်ပြင် မြင်တွေ့ရမည် မဟုတ်ချေ။ လူ့ဘောင်ကို ရှောင်ခွာ၍ တောထဲ၌ ဧကစာရီ ကျင့်သုံး နေထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်များ ရှေးက ရှိခဲ့သည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူတော်သူမြတ်တို့၏ ပဓာန မျှော်မှန်းချက်မှာ အကျင့်သီလ တိုးတက်မှု သက်သက်မဟုတ်ဘဲ ဝင့်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်မှု၊ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုသင့်ပေ၏။

လူတို့၏ အစဉ်အလာ ကိုယ်ကျင့်ဝါဒသည် ဘာသာတရားများ ပေါ်၌ အခြေပြုသောဝါဒဖြစ်ရကား ဘာသာတရားများသည် အခြေခံမူလ ပဓာန လူ့ကျင့်ဝတ်များကို ဦးတည်၍ ဟောကြားခဲ့ခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ချေ။ အခြေခံ လူ့ကျင့်ဝတ်များသည် လူ့လောက တည်မြဲရေး အတွက် အရေးကြီးသည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် တိုးတက်သော ကိုယ်ကျင့်တရား သည် လူ-လူချင်းဆက်ဆံရေး ချောမောပြေပြစ်၍ သာယာငြိမ်းချမ်းသော လူ့လောကကို ရှေးရှုသော ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်ပေမည်။ လူသတ္တဝါတို့ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုသော အပြုအမူအားလုံး အကျုံးဝင်၍ ကျယ်ပြန့်သော ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်ပေမည်။

အစဉ်အလာ ခံယူချက်များနှင့် ရှေးလူကြီးသူမ ဆရာသမားတို့၏ ဆုံးမ ဩဝါဒများဖြင့်သာပြီးသော ကိုယ်ကျင့်တရားသည် ကျဉ်းမြောင်း၍ ဟာကွက် အားနည်းချက်များ ရှိနေတတ်၏။ စိတ်စေတနာကောင်းရှိ၍ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်းပါသည်ဆိုသော သူသည် တစ်ခါတစ်ရံ ကိုယ်အမူအရာ သို့မဟုတ် နှုတ်အမူအရာအားဖြင့် သူတစ်ပါး စိတ်ထိခိုက်စေမည့်အမှုကို ပြုမှားမိတတ်၏။ ပုံစံကား လူတစ်ဦး တစ်ယောက်အား အကြောင်းကိစ္စမရှိဘဲ အသက်မည်မျှရှိသည်၊ လခ မည်မျှရသည် စသည်ဖြင့် မေးခြင်းဖြစ်၏။ လူတစ်ဦး၏ အသက်နှင့် ဝင်ငွေသည် ထိုသူ၏ ကိုယ်ရေးကိစ္စဖြစ်၍ အများအားဖြင့် လူတို့သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သူတစ်ပါးအား သိစေလိုသောဆန္ဒ မရှိ

၅၂ * ဦးအေးမောင်

ကြချေ။ သို့ဖြင့် အမေးခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိမိလျှို့ဝှက်ထားလိုသော အချက်ကို ဖွင့်ပြောရပေတော့မည်။ သို့တည်းမဟုတ် လိမ်ပြောရပေတော့မည်။

လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ လိုအပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးတွင် နှလုံး(ဝါ)စိတ်သည် အကျင့်သီလ စင်ကြယ်မှုအတွက် အရေး အကြီးဆုံးဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ အစဉ်အလာ ခံယူထားကြ၏။ သို့ရာတွင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာမစ္ဆရိယ စသော စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့များသည် လူတို့၏ သန္တာန်၌ အနုဿယဓာတ်အနေဖြင့် ကိန်းဝပ်နေ၍ ပယ်သတ်ရန် မလွယ်ကူချေ။ ဤအချက်ကို အသိအမှတ်ပြု၍ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် အမှားမပြုမိ မပြောမိအောင် ဆင်ခြင်ပါက ကိုယ်ကျင့်တရားအတွက် အကျိုးပွားများပေ လိမ့်မည်။ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါးတွင် နှုတ်စောင့်စည်းမှုကို ပို၍ ဂရုပြုဖို့လို၏။ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ စကားပြော၍ ဆက်ဆံမှုသည် မူလပဓာန ဖြစ်ပေရာ အသိဉာဏ် အမြော်အမြင် နည်းပါးသောကြောင့် သူတစ်ပါး စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်မည့် စကားမျိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ပြောမိတတ်ကြ၏။ အဘိဇ္ဈာမစ္ဆရိယ စသော မကောင်းသောစိတ်များ သည်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အား ကာယကံမြောက် အမှားနယ်သို့ တွန်းမပို့နိုင် စေကာမူ ပြောသောစကားများ၌ မသိမသာ ဇာတိရုပ်ပြလာတတ်ကြ၏။

အခြေခံ လောကပါလတရားများသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ လူသတ္တဝါများ အသက်ရှင်နေသရွေ့ တည်မြဲနေမည်ဖြစ်သော်လည်း လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး သာယာချောမွေ့စေရန်အတွက် လိုအပ်သော ကိုယ်ကျင့် တရား စည်းကမ်းများမှာ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် အနည်းအများ ကွဲပြား ခြားနားကြမည်ဖြစ်၍ ပုံသေစွဲမှတ်ထားရန် မဖြစ် နိုင်ချေ။ ကာလဒေသနှင့် အခြေအနေကိုကြည့်၍ မိမိအသိဉာဏ်ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီး အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ စင်စစ် အသိအလိမ္မာ ရင့်ကျက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းမှု-မကောင်းမှုများ ကို ခွဲခြား၍ လူ့ကျင့်ဝတ်များကို သိမှတ်ထားရန်ပင် မလိုချေ။

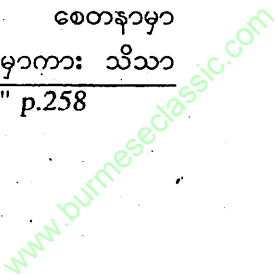
စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၅၇

တစ်နည်းဆိုသော် ကိုယ်ကျင့်တရားသည် အနုပညာတစ်မျိုးဖြစ်၏။ ပန်းချီ၊ ဂီတ၊ စာပေ စသော အနုပညာတစ်ရပ်ရပ် တတ်မြောက်လိုသော သူသည် အခြေခံ စည်းကမ်းဥပဒေများကို သိမှတ်ထားရန် လိုသော်လည်း ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်ပြီးသော ပညာရှင်အဖို့ ထိုဥပဒေများသည် အပိုသက်သက်ဖြစ်၏။ ပါရမီရှင် စာရေးဆရာသည် စာရေးနည်းအတတ်ကို သေချာဂန ပို့ချပေးနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ကိုယ်ကျင့်တရားသည်လည်း ထိုနည်းအတူဖြစ်၏။ အနောက်တိုင်း ကိုယ်ကျင့် အဘိဓမ္မာဆရာတစ်ဦး၏ အလိုအားဖြင့် “လူသည် အသိအလိမ္မာ ရင့်ကျက်လာသည်နှင့်အမျှ ကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းများသည် အပိုဖြစ်လာ၏။ မည်သူမဆို မိမိ တကယ်လိုလား နှစ်သက်သောအမှုကို ပြုလုပ်ရန် စည်းကမ်း ဥပဒေများ ရှိဖို့မလိုချေ။ စည်းကမ်းများသည် ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်အတွက် အထောက်အကူ မျှသာဖြစ်ပေရာ၊ ထိုပန်းတိုင်သို့ ချီတက်လိုသော စိတ်ဆန္ဒ နည်းပါးသော ကြောင့်သာလျှင် ထိုစည်းကမ်းများကို ဂရုပြုရခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်တကယ် ပင် ပညာလိုလားသော စာသင်သားသည် စာကျက်နည်း နိဿယကို သိရှိရန် မလိုသကဲ့သို့ သူတော်သူမြတ်အဖို့ ကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းများ ရှိဖို့ မလိုချေ။”^၁

အကျင့်သီလအရာ၌ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည် မည်သည့် အချက်ကိုမျှ မစဉ်းစားဘဲ အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်နိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အများစုမှာကား ထိုသို့ ရုတ်ခြည်းဆုံးဖြတ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ပြုသောသူ၏စေတနာ အမှု၏သဘောလက္ခဏာနှင့် အကျိုး သက်ရောက်မှုကို စဉ်းစားရမည်ဖြစ်၏။ ပထမအချက် နှစ်ချက်ကို အထက်က ပြဆိုပြီးဖြစ်၍ အမှု၏ အကျိုးတရားကို ယခုစဉ်းစားရန်ရှိ၏။

အကျိုးကိုကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် စေတနာကိုကြည့်၍ ဆုံးဖြတ် ခြင်းထက် ယထာဘူတ ကျပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမူ စေတနာမှာ အမှန်အတိုင်း အသိရခက်၍ အမှု၏ အကျိုးတရားမှာကား သိသာ

၁- W.M.Urban, "Fundamentals of Ethics" p.258

၅၅ * ဦးအေးမောင်

ထင်ရှား၏။ စေတနာ မမှန်ကန်သော်လည်း သက်ရောက်သော အကျိုး တရားမှာ ကောင်း၍ စေတနာ မှန်ကန်စေကာမူ ဆိုးကျိုး ဖြစ်ပေါ်ကောင်း ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ သူဌေးတစ်ဦးသည် မိမိရပ်ကွက်ရှိ ဆင်းရဲသားများအား သနားကြင်နာစိတ် သိပ်ရှိလှသည် မဟုတ်။ သို့ရာတွင် အရေးကြီးလျှင် သူတို့ထံမှ အကူအညီရရှိရန် သူတို့အကျိုးစီးပွားကို မိမိတတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ပေး၏။ သူ၏အမှုမှာ စေတနာ မသန်ရှင်းသော်လည်း လူအများ၏ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ရှေးရှုသောကြောင့် ကောင်းသည်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်တစ်ဦးမှာမူ အသိဉာဏ်နည်းပါးသော လူများအား အမြင်မှန်ရရှိစေလိုသော စိတ်ဆန္ဒစော၍ သူတို့၏အစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်များကို အမြဲ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပုတ်ခတ်ဝေဖန်လေ့ ရှိပေရာ မည်သူကမျှ လက်မခံဘဲ နောက်ဆုံး၌ လူအားလုံးနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ရတော့ ၏။ ဤနေရာ၌ စေတနာမှာ ပညာအမြော်အမြင်ကင်းသော စေတနာ ဖြစ်၍ လူငယ်၏ အမှုမှာ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ မဟုတ်ချေ။

အမှု၏ လက္ခဏာခြင်းရာနှင့် အကျိုးတရားသည်လည်း အကောင်း အဆိုး တခြားစီ ဖြစ်နေတတ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးအား အသက် အန္တရာယ် မဖြစ်စေရန်အတွက် လိမ်လည်ပြောဆိုရ၏။ သားသမီးများ ကောင်းစားရန်အတွက် မိဘများမှာ အနစ်နာခံကြရ၏။ နိုင်ငံ ငြိမ်ဝပ် ပီပြားရေးအတွက် အစိုးရသည် လူမသမာများကို နှိပ်ကွပ်ရမည်ဖြစ်၏။ အမြတ်ကြီးစားစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်းသည် ငွေရှင်ကြေးရှင်တို့၏ စီးပွားရေး ကို ထိုးနှက်မှု ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးတရားမှာ အလုပ်သမားများ၏ သက်သာချောင်ချိမှု ဖြစ်၏။

လူ့ဘဝလမ်းခရီးသည် သာယာဖြောင့်ဖြူးသည်မဟုတ်။ လူတစ်ဦး နှင့်တစ်ဦး လူတစ်စုနှင့်တစ်စုသည် အကျိုးစီးပွား ဆန့်ကျင်နေပါက အခါခပ်သိမ်း မြွေမသေ-တုတ်မကျိုး ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် လူတစ်စု ကောင်းစားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ တစ်ခါတစ်ရံ အခြားလူတစ်ဦး သို့မဟုတ် လူတစ်စုမှာနစ်နာကြရ၏။

မြွေသော်လည်း သေရပေမည်။ တုတ်သော်လည်း ကျိုးရပေမည်။ အရေးကြီးသည်ကား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဦးတည်ချက် ယထာဘူတ လမ်းမှန်ကျ ရန်ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဦးတည်ချက်မှန်ကန်လျှင် ပြုသောအမှုသည်လည်း မှန်ကန်ရမည်ဟု ပုံသေစွဲမှတ်မထားသင့်ချေ။ ယခုခေတ်၌ များစွာသော လူတို့သည် အလုပ်လုပ်ရာ၌ ဦးတည်ချက်မှန်ကန်မှုသည်သာ ပဓာနဖြစ် သည်။ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို အမှားအမှန် စဉ်းစားဝေဖန်ရန် မလိုဟု ဆိုလေ့ရှိကြ၏။ ဤအယူမှာ ပြုသောသူ၏ စေတနာတစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်၍ အကောင်းအဆိုးဆုံးဖြတ်သော အယူကဲ့သို့ပင် ပြုသောအမှု၏ ဦးတည်ချက် တစ်ခုတည်းကိုသာကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်သော တစ်ဖက်စောင်းနင်း အယူဖြစ်၍ အမြဲ မှန်ကန်ရမည်ဟု မဆိုသာချေ။ အမှုသည် ယင်းမှ သက်ရောက်သော ကောင်းကျိုးဖြင့် ချေဖျက်၍မရအောင် အလွန်ကြီးလေး သောမကောင်းမှု ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။

လူတစ်ဦးပြုသောအမှု၏ အကျိုးတရားများသည် ထွေပြား၍ တစ်ခုတည်းသောအကျိုးကို ကြည့်ပြီး ကောင်းမှုအနေဖြင့် မဆုံးဖြတ်အပ် ချေ။ သူဆင်းရဲတစ်ဦးသည် ပိုက်ဆံချမ်းသာသူများကို ဓားပြတိုက်ခြင်းဖြင့် ငတ်ပြတ်နေသော မိမိသားမယားများကို ကျွေးမွေးနိုင်သည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဓားပြတိုက်မှုသည် လောကပါလတရားကို ဖျက်ဆီးခြင်း ဖြစ်ကြောင်း မမေ့သင့်ပေ။ အမေရိကန်အစိုးရသည် အနုမြူဖုံးကို စတင် အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို ပြီးဆုံးစေခဲ့သည်မှန်သော်လည်း အနုမြူဖုံး တီထွင်လိုက်ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာလူသားအားလုံး ပြုတ်ပြုတ် ပြုန်းမည့်အန္တရာယ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ခြင်းကို သတိပြုရပေမည်။

အထူး သတိပြုသင့်သော အချက်မှာ ဤသို့သောအမှုကို ပြုလုပ် ခြင်းဖြင့် ဤသို့သော အကျိုးတရား မုချ ဖြစ်ပေါ်လာရမည်ဟု ကံသေကံမ တွက်ဆ၍ မရအပ်ချေ။ လောက၌ မည်မျှ ကြီးစားအားထုတ်သော်လည်း စိတ်ကူးမျှော်မှန်းသည့်အတိုင်း မဖြစ်ခြင်းမှာ လူတို့၏ ထင်ရှားသော ဘဝ

၅၆ * ဦးအေးမောင်

အတွေ့အကြုံ ဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် ဦးတည်ချက်သည် မဖြစ်
 သေးသော အနာဂတ်နှင့်ဆိုင်သည့် စိတ်ကူးမျှသာဖြစ်၏။ အမှုမှာကား
 ယခုလက်ငင်း ပြုလုပ်ရမည့်အမှုဖြစ်၍ ယင်း၏ အကောင်းအဆိုး သဘော
 လက္ခဏာမှာ သိသာထင်ရှား၏။ သို့ဖြစ်၍ မသေချာ မရေရာသော
 အနာဂတ်အတွက် ပစ္စုပ္ပန်၌ အမည်းကွက်ထင်မည့် အမှုကို မဆင်ခြင်ဘဲ
 အလျင်စလို မပြုလုပ်သင့်ပေ။ အစစအရာရာ ဆင်ခြင်ပြီး မလွဲမရှောင်သာ၍
 မကောင်းမှု ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပါက ထိုမကောင်းမှုမှာ နယ်နိမိတ် အကန့်
 အသတ် ရှိရပေမည်။ အများအားဖြင့်ကား လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်
 ဦးတည်ချက်သာ ပဓာနဖြစ်သည်ဟု ခံယူထားသောသူတို့ သည် မကောင်း
 မှုတစ်ခု ပြုခြင်းဖြင့် မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက် မအောင်မြင်ပါက သတိ
 တရားမရဘဲ ဆက်လက်မိုက်မှား၍ ဒုစရိုက်ညွှန်ထဲ၌ နစ်မြုပ် နေတတ်ကြ၏။
 ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဟစ်တလာနှင့် အခြား နာဇီခေါင်းဆောင်တို့၏
 မိုက်မဲမှုများမှာ ထင်ရှားသော သာဓက ဖြစ်ပေ၏။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လူတို့သည် ကောင်းမှု-မကောင်းမှုပြုရာ၌
 ဦးတည်ချက် တစ်ခုခု ရှိစမြဲဖြစ်၏။ ပြုသောအမှုသည် ကောင်းမှု ဖြစ်သည်
 ဆိုစေ ဦးတည်ချက် မှန်ကန်ပါ၏လော၊ ထိုဦးတည်ချက်ထက် ပိုမို
 ကောင်းမြတ်၍ အောင်မြင်ရန် အလားလာရှိသော အခြားဦးတည်ချက်
 ရှိပါသေးသလောဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ လူတို့အဖို့ အမြတ်ဆုံး ဦးတည်ချက်
 များမှာ အချုပ်အားဖြင့် သုံးလေးခုမျှသာ ရှိပေရာ ရှေ့အခန်းများ၌
 ယင်းတို့ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရပေမည်။

ဖြစ်၏။ ပညာရှိ၏ ချမ်းသာသုခက အရက်သမား၏ ချမ်းသာသုခထက် ပိုမိုမြင့်မြတ်သည်ဆိုပါက အသိပညာရှိခြင်းသည် အမြတ်တရား ဖြစ်သည် ဟု ဝန်ခံရပေမည်။ တစ်နည်းဆိုသော် အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ချမ်းသာသုခမှတစ်ပါး အခြားအမြတ်တရားများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရ မည်ဖြစ်၏။

လောက၌ ချမ်းသာသုခသည် ကောင်းသောအမှုနှင့် ယှဉ်တွဲနေလေ့ ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မငြင်းဆိုနိုင်ချေ။ စားခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်းဖြင့် ရရှိအပ်သော ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ချမ်းသာသည်ဖြင့် လူတို့ အသက်ရှင် နေမှု သတ္တဝါမျိုးစု တည်မြဲမှုကို အကျိုးပြုသောကြောင့် ကောင်းမှု၏ ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်တရား ဖြစ်၏။ ထိုကာမသုခကို ပညာရှိ သူတော်သူမြတ် တို့က ယုတ်ညံ့သောတရားအနေဖြင့် ရှုမြင်ကြခြင်းမှာ ကာမသုခထက် မြတ်သော ချမ်းသာသုခ ရှိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ကာမသုခထက်မြတ်သော ချမ်းသာသုခရှိသည် ဆိုသည်ထက် ချမ်းသာသုခ အားလုံးထက်ပို၍ အလိုရှိအပ်သော အမြတ်တရားများ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဆိုက ပို၍ မှန်ပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ချမ်းသာသုခကို စွန့်လွှတ်၍ မိမိတို့ ကောင်းမည်ထင်သော အမှုများကို လူတို့ ပြုလေ့ရှိခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့မျက်မြင် အထင်အရှားဖြစ်၏။

လူတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ရင်ဆိုင်၍ မိမိတို့ ပြုသင့်သော အမှုများကို ပြုကြ၏။ မိဘတို့သည် ဆင်းရဲခံ၍ သားသမီး များကို ကျွေးမွေး ပြုစုကြ၏။ သူတော်သူမြတ်တို့သည် ခြီးခြံစွာကျင့်၍ တရားအားထုတ်ကြ၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခသည် အမြတ်တရား ရရှိရန်အတွက် လိုအပ်သကဲ့သို့ ရရှိပြီးသော အမြတ်တရားနှင့် ယှဉ်တွဲနေသည့် အကျိုးတရား လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ယနေ့ တိုးတက်သော နိုင်ငံကြီးသားများသည် မိမိတို့၏ စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့များကို အမြဲ နှိပ်ကွပ်ထားရသောကြောင့် မလွတ်လပ်ဘဲ စိတ်တင်းကျပ်နေကြရသည်။ ကြီးပွားအောင်မြင်လိုသော စိတ်ဆန္ဒ ပြင်းပြ၍ သောကဗျာပါဒများပြီး စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ကင်းဝေးနေ

၆၄ * ဦးအေးမောင်

ကြရသည်ဟု စိတ်ပညာရှင်တို့က ဆိုကြ၏။ အသိအလိမ္မာ တိုးတက်မှု သည် ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် ဒွန်တွဲနေတတ်၏။ လူသည် အသိတရား တိုးပွား လာလေ၊ မိမိဘဝ၌ မပျော်မွေ့ဘဲ စိတ်ပျက်ငြီးငွေ့လာလေ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာမျှမသိတတ်သော ကလေးသည် လောက၌ အပျော်ရွှင် ဆုံးဖြစ်၏။ အများအားဖြင့် ယောက်ျားသည် မိန်းမထက် ပိုမို အသိပညာ ကြွယ်ဝ၍ ဆင်ခြင်တွေးခေါ်မှုများ၏။ သို့ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်မိမိ သတ်သေ သောသူ၊ စိတ္တဇရောဂါ ဖြစ်သောသူများတွင် မိန်းမထက် ယောက်ျားက ဦးရေများ၏။

အမြဲပျော်ရွှင်နေသော ကလေးကို ကြည့်ရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ စိတ်ကြည်နူးဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် ကလေးပြန်ဖြစ်လိုမည် မဟုတ်။ သောက ဗျာပါဒများ သော အမေရိကန်တို့သည် ပုန်ကြောင့်ကြမှုကင်းသော ပစ်ဂမီ၊ အက်စကီမိုး အစရှိသည့် သမိုင်းဦး လူမျိုးစုများ၏ လူနေမှုစနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးလို ကြမည်မဟုတ်။ စိတ်ချမ်းသာမှုမရှိသော ပညာရှင်သည် အရက်ဖြင့် ပျော်မွေ့နေသောသူ၏ ဘဝကို နှစ်သက်လိုလားမည် မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့ စိတ်ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်ရန်အတွက် ဘဝပြောင်းလဲမှု မပြုလုပ်လိုခြင်းသည် အသိပညာ အလိမ္မာ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားမှု အစရှိသည့် မိမိတို့ ရရှိထားသော အမြတ်တရားများကို ချမ်းသာသူထက် ပိုမို နှစ်သက် တွယ်တာသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ကလေးသူငယ် အရက်သမားနှင့် အက်စကီးမိုးတို့၏ ချမ်းသာသူခ သည် သုခအစစ်မဟုတ်၊ အတုမျှသာဖြစ်သည်။ ချမ်းသာသူခ အစစ်သည် ကား အတုမဲ့ အမြတ်တရားဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ရှာကြံအပ်သည်ဟု သုခဝါဒီ တို့က ဆိုကြပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ချမ်းသာသူခအစစ်သည် ဧကန် ရှိပါသလော။ အချို့သော ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တို့၏ အမြင်အားဖြင့်မူ လောက၌ ချမ်းသာသူခသည် ဧကန် ထင်ရှားမရှိချေ။

အခန်း ၅

ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ချမ်းသာသုခ

လူ့ဘဝ၌မည်သည့်အရာသည် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသနည်းဟု မေးပါက လူတို့သည် တစ်ယောက်တစ်မျိုးစီ ဖြေကြပေလိမ့်မည်။ ကျန်းမာမှု စားဝတ်နေရေး ဖူလုံမှု၊ ပညာဗဟုသုတ ကြွယ်ဝမှု စသည်ဖြင့် အဖြေတစ်မျိုးစီ ထွက်လာပေမည်။ သို့ရာတွင် လူတို့၏ လိုလားတောင့်တ ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထပ်ဆင့်စူးစမ်းပါက နောက်ဆုံး၌ လူသတ္တဝါ အားလုံး တညီတညွတ်တည်း လိုလားသောအရာမှာ ချမ်းသာသုခ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ ချမ်းသာသုခသည် လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားအဖို့ မည်မျှအရေးပါ ပါသနည်းဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ လူအများကမူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်းသည် ချမ်းသာသုခကို အလိုရှိကြသည်။ ထိုကြောင့် သူတစ်ပါးအား စိတ်ချမ်းသာစေမည့် အမှုသည် ကောင်းမှုဖြစ်၍ ထိုအမှု မျိုးကို ပြုသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။

ဤသည်မှာ ရှေးပဝေဏီမှစ၍ ယနေ့အထိ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသား လူအများ၏ အစဉ်အလာခံယူချက် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းကို ဝေဖန်

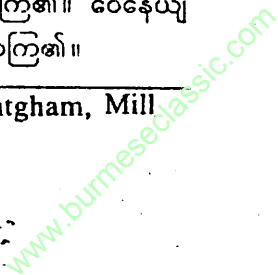
၅၈ * ဦးအေးမောင်

ဆန်းစစ်သော အသိပညာရှင်များ ရှိ၏။ ဂရိတွေ့ခေါ်ရှင် အိပီကျူရပ်က လောက၌ ချမ်းသာသုခသည် အမြတ်ဆုံးတရား ဖြစ်သည်ဟု ဟောပြောခဲ့ရာ၊ ပလေတိုနှင့် အာရစ္စတိုတယ်တို့ကမူ ထိုအဆိုကို လက်မခံကြချေ။ ခရစ်ယာန်ဘာသာ ပေါ်ထွန်းလာသောအခါ၌ ယင်းမှာ ခရစ်ယာန်တို့၏ ခံယူချက်နှင့် မဝင်ဆန့်သဖြင့် မှေးမှိန်ခဲ့၏။ ၁၇ ရာစုကျမှပင် ချမ်းသာသုခကို အမြတ်ဆုံးတရားအနေဖြင့် ခံယူသော သုခဝါဒသည် ပြန်လည်ထွန်းကားလာ၍ ယင်းဝါဒကို လော့၊ ဟော့(ဖ)၊ ဘင်သမ်၊ မီးလ်၊ အစရှိသော အင်္ဂလိပ်ဒဿနဆရာတို့က အကျယ်ဖွင့်ဆို ရေးသားကြ၏။ ၁၉ ရာစုနောက်ပိုင်း၌မူ ထိုဝါဒကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြ၍ ယခုခေတ်၌ ယင်းကို အလေးအနက်ခံယူသော အသိပညာရှင်များ မရှိတော့ချေ။

သုခဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန် အချက်နှစ်ချက်ရှိ၏။ ပထမအချက်မှာ လူသတ္တဝါအားလုံးသည် ချမ်းသာသုခကို အမြဲ ရှာကြံနေကြပါသလော။ ဒုတိယအချက်မှာ လူသတ္တဝါတိုင်းသည် ချမ်းသာသုခကို လိုချင်သည်မှန်စေ၊ ထိုချမ်းသာသုခကို ဦးထိပ်ထားသော ကိုယ်ကျင့်တရားကို ကောင်းသည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်လော။

အပေါ်ယံအမြင်အားဖြင့်ကား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဗုဒ္ဓသမ္ဘသည် ချမ်းသာသုခကို မုချ အလိုရှိကြသည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏။ စိတ်ချမ်းသာမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပညာရှိနှင့် သူတော်သူမြတ်တို့ ဟောပြောသော စကားများကို လူအများ မှတ်သားနာယူကြ၏။ ချမ်းသာသုခရရှိရေး စာအုပ်များကို ဖတ်ရှု လေ့လာကြ၏။ ပညာသင်ကြားခြင်း၊ အလုပ်ကြီးစားလုပ်ခြင်း၊ စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်းမှာ နောင်တစ်နေ့တွင် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုကြ၏။ တစ်ဦးထံတစ်ဦး စားရေးသော အခါ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာပါစေဟု နိဂုံးချုပ်ကြ၏။ ဝေနေယျသတ္တဝါများ ကျန်းမာချမ်းသာပါစေဟု မေတ္တာပို့သကြ၏။

၁- Epicurus   ၂- Locke, Hobbes, Bentgham, Mill

သို့ဖြစ်၍ လူတို့သည် ချမ်းသာသုခကို အလိုရှိကြကြောင်း ယုံမှားစရာမရှိချေ။ စိတ်ချမ်းသာမှုကို မလိုချင်ဟုဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ရှိပါက စိတ်ချွတ်ယွင်း ဖောက်ပြန်နေသည်ဟု စွပ်စွဲခံရမည်အမှန်ဖြစ်၏။ အချို့က တစ်စုံတစ်ခုသောအမှုကို မိမိတို့ ပြုရခြင်းမှာ ချမ်းသာသုခရရှိရန် မဟုတ်ဘဲ တာဝန်ဝတ္တရားအရသော် လည်းကောင်း၊ ကောင်းသောအမှုဖြစ်၍သော် လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည် နိုင်ငံအတွက်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဤသည်မှာ လူကြားကောင်းအောင် မသိစိတ်က လှည့်စားခြင်းဖြစ်သော် ဖြစ်ပေမည်။

ချမ်းသာသုခကို လိုလားခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မလိုလားခြင်းသည် လူ၏သဘာဝစိတ်ဖြစ်ကြောင်း သံသယရှိရန် မလိုချေ။ သို့ရာတွင် လူတို့၏ အပြုအမူအားလုံးသည် ချမ်းသာသုခ လိုလားမှု၌ အကြောင်းရင်းခံ ရှိသည်ဟု စွဲမှတ်ထားပါက မှားပေလိမ့်မည်။ လူတို့ နေ့စဉ် အမှတ်မထင် ပြုနေကြသော အမှုများ၌ ထိုယူဆချက်များကြောင်း ထင်ရှား၏။ နံနက် စောစော လမ်းလျှောက်ထွက်ခြင်း၊ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်း၊ ကစားခုန်စားခြင်း၊ စကားပြောခြင်း စသည်ဖြင့် အလေ့အကျင့်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း အလိုဆန္ဒအလျောက်သော်လည်းကောင်း လူတို့ပြုသော အမှုများမှာ ချမ်းသာသုခကို လိုချင်သောစိတ်က စေ့ဆော် ဖန်တီးသော အမှုများ ဖြစ်ပါသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

လူတို့ပြုသော အမှုများ၌ ချမ်းသာသုခကို လိုချင်မှုသည်သာ ပဓာနမျှော်မှန်းချက် ဖြစ်သည်ဆိုသော သုခဝါဒ၏ သဘာဝယုတ္တိ မရှိမှု သည် တမင်သက်သက် ဆင်းရဲဒုက္ခခံ၍ လူတို့ပြုသောအမှုများ၌ သာ၍ ထင်ရှား၏။ အနောက်တိုင်းသားတို့သည် ဆင်းရဲဒုက္ခခံ၍ ဧဝရက်တောင် ထိပ်သို့ရောက်အောင် တက်ကြ၏။ မိဘတို့သည် အနစ်နာခံ၍ သားသမီး များကို ကျွေးမွေးပြုစုကြ၏။ အချို့လူများသည် ဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့ နေရသော ဒုက္ခိတသတ္တဝါများကို အသက်စွန့်၍ ကယ်ဆယ်ကြ၏။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခက်အခဲနှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ

၆၀ * ဦးအေးမောင်

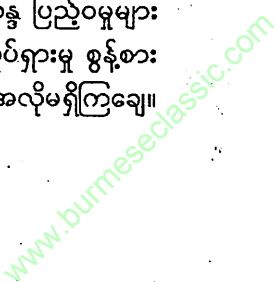
အမျိုးမျိုးကို ပမာမထားဘဲ မိမိတို့ အမျိုးသားကောင်းစားရေးကို ရှေးရှု ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ၏။ ဤအမှုများသည် ချမ်းသာသုခကို ဦးတည်သော စိတ်ဆန္ဒမှ ပေါက်ဖွားလာသော အမှုများဖြစ်သည်ဟု အသို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုနိုင်ပါမည်နည်း။

မိဘတို့သည် သားသမီးများကို မွေးမြူစောင့်ရှောက်ခြင်းမှာ မိမိတို့ အိုမင်းမစွမ်းသော အရွယ်၌ မှီခိုအားထားရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦး တစ်ယောက်က ရေနစ်နေသောသူအား ကယ်ဆယ်ခြင်းမှာ ထင်ပေါ်လိုမှု ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးကိစ္စကို စွမ်းစွမ်းတမ်းတမ်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ နာမည်ကျော်ကြား၍ အမျိုးသားအားလုံး၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကို ခံယူလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဆိုပါက ဤ အကြောင်း ပြချက်များမှာ ယုတ္တိမတန်ဘဲ သုခဝါဒကို ကာကွယ်ရန် ကြိဖန်ပြောဆို သော စကားများဖြစ်၏။ စင်စစ် သုခဝါဒကို တရားသေ ဆုပ်ကိုင်ထား ပါက မေတ္တာ၊ ကရုဏာ အာဇာနည်စိတ် မျိုးချစ်စိတ် စသောစကားများ မှာ အဓိပ္ပာယ် အနှစ်သာရ ရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။

လူတို့သည် မိမိတို့ လိုလားနှစ်သက်သော အမှုကိုပြုရလျှင် နှစ်သိမ့် ကျေနပ်ကြသည်မှန်၏။ မိမိတို့ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်လျှင် မည်သူမဆို စိတ်ချမ်းသာမှု ရရှိကြမည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ချမ်းသာသုခသည် လူတို့ သိသိမှတ်မှတ် မျှော်မှန်းသော ပန်းတိုင်မဟုတ်။ အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝမှုနှင့် ယှဉ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးတရားဖြစ်၏။ သုခဝါဒီတို့သည် ဤ သမ္မယုတ်အကျိုးတရားကို လူတို့ပြုသော အမှုများ၏ မူလအကြောင်း တရားအနေဖြင့် ထင်မှားနေကြ၏။ ဥပမာသော်ကား အရေးကြီးသော ကိစ္စတစ်ခု ရှိသဖြင့် ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသို့ သွားသောသူသည် လမ်းခရီး၌ ဒေသန္တရဗဟုသုတ ရရှိခြင်းနှင့် မန္တလေး၌ ဘုရားဖူးခြင်းကို မိမိ ခရီး သွားမှု၏ အကြောင်းတရားဖြစ်သည်ဟု အထင်အမြင် လွဲမှားနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ လူသတ္တဝါတို့သည် အခါခပ်သိမ်း ချမ်းသာသုခကို မျှော်လင့်၍ သွားလာ လုပ်ကိုင်နေကြခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဤသို့ ချမ်းသာသုခ လိုချင်မှုသည် လူတို့၏ အပြုအမူမှန်သမျှကို စေ့ဆော်သော အကြောင်းတရား မဟုတ်ပါက လူတို့သည် ချမ်းသာသုခကို အမြဲ မျှော်မှန်း၍ ပြုမူသင့်ပါသလော။ မိမိ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါး၏ ချမ်းသာသုခကို ရှေးရှု၍ ပြုသောအမှုများသာလျှင် ကောင်းသည်ဟု ယူဆရပါမည်လော။ သုခဝါဒီတို့ကမူ အမြဲ ချမ်းသာသုခ လိုချင်မှုကြောင့် မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းများကြောင့်လည်း လူတို့ ပြုမူလှုပ်ရှား နေကြခြင်း ဖြစ်သည်မှန်စေ၊ လောက၌ ချမ်းသာသုခသည် အကောင်းဆုံး တရား ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းကိုမျှော်မှန်း၍ ပြုသောအမှုများသာလျှင် ကောင်းသည် မှန်သည်ဟု ဆိုကြ၏။

ချမ်းသာသုခသည် အကောင်းဆုံးတရား ဖြစ်သည်ဆိုသော စကားမှာ အပေါ်ယံ အမြင်အားဖြင့် မှန်သလိုလို ထင်ရသော်လည်း လေးလေးနက်နက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်သောသူအဖို့ သံသယဝင်ဖွယ်ရှိ၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဆေးသိပ္ပံ ပညာရှင်တို့က အလွန် အစွမ်းထက်မြက်သော ဆေးတစ်မျိုးကို တီထွင်ဖန်တီးနိုင်ပြီ ဆိုကြပါစို့။ ထိုဆေးကို စားခြင်း အားဖြင့် ထာဝရ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရရှိနိုင်သည်။ ကြာရှည်စွဲ၍ စားသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ် လုံးဝမရှိ။ သို့ရာတွင် ဆေးစားပြီးနောက် အစာစားခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်းမှတစ်ပါး အခြားအလုပ်များကို လုံးဝ မလုပ်ရဟု ဆိုပါက ထိုဆေးကို စားမည့်သူများ အလွန်နည်းပါးပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူတို့သည် ချမ်းသာသုခကို အလိုရှိကြသည်မှန်သော်လည်း စင်စစ် ယင်းတစ်ခုတည်း သက်သက်ကို အမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားကြသည်မဟုတ်။ လူတို့ အမှန်တကယ် လိုလား တောင့်တသော အရာများမှာ ကြီးပွားတိုးတက်မှု၊ အောင်မြင်မှု၊ အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝမှုများ ဖြစ်၍ ယင်းတို့အတွက် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှု စွန့်စားဆောင်ရွက်မှု မရှိဘဲ ချမ်းသာစွာနေရသော ဘဝမျိုးကို အလိုမရှိကြချေ။

၆၂ * ဦးအေးမောင်

စင်စစ် လောက၌ ချမ်းသာသုခထက် ပိုမိုအရေးကြီးသောအရာများရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ဝန်ခံကြရမည်ဖြစ်၏။ မိမိသားသမီးများချမ်းသာ ပျော်ရွှင်နေသော်လည်း ပညာမတတ်ဘဲ လူအ၊ လူန ဖြစ်နေသည်ကို မည်သူမျှ တွေ့မြင်လိုမည် မဟုတ်ချေ။ လူသတ္တဝါအားလုံး ပျော်ရွှင်မြူးထူးနေကြသော်လည်း အဘက်ဘက်၌ ညံ့ဖျင်း ဆုတ်ယုတ်နေသော တိုင်းပြည်သည် အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျသောတိုင်းပြည် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ချမ်းသာသုခ ကင်းသောဘဝသည် အလိုမရှိအပ်သည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ချမ်းသာသုခနှင့် ပြည့်စုံစေကာမူ ကြီးပွားတိုးတက်မှု မရှိသော ဘဝသည်လည်း အချည်းနှီးဖြစ်၏။

သုခဝါဒီတို့ ဦးထိပ်ထားသော ချမ်းသာသုခသည် မည်သို့သော ချမ်းသာသုခ ဖြစ်ပါသနည်းဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ လက်ဦးပထမ၌ သုခဝါဒီတို့သည် ချမ်းသာသုခ အမျိုးအစားကို ထည့်သွင်း မစဉ်းစားကြချေ။ ရှေးဦးပထမ သုခဝါဒီဆရာ ဗြိတိသျှတွေးခေါ်ရှင် ဘင်သမ်က ချမ်းသာသုခမှာ တစ်မျိုးတစ်စားတည်းဖြစ်၍ ပမာဏသာကွာခြားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကောင်းသောအမှုမည်သည် လူအများဆုံးအား ချမ်းသာသုခ အများဆုံး ပေးနိုင်သောအမှု ဖြစ်သည်ဆို၏။ သို့ရာတွင် လူတို့၏ ချမ်းသာသုခ အမျိုးမျိုးအစားစား ရှိခြင်းမှာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဖြစ်၍ နောက်ကာလ၌ သုခဝါဒီတို့သည် ဤအချက်ကို အသိအမှတ် ပြုကြရ၏။ ချမ်းသာသုခ အယုတ်အလတ် အမြတ်ရှိကြောင်း၊ အရက်သမား၏ ချမ်းသာသုခကို အလိုမရှိဘဲ ပညာရှိ၏ ချမ်းသာသုခကို အလိုရှိအပ်ကြောင်း၊ မြတ်သောသုခသို့ ဦးတည်သော အမှုသည်သာ ကောင်းကြောင်း ဝန်ခံလာကြ၏။

ဤသို့ ချမ်းသာသုခကို အယုတ် အလတ် အမြတ် အဆင့်အတန်း ခွဲခြားခြင်းမှာ သုခဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အကြောင်းမူ သုခဝါဒက လောက၌ ချမ်းသာသုခသည် တစ်ခုတည်းသော အမြတ်တရားဖြစ်သည် ဆိုထားရာ၊ ချမ်းသာသုခကို အနိမ့်အမြင့် အဆင့်အတန်း ခွဲခြားရာ၌မူ ကျွန်ုပ်တို့ စံပြုရမည့် အခြားအမြတ်တရား တစ်ခုခု ရှိရမည်

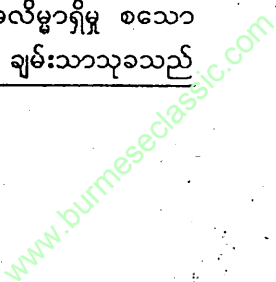

ဂျာမန် အဘိဓမ္မာဆရာ ရှီပင်ဟွာ၏ အလိုအားဖြင့် ချမ်းသာသုခကိုရှာ၍ မရအပ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခသည်သာ မုချထင်ရှားရှိ၍ ဒုက္ခကင်းငြိမ်းခြင်းသည်ပင် ချမ်းသာသုခဖြစ်၏။ ဥပမာသော်ကား ကျန်းမာမှုကို ထောက်ပြ၍ မရအပ်။ အနာရောဂါ ကင်းခြင်းသည်ပင် ကျန်းမာမှုဖြစ်သကဲ့သို့ပင်တည်း။ ဂရိတွေးခေါ်ရှင် အီပီကျူရပ်က “စိတ်ချမ်းသာမှုကို မရှာကြံအပ်။ ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မှုကိုသာ ရှာကြံအပ်၏။ အလွတ်စိတ်ပျော်ရွှင်မှုသည် ဒုက္ခနှင့် အမြဲ ဒွန်တွဲနေတတ်သည်”ဟု ဆို၏။ အာရစ္စတိုတယ်ကလည်း ပညာရှိသည် ချမ်းသာသုခကို မရှာဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်မှုကိုသာ ရှာသည်ဟုဆို လေသည်။

လူတို့ လိုလားတောင့်တသော ချမ်းသာသုခသည် ဧကန်ထင်ရှားရှိသည်ဆိုစေ၊ အထက်က ပြဆိုခဲ့သည်အတိုင်း ထိုချမ်းသာသုခသည် အခြားသော သဘာဝ အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝမှု ကြီးပွားတိုးတက်မှု အောင်မြင်မှုနှင့်ယှဉ်၍ ရရှိအပ်သော ခံစားမှုဖြစ်ရကား ယင်းကို တမင်သက်သက် ရှာကြံပါက အချည်းနှီး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ လူတို့၏ အတွေ့အကြုံအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို မက်မော၍ ကာမကြူးသောသူသည် သောက်လေသောက်လေ ငတ်မပြေဘဲ စိတ်ဆင်းရဲတတ်၏။ သို့တည်းမဟုတ် ဝ,အိ၍ ငြီးငွေ့သွားတတ်၏။ ဝတ္ထုအာရုံ တစ်မျိုးတည်းဖြင့် အာသာမပြေ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှု မရှိဘဲ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲခံစားရန် နည်းလမ်းအသစ်အဆန်းများကို ရှာကြံရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို တမင်သက်သက် ရှာကြံသောသူများမှာ စင်စစ် စိတ်ချမ်းသာမှု မရရှိဘဲ လိင်ကိစ္စ ဖောက်ပြန်မှု၊ မူးယစ်ဆေးဝါး မှီဝဲမှုများဖြင့် အကျင့်ပျက်ပြားလျက် ရှိကြ၏။

ကောင်းသောအမှုသည် ချမ်းသာသုခသို့ တိုက်ရိုက် ဦးတည်သော အမှု မဟုတ်ဘဲ ကြီးပွားမှု၊ အောင်မြင်မှု၊ အသိအလိမ္မာရှိမှု စသော အမြတ်တရားများသို့ ရှေးရှုသောအမှု ဖြစ်ရပေမည်။ ချမ်းသာသုခသည်

၁- Arthur Schopenhauer

၆၆ * ဦးအေးမောင်

ထိုအမြတ်တရားများနှင့် ယှဉ်၍ ပေါ်လာစမြဲဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကြီးပွား
အောင်မြင်မှုသည် အနိစ္စတရားဖြစ်၍၊ ယင်းနှင့်ယှဉ်နေသော ချမ်းသာသုခ
သည် နောက်ဆုံးတစ်နေ့၌ ဆိတ်သုဉ်းရမည် မချဖြစ်၏။ အကောင်းနှင့်
အဆိုး ဒွန်တွဲနေတတ်သော လောကဓမ္မတာအတိုင်း မည်သည့် ချမ်းသာ
သုခမဆို ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် ရောပြွမ်းနေလေ့ ရှိခြင်းကိုလည်း သတိပြုသင့်
ပေ၏။

ဤအချက်ကိုသိမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ချမ်းသာသုခကို မမျှော်မှန်း
ဘဲ ကောင်းသောအမှုများကိုပြု၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့ရစေကာမူ များစွာ
စိတ်တုန်လှုပ်မည်မဟုတ်။ ပုံစံအားဖြင့် စိတ်ချမ်းသာမှုကို အလိုရှိ၍
အိမ်ထောင်ပြုသောသူသည် အိမ်ထောင်ရေးနယ်၌ မလွဲမသွေ တွေ့ရမြဲ
ဖြစ်သော အဆင်မပြေမှုများကို အကြောင်းပြု၍ စိတ်ဆင်းရဲရမည်မှာ
သေချာ၏။ ကနဦးကပင် ချမ်းသာသုခကို မမျှော်လင့်ဘဲ ဘဝကြင်ဖော်ကို
တောင့်တသော သဘာဝစိတ်ကြောင့် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့ပါမူကား ဆင်းရဲဒုက္ခ
ကို ကြုံကြံခံနိုင်ပေလိမ့်မည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ လူတို့သည် လောက၌ စိတ်ချမ်းသာမှုသည်သာ
အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်ဟူသော အစဉ်အလာ ခံယူချက်ကို စွန့်လွှတ်
ကြမည် မဟုတ်ချေ။ မိမိတို့ စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေခြင်းမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ
နေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ သားသမီးများအား ပညာသင်ပေးခြင်း
မှာ သူတို့ ကြီးပြင်းသောအခါ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်
သည်။ သူတစ်ပါး၏ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ အမြဲ ဆောင်ရွက်သင့်
သည်။ သူတစ်ပါးအား စိတ်ချမ်းသာစေသော အမှုများသည် ကောင်းသော
အမှုများ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပေမည်။ ဝေနေယျသတ္တဝါများ စိတ်ချမ်းသာ
ကြစေရန် ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သကြပေမည်။ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရှာကြံ၍
မရအပ်။ စိတ်ချမ်းသာမှုမည်သည် ကြီးပွားတိုးတက်မှုနှင့်ယှဉ်၍ ရရှိအပ်
သော ခံစားမှုဖြစ်သောကြောင့် ကြီးပွားတိုးတက်ရန် အားထုတ်ဖို့သာ
အရေးကြီးသည်ဆိုပါက လက်ခံလိုကြမည်မဟုတ်။ လက်ခံသည့်ကိုင်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၆၇

သမားဂုဏ်ပြ စကားမျိုး ဖြစ်သည်ဆို၍ လေးစားနာယူလိုကြမည် မဟုတ်
ချေ။

စင်စစ် ရှေးပဝေသဏီကစ၍ လူတို့၏ ဦးနှောက်၌ စွဲမြဲနေသော
အတွေးအခေါ်များကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရန် မလွယ်ကူချေ။ ထိုအတွေး
အခေါ်များ ပျောက်ကွယ်သွားသည့်တိုင် ဆိုင်ရာ စကားအသုံးအနှုန်းများ
သည် ကျန်ရှိနေစေမိဖြစ်၏။ နေထွက်သည် နေဝင်သည်ဟု လူတို့ ပြောလေ့
ရှိကြပေရာ နေက ရပ်တည်နေ၍ ကမ္ဘာက နေကို လှည့်ပတ်သွားလာ
သော သဘာဝဓမ္မနှင့် ကိုက်ညီအောင် စကားအသုံးအနှုန်းကို ပြောင်းလဲ
ပစ်ရန် ဖြစ်မည်မဟုတ်။ ပြောင်းလဲရန်လည်း မလို။ သို့ရာတွင် ဆိုင်ရာ
သဘာဝနိယာမ တရားကိုကား အမှန်အတိုင်း သိရှိထားသင့်၏။ ထိုထက်
အရေးကြီးသည်ကား လူတို့ လိုလိုချင်ချင် ပြောဆိုလေ့ရှိသော ချမ်းသာ
သုခသည် လောက၌ အမြတ်ဆုံးတရား မဟုတ်။ ယင်းကို တမင်ရှာကြံ၍
လည်း မရအပ်။ လူ့ဘဝ၌ ချမ်းသာသုခထက် ပိုမိုလိုလားအပ်သော
အမြတ်တရားများရှိ၍ ချမ်းသာသုခမှာ ယင်းတို့နှင့်ယှဉ်၍ ရရှိအပ်သော
တရားဖြစ်ကြောင်း နားလည်သိရှိထားရန် ဖြစ်ပေသည်။

အခန်း ၆

သဘာဝတရားနှင့် အကောင်းအဆိုး

အချို့သောလူတို့သည် သဘာဝဓမ္မကို ယုံကြည်ကိုးစား၍ သဘာဝတရားနှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်လျှင် ကောင်းသည် မှန်သည်ဟု ယူဆကြ၏။ သဘာဝဓမ္မကို ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အားထုတ်ခြင်းသည် မကောင်း၊ လူတို့ ပြုပြင်စီရင်ထားသော အရာထက် လုံးဝ မပြုပြင်ဘဲ နဂို သဘာဝအတိုင်းရှိသော အရာက ပိုကောင်းသည်ဟု ဆိုကြ၏။

အဝတ်ဝတ်ခြင်းသည် သဘာဝနှင့် ဖီလာဖြစ်သည်ဆို၍ အနောက်နိုင်ငံများ၌ ဝတ်လစ်စားလစ်အသင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။ မကျန်းမာသောအခါ ဆေးရုံဆရာဝန်နှင့် ဆေးဝါးများကို အားမကိုးဘဲ ဓာတ်စာစားခြင်း၊ သို့မဟုတ် အစာလုံးဝမစားဘဲ နေခြင်းဖြင့် ရောဂါကုသသော သူများ ရှိ၏။ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် စိုက်ပျိုးသော ကောက်ပဲသီးနှံများမှာ ကျန်းမာရေးအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်သည်ဆို၍ ရှောင်ကြဉ်သောသူများနှင့် ချက်ပြုတ်ထားသော အစားအစာများမှာ အာဟာရဓာတ် ကင်းမဲ့သည်ဆိုကာ “မီးလွတ်” စားသောက် နေထိုင်သောသူများလည်း ရှိကြ၏။

အချို့သော သဘာဝတရား၏ ဖန်တီးမှုများသည် လူတို့၏ ပြုပြင်စီရင်မှုများထက် သာလွန် ကောင်းမွန်ခြင်းမှာ ယုံမှားစရာ မရှိချေ။

ဖြူ * ဦးအေးမောင်

ညနေဝင်ဆည်းသာ အချိန်၌ ကောင်းကင်ရှိ တိမ်ပန်းချီ၏ သဘာဝအလှမှာ မည်သည့် ပန်းချီဆရာ၏လက်ရာနှင့်မျှ မတူဘဲ တစ်မူ တစ်ဘာသာ ရှုမငြီးဖွယ်ဖြစ်၏။ သဘာဝဓမ္မနှင့်အညီ နေထိုင်လျှင် ကျန်းမာရေး အတွက် ကောင်းသည်ဆိုခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ငြင်းဆိုရန်မလိုချေ။ အရက်၊ ဆေးလိပ်၊ ဆေးသကြား၊ အချိုမှုန့် စသည်တို့မှာ ကျန်းမာရေး အတွက် မကောင်းကြောင်း၊ ဝမ်းချုပ်လျှင် ဝမ်းနှုတ်ဆေး မစားဘဲ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်း၊ ရေများများသောက်ခြင်း၊ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ စားခြင်း စသည်ဖြင့် အလိုလို ဝမ်းသွားအောင် အားထုတ်သင့်ကြောင်း ဆရာဝန်များက အကြံဉာဏ်ပေးကြ၏။

စင်စစ် လူတို့သည် စားဝတ်နေမှု၌ သဘာဝတရား၏ လိုအပ်ချက် ကိုလွန်၍ တဏှာလောဘ နယ်ချဲ့သောကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကြရ ၏။ ဘဝတည်မြဲရန်အတွက် သဘာဝဓမ္မ၏ တောင်းဆိုချက်များမှာ မြင့်မားလှသည်မဟုတ်။ ယင်းတို့ကို ဖြည့်စွမ်း၍ သဘာဝဓမ္မက ပေးသော ဘဝအခြေအနေ၌ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲကြပါက များစွာသော လူမှုဒုက္ခများမှ ကင်းဝေးကြရမည် အမှန်ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်စေကာမူ အစစအရာရာ၌ သဘာဝတရားက လူတို့ထက် ပြောင်မြောက်သည်ဟု မဆိုသာချေ။ ကျောက်မျက်ရတနာသည်ပင် အကွက်ဖော်၍ အရောင်တင်ပေးမှ အရည်အသွေး ပေါ်လာစမြဲ ဖြစ်၏။ တောထဲရှိ ဆင်ရိုင်း၊ မြင်ရိုင်းများထက် လူတို့ လေ့ကျင့်သင်ကြားထား သော ဆင်ယဉ်၊ မြင်းယဉ်များက ပိုမိုတန်ဖိုးရှိ၏။ တောငှက်ပျောက် လူတို့ စိုက်ပျိုးသော ငှက်ပျောက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မရအပ်ချေ။

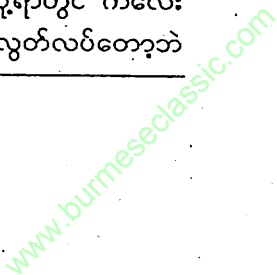
ကျန်းမာရေး၌လည်း သဘာဝတရားကို အခါခပ်သိမ်း အားကိုးရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အချို့သော အနာရောဂါများ ကုသရာ၌ သဘာဝဓမ္မ ကုထုံးမှာ အချည်းနှီးဖြစ်၍ ဆေးဝါးမှီဝဲမှု ခွဲစိတ်ကုသမှု စသည်တို့ကို လိုအပ်သလို ပြုလုပ်ကြရ၏။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်၌ ဆေးပညာကို ယုံကြည် ကိုးစားသောသူ အမြောက်အမြား ရှိခြင်းကို ထောက်ချင့်၍ လူတို့

အတွေ့အကြုံအားဖြင့် ဆရာဝန်နှင့် ဆေးဝါးများက သဘာဝဓမ္မထက် ပိုမိုစွမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

သဘာဝဓမ္မကို ဦးထိပ်ထားသော အယူဝါဒများသည် ရှေး ပဝေဏီကစ၍ ပေါ်ထွန်းခဲ့၏။ ရှေးဂရိနှင့် ရောမပြည်များတွင် စတိုးအစ် ခေါ် အဘိဓမ္မာ ဆရာများက လူတို့အား သဘာဝဓမ္မနှင့်အညီ ကျင့်ကြံ နေထိုင်ရန် ဟောပြောကြ၏။ စတိုးအစ်တို့၏ ရှေးရှု မျှော်မှန်းချက်မှာ ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာမှု မဟုတ်ဘဲ စိတ်ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်၏။ သူတို့၏ အမြင်အားဖြင့် လူသတ္တဝါတို့ ကြုံတွေ့ခံစားရမှု ဟူသမျှသည် သဘာဝဓမ္မ ၏ စီမံပြဌာန်းချက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်း မှတ်ယူရ မည်။ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခများကြောင့် စိတ်ထိခိုက်မှု မဖြစ်စေဘဲ လောကဓံတရားကို ကြံကြံခံနိုင်ရည်ရှိအောင် အားထုတ်ရမည် ဆို၏။

ဤသည်မှာ ငါကြံလျှင် ဘာမဆိုဖြစ်ရမည်ဟူသော အတိုင်းထက် အလွန် တက်ကြွနေသည့် အတ္တမာနကို နှိပ်ကွပ်ရာ၌ လက်ကိုင်ထားသင့် သောဝါဒဖြစ်၏။ မိမိအကြံအစည်၊ အလုပ်အကိုင် အပေါက်အလမ်း မတည့်သောအခါ၌ ဤဝါဒကို နှလုံးသွင်းပါက စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းရန် အကြောင်းမရှိချေ။ သို့ရာတွင် ကြိုးစားအားထုတ်မှု မရှိဘဲ အမြဲထားဝရ သဘာဝဓမ္မနှင့် အဆင်ပြေအောင် နေထိုင်ခြင်းမှာ ဘဝကို အရုံးပေးခြင်း ဖြစ်၏။ လူတို့၏ ကြီးပွား ချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုသော သိပ္ပံပညာသည် သိပ္ပံဆရာတို့က သဘာဝဓမ္မကို တော်လှန်သောကြောင့် အောင်မြင် တိုးတက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့မမေ့သင့်ချေ။

သဘာဝဓမ္မကို ရှေ့တန်းတင်၍ ဟောပြော ရေးသားခဲ့သော နာမည်ကျော် ဥရောပပညာရှင်မှာ ပြင်သစ်စာရေးဆရာ ရူးဆိုးဖြစ်၏။ ရူးဆိုး၏ အလိုအားဖြင့် လူသတ္တဝါသည် ပကတိ သဘာဝအားဖြင့် စိတ်ဓာတ် သန့်ရှင်းဖြူစင်သည်၊ လွတ်လပ်သည်၊ သို့ရာတွင် ကလေး သူငယ်ဘဝကစ၍ သဘာဝဓမ္မနှင့် ကင်းကွာပြီး မလွတ်လပ်တော့ဘဲ

၇၁ * ဦးအေးမောင်

နိုင်ငံအစိုးရ ဘာသာဝါဒ ဓလေ့ထုံးစံ စသည်တို့၏ နောင်ဖွံ့ခြင်းကို ခံရသည်။ အနုပညာ သိပ္ပံပညာနှင့် ရှေးထုံး အစဉ်အလာတို့သည် နဂိုမူလက ဖြူစင်နေသော စိတ်ဓာတ်ကို ညစ်နွမ်းအောင်ပြု၍ လူသည် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးရတော့သည်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်အား လူကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်စေလိုသော် လူကြီးမိဘများက ဆုံးမ ကွပ်ညှပ်ခြင်း မပြုဘဲ လွတ်လပ်စွာ သွားလာနေထိုင်ခွင့် ပြုရမည်။ သဘာဝတရားက သူ့ကို လူကောင်းဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပေးလိမ့်မည်ဟု ရူးဆိုးက ရေးသားခဲ့ ပေသည်။

ရူးဆိုး၏ ယူဆချက်မှာ အခြေအမြစ်မရှိလှချေ။ ယခုခေတ် စိတ်ပညာ၏ အလိုအားဖြင့် လူသတ္တဝါသည် မွေးစက ကောင်းသောစိတ် သို့မဟုတ် မကောင်းသောစိတ်များ ပါလာသည်မဟုတ်။ ကြောက်စိတ်၊ ကာမစိတ်၊ ဒေါသစိတ် စသော အနည်းငယ်သော ဇာတိစိတ်များသာ လျှင် ပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ ပါလာ၍ အကျင့်စာရိတ္တအား ထိုဇာတိစိတ်များ၏ အကျိုးပြုမှု ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းမှာ ဗီဇမျိုးစေ့နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်ဖန်တီးမှုပေါ်၌ တည်၏။ လူသည် လွတ်လပ်စွာ သွားလာနေထိုင်ခွင့် ရှိသင့်သည်မှန်၏။ သို့သော် ထိုလွတ်လပ်မှုသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဘောင်အတွင်း၌ ကန့်သတ်ချက်ရှိသော လွတ်လပ်မှု ဖြစ်ရပေမည်။ စည်းကမ်းမဲ့ လွတ်လပ်မှုဖြစ်ပါက တိရစ္ဆာန်တို့၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် မည်သို့မျှ ခြားနားမည် မဟုတ်ချေ။

ရူးဆိုး၏အယူကို ယခုခေတ်၌ လက်မခံကြသော်လည်း အချို့လူ တို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ ကြံစည်တွေးခေါ်ရာ၌ သဘာဝ ဓမ္မကို လက်မလွှတ်လိုကြချေ။ ၁၈၅၉ ခုနှစ်၌ သိပ္ပံဆရာကြီး ဒါဝင်က အီပေါလူးရှင်း နိယာမကို ထုတ်ဖော် ပြောပြသောအခါ ထိုနိယာမသည် သဘာဝကျသော ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာကို ဖော်ညွှန်းနိုင်လိမ့်မည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ရန် သဘာဝဓမ္မနှင့် လျော်ညီသော (ဝါ) သိပ္ပံနည်းကျသော ဥပဒေသတစ်ခု ချမှတ်ပေးနိုင် လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြ၏။

အိပေါ်လူးရှင်း နိယာမသည် သတ္တဝါမျိုးစုတို့ တရွေ့ရွေ့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံကို ရှင်းပြသော နိယာမဖြစ်၏။ သတ္တဝါမျိုးစုတို့သည် မိမိတို့ ရရှိနိုင်သော စားနပ်ရိက္ခာ ပမာဏနှင့် မမျှအောင် လျင်မြန်စွာ ဦးရေတိုးပွားကြရကား တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး တစ်စုနှင့်တစ်စု အသက်ရှင်နေထိုင်ရန် အပြိုင်အဆိုင် အစာရှာကြရ၏။ သို့ဖြင့် အရည်အချင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ဘဝတိုက်ပွဲ၌ အောင်မြင်၍ ဆက်လက်တည်မြဲကာ အရည်အချင်း မရှိသော သတ္တဝါတို့မှာ အရေးရှုံးနိမ့်၍ အမျိုးသုဉ်းကြရ၏။ တစ်နည်းဆိုသော် သဘာဝဓမ္မသည် ဘဝတည်မြဲမှုအတွက် လိုအပ်သော အရည်အချင်းများကို ထုတ်စစ်ရွေးချယ်၍ ထိုသဘာဝရွေးချယ်မှုသည် သတ္တဝါမျိုးစုတို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲ တိုးတက်ရာ၌ ပဓာနအကြောင်းတရား ဖြစ်၏။

ပုံစံအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အသက်ဘေးရန်မှ ကာကွယ်နိုင်သော သတ္တိနှင့် မိမိသားသမီးကို စောင့်ရှောက်လိုသောစိတ်သည် သဘာဝတရားက ရွေးချယ်ထားသော အရည်အချင်းများ ဖြစ်၏။ ဤသဘာဝရွေးချယ်မှုကို တိရစ္ဆာန်များ၌ပင် တွေ့ရ၏။ တောထဲ၌ အုပ်ဖွဲ့၍ ကျက်စားသော သတ္တဝါတို့သည် တစ်ကောင်က ရန်သူအနံ့ရ၍ ထွက်ပြေးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အားလုံး ထွက်ပြေးလေ့ရှိကြ၏။ ခွေးသားအုပ်မသည် မိမိသားငယ်များအနီးသို့ ကပ်လာသော လူများကို ရန်မူတတ်၏။ တောကျွဲများသည် ရန်သူများနှင့် တွေ့သောအခါ ကျွဲမများနှင့် ကျွဲပေါက်စများကို အလယ်၌ထား၍ ကာကွယ်တတ်ကြ၏။

သမိုင်းဦးလူတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံများသည်လည်း သဘာဝ ရွေးချယ်မှုမှ ပေါက်ဖွားလာသော ထုံးစံများဖြစ်၏။ အက်စကီးမိုးတို့သည် မိမိတို့ စုပေါင်း သိုမှီးထားသော စားနပ်ရိက္ခာကို ခိုးယူသောသူကို သတ်ပစ်လေ့ရှိကြ၏။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမှာ သူတို့လူမျိုး၏ သေရေးရှင်ရေး ဖြစ်သောကြောင့် သူခိုးများကို ထိုမျှကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း ဖြစ်၏။ အချို့သော သမိုင်းဦး လူမျိုးစုများ၊ မသန်မစွမ်းသော မိအိုပအိုများကို သတ်ပစ်လေ့

လူ * ဦးအေးမောင်

ရှိခြင်းသည်လည်း စားနပ်ရိက္ခာ ရှားပါးသောအခါ၌ သူတို့ဘဝ တည်မြဲရန်အတွက် သဘာဝတရားက ပြဋ္ဌာန်းထားသော ထုံးစံဖြစ်၏။ ယောက်ျားတစ်ဦးလျှင် မယားအများ ယူလေ့ရှိသော ဓလေ့သည်လည်း လူဦးရေနည်းသော လူမျိုးစုများအတွက် သဘာဝတရားက ရွေးချယ်ထားသောဓလေ့ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

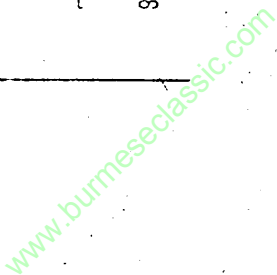
သို့ဖြစ်၍ သမိုင်းဦးခေတ်က လူတို့၏ကိုယ်ကျင့်တရားမှာ သဘာဝဓမ္မ၏ ဖန်တီးမှုဖြစ်၏။ ယခုခေတ်၌ ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးသော မိမိနိုင်ငံနှင့် အမျိုးကို ချစ်ခြင်း၊ အမျိုးသားအချင်းချင်း ကူညီပိုင်းပင်းခြင်း၊ စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်၏အမိန့်ကို နာခံခြင်း၊ ကတိသစ္စာရှိခြင်း အစရှိသည့် လူကျင့်ဝတ်များသည် လူသတ္တဝါများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် သဘာဝတရားက ဖန်တီးခဲ့သော ကျင့်ဝတ်များဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယခုခေတ်လူတို့၏ ကျင့်ဝတ်အားလုံးကို သဘာဝတရား၏ ရွေးချယ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ဖြစ်သည်ဟု မထင်မှတ်သင့်ချေ။ ၂၀ ရာစုခေတ် လူကျင့်ဝတ်သည် သမိုင်းဦးခေတ် လူကျင့်ဝတ်နှင့် ဆက်စပ်နေ၍ တူညီချက်များ ရှိသော်လည်း အချို့နေရာများ၌ သိသိသာသာ ကွဲပြားခြားနား၏။

အမှန်ဆိုသော် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုခေတ်လူတို့၏ ခံယူချက်မှာ ကမ္ဘာဦးလူတို့၏ အပြုအမူကို စေ့ဆော်သော သဘာဝဓမ္မ၏ ဦးတည်ချက်နှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၏။ အီဗော်လူရှင်း နိယာမအလိုအားဖြင့် အားကြီးသူသည် အားနည်းသူကို ချေမှုန်းပစ်ရစေမြဲဖြစ်၏။ သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ အသက်ရှင် နေထိုင်ရန် မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို ရုန်းကန် လှုပ်ရှားကြရမည် ဖြစ်၏။ သဘာဝဓမ္မ ကြီးစိုးသော သတ္တလောကသည် နိုင်ရာစား အဓမ္မလောကဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယနေ့လူတို့၏ အကျင့်သီလ ခံယူချက်အရဆိုသော် အားကြီးသူသည် အားနည်းသူကို ကူညီစောင့်ရှောက်ရပေမည်။ မိမိ၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ သူတစ်ပါးအား ထိခိုက်နစ်နာခြင်း မဖြစ်စေရန် သတိပြုရပေမည်။ အကျင့်သီလသည် မေတ္တာ ကရုဏာတရားကို ဦးထိပ်ထား၍ သာယာငြိမ်းချမ်းသော လူ့လောကသို့ ဦးတည်ချက် ရှိရပေမည်။

ထိုကြောင့် အီဇောလူးရှင်း နိယာမကို အကျယ်ဖွင့်ဆို ရေးသားခဲ့သော ဗြိတိသျှ သိပ္ပံပညာရှင် သောမတ်(စ)ဟက်စလီက^၁ “ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုအတွက် ကျွန်ုပ်တို့သည် သဘာဝဓမ္မ၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို အတုမယူဘဲ ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်ရမည် ဖြစ်သည်” ဟု ရေးသားခဲ့၏။ သဘာဝဓမ္မ လမ်းစဉ်ကို ယခုခေတ်လူတို့ လက်ခံရန် မလိုအပ်ခြင်းမှာ ဘဝအခြေအနေနှင့် အသိအမြင် ပြောင်းလဲတိုးတက်လာသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ယနေ့ လူသားသည် အသက်ရှင်နေရန်အတွက် သမိုင်းဦးလူကဲ့သို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ရုန်းကန် လှုပ်ရှားနေရတော့သည် မဟုတ်။ သိပ္ပံပညာနှင့် များပြားသော လူ့သမိုင်း အတွေ့အကြုံများကြောင့် ကြီးပွားချမ်းသာရေးအတွက် အကြောင်းအကျိုး အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်လာပြီ ဖြစ်၏။ အတွေးအခေါ် အမြော်အမြင်နှင့် ခံစားရချက်များမှာလည်း မိမိ၏ မိသားစု လူမျိုးနှင့်နိုင်ငံကို ကျော်လွန်၍ ကမ္ဘာ့လူသားအားလုံးကို ခြံငုံမိအောင် ကျယ်ပြန့်နေပြီဖြစ်၏။

သဘာဝဓမ္မဆရာတို့က သဘာဝဓမ္မ၏ ဦးတည်ချက်နှင့် ညီညွတ်သော ကိုယ်ကျင့်တရားသည် ကောင်းသည်ဟု ဆိုကြ၏။ သဘာဝ ဓမ္မ၏ ဦးတည်ချက်မှာ သတ္တဝါများ မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သပ္ပာယ်ဖြစ်၍ အသက်ရှင်နေပြီး ရုပ်ပိုင်းဘဝ ကြီးပွားဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်၏။ သဘာဝဓမ္မ၏ အမြင်အားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သပ္ပာယ်ဖြစ်အောင် နေတတ်သော သတ္တဝါသည် အသင့်တော်ဆုံး သတ္တဝါဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သပ္ပာယ်ဖြစ်မှုသည် ကမ္ဘာဂြိုဟ်၏ အခြေအနေပေါ်၌ တည်ရှိပေရာ အကယ်၍ ကမ္ဘာကြီးသည် ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်၍ အပူဓာတ် အလွန်အမင်း ယုတ်လျော့သွားပါက လူသတ္တဝါအားလုံး သေကြေပျက်စီး၍ အချို့သော ဝိုးမွှားသတ္တဝါ မျိုးစုများသာလျှင် အသင့်တော်ဆုံး သတ္တဝါများအနေဖြင့် ကျန်ရှိပေလိမ့်မည်။

၁- Thomas Huxley

အကောင်းတရားနှင့် ပတ်သက်၍ သဘာဝဓမ္မ၏ အမြင်သည် ယခုခေတ်လူတို့၏ အမြင်နှင့် မတူချေ။ တစ်နည်းဆိုသော် သဘာဝဓမ္မ၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အဆင်ပြေမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့ ခံယူထားသော အမြတ်တရားနှင့် တခြားစီဖြစ်၏။ လူအများကို အလိုက် သင့်ပေါင်း၍ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အဆင်ပြေနေသောသူသည် ယုံကြည်ချက် မရှိ၊ အကျင့်သိက္ခာ မရှိသူ စကားအပြောအဆို လိမ္မာသော ကိုယ်ကျိုးရှာ သမားသက်သက် ဖြစ်နေတတ်၏။ ယုံကြည်ချက် ပြင်းပြ၍ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး၌ အဆင်မပြေဘဲ ပတ်ဝန်းကျင် လူများက ဖဲကြဉ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာကား လူဂ္ဂစာ ဖြစ်သော်လည်း အသိအမြင် စူးရှ၍ ထူးချွန်သော ဉာဏ်ကြီးရှင် ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။ လူအများနှင့် အတူမနေနိုင်သဖြင့် လူ့ဘောင်ကို လုံးဝရှောင်ခွာသွားကြသော သူများမှာလည်း အကျင့်သီလ ကို တန်ဖိုးထားသော သူတော်သူမြတ်များ ဖြစ်ကြောင်း မမေ့သင့်ပေ။

ယနေ့လူသားသည် အစစအရာရာ၌ သဘာဝဓမ္မ၏ ပြုပြင်စီရင်မှု ကိုခံမနေဘဲ သမိုင်းအမွေအနှစ် ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့် အသိအမြင်ကို အမှီပြုပြီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ သွားလာလုပ်ကိုင်လျက်ရှိ၏။ တစ်နည်း ဆိုသော် ယနေ့လူ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ပြုပြင်ရာ၌ သဘာဝဓမ္မသည် ရှေးကကဲ့သို့ အရေးမပါဘဲ ဆင်ခြင်တုံတရားသည် ပဓာနဖြစ်၏။ သို့ဖြင့် ယခုခေတ်လူတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အဆင်ပြေမှု တစ်ခုတည်းကို မကြည့်ဘဲ ပို၍အရေးကြီးသော မျှော်မှန်းချက်များဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရား ကို ရှုမြင်သုံးသပ်လာကြ၏။ သမိုင်းဦးခေတ်က သဘာဝဓမ္မ ရွေးချယ် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဓလေ့စရိုက်များကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်၍ လူ့လောက အကျိုးစီးပွားနှင့် ဆန့်ကျင်သော စရိုက်များကို စွန့်လွှတ်ရန် ကြိုးစား အားထုတ်လျက် ရှိကြ၏။

ပုံစံကား လူသတ္တဝါ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အုပ်စုတစ်စုနှင့် တစ်စု ယှဉ်ပြိုင် တိုက်ခိုက်၍ အားကြီးသူက အနိုင်ယူခြင်းသည် ကမ္ဘာဦးခေတ်က သတ္တဝါတို့ ဘဝတည်မြဲရေးအတွက် သဘာဝတရား၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်

ဖြစ်၏။ ယခုခေတ်၌မူ ထို နိုင်ရာစားဝါဒကို လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားက လက်မခံတော့ချေ။ များစွာသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတို့သည် အပြိုင်အဆိုင် ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရှာမှုကို အားပေးသော အရင်းရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်လျက် ရှိပေပြီ။ ကမ္ဘာ့လူထုသည် စစ်ကိုရွံ့မုန်း၍ ဝါဒချင်းမတူသော နိုင်ငံ ကြီးများသည် မိမိတို့ ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများကို လက်နက်အားမကိုးဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားလျက်ရှိကြပေပြီ။

အချို့က အကျင့်သီလကို ဦးထိပ်ထား၍ သဘာဝဓမ္မကို ဆန့်ကျင်ခြင်းသည် လူ့လောက ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးရန်အကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ကမ္ဘာပေါ်၌ ပြုပြင်ဆုံးမ၍ မရသော လူဆိုးလူမိုက်များနှင့် ရူးသွပ်နေသောသူ၊ ဆွံ့အနေသောသူ၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ တစ်ခုခု ချို့တဲ့နေသောသူ အစရှိသည့် ဒုက္ခိတသတ္တဝါများ အလွန်ပေါများသည်။ ရှေးအခါက လူဆိုးသူခိုးများကို လူကောင်းများက ရက်စက်စွာ နှိပ်ကွပ်၍ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါများကို စွန့်ပယ်ထားသောကြောင့် သူတို့ကို များစွာ မတွေ့ရ။ ယခုအခါ၌မူ လူတို့က သနားကြင်နာစွာ ပြုစု စောင့်ရှောက်ထားသောကြောင့် သူတို့ ဦးရေတိုးပွားလျက်ရှိသည်။ လူဆိုးများနှင့် ဒုက္ခိတများမှာ လူ့လောကအား မည်သို့မျှ ကောင်းကျိုးပေးမည် မဟုတ်သော ဆန်ကုန်မြေလေး သတ္တဝါများဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မနယ်၌ သူတို့အဖို့ နေရာမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် လူ့လောက အရှည်ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် ထိုလူ့ကပ်ပါး အလှေးအမွှားများကို သုတ်သင်ပစ် သင့်သည်ဟု ဆိုကြ၏။

ဤအယူမှာ အသစ်အဆန်း မဟုတ်ချေ။ ရှေးအခါက စပတ်တား လူမျိုးတို့သည် သူတို့လူမျိုး ကြံ့ခိုင် တောင့်တင်းစေရန် ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့သော ကလေးသူငယ်များကို သတ်ပစ်လေ့ရှိကြ၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက နာဇီဂျာမန်တို့သည် သူတို့လူမျိုး သန့်စင်စေရန် စိတ်မနှံ့သူများကို သုတ်သင်ပစ်ကြ၏။ ဤသို့ စပတ်တားနှင့် ဂျာမန်တို့သည် သူတို့လူမျိုးစု အရှည်ကောင်းစားရေးကို ရှေးရှု ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း သူတို့ရည်ရွယ်ချက် မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။

၇၇ * ဦးအေးမောင်

ဒုက္ခိတသတ္တဝါများကို ကျွန်ုပ်တို့ သနားခြင်းသည် သဘာဝဓမ္မနှင့် လုံးလုံးလျားလျား ဆန့်ကျင်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ သနားကြင်နာစိတ်သည် မိဘမေတ္တာမှ ပေါက်ဖွားလာသောစိတ်ဖြစ်၍ မိဘမေတ္တာသည် သဘာဝဓမ္မက လူသတ္တဝါတို့ အမျိုး တည်မြဲပွားများစေရန် ဖန်တီးခဲ့သောတရား ဖြစ်၏။ မိဘမေတ္တာကြောင့် ရှေးကမ္ဘာဦး လူတို့သည် သားသမီးများကို အသက်နှင့်လဲ၍ စောင့်ရှောက် ပြုစုခဲ့ကြ၏။ ဆင်းရဲချို့တဲ့သော ဘဝအခြေအနေကြောင့် သားသမီးများကို ဒုက္ခအမျိုးမျိုးခံ၍ ကျွေးမွေး ပြုစုရသော သမိုင်းဦးခေတ်က မိဘမေတ္တာသည် ပိုသည်ဟူ၍ မရှိ။ ဘဝအခြေအနေ တိုးတက်နေသော ယခုခေတ်၌မူ ကလေးသူငယ် တစ်ယောက် အသက်ရှင်နေရန်နှင့် လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်လာရန် အတွက် မိဘများက ရှေးကလောက် ဆင်းရဲဒုက္ခခံနေရန် မလိုတော့ချေ။ သို့ဖြင့် မိဘမေတ္တာဓာတ်သည် လိုအပ်သည်ထက် ပိုလျက်ရှိပေရာ၊ ထို ပိုနေသော မေတ္တာဓာတ်သည် မိမိတို့နှင့် ဘာမျှမတော်စပ်သော အားကိုး ရာမဲ့ သတ္တဝါများဆီသို့ လမ်းကြောင်း ပြောင်းသွား၏။

ထို့ကြောင့် လူတို့သည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါများကို သနားကြင်နာ ကြခြင်းဖြစ်၏။ ဒုက္ခိတသတ္တဝါများကို လူ့လောကမှ ဖယ်ရှားပစ်လိုပါက ရှေးဦးစွာ မိဘမေတ္တာဓာတ်ကို ချိုးသတ်ရပေလိမ့်မည်။ မိဘမေတ္တာ ဆိတ်သုဉ်းသွားပါက မျိုးပွားမှုလည်း မရှိတော့ဘဲ နောက်ဆုံး၌ လူ သတ္တဝါ မျိုးဆက်ပြတ်သွားမည် အမှန်ဖြစ်၏။ စင်စစ် ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ များကို သနားခြင်းသည် သဘာဝဓမ္မကို ဆန့်ကျင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သဘာဝဓမ္မက လူ့လောကအကျိုးအတွက် ဖန်တီးထားသော မေတ္တာဓာတ် ကို မွေးမြူစောင့်ထိန်းထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယခုခေတ် လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် သဘာဝဓမ္မအား လုံးဝ ဆန့်ကျင်ရမည်ဆိုသော သိပ္ပံဆရာ ဟတ်စလေ၏ စကားကို ကျွန်ုပ်တို့ ပုံသေ စွဲမှတ်မထားသင့်ချေ။ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် သဘာဝဓမ္မ နှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်သည်မှန်ပါက ယင်းကို လူတို့ စောင့်ထိန်းရန်

အလွန် ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။ အမှန်မှာ ယခုခေတ် ကိုယ်ကျင့်တရားသည် အချို့နေရာများ၌ သဘာဝဓမ္မနှင့် ညီညွတ်၍ လူတို့သည် သဘာဝဓမ္မကို အကြွင်းမဲ့ ပစ်ပယ်ရန်မလို။ ယင်း၏ လမ်းစဉ်မှ ကောင်းနိုးရာရာကို ရွေးချယ်၍ လိုက်နာ ကျင့်သုံးရပေမည်။

လူ့လောက ကြီးပွားတိုးတက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သဘာဝဓမ္မနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သည် ပုံသေမဟုတ်ဘဲ ပြောင်းလဲခဲ့ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်၏။ လူသတ္တဝါမျိုးစု၏ မူလအစက သတ္တဝါအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ ခွန်အားကြီးသူက အနိုင်ရရှိခြင်းသည် သဘာဝလမ်းစဉ် ဖြစ်၏။ ထိုမှနေကာ တစ်စတစ်စ လူဦးရေ တိုးပွားလာသောအခါ သတ္တဝါတို့သည် အုပ်စုဖွဲ့၍ အုပ်စုအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်လာကြ၏။ ထိုအခါ၌ သဘာဝတရား၏ ဦးတည်ချက်မှာ အုပ်စုတည်မြဲမှုဖြစ်၍ ထိုဦးတည်ချက် နှင့်အညီ သတ္တဝါတို့၌ အုပ်စုစိတ်၊ ခေါင်းဆောင်၏ အမိန့်နာခံလိုသော စိတ်နှင့် မိမိကိုယ်ကို အနစ်နာခံ၍ အများအကျိုးကို ဆောင်ရွက်လိုသော စိတ်များ ပေါ်ထွန်းလာ၏။ ယခုအခါ၌မူ လူသတ္တဝါသည် များစွာသော အတွေ့အကြုံ ပညာဗဟုသုတနှင့် အသိအမြင်ကို အမှီပြု၍ အကောင်း အဆိုး ခွဲခြားနားလည်သော စဉ်းစားဉာဏ် ရှိလာသောကြောင့် သဘာဝ ဓမ္မ၏ ပြုပြင်စီရင်မှုကို အခါခပ်သိမ်း ခံယူရန်မလိုတော့ဘဲ မိမိကံကြမ္မာကို မိမိဖန်တီးနိုင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပေပြီ။

သို့ရာတွင် မိမိစွမ်းပကားဖြင့် ရပ်တည်နိုင်ခြင်းသည် သဘာဝဓမ္မကို လုံးလုံးလျားလျား ပစ်ပယ်ရန် အကြောင်းမဟုတ်ချေ။ အချိန်အရွယ် ရောက်၍ မိဘများနှင့် လမ်းခွဲကာ မိမိစွမ်းရည်သတ္တိဖြင့် မိမိကြမ္မာကို ဖန်တီးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိဘတို့၏ ဆုံးမဩဝါဒ စကားများကို အားလုံး မပယ်ဘဲ အချို့ကို မိမိကြီးပွားရေးအတွက် လိုက်နာ ကျင့်သုံးရပေမည်။ ထိုနည်းအတူ ယနေ့လူသားသည် သဘာဝဓမ္မ လက်အောက်မှ အတော် အံ့တန် လွတ်မြောက်နေပြီ ဖြစ်သော်လည်း သဘာဝဓမ္မ လုပ်နည်း လုပ်ဟန်များနှင့် လုံးဝကင်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ သဘာဝဓမ္မ၏ ကြီးနိုး

၇၉ * ဦးအေးမောင်

ငယ်ညဉ်း လမ်းစဉ်မှာ တိုးတက်သော ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကြောင့် လူ့အချင်းချင်း၊ နိုင်ငံအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ လုံးဝ ရှောင်ကြဉ်ရ ပေမည်။ သို့ရာတွင် နှလုံးရည်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် မိမိနိုင်ငံအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာ သဘာဝဓမ္မနှင့် မဆန့်ကျင်ဘဲ စင်စစ် လူ့ လောက၏ တိုးတက်သော အခြေအနေအရ ပြုပြင်ထားသော သဘာဝ လမ်းစဉ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနားလည်ရပေမည်။

အနောက်နိုင်ငံများ၌ သိပ္ပံပညာနှင့် စက်မှုပညာ၏ ကျေးဇူးကြောင့် လူတို့၏ စားဝတ်နေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ ပတ်ဝန်းကျင် သဘာဝ လောက ထိခိုက်ပျက်စီးမှုကို အချိန်မီ တားဆီးရန် စီမံဆောင်ရွက်နေကြပေပြီ။ လူတို့၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု စီးပွားရှာမှုနှင့် အဖျက်စိတ် အားကြီးမှုကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် လေနှင့်ရေများ ညစ်ညမ်း ခြင်း၊ တောတောင် သဘာဝအလှများ ပျက်စီးခြင်း၊ အချို့သော တော တိရစ္ဆာန်များ မျိုးပြုတ်တော့မလောက် နည်းပါးနေခြင်း မဖြစ်စေရန် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်နေကြပေပြီ။ ထို့အတူ ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် သဘာဝဓမ္မကို ဦးထိပ်ထားရန် မလိုသော်လည်း အချို့သော သင်ခန်းစာများကို လက်ခံရပေမည်။ အချို့သော လူမှုပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာ၌ သဘာဝဓမ္မ၏ လမ်းစဉ်ကို လက်မခံနိုင်စေကာမူ အလေး အနက် ဆင်ခြင်စဉ်းစားဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။

ဤနေရာ၌ ယနေ့ လူတို့ ရင်ဆိုင်နေကြရသော ကမ္ဘာ့လူဦးရေ ပြဿနာကို ပုံစံအဖြစ်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြစို့။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့လူဦးရေသည် လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လျက်ရှိရာ စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်မှုက လူဦးရေတိုးမှုကိုလိုက်၍ မမီတော့သဖြင့် များစွာသော နိုင်ငံခေါင်းဆောင် အသိပညာရှင် သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် လူသတ္တဝါတို့၏ ရှေ့ရေးအတွက် ရင်လေးနေကြ၏။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ အဆမတန် တိုးပွားခြင်းသည် မကောင်းကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိသော် လည်း ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် မလွယ်ကူချေ။ ကလေးမွေးနှုန်း

ကျဆင်းအောင် သားသမီးဦးရေ ကန့်သတ်ချက်အဆိုကို အချို့လူများက မိမိဘာသာတရားနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဆို၍ ကန့်ကွက်နေကြ၏။ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လူအင်အားလိုနေသော နိုင်ငံများကလည်း ထိုအဆိုကို လက်မခံလိုကြချေ။

သဘာဝဓမ္မက အဆမတန် လူဦးရေတိုးပွားမှုကို ဖြေရှင်းသော နည်းမှာ အစာငတ်မွတ်၍ သို့မဟုတ် စစ်မက်ဖြစ်ပွား၍ လူအများ သေကြေပျက်စီးစေခြင်း ဖြစ်၏။ အချို့သော သတ္တဝါမျိုးစုတို့၌မူ မိဘ မေတ္တာဓာတ်ကို အားနည်းအောင်ပြုလုပ်၍ သတ္တဝါဦးရေကို ထိန်းချုပ်ပေး ၏။ အာဖရိကတိုက်ရှိ ခြင်္သေ့သည် တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဘုရင်ဖြစ်၍ ခြင်္သေ့ ဦးရေ တိုးပွားမှုကို ဟန့်တားမည့်ရန်သူ မရှိချေ။ သို့ရာတွင် သဘာဝသိပ္ပံ ဆရာတို့၏ စူးစမ်းလေ့လာချက်အရ ခြင်္သေ့သည် မိမိသားသမီးငယ်များကို ဂရုတစိုက် ကျွေးမွေးလေ့မရှိ။ အမဲကောင်တစ်ကောင်ရလျှင် မိဘများ ရှေးဦးစွာ အဝစားပြီးမှ ကြွင်းကျန်သောအမဲကို ခြင်္သေ့ကလေးများက မဝတဝ စားကြရ၏။ သို့ဖြင့် ခြင်္သေ့ငယ်များမှာ အာဟာရ ချို့တဲ့ပြီး သေကြေပျက်စီးကြရသည်က များ၍ ခြင်္သေ့ဦးရေမှာ အဆမတန် တိုးပွား ခြင်းမရှိကြောင်း သိရ၏။

ဤသဘာဝဓမ္မနည်းများမှာ ယခုခေတ် လူတို့၏ တိုးတက်သော ကိုယ်ကျင့်တရားအမြင်နှင့် ကိုက်ညီမည် မဟုတ်ချေ။ အစာငတ်မွတ်မှု ဘေး ဆိုက်ရောက်နေသော နိုင်ငံများအား ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနှင့် အစာ ရေစာ ပေါများကြွယ်ဝသော နိုင်ငံများက ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း ဆေးသိပ္ပံ ပညာရှင်တို့က လူများ ပိုမိုကျန်းမာ၍ အသက်ရှည်အောင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေကြခြင်းနှင့် မိဘများက ဆင်းရဲပင်ပန်းခံ၍ သားသမီးများကို ကျွေးမွေးပြုစုနေကြခြင်းမှာ စင်စစ် သဘာဝဓမ္မကို ဆန့်ကျင်၍ လောကပါလ တရားကို စောင့်ထိန်းနေကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

လောကပါလ တရားအတွက် သဘာဝဓမ္မကို ဆန့်ကျင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်း၏ သင်ခန်းစာများကိုကား ကျွန်ုပ်တို့ မျက်ကွယ်

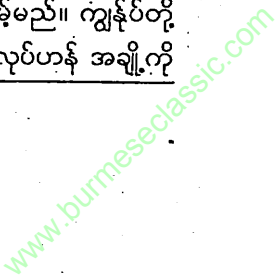

၈ * ဦးအေးမောင်

ပြု၍ မရအပ်ချေ။ ဤနေရာ၌ သတ္တဝါမျိုးစုတစ်စု အတိုင်းထက်အလွန် ဦးရေတိုးပွားလာသောအခါ ဖြစ်ပျက်တတ်ပုံမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း၍ လူသတ္တဝါများအဖို့ သဘာဝဓမ္မ၏ သတိပေးချက် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လိမ့် မည်ဟု အချို့ပညာရှင်တို့က ယူဆကြ၏။

ကနေဒါ၊ နော်ဝေး စသော ကမ္ဘာ့မြောက်ဖျားနိုင်ငံများ၌ လင်းမင်းခေါ် မြေကြွက်တစ်မျိုးရှိ၏။ လင်းမင်းမြေကြွက်များသည် မိမိတို့ ဇာတ်တူ သားများ အတိုင်းထက်အလွန် တိုးပွားလာမှုကို လေးနှစ်တစ်ကြိမ် ဖြေရှင်းပစ်လေ့ရှိကြ၏။ ဦးရေမများသေးသော ပထမသုံးနှစ်တွင် သူတို့သည် အေးအေးဆေးဆေး အစာရှာဖွေ စားသောက်၍ နေကြ၏။ အလွန်အလွန် ဦးရေတိုးပွားလာသော စတုတ္ထနှစ်၌မူ သူတို့၏ အမူအရာ ပြောင်းလဲ၍ ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းလာကြ၏။ တစ်နေရာတည်း၌ မနေတော့ဘဲ ထောင်နှင့်ချီ၍ အုပ်ဖွဲ့ကာ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ သွားလာကြ၏။ ပင်လယ်ကမ်းခြေသို့ ရောက်သောအခါ နောက်ပြန် မဆုတ်တော့ဘဲ ပင်လယ်ထဲသို့ဆင်း၍ အစုလိုက် အပြုံလိုက် ရေနစ် သေဆုံးကြ၏။ သူတို့ကိုယ်ကို သုသေသီဆရာတို့က ခွဲစိတ်၍ လေ့လာ ကြည့်ရာ အာဟာရချို့တဲ့မှု လက္ခဏာတစ်စုံတစ်ရာ မတွေ့ရချေ။ လင်းမင်း မြေကြွက်များ အုပ်နှင့်ချီ၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို သတ်သေကြခြင်းမှာ အစာ ငတ်မွတ်သောကြောင့် မဟုတ်ဘဲ စိတ်ဖောက်ပြန်သောကြောင့် ဖြစ်သည် ဟု ယူဆရန် ရှိ၏။

သို့ဖြစ်၍ လူဦးရေ အလွန်ပြုတ်သိပ် ကျပ်တည်းလာပါက စားနပ် ရိက္ခာ ပူလုံသည့်တိုင် အချို့သော လူမှုပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာပေလိမ့် မည်။ အချုပ်ဆိုရသော် လူ့လောက ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လူ့အသိဉာဏ် လူ့စွမ်းပကားသည် ပဓာနဖြစ်သည် မှန်သော်လည်း သဘာဝဓမ္မ၏ နေရာကဏ္ဍကို အသိအမှတ် ပြုရပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ဆန့်ကျင်သော ယင်း၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် အချို့ကို

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၈၂

လက်မခံနိုင်စေကာမူ ယင်း၏သင်ခန်းစာများ သတိပေးချက်များကို
အလေးဂရုပြုဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၇
အခြားစဉ်းစားဖွယ်ရာများ

ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရန် အဆိုသုံးခုကို တင်ပြခဲ့ပေပြီ။ အဆိုသုံးခုစလုံး အပြစ်အနာ မကင်းသော်လည်း အကျင့်သီလအတွက် လိုက်နာမှတ်သားရန် အချက်များ အနည်းအများ ပါရှိကြောင်း သတိပြုရပေမည်။

အမှုတစ်ခုတည်းကိုကြည့်၍ အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်သော ပထမအဆိုမှာ ယခုခေတ်၌ ဘာသာတရား ကြည်ညိုလေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှတစ်ပါး အခြားသူများက အလေးအနက် မခံယူလိုကြချေ။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ ရုပ်ဝါဒ ထွန်းကား၍ အကောင်းအဆိုးကို စိတ်ခံစား မှု(ဝါ)ဝေါဟာရပညတ်အနေဖြင့် ခံယူထားသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အကောင်း အဆိုးကို အသိအမှတ် ပြုသော်လည်း ဆင်ခြေပေး၍ လူ့ကျင့်ဝတ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြသောကြောင့်ဖြစ်စေ လူတို့မှာ ကိုယ်ကျင့်တရား အားနည်း လျက်ရှိပေရာ၊ အားနည်းရာမှ လုံးဝ ဆိတ်သုဉ်းမသွားခြင်းမှာ ထို ပထမအဆိုကို လက်ခံကျင့်သုံး၍ အကျင့်သီလကို ဦးထိပ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကျေးဇူးကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုအဆိုမှာ အခါခပ်သိမ်း ကျင့်သုံး၍ မရအပ်ဘဲ တစ်ခါတစ်ရံ အခြေအနေအရ ၎င်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မျက်ကွယ်ပြု

၇ * ဦးအေးမောင်

ရမည်ဖြစ်သည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုအဆိုနှင့်အညီ ကောင်းမှု မကောင်းမှု များကို ခွဲခြား သိမှတ်ထားခြင်းသည် အများအားဖြင့် လူ့သမိုင်း အတွေ့အကြုံပေါ်၌ အခြေပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အလေးဂရု ပြုရပေလိမ့်မည်။

ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် သတ္တဝါအများအား အကျိုးပြုသော အမှုသည် ကောင်းသည်ဟု ခံယူသော ဒုတိယအဆိုမှာ လူအများ နှစ်သက် လက်ခံထားသော အဆိုဖြစ်၏။ ချမ်းသာသုခသည် လူ့ဘဝအတွက် အမြတ်ဆုံးတရား မဟုတ်သော်လည်း လူ့သတ္တဝါ အားလုံး လိုလားတောင့်တသော တရားဖြစ်၏။ ချမ်းသာသုခ အမျိုးမျိုး အစားစား ရှိပုံကို ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိနားလည်၍ ပြုသောအမှုသည် မြတ်သော ချမ်းသာသုခသို့ ဦးတည်ချက်ရှိပါက ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ လမ်းမှားမည် မဟုတ်ချေ။

ကိုယ်ကျင့်တရားသည် သဘာဝဓမ္မနှင့်လည်း အထိုက်အလျောက် ညီညွတ်ဖို့ အရေးကြီး၏။ ကိုယ်ကျန်းမာမှုအတွက် သဘာဝဓမ္မ တစ်ခုတည်းကို ယုံကြည်ကိုးစားရန် မဖြစ်နိုင်စေကာမူ ဆေးဝါးများကို တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်တော်သော အစားအစာကို စားသောက်ခြင်း ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်း စသော သဘာဝနည်းများဖြင့် ကျန်းမာအောင် နေနိုင်ပါက အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူ ကျွန်ုပ်တို့၏ အကျင့်သီလသည် အချို့နေရာ၌ သဘာဝတရားနှင့် ဆန့်ကျင်စေကာမူ အခြားနေရာများ၌ ၎င်းထံမှ သင်ခန်းစာများ ရရှိနိုင်ကြောင်း မမေ့သင့်ချေ။

အကောင်းအဆိုးနှင့် ပတ်သတ်၍ အသိပညာရှင်တို့၏ အဆိုအမိန့်များ ကွဲပြားနေသော်လည်း လူတို့သည် မိမိတို့စိတ်ဓာတ်စရိုက်နှင့် လျော်ညီသော အဆိုကို ခံယူကြပေလိမ့်မည်။ အမှုကိုကြည့်၍ အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်သော အဆိုမှာ အကျင့်သီလကို ဦးထိပ်ထားသူများနှင့် ဆရာမိဘများ၏ ဆုံးမစကားကို လေးစားနာယူသော သူများ၏အကြိုက်ဖြစ်၏။ ချမ်းသာသုခကို အဦးပြုသော ဝါဒမှာ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်လိုသူများ လက်ကိုင်ထားသော ဝါဒဖြစ်၏။ သဘာဝဓမ္မကို ဆရာတင်သော

ကိုယ်ကျင့်ဝါဒမှာမူ လူ့သမိုင်း လူ့သဘာဝစရိုက်နှင့် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့၏ သဘာဝဓလေ့များကို လေ့လာဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသာ လက်ခံနိုင်မည်ဝါဒ ဖြစ်ပေသည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ ဤအဆိုသုံးခုစလုံးသည် စေ့ငံသေချာစွာ လေ့လာ ဆန်းစစ်ကြည့်ပါက အပြစ်အနာ ချွတ်ယွင်းချက်များ အနည်းအများ တွေ့ရမည်ဖြစ်ကြောင်း လွန်ခဲ့သော အခန်းများ၌ ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။ ဤအဆို များကို မနှစ်သက်သော အချို့ အသိပညာရှင်တို့က အခြား အဆိုတစ်ခုကို တင်ပြကြ၏။ ထိုသူတို့အလိုအားဖြင့် မိမိ၏ ဗီဇသတ္တိ အစွမ်းကုန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ ဘဝလုပ်ငန်း ပြီးမြောက်မှုသို့ ရှေးရှုသော အပြုအမူမှာ ကောင်းမှုဖြစ်၍ ထိုဦးတည်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်သောအမူမှာ မကောင်းမှု ဖြစ်သည်ဆို၏။

တစ်နည်းဆိုသော် မိမိပြုသောအမှုကို အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ် ရာ၌ မိမိ၏ ကြီးပွားအောင်မြင်မှုကို အကျိုးပြုမပြု ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်၏။ ကြီးပွားအောင်မြင်မှုမှာ ရုပ်ပိုင်း စိတ်ပိုင်း နှစ်ခုစလုံးနှင့်ဆိုင်၍ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဦးစားပေးရပေမည်။ ဤကိုယ်ကျင့်ဝါဒသည် မိမိ၏ ကြီးပွားအောင်မြင်မှုကို ရှေးရှုသောကြောင့် အတ္တဝါဒဖြစ်သည်ဟု မထင်မှတ်သင့်ချေ။ ဤဝါဒကို ဖွင့်ဆိုသော ဆရာတို့ ၏ အလိုအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး၏ ကံကြမ္မာသည် ပတ်ဝန်းကျင် လူများ၏ ကံကြမ္မာနှင့် ရောထွေး ဆက်စပ်နေရကား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကြီးပွားအောင်မြင်မှုသည် အကယ်၍ရုပ်ပိုင်းဘဝ ဖွံ့ဖြိုးမှုမျှသာ မဟုတ်ဘဲ စိတ်ဓာတ် ရင့်ကျက်သိမ်မွေ့မှုပါ အကျိုးဝင်ပါက ပတ်ဝန်းကျင် လူများ၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုရပေမည်။

သို့ရာတွင် ဤအဆိုမှာ လူ့အများ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဖြစ်နိုင်ပါ မည်လောဟု သံသယဝင်ဖွယ် ရှိ၏။ လောက၌ စိတ်နှလုံး သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေး၍ ကြီးပွားအောင်မြင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသော်လည်း ထိုသူ တို့မှာ ဦးရေမများလှချေ။ အောင်မြင်သောသူတို့သည် အများအားဖြင့်

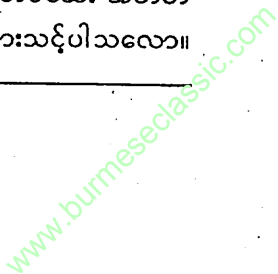
၈၆ * ဦးအေးမောင်

မိမိတို့ ပြုလိုသောအမှုကို အကောင်းအဆိုး စဉ်းစားမနေဘဲ ပြင်းပြသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် စူးစူးစိုက်စိုက် ပြုလုပ်လေ့ရှိသောသူများ ဖြစ်၏။ အောင်မြင်သော ကမ္ဘာ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့၏ ဘဝများကို အတွင်းကျကျ လေ့လာပါက မဟာတ္ထမဂန္နီနှင့် အိုင်စတီန့်ကဲ့သို့ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ဦးထိပ်ထား၍ အောင်မြင်ခဲ့သောသူများမှာ နည်းပါး၍ အကျင့်သိက္ခာ လျော့ရဲပြီး သို့မဟုတ် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးပြီး အောင်မြင်နေမှုကို အတော် များများ တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

စင်စစ် ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အမြဲထာဝရ တိကျပြတ်သားစွာ လမ်းညွှန်ပြသနိုင်သော အဆိုဟူ၍ မရှိချေ။ ကမ္ဘာ့ အသိပညာရှင်တို့၏ အဆိုအမိန့် အားလုံးသည် ကျွန်ုပ်တို့ လိုက်နာမှတ်သားရန် အချက်များ ပါရှိသည် မှန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ လူတို့ ရင်ဆိုင်ရသော ကိုယ်ကျင့် တရား ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အချည်းနှီးဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ အနောက်နိုင်ငံများတွင် အငြင်းပွားနေသော ပြဿနာတစ်မျိုးကို စဉ်းစား ရန်ရှိ၏။

ကလေးတစ်ယောက်သည် ဗီဇမျိုးစေ့ ချွတ်ယွင်းသောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မိခင်က ကိုယ်ဝန်ရှိစဉ် သာလီဒိုမိုက်^၁ခေါ် စိတ်ငြိမ်ဆေးကို စားမိ၍ ထိုဆေး အဆိပ်သင့်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မွေးဖွားကတည်းကပင် ကိုယ်အင်္ဂါမစုံခြင်း ရုပ်သဏ္ဍာန်မှာ ပုံပျက်ပန်းပျက် မြင်မကောင်း ရှုမကောင်းဖြစ်နေခြင်း အသိဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓာတ်ချွတ်ယွင်းနေခြင်း စသော လူစဉ်မမီသော လက္ခဏာခြင်းရာ အနိဋ္ဌာရုံများနှင့်ယှဉ်၍ လူလောကထဲ သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့၏။ ထိုကလေးမျိုးကို ဆရာဝန်၏ အကူအညီဖြင့် မွေးပြီး နာရီပိုင်းအတွင်း အသက်ဇီဝိန် ချုပ်ငြိမ်းသွားအောင် ပြုလုပ် ခြင်းသည် ကောင်းပါသလော။ သို့တည်းမဟုတ် ခေတ်မီဆေး အတတ် ပညာဖြင့် သက်ဆိုးရှည်အောင် ပြုစုစောင့်ရှောက်ထားသင့်ပါသလော။

၁- Thalidomite

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၈၇

အချို့လူများက ထိုဒုက္ခိတ ကလေးများ အသက်ရှင်နေမှုကို အလိုမရှိကြချေ။ အသက်ရှင်နေခြင်းဖြင့် သူတို့နှင့် သူတို့၏ မိဘ ဆွေမျိုးသားချင်းများပါ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့ကြရမည် ဖြစ်သောကြောင့် စောစောစီးစီး ဘဝချုပ်ငြိမ်းသွားအောင် ပြုလုပ်သင့်သည်။ ထိုသို့ မပြုလုပ်လိုလျှင်လည်း သူတို့ကို သက်ဆိုးရှည်အောင် ဂရုတစိုက် ပြုစုစောင့်ရှောက်မနေဘဲ လျစ်လျူပြုထားသင့်သည်ဟု ဆိုကြ၏။

အချို့ကမူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတစ်ဦး၏ ဘဝသည် မည်မျှ ဆိုးရွားစေကာမူ မွန်မြတ်လှ၍ အသက်ကို တတ်နိုင်သမျှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သင့်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ အချို့ဆရာတို့၏ အမြင်အားဖြင့်ကား ကလေး၏ လက်ရှိဘဝ အခြေအနေသည် အလွန်ဆိုးရွားသည် မှန်သော်လည်း ၎င်း၏ အနာဂတ်ကံကြမ္မာ ကိုမည်သူမျှ ကြိုတင်သိမြင်နိုင်စွမ်းမရှိ။ နောင် ကြီးပြင်းလာသောအခါ သူသည် ကံကောင်းထောက်မ၍ ကံနာ ဝဋ်နာ ချွတ်ယွင်းချက်များ ကွယ်ပျောက်ကောင်း ကွယ်ပျောက်သွားပေမည်။ မကွယ်ပျောက်သည့်တိုင် လူ့လောကအား တစ်နည်းနည်း အကျိုးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဖြစ်သော် ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် ကလေးကို တတ်နိုင်သမျှ ပြုစုစောင့်ရှောက်သင့်သည်ဟု ယူဆကြ၏။

ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ ဤပြဿနာနှင့် သဘောလက္ခဏာ တူသော ပြဿနာမှာ နှစ်လတာရှည် ရောဂါဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်း ခံနေရသော ဝေဒနာရှင်များ၏ အမှုဖြစ်၏။ ထိုဝေဒနာရှင်များမှာ ပြန်လည်ကျန်းမာရန် မျှော်လင့်ချက်မရှိ။ ရောဂါမှာလည်း လျင်မြန်စွာ အသက်ကို မဖြတ်ဘဲ နှစ်ရှည်လများ အချိန်ဆွဲ၍ မသေမရှင် ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါမျိုးဖြစ်၏။ ဆရာဝန်များမှာ ရောဂါဝေဒနာ သက်သာအောင် ဘာမျှ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းမရှိ။ စင်စစ် ဤသို့သော လူမမာများ အသက်ရှင်နေကြခြင်းမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံစားနေရန်အတွက် သက်သက်ဖြစ်၍ မြင်ရသူတိုင်း အဖို့ စိတ်မချမ်းသာဖွယ်ရာ ဖြစ်၏။

က * ဦးအေးမောင်

ဤနာတာရှည် ဒုက္ခိတ လူနာများမှာ အသက်ရှင်နေသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ဝဋ်ဒုက္ခ ခံနေကြရမည် ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့၏ ဆန္ဒပြုချက် သားမယား ဆွေမျိုးတို့၏ သဘောတူ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အသက်ဇီဝိန် ချုပ်သွားအောင် ဆရာဝန်များက ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်ဟု အချို့က ယူဆကြ၏။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကို ဆရာဝန်များ၏ ရှေးအစဉ်အလာ ကျင့်ထုံးက ခွင့်မပြု။ နိုင်ငံအစိုးရတို့ကလည်း တားမြစ်ပိတ်ပင်ထား၏။ သို့ရာတွင် လူနာ ရောဂါဝေဒနာ ခံစားနေရသည်ကို မရှုရက်သဖြင့် သူ၏အလိုဆန္ဒနှင့်အညီ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်အောင် တိတ်တဆိတ် ဆောင်ရွက်ပေးသော အနောက်တိုင်း ဆရာဝန်များမှာ မရှားလှချေ။ မည်သူမဆို ကုသ၍ ပျောက်ကင်းချမ်းသာရန် မျှော်လင့်ချက် မရှိသော ရောဂါတစ်ခုခု ဖိစီး၍ ဆင်းရဲဝေဒနာ ခံစားနေရပါက မိမိကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ယင်းကို လူသတ္တဝါတိုင်း၏ မွေးရာပါ ရပိုင်ခွင့် အနေဖြင့် အသိအမှတ် ပြုသင့်သည်ဟု ယုံကြည်သောသူ အတော်များများ ရှိ၏။

သို့ရာတွင် ဤသို့သော လူနာများ၏ အလိုဆန္ဒကို ဖြည့်ခြင်းသည် လူသတ်မှုပင် ဖြစ်သည်ဟု အချို့က ယူဆကြ၏။ အချို့ကမူ လူနာတစ်ဦး သည် ဆင်းရဲဝေဒနာ မည်မျှခံစားနေရစေကာမူ သူ၏ကံကြမ္မာကို ကျွန်ုပ် တို့ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ။ သူ၏ သေရေးရှင်ရေးကိစ္စမှာ အနန္တတန်ခိုးရှင် ထာဝရဘုရားသခင်ကသာ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုကိစ္စကို ကျွန်ုပ် တို့ လျစ်လျူပြုထားရမည်ဟု ဆိုကြ၏။

မွေးကတည်းက လူစဉ်မမီသော ဒုက္ခိတကလေးငယ်များနှင့် မသေမီ ရောဂါဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်း ခံနေရသော လူနာများအား အသက် ဇီဝိန်ချုပ်အောင် ပြုလုပ်သင့်သည်ဆိုသော သူတို့၏ အကြောင်းပြချက်မှာ လွန်ခဲ့သော အခန်း၌ ပြဆိုခဲ့သည် အဆွံ့ အအ၊ အကျိုး၊ အကန်း စသော ဒုက္ခိတ သတ္တဝါများအား သုတ်သင်ပစ်သင့်သည် ဆိုသော သဘာဝဓမ္မ ဆရာတို့၏ အကြောင်းပြချက်နှင့် မတူချေ။ သဘာဝဓမ္မဆရာတို့၏

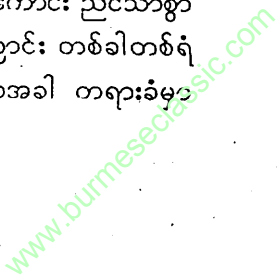
အဆိုမှာ လူသတ္တဝါမျိုးစု၏ အနာဂတ် ကောင်းစားရေးအတွက် ဖြစ်၍ သဘာဝယုတ္တိ မရှိပုံကို ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။ ဒုက္ခိတ ကလေးငယ်များနှင့် လူနာများအား အသက်ဇီဝိန် ချုပ်စေလိုသော သူတို့၏ အဆိုမှာမူ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတစ်ဦးအား သနားကြင်နာမှုမှ ပေါ်ထွက်လာသောအဆို ဖြစ်၍ အလေးအနက် စဉ်းစားရပေမည်။

ဒုက္ခိတကလေးငယ် သို့မဟုတ် လူနာ၏အနာဂတ် ကံကြမ္မာကို အသေအချာ မသိမြင်နိုင်သောကြောင့် သေရေးရှင်ရေးကိစ္စကို စဉ်းစားရန် မလိုဟုဆိုသော သူတို့၏ စကားမှာ အကြောင်းယုတ္တိ မခိုင်လုံချေ။ လောက၌ မည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို ဤသို့ မုချဖြစ်လိမ့်မည်ဟူ၍ ရာခိုင်နှုန်း ပြည့် သေချာတပ်အပ် သိမြင်ရန် မဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ယေဘုယျ သဘောလက္ခဏာကို ကြည့်၍ လိုအပ်သလို စီမံဆောင်ရွက် ကြရစေမိဖြစ်၏။ စီးကရက်၊ ဆေးလိပ် သောက်ခြင်းသည် အဆုတ်ကင်ဆာ ဖြစ်စေတတ်သည်ဟု ဆေးသိပ္ပံ ပညာရှင်တို့က ဆိုသော်လည်း နေ့စဉ် စီးကရက်သောက်၍ ကျန်းမာပြီး အသက်ရှည်နေသူများ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဤအချက်ကို ထောက်ပြ၍ စီးကရက်နှင့် အဆုတ်ကင်ဆာ တွဲဖက်နေခြင်း ကို ငြင်းဆိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ဆေးသိပ္ပံဆရာတို့၏ သုသေတနပြုချက်အရ စီးကရက်သောက်သောသူ အတော်များများ အဆုတ်ကင်ဆာ ဖြစ်တတ် ခြင်းကို သတိပြု၍ စီးကရက်ကို ရှောင်ကြဉ်သင့်ပေသည်။ ထို့အတူ မွေးကတည်းက ကိုယ်လက်အင်္ဂါမစုံ အသိဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓာတ် ချွတ်ယွင်း ၍ လူစဉ်မမီ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကြီးသောအခါ လူထူးလူချွန် ဖြစ်သွား သောသူများရှိ၏။ ဆရာဝန်များက မျှော်လင့်ချက်မရှိဆို၍ လုံးဝ လက် လျှော့ထားရာမှ အံ့ဩဖွယ်ရာ ပြန်လည်ကျန်းမာလာသော သူများလည်း ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ့သော အမှုများကို ပုံကြီးချဲ့မနေဘဲ အဆိုပါ ဒုက္ခိတသတ္တဝါ အများစု၏ အနာဂတ်ကံကြမ္မာ ယေဘုယျအလားအလာကို တွက်ဆ၍ အထက်ပါအဆိုကို ဆင်ခြင် စဉ်းစားရပေမည်။

အဆိုကို ကန့်ကွက်လိုသော သူတို့ဘက်မှ ခိုင်မာသော အကြောင်း ပြချက်တစ်ခုကား ရှိ၏။ ဒုက္ခိတကလေးငယ်နှင့် ဒုက္ခိတလူနာ၏ ဘဝသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ သက်သက်ဖြစ်၍ အသက်ရှင်နေခြင်းသည် မကောင်းဟု ဆိုပါက ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသော ဤလူ့ပြည်၌ အသက်ရှင်နေသင့်သော ဒုက္ခိတဘဝနှင့် အသက်ရှင်မနေ သင့်သော (ဝါ) အသက်ရှင်နေရန် မကောင်းသော ဒုက္ခိတဘဝကို မည်သို့ ခွဲခြားရပါမည်နည်း။ မျှော်လင့်ချက်မရှိဘဲ ဆင်းရဲဝေဒနာ ခံစားနေရသော လူနာ၏ ဘဝသည်အချည်းနှီး ဖြစ်သည်ဆိုပါက ကျန်းမာသော်လည်း ခိုးကိုးရာမဲ့၍ ဆင်းရဲငတ်မွတ်နေသောသူ၏ ဘဝသည်လည်း အချည်းနှီး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည် မဟုတ်ပါလော။ ဒုက္ခိတလူနာသည် မိမိဝင်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရန် သေမင်းထံ ပြေးဝင်ခိုလှုံခွင့်ရှိပါက ထိုအခွင့်အလမ်းကို အဘယ်ကြောင့် အခြား ဒုက္ခိတသတ္တဝါများ မရရှိသင့်ပါသနည်း။

လူသတ္တဝါတစ်ဦး၏ အသက်သည် အမြဲထာဝရ တန်ဖိုးရှိသည် ဆိုသော အယူကို ယခုခေတ် အသိပညာရှင်အချို့က လက်မခံလိုကြချေ။ အလွန်ဆိုးဝါးသော ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့နေရသောအခါ၌ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဘဝကို မတွယ်တာတော့ဘဲ အသက်စွန့်လွှတ်လိုကြသည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ အသက်စွန့်လွှတ်မှုကို အခြေအနေအရ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှုအနေဖြင့် အသိအမှတ် ပြုလိုက်ပါက လူ့ဘဝမှာ ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်း၍ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး မိမိအသက် ဖျက်ဆီးမှုကို ကူညီအားပေးရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဤဘေးအန္တရာယ်မှာ အနောက် နိုင်ငံများ၌ ယခုခါ မျက်မြင် အထင်အရှား ဖြစ်၏။

သူတို့နိုင်ငံ၌ တရားဥပဒေက ပီတိပင် တားမြစ်ထားသော်လည်း ဆင်းရဲဝေဒနာ ခံစားနေရသော လူနာအား သနားသဖြင့် ဆရာဝန်က သော်လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းကသော် လည်းကောင်း ညင်သာစွာ အသက်ထွက်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အမှုများအကြောင်း တစ်ခါတစ်ရံ ဖတ်ရှုရ၏။ ထိုအမှုများ တရားရုံးသို့ ရောက်သောအခါ တရားခံမှာ

အပြစ်ဒဏ် မခံရဘဲ လွတ်သွားသည်ကများ၏။ ဝင့်ခံနေရသော ဒုက္ခိတလူနာအား ဆရာဝန်က မြန်မြန်အသက်ထွက်အောင် ပြုလုပ်မှုကို ကြီးလေးသော ပြစ်မှုတစ်ခုအနေဖြင့် တရားသူကြီးများက မယူဆကြချေ။ ဘာသာရေးအဖွဲ့များက ကန့်ကွက်သော်လည်း ဆင်းရဲဝေဒနာ မခံလိုသော လူနာအား မိမိကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုနေသော သူများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများရှိ၏။ ဆိုင်ရာဆရာဝန်က ထိုလူနာ၏ အလိုဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းပေးရန် တွန့်ဆုတ်မနေသင့်ကြောင်း ဒုက္ခိတလူနာ အတွက် ခေတ်မီကိရိယာ ဆေးဝါးများဖြင့် သေမင်းကို ဟန့်တားမထားသင့်ကြောင်း ရေးသား ပြောဆိုနေကြ၏။

အနောက်နိုင်ငံများ၌ ဤအဆိုကို လက်ခံသောသူ များပြားလာသည်နှင့်အမျှ ရောဂါဖိစီးနှိပ်စက်မှုကြောင့် မဟုတ်ဘဲ အခြား တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကံကြမ္မာ ဆိုးဝါး၍ ဘဝသံယောဇဉ် မရှိသော အခါ၌လည်း မိမိအသက်ကို စွန့်လွှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ခံယူသောသူများ တိုးပွားလျက်ရှိ၏။ အချို့မှာ အိုဘေးကိုကြောက်၍ ဧရာအရွယ်မတိုင်မီ သတ်သေကြ၏။ အချို့စာရေးဆရာများသည် အောင်မြင်ကျော်ကြားပြီးနောက် နာမည်အရှိန်အဝါ ကျဆင်းသွားသောအခါ အသိဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓာတ် ခွန်အား ကုန်ခန်းပြီး မိမိတို့၏ဘဝမှာ အချည်းနှီးဖြစ်ပြီဟု ယူဆ၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်ခဲ့ကြ၏။

ဒုက္ခိတလူနာအား ကယ်တင်ရန် သေမင်းထံ တွန်းပို့ခြင်းသည် စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့၍ အကြောင်းမတန် မိမိဘဝအား အရှုံးပေးလိုသော သူတို့ကို ထောက်ခံအားပေးရာ ရောက်၍ မသင့်လျော်သောအမှု ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ မှန်ပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ ဒုက္ခိတလူနာ၏ ကိစ္စမှာ အဘက်ဘက်မှ စဉ်းစားစရာ အချက်များ ရှိ၍ ပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်ရန် မလွယ်ကူချေ။ ဤကိစ္စမှာ အနောက်နိုင်ငံများ၌သာမဟုတ်။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ လူတို့ တစ်ခါတစ်ရံ ရင်ဆိုင်ဆုံးဖြတ်ရမည့် ပြဿနာဖြစ်၏။

၉၂ * ဦးအေးမောင်

ဤသို့ အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ရန် ခက်ခဲသော ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အမှုမျိုးမှာ များများစားစား မရှိချေ။ လူတို့သည် ဘာသာတရား၊ ဆရာသမား၊ လူကြီးမိဘတို့၏ ဆုံးမကြား၍၊ ပညာဗဟုသုတနှင့် အတွေ့အကြုံများကို အမှီသဟဲပြု၍ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ခွဲခြားသိမြင်ကြစေမြဲ ဖြစ်၏။ အကယ်၍ အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အစဉ်အလာ ခံယူချက်များကို ပယ်၍ လွတ်လပ်စွာ စဉ်းစားတွေးခေါ်လိုသည်ဆိုလျှင်လည်း ထိုသို့ စဉ်းစားတွေးခေါ်ရန် အချက်များကို အထက်က ဖော်ပြခဲ့ပေပြီ။ ယခု ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားရန် အရေးကြီးသော ကိစ္စသည်ကား အကျင့်သီလအရာ၌ အမှားအမှန် အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်သည်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံရန်ကိစ္စ ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သတ်၍ အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်သည်ဆိုစေ မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း ရှိပါ၏လောဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ ဤသည်မှာ ယနေ့တိုင် ကမ္ဘာ့အသိပညာရှင် တွေးခေါ်ရှင်များ အငြင်းပွားနေသောပြဿနာ ဖြစ်၏။ အချို့က လူသည် မိမိကောင်းသည် မှန်သည် ထင်သော အရာကို ရွေးချယ်၍ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ အချို့ကမူ လူသည် မိမိကိုယ်ကို အစိုးမရဘဲ ဘဝအခြေအနေက စီမံပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း မလွဲမသွေ ပြုလုပ်ရသည်။ မိမိသဘောအလျောက် လွတ်လပ်စွာ ပြုသည်ဟု ထင်မြင်ခြင်းမှာ စိတ်၏ လှည့်စားမှု ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။

ဤအဆိုမှာ ယခုခေတ် သိပ္ပံပညာရှင် အသိပညာရှင် အတော်များများ ခံယူထားသော အဆိုဖြစ်၏။ သိပ္ပံပညာ၏ အလိုအားဖြင့် အကြောင်းမဲ့ဖြစ်သော အမှုဟူ၍ မရှိ။ မည်သည့် အမှုမဆို အကြောင်းတစ်ခုခုကိုမှီ၍ ဖြစ်၏။ လူသတ္တဝါ၏ အပြုအမူသည်လည်း အကြောင်းတရား ကင်း၍မဖြစ်။ တစ်နည်းဆိုသော် လူတစ်ဦး ပြုသော အမှုသည် မိမိအလိုအလျောက်ပြုသောအမှု မဟုတ်ဘဲ မိမိအစိုးမရသော အကြောင်း

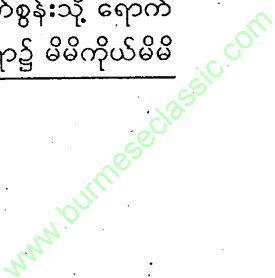
စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၉၃

တရားများ (ဝါသနာ ဗီဇပတ်ဝန်းကျင် ဘဝအခြေအနေ စသည်) က စေ့ဆော်ဖန်တီးသောအမှု ဖြစ်၏။ ယခုခေတ် စိတ်ပညာကလည်း လူသည် မိမိကိုယ်ကို အစိုးရ၍ မိမိသဘောအလျောက် ပြုလုပ်သည်ဆိုသော အယူကို ပယ်၏။ စိတ်ပညာ၏ အလိုအားဖြင့် လူတို့ပြုသော အမှုများ သည် အများအားဖြင့် မသိစိတ်၏ ဖန်တီးချက်များဖြစ်၏။ မသိစိတ်သည် အသိဉာဏ်ဖြင့် နှိုက်ချွတ်၍ မရအပ်ဘဲ လူတို့ကို စိုးမိုးနေသောစိတ် ဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးမှ တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကို ပြုသည်ဆိုခြင်းမှာ စင်စစ် မသိစိတ်က အသိဉာဏ်ကို ခုတုံးလုပ်၍ လူတို့ကို လှည့်စားခြင်း ဖြစ်၏။

ဤအချက်များမှာ အခြားစာအုပ်တစ်အုပ်၌ စုံစုံစေ့စေ့ ရေးသား ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ယခု အကျယ်ပြဆိုရန် မလိုချေ။^၁ ဤအဆိုကို လက်မခံဘဲ လူသည် မိမိကိုယ်ကို အစိုးရသည်၊ အကောင်းအဆိုး နှစ်ခုထဲမှ မိမိလိုရာ ရွေးချယ် ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ခံယူသော ပညာရှင်များလည်း ရှိ၏။ ဤပြဿနာမှာ သိပ္ပံပညာဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ မရအပ်ဘဲ ဒဿနိကနယ်၌ အကျုံးဝင်၍ တွေးခေါ်ရှင်တို့ ဉာဏ်ကျက်စားရာ ဖြစ်၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ လူသည် မိမိကိုယ်(ဝါ) စိတ်ကို အထိုက်အလျောက် အစိုးရ၍ အချို့အမှု များကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြုနိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ခံယူထား ရပေမည်။ ထိုသို့ မခံယူပါက ကျွန်ုပ်တို့ ဦးထိပ်ထားသော ကိုယ်ကျင့် ဟုတ်သည် အချည်းနှီး ဖြစ်ရပေတော့မည်။ ပြုသင့်သောအမှု မပြုသင့် သောအမှုဟူ၍ အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားခြင်း လူတစ်ဦးအား သူပြုသော အမှုများ၏ ကာယကံရှင် အနေဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းများသည်လည်း အဓိပ္ပာယ်ရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။

သို့ရာတွင် အကျင့်သီလကို အမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆုပ်ကိုင်ထားသော ခံယူချက်သည် တစ်ဖက်စွန်းသို့ ရောက် မသွားစေရန် သတိပြုရပေလိမ့်မည်။ အကျင့်သီလအရာ၌ မိမိကိုယ်မိမိ

၁-လူ့စိတ်သဘာဝ အခန်း ၁၇

၉၄ * ဦးအေးမောင်

အစိုးရမှုသည် နယ်နိမိတ် အကန့်အသတ် ရှိ၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လွတ်လပ်မှု အတိုင်းအတာ မတူညီချေ။ ထိုလွတ်လပ်မှု (ဝါ) မိမိသဘော အလျောက် အကောင်းအဆိုး ရွေးချယ်၍ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း ရှိမှုမှာ အကြောင်းတရား အမျိုးမျိုးပေါ်၌ တည်ရှိပေရာ အကျင့်သီလ ပြဿနာ များကို ယထာဘူတကျကျ ဆင်ခြင် သုံးသပ်လိုပါက ထိုအကြောင်း တရားများကို ရှာဖွေ လေ့လာရန် အရေးကြီးပေသည်။

အခန်း ၈

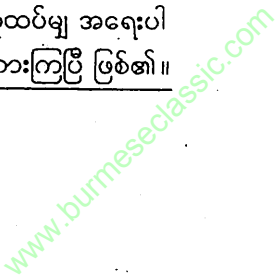
မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးရမှု

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး၏ စိတ်ဓာတ် စရိုက် အလေ့အကျင့်နှင့် အပြုအမူများကို ပြုပြင်ဖန်တီးသော ပဓာနအကြောင်းတရား နှစ်ပါးမှာ ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်၏။ ဗီဇဆိုသည်မှာ အမိဝမ်းမှ မကျွတ်လွတ်မီက ပင် မိဘနှစ်ပါးထံမှ ဆက်ခံရရှိသော အစွမ်းသတ္တိဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ဟူ သည် မွေးဖွားပြီးသည့်နောက် သတ္တဝါအား ပြုပြင်ဖန်တီးသော တရားများ ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုရာ၌ အလွန်ကျယ်ပြန့်၍ မိဘများ၏ ပြုစု စောင့်ရှောက်မှု ပညာသင်ကြားမှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ရာသီဥတု အစာအာဟာရ ဘာသာတရား ဓလေ့ထုံးစံ စသော အကြောင်းတရား အမျိုးမျိုး ပါဝင်ကြောင်း သတိပြုရာ၏။

ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းကို စာအုပ်တစ်အုပ်^၁ ရေးသား ပြီးဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ အကျယ်ပြဆိုရန် မလိုချေ။ အကျဉ်းမှတ်သားရန်ကား ဗီဇက ပိုမိုအရေးကြီးသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်က ပိုမို အရေးကြီးသည်ဟု ရှေးအခါက အငြင်းပွားခဲ့ကြသော်လည်း လူ၏ ဘဝ ကံကြမ္မာကို ပြုပြင်ရာ၌ ယင်းတရားနှစ်ပါးစလုံး ထပ်တူထပ်မျှ အရေးပါ ကြောင်း ယခုခေတ် အသိပညာရှင်တို့ အသိအမှတ် ပြုထားကြပြီ ဖြစ်၏။

၁-“ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်” အေးအေးစာပေ၊ ၁၉၆၅။

၉၆ * ဦးအေးမောင်

လူဘဝ၏ အချို့သော လက္ခဏာ ခြင်းရာများ၌ ဗီဇ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်စီရင်မှုသည် ပိုမိုအရေးပါကောင်း ပါပေလိမ့်မည်။ လူတစ်ဦး၏ ရုပ်လက္ခဏာ သွင်ပြင်သည် မျိုးရိုးဗီဇပေါ်၌ တည်၍ ကျန်းမာမှု၊ အသက်ရှည်မှုမှာမူ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပိုမို သက်ဆိုင်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် လူဘဝ၏ လက္ခဏာခြင်းရာများကို ဤသို့ ခွဲခြား၍ မကြည့်ဘဲ အားလုံးခြုံ၍ စဉ်းစားပါက လူတစ်ဦး၏ ဘဝလမ်းခရီးသည် ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် နှစ်ခုစလုံးပေါ်၌ အခြေပြုသည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သည် အချင်းချင်း အကျိုးပြုသော တရားများဖြစ်၍ ထီးတည်းအကျိုးပေးနိုင်သော တရားများ မဟုတ်ချေ။

ဤသည်မှာ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ အထူး သတိပြုသင့်သောအချက် ဖြစ်၏။ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားမှုအတွက် မျိုးရိုးဗီဇ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို တစ်ဖက်သတ် အပြစ်တင်ခြင်းမှာ ယထာဘူတလမ်းမှန်မကျချေ။ အချို့က ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းပါလျက် ဗီဇယုတ်ညံ့သောကြောင့် ဆိုးသွမ်းနေသူများ၊ မျိုးရိုးဗီဇကောင်းပါလျက် ပတ်ဝန်းကျင်ညံ့ဖျင်းသောကြောင့် အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်စီးနေသော သူများကို ထောက်ပြကြ၏။ သို့ရာတွင် လူတစ်ဦး၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှည်လျား ထွေပြား၍ ရာခိုင်နှုန်းပြည့် ကောင်းမွန်ပါသည်ဟု မည်သူမျှ တပ်အပ်သေချာ မသိနိုင်ချေ။ ကာယကံရှင်သည်ပင် မသိမြင်သော ပတ်ဝန်းကျင် ချွတ်ယွင်းချက် တစ်ခုသည် ဗီဇအားနည်းမှုနှင့် ဆုံစည်းမိပါက အကျင့်သီလကို ထိခိုက်ရန် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာပေလိမ့်မည်။ လူတစ်ဦး၏ မိဘများကိုကြည့်၍ သူ၏ဗီဇကို တိကျမှန်ကန်စွာ အကဲဖြတ်ရန်လည်း မဖြစ်နိုင်ချေ။ သူ ဆက်ခံရရှိသော ဗီဇမျိုးစေ့သည် မိဘများ၌ အကျိုးမပေးဘဲ ငုတ်နေပြီး သားသမီးကျမှ ပေါ်လာတတ်သောမျိုးစေ့ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေမည်။ ဗီဇအလွန်ညံ့ဖျင်းသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်က အရှုံးပေးရသော သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်က အလွန်ဆိုးဝါးသောကြောင့် ဗီဇအစွမ်းသတ္တိ အချည်းနှီးဖြစ်ရသော ကိုယ်ကျင့်တရား ယိုယွင်းပျက်စီးမှုများ ရှိသည်

ခိုင်မြဲမှုအတွက် မိမိအစိုးရသော အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ဖက်တွယ် ထားရန် အရေးကြီး၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ကြားဖူးသည်ကား ပုစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာထဲရှိ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်၌ လူရိုင်းများကို အုပ်ချုပ်နေရသော အင်္ဂလိပ်အရာရှိ တစ်ဦးသည် ညစဉ် မိမိတစ်ကိုယ်တည်း ထမင်းစားရာ၌ အင်္ဂလန်ပြည်မှာ ကဲ့သို့ ကျကျနန သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်စားပြီးမှ စားလေ့ရှိ၏။ ထိုသို့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို အထူးဂရုစိုက်ခြင်းမှာ အလေ့အကျင့်ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ လူ့သဘာဝစိတ်ကို သိရှိနားလည်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ သူက “ဤ နိုင်ငံကြီးသားတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံကို ကျွန်ုပ် စွန့်လွှတ်လိုက်ပါက အခြား ပိုမိုအရေးကြီးသော ထုံးစံများနှင့်လည်း တစ်နေ့နေ့တွင် ကျွန်ုပ် အိုးစားကွဲ၍ နောက်ဆုံး၌ ဤကျွန်းသူ ကျွန်းသားတို့၏ အဆင့်အတန်းသို့ လျှောကျသွားမည်အမှန် ဖြစ်ပါသည်။ လန်ဒန်မြို့မှာထက် ဤကျွန်းပေါ်၌ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို ဂရုစိုက်ရန် ပိုမိုအရေးကြီးပါသည်” ဟု ဆိုလေသည်။

အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုအတွက် အထူးအရေးကြီး၍ ကျွန်ုပ်တို့ လည်း အစိုးရသော ပတ်ဝန်းကျင်တရားသည်ကား အသိပညာ ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ ကျောင်းများမှ ရရှိသော သမားရိုးကျ အသိပညာကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်။ ဘဝအတွေ့အကြုံမှဖြစ်စေ စာအုပ်စာပေ ဖတ်ရှုလေ့လာ ရာမှဖြစ်စေ ရရှိအပ်သော ဗဟုသုတကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ လူတိုင်းလူတိုင်း အဖို့ ဘဝအတွေ့အကြုံမှ ကိုယ်ကျင့်တရားအတွက် လိုအပ်သော သင်ခန်းစာ များကို အပြည့်အဝ ရရှိရန် မဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဆိုင်ရာပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးခြင်းဖြင့် အသိအမြင် ရင့်ကျက်အောင် အားထုတ်ရန်မှာ ခက်ခဲသောအလုပ် မဟုတ်ချေ။ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် သက်ဆိုင်သော ပညာများမှာ စိတ္တဗေဒ မနုဿဗေဒ လူ့သမိုင်း စသော လူမှုပညာရပ်များ ဖြစ်ပေရာ စာအုပ်နှင့် စာကြည့်တိုက် ပေါများသော ယခုခေတ်၌ လူတိုင်း လိုလို အလွယ်တကူ ဖတ်ရှု လေ့လာနိုင်ပေသည်။

လူ့စိတ် သဘာဝကို သိရှိနားလည်ခြင်းသည် လူအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုကို အကျိုးပြု၍ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန်

အတွက် အရေးပါသော အထောက်အကူ ဖြစ်၏။ အချို့သောလူများ အကျင့်စာဂ မကောင်းခြင်း (ဒေါသကြီးခြင်း၊ အရက်စွဲနေခြင်း၊ အလောင်း အစား အကစား ဝါသနာ အားကြီးခြင်း စသည်) သည် မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးမရမှု၌ အကြောင်းရင်း ရှိပေရာ ဤအချက်ကို သိမြင်ပါက ထိုသူ တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောထားကြီးစွာနှင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်ရပေမည်။ ထို အကျင့်ပျက်မှုများသည် စိတ်ရောဂါနှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပေရာ ထို ရောဂါရှင်များအား ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ခေါင်းကိုက် ဖျားနာနေသူအား ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့မှုအတွက် ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်နှင့် တူပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်းသည် မိမိပြုသော မကောင်းမှု အတွက် တာဝန်မရှိ (ဝါ) အပြစ်မရှိဟူ၍ မထင်မှတ်သင့်ချေ။ မိမိကိုယ်ကို အစိုးမရသဖြင့် မကောင်းမှုပြုသောသူနှင့် မိမိကိုယ်ကို အစိုးရပါလျက် အပြစ်ကျူးလွန်သောသူကို ကျွန်ုပ်တို့ ခွဲခြား နားလည်ရပေမည်။ ခြားနား ချက်မှာ ပထမပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ အစိုးမရမှုနှင့် မိမိပြုသော အမှု၏ အပြစ်ကို သိရှိနားလည်၏။ မိမိ၏ အကျင့်စာရိတ္တကို ပြုပြင်ရန် အားထုတ် ၍ အခြားလူများ၏ အကူအညီကို လက်ခံရန် အသင့်ရှိ၏။ ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မိမိပြုသောအမှု၌ အပြစ်ရှိခြင်းကို ငြင်းဆို၍ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန် ဆင်ခြေအမျိုးမျိုး ပေးတတ်၏။ မကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်၍ မိမိ၏ အကျင့်စာရိတ္တကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသောဆန္ဒ မရှိချေ။

မိမိပြုသော မကောင်းမှုအတွက် လူသတ္တဝါတစ်ဦး၌ အပြစ်(ဝါ) တာဝန်ရှိမှု အတိုင်းအတာမှာ မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးရသော ဘဝပေး အခြေ အနေကိုကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ဗီဇ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင် ချွတ်ယွင်း၍ ဘဝအကျိုးပေး အလွန်ညံ့ဖျင်းသော သူတို့အား အကျင့်ပျက်မှု အတွက် အပြစ်တင်ပါက တရားနည်းလမ်းကျမည် မဟုတ်ချေ။ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ တာဝန်ရှိမှုသည် မိမိကိုယ်မိမိ အစိုးရရန် အားထုတ်နိုင်စွမ်း သတ္တိကိုလိုက်၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အတိုင်းအတာ ခြားနားပေလိမ့်မည်။ အူမ၊ မတောင့်၍ သီလမစောင့်နိုင်သော ဆင်းရဲသား အလုပ်သမားများ

ကို တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်ုပ်တို့ ကရုဏာသက်သင့်သည် မှန်သော်လည်း ငွေရှင်ကြေးရှင် စီးပွားရေးသမားများ၏ လောဘရမ္မက် ကြီးမှုကိုကား မည်သူမျှ ခွင့်လွှတ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ခေတ်ပညာတတ် အစိုးရအရာရှိ တစ်ဦးနှင့် ပညာအခြေခံ နည်းပါးသော အလုပ်သမားတစ်ဦး ခွန်းကြီး ခွန်းငယ် အော်ကြီးဟစ်ကျယ် စကားများ ရန်ဖြစ်ကြပါက အလုပ်သမားက လက်ဦးပထမ အပြစ်ကျူးလွန်သည်ဆိုစေ အရာရှိသာလျှင် မိမိ၏ အမျက် ဒေါသကို မထိန်းသိမ်းနိုင်မှုအတွက် တာဝန်ရှိ၍ လူအများ၏ အပြစ်တင် ခြင်းကို ခံရပေမည်။

လူတို့သည် အများအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အစိုးမရကြောင်း ခိုင်မာ သော အထောက်အထားများ ရှိသည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် အစိုးမရမှု၏ အကြောင်းရင်းကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိနားလည်ထားပါက အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါသော အထောက်အကူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အစိုးမရသော အကြောင်းတရား တစ်ခုမှာ မသိစိတ်ဖြစ်၏။ လူတို့၏ အပြုအမူများသည် အများအားဖြင့် မသိစိတ်၌ မြစ်ဖျားခံ၍ ကျွမ်းကျင် နားလည်သော စိတ္တဇဆရာဝန်၏ အကူအညီ မရရှိဘဲ ထို မသိစိတ်ကို စစ်ငုတ် ဖော်ထုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် မသိစိတ်၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် နည်းပရိယာယ်များကို စိတ်ပညာကျမ်းများ၌ ပြဆို ထားပေရာ ယင်းတို့မှာ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး သတိပြုသင့်သော အချက်များ ဖြစ်၏။

မသိစိတ်သည် လူတို့၏ အပြစ်အနာ ချွတ်ယွင်းချက်များကို ဖုံးကွယ်ထားလေ့ ရှိ၏။ မသိစိတ်၏ လှည့်စားချက်ဖြင့် လူတို့သည် မိမိတို့ပြုသော မကောင်းမှုများအတွက် ဆင်ခြေအမျိုးမျိုး ပေးလေ့ရှိ၏။ မိမိတို့၏ အတွင်းသန္တာန်၌ရှိသော စိတ်ယုတ် စိတ်ညံ့များကို မမြင်ဘဲ အခြားလူများ၌ ထိုစိတ်မျိုးရှိသည်ဟု စွပ်စွဲတတ်ကြ၏။ မိမိတို့၏ အပြစ် အနာ ချွတ်ယွင်းချက်များကို ဖုံးဖိကာကွယ်ရန် အပြစ်ဆေးကြော သော အနေ (ဝါ) အာပတ်ဖြေသော အနေဖြင့် တစ်ဖက်တွင် လိုအပ်သည်ထက်

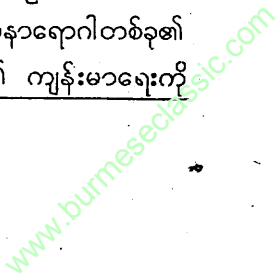
၁၂ * ဦးအေးမောင်

ပို၍ အတိုင်းထက်အလွန် ပြောဆိုပြုမူလေ့ ရှိကြ၏။ ပုံစံအားဖြင့် စိတ်ယုတ်
ညံ့သောသူသည် ဘုရားတရားစကား အလွန်ပြော၍ အတ္တမာန လွန်ကဲ
သောသူသည် မိမိကိုယ်ကို အလွန်နှိမ့်ချသော အမူအရာ ပြုလေ့ရှိ၏။^၁

ဤသည်မှာ အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုအတွက် ကျွန်ုပ်တို့ အထူး
မှတ်သားထားသင့်သော သင်ခန်းစာများ ဖြစ်၏။ ဤအချက်များကို
သတိပြု၍ မိမိ၏ အပြောအဆို အပြုအမူများကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရပေ
မည်။ မိမိပြုသော အမူအတွက် အကြောင်းပြချက်သည် အကယ်ပင်
ယုတ္တိတန်ပါ၏လော။ သို့တည်းမဟုတ် မကောင်းသောအမူ ဖြစ်၍
အတွင်းစိတ်က မသိမသာ လှည့်စားပြီး ဆင်ခြေပေးခြင်း ဖြစ်လော့ လော
ဟု စဉ်းစားရပေမည်။ သူတစ်ပါးအား ယိုးစွပ်လိုပါက ထိုယိုးစွပ်မှုသည်
သူခိုးက လူ၊ လူ ဟစ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်နေသလော။ လူတစ်ယောက်ကို
ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပုတ်ခတ်ပြောဆိုလိုပါက ထိုစိတ်အမူသည် မိမိအပြစ်ကို
ဖုံးဖိခြင်း(ဝါ) မိမိမျက်ချေးကို သူတစ်ပါး၏ မျက်ချေးအနေဖြင့် မြင်ခြင်း
ဖြစ်နေပေမည်လောဟု ဆန်းစစ်ရပေမည်။ မိမိ၏ သဘာဝယုတ္တိ မရှိသော
အပြောအဆို အပြုအမူများသည် မကောင်းသော စိတ်များကို ဖုံးဖိရန်
မသိစိတ်၏ လှည့်စားမှုများ ဖြစ်လေသလောဟု စဉ်းစားရပေမည်။
“ဒီလူဟာ ကျုပ်ကို မကောင်းကြံစည်ခဲ့ပေမယ့် သူ့ကို ရန်သူလို ကျုပ်
သဘောမထားပါဘူး။ သူ ကျန်းမာ ချမ်းသာပါစေလို့ ကျုပ် နေ့စဉ်
ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သပါတယ်” ဟု ဆိုခြင်းသည် စင်စစ် သဘာဝယုတ္တိ
ကင်းမဲ့သောစကားဖြစ်၍ မိမိ၏ ဒေါမနဿစိတ်ကို ဖုံးကွယ်ရန် ပြောဆို
ခြင်း ဖြစ်လေသလောဟု မိမိကိုယ်မိမိ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရပေမည်။

သို့ဖြင့် မသိစိတ်အကြောင်းကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိနားလည်ထား
ခြင်းသည် အကျင့်သီလအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်၏။ ဥပမာသော်ကား
ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာကို အမြဲ အစိုးမရစေကာမူ အနာရောဂါတစ်ခု၏
လက္ခဏာ ခြင်းရာများကို သိရှိထားခြင်းဖြင့် မိမိ၏ ကျန်းမာရေးကို

၁-“လူ့စိတ်သဘာဝ” ၂၅၄-၅၆။

ကာကွယ် စောင့်ရှောက်နိုင်၏။ ထိုနည်းအတူ မသိစိတ်ကို အစိုးမရသော်လည်း ယင်း၏ လက္ခဏာခြင်းရာများကို သိရှိထားပါက မိမိ၏ အပြောအဆို အပြုအမူများကို ယထာဘူတကျကျ ဝေဖန် ဆန်းစစ်နိုင်ပေမည်။ ထိုသို့ မိမိကိုယ်မိမိ မှန်ကန်စွာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်းသည် ကိုယ်ကျင့်တရားတိုးတက်ရန်အတွက် အထူးအရေးပါသော အကျင့်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ဆန်းစစ်ခြင်းသည် လူအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေမှု အတွက်လည်း လိုအပ်သော အလေ့အကျင့်ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားစရာမရှိပေ။ လူတို့သည် မိမိတို့ပြုသော အမှုများကို အကောင်းအဆိုး မဝေဖန်ဘဲ သူတစ်ပါး၏ အမှုများကိုသာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်လိုကြ၏။ မိမိအပြစ်ကိုမမြင်ဘဲ သူတစ်ပါး၏အပြစ်ကို မြင်တတ်ကြ၏။ မိမိအကြံအစည် မအောင်မြင်မှုအတွက် မိမိ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကို မရှာဘဲ သူတစ်ပါးကို အပြစ်တင်တတ်ကြ၏။ လောက၌ လူတို့သည် မိမိတို့နှင့် ထိုက်တန်သော နေရာကို ရရှိကြသည်ကများ၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ လုပ်ငန်းကိစ္စ မအောင်မြင်မှုသည် ဘယ်သူမပြုမိမိမူ ဆိုသကဲ့သို့ ချွတ်ယွင်းချက် တစ်ခုခုကြောင့် ဖြစ်တတ်ခြင်းကို သတိပြုရပေမည်။ ထိုသို့ သတိပြု၍ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်မည်၊ မိမိ၏အပြစ်ကို ရှုမြင်မည်ဆိုပါက သူတစ်ပါးအား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်၍ မိမိဘဝကံကြမ္မာကို နာကြည်းနေမည် မဟုတ်ချေ။ ပတ်ဝန်းကျင် လူများအပေါ်၌ ထားရှိသောစေတနာ မှန်ကန်၍ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးလည်း အဆင်ပြေလာမည် အမှန်ဖြစ်၏။

အကျင့်သီလအရာ၌ မိမိ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကို သိမြင်ခြင်းဖြင့် ထိုချွတ်ယွင်းချက်မှာ အလိုအလျောက် ကွယ်ပျောက်သွားမည်ကား မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့သိမြင်ပါက အကုသိုလ်စိတ်များကို ထိန်းချုပ်ရန် လုပ်ငန်းကိစ္စ တစ်ဝက်ပြီးစီးသည်ဟု မှတ်ယူရပေမည်။ စင်စစ် ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် အကုသိုလ်စိတ်များကို အရင်းအမြစ်နှင့်တကွ အပြီး

အပြတ် ပယ်သတ်နိုင်ကြသည် မဟုတ်။ ဝစီကံအမှု ကာယကံအမှု အနေဖြင့် လှုပ်ရှားထကြွမလာအောင် ထိန်းကွပ်ထားနိုင်ရန်သာ ကြိုးစား အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်၏။ လောဘ ဒေါသ တဏှာ မာနတရားများ သည် ဘုရားတရားကို အာရုံပြုခြင်းဖြင့် သိသိသာသာ အားနည်းသွားမည် မဟုတ်။ လူတို့သည် ဗီဇ သို့မဟုတ် အတိတ်ကာလက ဘဝ အတွေ့အကြုံနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စရိုက်ဝါသနာ မတူကြချေ။ အချို့မှာ ဒေါသစရိုက် အားကြီး၏။ အချို့မှာ အတ္တမာန လွန်ကဲ၍ အချို့မှာ ကာမရမ္မက် ထူပြော၏။

သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့၏ ချွတ်ယွင်းချက် အားနည်းချက်များကို သိမြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသွားအလာ အနေအထိုင်အပြောအဆို ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးကို စောင့်စည်းသင့်၏။ မိမိအား အတိုက်အခံပြောလျှင် ရှူးရှူးရှဲရှဲနှင့် ဒေါသပေါက်ကွဲတတ်သောသူအဖို့ စကားနည်းခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ ကာမရာဂ အားကြီးသောသူသည် မိန်းမများနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကင်းကင်းနေပါက အကျင့်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ ပြဿနာပေါ်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။ လက်ဖွာ၍ အသုံးအစွဲ ကြီးသောသူသည် သူတစ်ပါး၏ ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းများကို ရှောင်ကြဉ်ပါက စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ အလွဲသုံးစားပြုမိ၍ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ကွက်ရသော အဖြစ်မျိုးကို ကြုံတွေ့ရမည် မဟုတ်ချေ။

ဤသို့ မိမိ၏ အားနည်းချွတ်ယွင်းချက်ကို သိမြင်၍ အကျင့်သိက္ခာကို ခြိမ်းချောက်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အခြေအနေမျိုးကို အဝေးက ရှောင်ရှားခြင်းသည် မိမိအပေါ်၌ ကျရောက်လာသော တာဝန်ဝတ္တရား လုပ်ငန်းကိစ္စများကို ရင်မဆိုင်ရဲဘဲ မျက်နှာလွဲ ကျောခိုင်းထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု အချို့က ဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိ၏သိက္ခာ သမာဓိကို ဘယ်အခါမျှ လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ အထင်မကြီးသင့်ပေ။ အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန် ခွဲခြားသိမြင်၍ အကျင့်သီလကို တန်ဖိုးထား

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၅၅

ပါသော်လည်း မိမိကိုယ်ကို အကြောင်းမတန် ယုံကြည်စိတ်ချ၍ အပြော
အဆို အနေအထိုင် မဆင်ခြင်သောကြောင့် မကောင်းမှုပြုမိသော သူများမှာ
ဒုနှင့်ဒေးရှိ၏။ မည်သို့ဆိုစေ အကျင့်သိက္ခာကို ဖျက်ဆီးမည့် ပတ်ဝန်းကျင်
အခြေအနေကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှေးသူတော်သူမြတ်တို့၏ လမ်းစဉ်
ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုသင့်ပေသည်။

အခန်း ၉
ဇာတ်စိတ်

လူသည် သဘာဝဗီအားဖြင့် ယုတ်မာသောသတ္တဝါ ဖြစ်သည်ဟု အချို့က ဆိုကြ၍ နဂိုမူလက စိတ်နှလုံး သန့်ရှင်းဖြူစင်သော သတ္တဝါ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း အချို့က ယူဆကြ၏။ ဤအဆို နှစ်ခုစလုံးမှာ တစ်ဖက်စွန်းရောက် အဆိုများဖြစ်၍ ယင်းတို့နှင့် ဆက်စပ် နှီးနွယ်နေသော အတွေးအခေါ်နှင့် ခံယူချက်များမှာလည်း သဘာဝယုတ္တိ မရှိချေ။

လူသတ္တဝါ၏ သဘာဝစိတ်ဓာတ် စရိုက်ကို အဆိုးဘက်ကသာ မြင်သောသူတို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြုပြင်ရေး၌ ဘာသာတရား၏ နေရာကဏ္ဍကို လိုအပ်သည်ထက်ပို၍ အထင်ကြီးကြ၏။ လူ့လောက သာယာငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ရဲအဖွဲ့ တရားရုံးနှင့် အကျဉ်းထောင်များကို အားကိုးကြ၏။ လူဆိုး သူဆိုးများအား မညာမတာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အပြစ်ဒဏ်ပေးမှုကို အလိုရှိကြ၏။ မိမိတို့ သားသမီးများအား လွတ်လပ်မှု မပေးဘဲ အစစအရာရာ၌ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်လေ့ ရှိကြ၏။ သူတို့၏ ဆုံးမ နည်းမှာ စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်မှု မရှိဘဲ တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုကို အလေးပေးသော ဆုံးမနည်း ဖြစ်၏။

လူ၏စိတ်ဓာတ်ကို အကောင်းဘက်ကသာ ရှုမြင်သော သူမှာမူ အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုအတွက် ဘာသာတရား၏ အရေးပါမှုကို အသိ

ထာ * ဦးအေးမောင်

အမှတ် မပြုလိုချေ။ လူများ မကောင်းမှုပြုကြခြင်းမှာ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး စနစ်၊ စီးပွားရေးစနစ်၊ ပညာရေးစနစ်များ၏ ချွတ်ယွင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ရဲအဖွဲ့နှင့် အကျဉ်းထောင်များက လူဆိုးများအား အကြင်နာတရားမရှိဘဲ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည်ဟု စွပ်စွဲကြ၏။ ကလေး သူငယ်များအား မချုပ်ချယ်ဘဲ အမြဲ လွတ်လပ်ခွင့် ပေးထားပါက အတွေ့ အကြုံအားဖြင့် အမှားအမှန် ခွဲခြားသိမြင်၍ လူကောင်း ဖြစ်လာလိမ့်မည် ဟု ယုံကြည်ကြ၏။

ဤခံယူချက်မှာ လွဲမှားကြောင်း ဒိဋ္ဌဓမ္မ ထင်ရှားလျက် ရှိပေပြီ။ ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ ဘာသာတရားမှာ ရှေးကလောက် အရေးမပါ သော်လည်း အရှိန်အဝါ ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်၏။ ရဲအဖွဲ့နှင့် အကျဉ်းထောင် များသည် ရာဇဝတ်မှုများ လုံးဝပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည် ဟု မည်သူမျှ မယုံကြည်ကြ။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့ကို တိုးတက်ကောင်းမွန် အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ကြောင်း သိမြင်လာကြ၏။ ကလေး သူငယ်များကို အမြဲ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားခြင်းသည် မကောင်း၊ နေရာတကာ အလိုလိုက်၍ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လွတ်လပ်စွာ ထားခြင်းသည်လည်း အကျင့် စာရိတ္တ ပျက်စီးတတ်ကြောင်း သိရှိနားလည်လာကြ၏။

လူသည် သဘာဝဗီအေးဖြင့် ကောင်းသည်၊ သို့မဟုတ် ဆိုးသည် ဟု ယူဆရန် အထောက်အထားများ အခိုင်အမာ မရှိချေ။ ဤခံယူချက် နှစ်ခုစလုံးသည် စိတ်ပညာရှင်တို့၏ စူးစမ်းလေ့လာ တွေ့ရှိရချက်များနှင့် တခြားမီဖြစ်၏။ စိတ်ပညာရှင်တို့၏ အလိုအားဖြင့် လောက၌ အမြဲထာဝရ စိတ်ငါတ် သန့်ရှင်းမွန်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် အမြဲထာဝရ ဆိုးသွမ်း ယုတ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာ၍မရအပ်ချေ။ အကယ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ရှိလျှင်လည်း ကမ္ဘာလူဦးရေ၏ တစ်ရာနှုန်းအောက်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ကောင်းသော၊ မကောင်းသော စိတ်ဓာတ်စရိုက် တစ်ခုခုနှင့် ပတ်သက်၍ လူများကို ဆန်းစစ်လေ့လာပါက ထိုစရိုက်လက္ခဏာ အပြည့် အဝရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုသော်လည်းကောင်း ထိုစရိုက်လက္ခဏာ လုံးဝ

ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုသော်လည်းကောင်း တွေ့ရမည်မဟုတ်ချေ။ ယေဘုယျ အားဖြင့် ထိုစိတ်ဓာတ်စရိုက်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အားလုံးလိုလို၌ အနည်း အများ တွေ့ရမည်သာ ဖြစ်၏။

ပုံစံအားဖြင့် လူတို့၌ ရိုးသားပွင့်လင်းမှု မည်မျှရှိပါသနည်းဟု စူးစမ်းလေ့လာပါက မည်သည့်နေရာ မည်သည့်အချိန်၌မဆို အမြဲ ရိုးသားပွင့်လင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လူတစ်ရာလျှင် တစ်ယောက်မျှပင် ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ စိတ်ပညာရှင်တစ်ဦး၏ ခန့်မှန်းချက်အရ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း ရိုးသားပွင့်လင်းမှု ရှိသောသူများမှာ လူဦးရေ၏ နှစ်ရာနှုန်း။ ထိုဂုဏ်အင်္ဂါ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသူများမှာ လူဦးရေ၏ သုံးရာနှုန်း စသည်ဖြင့် ရှိပေ လိမ့်မည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ဘယ်အခါမျှ ရိုးသားပွင့်လင်းမှု မရှိသော သူများမှာ လုံးဝမရှိသလောက်ဖြစ်၏။ အချုပ်ဆိုရသော် အခါခပ်သိမ်း ရာနှုန်းပြည့် ရိုးသားသောသူနှင့် ရိုးသားမှု လုံးဝမရှိသော သူများမှာ အလွန်နည်း၍ ယေဘုယျအားဖြင့်ကား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသီးသီး သည် အနည်းအများ ရိုးသားကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးကို ကူညီ လိုမှု၊ ကိုယ်ကျိုးကြည့်မှု၊ မာနတက်ကြွမှု၊ စိတ်နှိမ့်ချမှု စသောအခြား လူ့စရိုက်များသည်လည်း ထိုနည်းနှင့်နှင်ဖြစ်၏။^၂

အသိဉာဏ် ပညာအရာ၌ဖြစ်စေ အကျင့်သီလအရာ၌ ဖြစ်စေ သဘာဝဗီဇအားဖြင့် ထိပ်ဆုံး သို့မဟုတ် အောက်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိနေသော သူများမှာ အလွန်ရှား၍ သဘာဝဓမ္မသည် ထိုတစ်ဖက်စွန်းရောက် ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကို လိုလားနှစ်သက်ဟန် လက္ခဏာ မရှိချေ။ အသိဉာဏ် ဗီဇခါတ်ခံ အလွန်နံ့သောသူများမှာ ဘဝတိုက်ပွဲဒဏ်ကို ကြာရှည်မခံနိုင်ဘဲ ငယ်စဉ် ကပင် လူလောကကို စွန့်ခွာသွားကြရ၏။ ဉာဏ်ကြီးရှင် မဟာပညာကျော် များမှာမူ အသိအမြင် မြင့်မားနက်နဲလွန်းသဖြင့် လူအများစု၏ အထင် အမြင် လွဲမှားခြင်းကို ခံရ၏။ ထို့အတူ အကျင့်သီလကို အထူး မြတ်နိုး သော သူတော်သူမြတ်တို့သည် လူအများနှင့် နေ့စဉ် ရောနှောဆက်ဆံရန်

၁-လူ့စိတ်သဘာဝ ၂၀၉-၁၁။

၁၁၁ * ဦးအေးမောင်

ချစ်မည်။ လူအများနှင့် လက်တွဲ၍ ရပ်ရွာအကျိုးကို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်
လိုသောစိတ် ရှိမည်ဖြစ်ပါက ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုဇာတိစိတ်
ကိုပင် အကြောင်းပြု၍ သူတစ်ပါး၏ ကိုယ်ရေးကိစ္စ၌ ပါဝင် စွတ်ဖက်
တတ်သည်။ သူတစ်ပါးကို မှီခိုအားကိုးလိုသည်။ အစစအရာရာ၌
သူတစ်ပါးကို တပု ဖက်ပြိုင်လိုသည် ဖြစ်ပါက မကောင်းသောစရိုက်
ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ မကောင်းသော အလိုဆန္ဒနှင့် မကောင်းသော အမှုများ
သည် ဇာတိစိတ်၏ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးမှု ဖြစ်၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊
မာနကို မကောင်းသော တရားများအနေဖြင့် ပြောဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင်
ယင်းတို့ မကောင်းခြင်းသည် ဆိုင်ရာ မူလဇာတိစိတ်များ၏ သဘာဝ
ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ထိုဇာတိစိတ်များ၏ ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဖြစ်၏။
လောဘ၊ ဒေါသနှင့် မာနသည် တစ်စုံတစ်ခုကို ရရှိလိုမှု၊ မကျေနပ်
မနှစ်သက်မှုနှင့် မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးမှု ဇာတိစိတ်များနှင့် ဆက်စပ်
နီးနွယ်လျက်ရှိပေရာ၊ လူ့ဘောင်ကို ရှောင်ခွာ၍ တရားအားထုတ်နေသော
သူတော်သူမြတ်များမှတစ်ပါး ပုထုဇဉ် သတ္တဝါအားလုံးသည် ထိုဇာတိ
စိတ်များ အထိုက်အလျောက်ရှိပါမှ ကြီးပွားတိုးတက်ရန် မျှော်လင့်နိုင်
ပေမည်။

စင်စစ် ထိုဇာတိစိတ်များ အားနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
လူလောကအား အကျိုးပြုသော ကောင်းမှုများကို စွမ်းစွမ်းတမံ ပြုလုပ်
နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ချမ်းသာကြွယ်ဝလိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြ၍ စီးပွားရှာပါမှ
စီးပွားဥစ္စာ တိုးတက်၍ မိမိစိတ်ကြိုက် အလှူဒါန ပြုနိုင်ပေမည်။ မတရားမှု
များကို ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးပါမှ တရားမျှတသော လူ့ဘောင်သစ်ကို
တည်ဆောက်ရာ၌ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုသော စိတ်ဆန္ဒ
ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ ထို ကောင်းမှုတစ်ခုခု ပြုလုပ်ရာ၌ မိမိရည်မှန်းချက်
အောင်မြင်ရန်အတွက် မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု (ဝါ) ငါလုပ်လျှင် ဖြစ်ရမည်
ဟူသော အတ္တမာန ရှိဖို့လည်း လိုပေလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာ့ဘာသာတရားကြီးများက လောဘ၊ ဒေါသ မာနစသော အကုသိုလ်တရားများကို ပယ်သတ်ရန် ဟောပြောခြင်းသည် လူတို့၏ ဇာတိစိတ်များကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းမဟုတ်။ ထိုဇာတိစိတ်များကို အသိပညာဖြင့် ဘောင်ခတ်ထားရန် သတိပေးခြင်းမျှသာဖြစ်၏။ အသိပညာနှစ်ယှဉ်သော ဇာတိစိတ်သည် ကောင်းမှုကို ကူညီအားပေး၍ အသိပညာကင်းသော ဇာတိစိတ်သည် မကောင်းမှု၏ ပင်မရေသောက်မြစ် ဖြစ်၏။

အသိပညာနှင့်ယှဉ်သော ဇာတိစိတ်ဟူသည် မိမိ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါး၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ရှေးရှု၍ အချိန်ကာလ နေရာဌာနနှင့် လျော်ညီစွာ လှုပ်ရှားထကြွသော ဇာတိစိတ်ဖြစ်၏။ ဇာတိစိတ်များသည် လူ့သမိုင်း ပြောင်းလဲသည်နှင့်အမျှ အသွင်သဏ္ဍာန် လက္ခဏာ ပြောင်းလဲရပေမည်။ သူတစ်ပါးအား ရန်လိုသောစိတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသီးသီး၌ အနည်းအများရှိသော ဇာတိစိတ်ဖြစ်၏။ ရန်သူများ ဝိုင်းဝိုင်းလည်၍ အသက်ရှင်နေရန်အတွက် အချင်းချင်း အကြိတ်အနယ် ယှဉ်ပြိုင်သော သမိုင်းဦးခေတ်က လူသတ္တဝါသည် ဤဇာတိစိတ် အားနည်းပါက ဘဝတိုက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိမည် မဟုတ်ချေ။ ထိုအခါ အာဇာတစိတ် အားကြီးမှုသည် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့် လျော်ညီသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ယခုအခါ၌မူ လူတို့၏ ဘဝအခြေအနေသည် ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာ၍ အသက်ရှင်နေမှု၊ ကြီးပွားချမ်းသာမှုအတွက် အချင်းချင်း စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည်သာ ပဓာနဖြစ်၍ အာဇာတစိတ်က ဦးဆောင်ရန် မလိုချေ။ ထိုဇာတိစိတ်ကို မပယ်သတ်နိုင်စေကာမူ သမိုင်းဦးခေတ်က ပုံစံအတိုင်း လှုပ်ရှားမလာစေရန် သတိပြုရပေမည်။

ဇာတိစိတ်များသည် လူ့သမိုင်းပေး အခြေအနေအရ ပြောင်းလဲသည့်နည်းတူ လူ၏ အသက်အရွယ်နှင့်အညီ ပြောင်းလဲရမည် ဖြစ်၏။ အသက် ဆယ်နှစ်အရွယ် ကလေးသူငယ်တစ်ဦးက မိမိအပေါင်းအဖော်များနှင့် ရန်ဖြစ်လေ့ရှိခြင်းကို အပြစ်မဆိုသာသော်လည်း ထိုအလေ့အကျင့်သည် အသက် လေးဆယ်၊ ငါးဆယ်အရွယ်၌ ကောင်းမည်မဟုတ်ချေ။ လှချွန်

၁၀၀ * ဦးအေးမောင်

ပချင်သောစိတ်သည် အပျိုရွယ်၌ သဘာဝကျ၍ အပြစ်ဆိုရန် မရှိသော လည်း အသက် ၅၀ ကျော် မိန်းမအဖို့ မသင့်တော်ဘဲ အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ရန်အကြောင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကာမရာဂစိတ်သည် အပျို လူပျိုအရွယ်နှင့် သင့်မြတ် လျော်ကန်စေကာမူ အသက်လေးဆယ်အရွယ်၌ ကာမရမ္မက် အားကြီးနေပါက ကောင်းကျိုးပေးမည် မဟုတ်ချေ။

သို့ဖြစ်၍ ဇာတိစိတ်တစ်ခု၏ အသွင်လက္ခဏာများသည် တစ်ခု သော အသက်အရွယ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ ကြီးပွားချမ်းသာရေးကို အကျိုးပြု၍ အခြားအသက်အရွယ်၌ အကျိုးဆုတ်ယုတ်ရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။ လူ့သမိုင်း၌လည်း ဇာတိစိတ်များ၌ အရင်းခံသော ဓလေ့စရိုက် အပြုအမူများသည် ခေတ်ကိုလိုက်၍ အကောင်းမှ အဆိုးသို့ ပြောင်းလဲ သောသဘောရှိ၏။ ယောက်ျားတစ်ယောက်လျှင် မယားများများ ရှိခြင်းသည် သတ္တဝါမျိုးစု တည်မြဲရန် အရေးကြီးနေသော အချိန်ခါက ကောင်း၏။ လူ၏ တိုးတက်သော ဘဝအခြေနေအရ တစ်လင် တစ်မယားစနစ် ပေါ်ထွန်းလာသောအခါ၌မူ မယားအများယူသော ထုံးစံသည် မကောင်းတော့ချေ။ စက်မှုလုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွန်းစက အရင်း ရှင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော်လည်း လူတို့၏ ဝိသမ လောဘ အားကြီးလာသောအခါ ဆိုးရွားသော စီးပွားရေးစနစ် ဖြစ်လာ ၏။

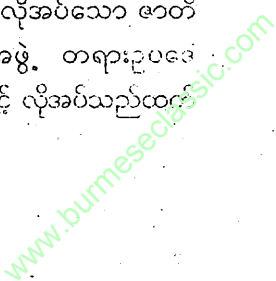
ထိုနည်းအတူ လူ့ဘဝခရီး၌လည်း ဇာတိစိတ်များသည် အသက် အရွယ်နှင့် ဘဝခြေအနေကိုလိုက်၍ အကောင်းအဆိုး သဘောလက္ခဏာ ကို ဆောင်စမြဲဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ တစ်ချိန်တစ်ခါက ကောင်းသော်လည်း ယခု မကောင်းသော စရိုက်လက္ခဏာ ဖြစ်လာသော ဇာတိစိတ်ကို ပယ်သတ်ရပါမည်လောဟူငြားအံ့။ ဇာတိစိတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အပြီးအပိုင် ပယ်သတ်၍ မရအပ်ချေ။ ဇာတိစိတ်များသည် ဗီဇပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အသက်အရွယ်ကိုလိုက်၍ အားကောင်းမည် သို့မဟုတ် အားနည်းမည် ဖြစ်သော်လည်း လူ့သတ္တဝါ အသီးသီး၌ အမြဲလိုလို အနုသယဇာတ်

အနေဖြင့် အနည်းအများ ရှိစမြဲဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ရကား ဇာတိစိတ်ကို ပယ်သတ်ရန် အားထုတ်မနေဘဲ ကာလဒေသ အသက်အရွယ်နှင့် လိုက်လျောညီစွာ ဆိုင်ရာ စရိုက်လက္ခဏာများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ အရေးကြီး၏။

တစ်နည်းဆိုသော် ဇာတိစိတ်၏ ဦးတည်ချက်ကို အသက်အရွယ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲပေးရန် လိုအပ်၏။ ဇာတိစိတ်သီးသီးသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အရာဝတ္ထု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တစ်ဦးဦးသို့ ဦးတည်စမြဲဖြစ်၏။ ပုံစံအားဖြင့် ကြောက်စိတ်သည် ရန်သူသို့ ကာမရမ္မက်သည် လိင်မဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးသို့ တဏှာ လောဘသည် ဝတ္ထုပစ္စည်း တစ်ခုခုသို့ ဦးတည်ရမည်ဖြစ်၏။ ဦးတည်ချက် သည် အသက်အရွယ် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လျော်ညီ၍ မိမိ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးအား အကျိုးပြုမည်ဖြစ်ပါက ဇာတိစိတ်၏ စရိုက် လက္ခဏာ သည် ကောင်း၏။ အသက်အရွယ် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မလိုက်ဖက်ဘဲ အချည်းအနှီး ဖြစ်ပါက ဦးတည်ချက်ကို ပြောင်းလဲပစ်ရန် အားထုတ်ရ ပေမည်။

လူတို့၌ ရှာဖွေစုဆောင်းသော အကျင့်သည် ရယူပိုင်ဆိုင်လိုမှု ဇာတိစိတ်၌ အရင်းခံသော စရိုက်လက္ခဏာဖြစ်၏။ စားဝတ်နေမှုအတွက် ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းခြင်းသည် ဘာမျှ အပြစ်ဆိုဖွယ်မရှိ။ ငွေကြေး ပြည့်စုံပါလျက် မစားရက် မသောက်ရက်ဘဲ ကုပ်ကပ် ချစ်ခြတ်၍ ပိုက်ဆံ စုဆောင်းခြင်းမှာမူ လွဲမှားသော ဦးတည်ချက်ဖြစ်၏။ စုဆောင်း လိုသော ဝါသနာကို ရှားရှားပါးပါး စာအုပ်များ သမိုင်းဝင်ပစ္စည်းများ ဘက်ဆီသို့ လမ်းကြောင်းပြောင်းပေးပါက ကောင်းမွန်သော ဦးတည်ချက် ဖြစ်လာပေမည်။

ကြောက်ခြင်းသည် အသက်ရှင်နေမှုအတွက် လိုအပ်သော ဇာတိ စိတ်ဖြစ်၏။ ယခုခေတ် နိုင်ငံအစိုးရ ပြည်သူ့ရဲအဖွဲ့ တရားဥပဒေ စသည်တို့က ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ထားသောကြောင့် လိုအပ်သည်ထက်

၁၅ * ဦးအေးမောင်

ပိုနေသော ကြောက်စိတ်သည် ဦးတည်ချက်လွဲမှား၍ လူတို့ကို ခြောက်လှန့်လျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ လူအုပ်ကိုကြောက်ခြင်း၊ လူမရှိသော နေရာကို ကြောက်ခြင်း၊ သွေးကိုမြင်လျှင် ကြောက်ခြင်း၊ ကြွက်၊ အိမ်မြှောင် စသည်တို့ကို ကြောက်ခြင်း စသည်ဖြင့် အချို့လူများကို စွဲကပ်နေသော အကြောက်ရောဂါ အမျိုးမျိုးရှိ၏။ ဤရောဂါများမှာ စိတ်နှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ဆရာဝန်၏ အကူအညီဖြင့် ကုသပြီးလျှင် ကြောက်စိတ်ကို ဦးတည်ချက်မှန်ကန်အောင် ပြုပြင်ပေးရပေမည်။

စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရှေးသမိုင်းဦးလူတို့ ကြောက်သောအရာများကို ကြောက်နေရန် မလိုသော်လည်း ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ဖျက်မည့် ရန်သူများမှာ ရှိမြဲရှိနေ၍ ကြောက်စိတ်နှင့် မကင်းနိုင်ချေ။ လမ်းဖြတ်ကူးရာ၌ ကားတိုက်မိမည်ကို ကြောက်ရပေမည်။ ဆရာဝန်သည် လူနာကို ခွဲစိတ်ကုသရာ၌ မည်မျှ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစေကာမူ လက်ချော်ခြေချော် ဖြစ်မည်ကို ကြောက်ရပေမည်။ ခိုးသား ဓားပြဘေး၊ ဆင်းရဲမည့်ဘေး၊ အိုဘေး၊ နာဘေး စသည်တို့ကို ကြောက်ရပေမည်။

သို့ရာတွင် ထိုကြောက်စိတ်သည် အသိပညာကင်းသော ကြောက်စိတ်ဖြစ်ပါက လုံးဝ ကောင်းကျိုးပေးမည် မဟုတ်ချေ။ ကားကို ကြောက်သောကြောင့် လမ်းဖြတ်မကူးရခြင်းသည် အကြောက်လွန် စိတ္တဇ၏ လက္ခဏာ ဖြစ်ရပေမည်။ ဓားပြတိုက်ခံရမည်ကြောက်သဖြင့် အမြဲ အထိတ်အလန့် ကျီးလန့်စာစားနေရသော ဘဝသည် စိတ်ချမ်းသာမှု မရှိချေ။ အချို့လူများသည် ဆင်းရဲမည့်ဘေးကို အလွန် ကြောက်သောကြောင့် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်သော အရွယ်တွင် မတရားသော နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် စီးပွားရှာကြ၏။ အချို့မှာ အနာရောဂါ စွဲကပ်မည်ကို အလွန်ကြောက်သောကြောင့် ကျန်းမာနေပါလျက် အစွဲဥပါဒါန်ဖြစ်ကာ မိမိတို့၏ ကျန်းမာမှုအတွက် အမြဲ ပူန်ကြောင့်ကြလျက် ရှိကြ၏။ အချို့ အနောက်တိုင်းသားများမှာမူ အိုဘေးကို အလွန်ကြောက်သဖြင့် ဇရာအရွယ် မရောက်မီ မိမိတို့ကိုယ်ကို သတ်သေကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ အသိပညာ

ကင်းသော ကြောက်စိတ်သည် လူကိုဖျက်ဆီးတတ်၏။ ကြောက်စိတ်ကို အမှန်တကယ် ကြောက်သင့်သော အရာများဆီသို့ ဦးတည်ပေးမည်။ လာမည့်ဘေးအတွက် အသိအလိမ္မာ အမြော်အမြင်ရှိမည်၊ သတိ ဝီရိယ ရှိမည်၊ အစစအရာရာ ကြိုတင် ပြင်ဆင်မည်ဖြစ်ပါက ဤဇာတိစိတ်သည် ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို များစွာ အကျိုးပြုပေလိမ့်မည်။

လူ့လောက အကျိုးစီးပွားအတွက် အသွင်လက္ခဏာ ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်သော အခြားဇာတိစိတ်မှာ သူတစ်ပါးအား ရန်လိုသောစိတ် ဖြစ်၏။ အသက်ရှင်နေရန်အတွက် အပြိုင်အဆိုင် အလှအယက် ဝမ်းစာရှာ ကြရသော သမိုင်းဦးခေတ် လူတို့သည် မိမိတို့ မိသားစုမှတစ်ပါး အခြား သူများကို ရန်သူလို သဘောထားကြခြင်းမှာ မဆန်းလှချေ။ လက်ရုံးရည် နှင့် လက်နက်ကိုသာ အားကိုးရသော ထိုခေတ်က ရန်လိုသောစိတ်သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်မှုများဖြင့်သာ ပေါက်ကွဲလေ့ရှိစမြဲ ဖြစ်သည်။ ယခု တိုးတက်သော လူ့လောက၌မူ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘဝ တည်မြဲမှုအတွက် အလုပ်လုပ်ရာ၌ ရန်သူအမြောက်အများကို ရင်ဆိုင်ရန် မလိုချေ။ ရင်ဆိုင်ရမည့် ရန်သူများကိုလည်း အကြမ်းမဖက်ဘဲ နှလုံးရည် ဖြင့် အနိုင်ယူရမည် ဖြစ်၏။

စင်စစ် ယခုခေတ်သည် တိုးတက်သည်ဆိုသော်လည်း လူတို့အဖို့ ကြောက်စရာကောင်းသော အရာများ ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိသေးသည့် နည်းတူ လူ့လောက ကြီးပွားတိုးတက်မှုကို ဖျက်ဆီးမည့် ရန်သူများ ဆိတ်သုန်းခြင်း မရှိသေးချေ။ ထိုရန်သူများမှာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ များစွာသော လူတို့၏ ဆင်းရဲချို့တဲ့မှု အသိပညာခေါင်းပါးမှု ရောဂါဘယ ထူပြောမှုနှင့် လူလူချင်း မတရားပြုမှုသို့ ရှေးရှုသော စနစ်ဆိုး ဝါဒဆိုးများ ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဒေါသစိတ် အာဃာတစိတ်များသည် ထိုလူ့လောက၏ အနိဋ္ဌာရုံများ၊ စနစ်ဆိုး ဝါဒဆိုးများဆီသို့ ဦးတည်သင့်ပေသည်။ သို့ရာတွင် လူ့လောက၏ ရန်သူများကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ အကြမ်းဖက်မှုကို တတ်နိုင်

ထာ * ဦးအေးမောင်

သမျှရှောင်၍ ညီညွတ်မှု၊ စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ လုံ့လဝီရိယနှင့် ဇွဲနတ်
ရှိမှုများဖြင့် ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်စေရန် ကြိုးစားအားထုတ်ရပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ ရန်လိုမှု၊ အမျက်ဒေါသဖြစ်မှု၊ မုန်းတီးမှု စသော
ဒေါမနဿစိတ်များသည် ကာလဒေသနှင့် လျော်ညီစွာ နည်းလမ်းတကျ
ထွက်ပေါက်ရရှိပါက လူ့လောကအား အကျိုးပြုသော ဇာတိစိတ်များ
ဖြစ်၏။ သားသမီးများ ဘာလုပ်လုပ် ဘယ်သောအခါမျှ စိတ်မဆိုးဘဲ
အမြဲ လျစ်လျူပြုနေလေ့ရှိသောသူသည် မိဘဝတ္တရား ပျက်ကွက်ကြောင်း
ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ ငွေဝယ်ကျွန် ပိုင်ဆိုင်မှု မိန်းမများကို ချုပ်ချယ်မှု
ကလေးသူငယ်များကို စက်ရုံများ၌ ခိုင်းစေမှု လူတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး
အသားအရောင်ခွဲခြား၍ ဖိနှိပ်မှု စသည်များကို ရှေ့ဆောင် တိုက်ဖျက်ခဲ့
သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လူ လူချင်း မတရားပြုကျင့်မှုများကို ခါးခါးသီးသီး
မုန်းတီး စက်ဆုပ်သောသူများဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ချေ။

ထိုသို့ လူတို့၏ ဒေါမနဿစိတ်များသည် ကောင်းကျိုးပေးရန်
အလားအလာ ရှိပါလျက် တစ်ခါတစ်ရံ အဝိဇ္ဇာမောဟတရား ရှေ့ဆောင်
၍ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးမှုဘက်သို့ ဦးတည်နေခြင်းမှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်
ဖြစ်၏။ ယင်းတို့၏ အဆိုးဝါးဆုံး ပေါက်ကွဲမှုကို တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ
စစ်ဖြစ်သောအခါ၌ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့မြင်ကြရ၏။ သို့တစေလည်း အဆိုးထဲမှ
အကောင်းကို ရှာရမည်ဖြစ်ပါက စစ်တိုက်နေသော နိုင်ငံ၌ စွန့်စားလိုမှု၊
ရဲစွမ်းသတ္တိရှိမှု၊ အမျိုးသားအားလုံး သွေးစည်းမှု၊ စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှု
စသော လက္ခဏာခြင်းရာများ ရှိခြင်းကို အသိမှတ် ပြုရပေမည်။ ယင်းတို့
မှာ စစ်၏အနိဋ္ဌာရုံများနှင့် ချိန်ထိုးကြည့်ပါက မပြောပလောက်သော်
လည်း လူတို့၏ ကြီးပွားတိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သော ဂုဏ်အင်္ဂါများ
ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ လူတို့၏ ဒေါမနဿစိတ်များနှင့် ယင်းတို့ကို စွဲမှီ၍
ဖြစ်ပေါ်လာသော အားမာန်ကို လူသတ်ပွဲများတွက် မသုံးဘဲ လူ့လောက
၏ ပြဿနာများ ရန်သူများဘက်ဆီသို့ အမြဲတစေ လုံးလုံးခဲခဲ ဦးတည်
ထားသင့်ပေမည်။

ကာမရာဂစိတ်မှာ နဂိုမူလက ကိုယ်ခန္ဓာ၏ သွေးသား တောင်းဆိုမှုသို့ ဦးတည်ချက်ရှိ၏။ ဦးတည်ချက် လွဲမှားသောအခါ မိမိ၏ လိင်အင်္ဂါများအား သူတစ်ပါးအား ပြသလိုမှု၊ လိင်မတူသူ၏ လျှို့ဝှက်သော ကိုယ်အင်္ဂါများကို ကြည့်မြင်လိုမှု၊ မိမိ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးအား နာကျင်အောင်ပြုပါမှ ကာမဆန္ဒ ပြေငြိမ်းမှု၊ လိင်မတူသူ၏ ဆံပင်၊ အင်္ကျီ၊ ဖိနပ် စသည်တို့ကို စွဲလမ်းတပ်မက်မှု စသည်ဖြင့် ကာမဖောက်ပြန်မှု အမျိုးမျိုး ဖြစ်တတ်၏။ ကာမဖောက်ပြန်မှုကို ကုစားရန်မှာ စိတ္တဇဆရာဝန်၏ လုပ်ငန်းဖြစ်၍ အကျယ်ပြဆိုရန် မလိုချေ။

လူသတ္တဝါတို့သည် ကာမအရာ၌ ဗီဇအားဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူ။ အချို့က ကာမအားကြီး၍ အချို့မှာ အားနည်း၏။ ကာမရာဂစိတ်သည် အလှအပကို နှစ်သက်မှု၊ တီထွင်ဖန်တီးမှုနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကြောင့် ပန်းချီ၊ ဂီတ စသော အနုပညာနှင့် သစ်ပင် ပန်းပင် စိုက်ပျိုးမှု၊ စာပေရေးသားမှု၊ သိပ္ပံပညာ သုတေသနပြုမှုများ၌ စိတ်ဝင်စားပါက ရာဂစိတ် ပြေငြိမ်း၍ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းမှုများကို အတော်အတန် ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

အနုပညာလိုက်စားမှု၊ သိပ္ပံသုတေသနပြုမှု စသည်တို့မှာ ဗီဇဓါတ်ခံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့သာလျှင် အရာထင်၍ အောင်မြင်နိုင်သော လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ရာဂပူပန်မှု ပြေငြိမ်းရန် နည်းလမ်းများ အရေးတကြီး ရှာကြံဖို့လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ များများစားစား မရှိချေ။ အချို့လူများ ကာမရမ္မက် ထူပြောခြင်းမှာ သဘာဝတရား (၁) ဗီဇဓါတ်ခံကြောင့် မဟုတ်ဘဲ တဏှာရာဂကို အမြဲ အားပေးသော ဝတ္ထုအာရုံများဖြင့်သာ ကာမဂုဏ်နယ်၌ သွားလာကျင်လည်နေကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အသိအလိမ္မာ ပညာစသော စိတ်ဓာတ်အာဟာရကို အမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားသောသူသည် တဏှာရာဂ၏ ကျေးကျွန်ဖြစ်ရန် အကြောင်းမရှိ။ သဘာဝတရားကလည်း ဤဇာတိစိတ်ကို လူ့ဘဝ၌ ဦးစားပေးမထားချေ။ သဘာဝတရား အလိုအားဖြင့် ယင်း၏လုပ်ငန်းမှာ မျိုးပွားမှုကို ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်၍ ထိုလုပ်ငန်းကိုစွဲ

၁၁၉ * ဦးအေးမောင်

ပြီးဆုံးပါက ဘဝခရီး၌ ယင်းအတွက် နေရာကဏ္ဍ မရှိချေ။ သို့ဖြစ်၍ အသက်အရွယ် ကြီးသောအခါ ကာမအားမှာ သိသိသာသာ ကျဆင်း သွား၏။ သူမိုက်တို့သည်ကား ဤအချက်ကို သတိမပြုမိဘဲ သဘာဝ တရားကို ဖိဆန်လျှက် ကာမအားကို အမြဲ ထိန်းသိမ်းထားလိုကြ၏။ ကာမသုခကိုသာ လောက၌ အကောင်းဆုံးသုခ အနေဖြင့် ထင်မှားနေ ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ သူတို့၏ အလိုဆန္ဒနှင့် အကျင့်အကြံများသည် ကာမနယ်၌ မိုက်မှားရန် ပဓာနအကြောင်းတရားများ ဖြစ်ပေသည်။

ကြီးပွားတိုးတက်မှုအတွက် ကာမရာဂထက်ပို၍ အရေးကြီးသော ဇာတိစိတ်များ ရှိပေရာ ယင်းတို့ကို ဦးတည်ချက် မှန်ကန်စေရန် အထူး ဂရုပြုဖို့လို၏။ မူလပထမက လူတို့ အသက်ရှင်နေရန်အတွက် လိုအပ်၍ ယခုအခါ၌မူ ကြီးပွားချမ်းသာရေးအတွက် အထူးလိုအပ်သော ဇာတိစိတ် မှာ အသစ်အဆန်းကို သိလိုမြင်လို ကြားလိုသောစိတ် ဖြစ်၏။ သမိုင်းဦး ကျောက်ခေတ်က လူသားသည် အသစ်အဆန်းကို စူးစမ်းလိုသောစိတ် သင်္ကာယနဲ့ မကင်းသောစိတ် ရှိပါမှ ဘေးအန္တရာယ်များကို ရှောင်ကွင်း၍ အသက်နှင့်ကိုယ်ခန္ဓာ တည်မြဲနေနိုင်ပေမည်။ ယခုခေတ်၌မူ အသက်ရှင် နေရန်အတွက် စူးစမ်းမှုသည် ပဓာနမဟုတ်။ သိပ္ပံဆရာတို့ သုတေသန ပြု၍ ပညာရှာဖွေရာ၌ကား စူးစမ်းလိုသော စိတ်ဆန္ဒ ရှေ့ဆောင်ဖို့ အရေးကြီး၏။ ဤဇာတိစိတ်သည် အများအားဖြင့် သူတစ်ပါး၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စကို စပ်စုလိုမှု၊ သူတစ်ပါးအကြောင်း အတင်းအဖျင်း ပြောမှု၊ အခြေအမြစ်မရှိသော ကောလာဟလ သတင်းများကို စိတ်ဝင်စား မှုများ၌ ထွက်ပေါက်ရလျက်ရှိ၏။ ဤဇာတိစိတ်ကို ပညာ ဗဟုသုတ ရှာမှီးမှုဘက်သို့ ဦးတည်ပေးပါက နှုတ်စောင့်စည်းမှု အလိုလို ပြီးမြောက်၍ စိတ်ဓာတ်အာဟာရ ကြွယ်ဝလာပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၁၀

မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ

အကျင့်သီလနယ်၌ မေတ္တာတရားသည် ပဓာနအချုပ် ဖြစ်သည်ဟု လူတို့ ယုံကြည်ကြ၏။ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားခြင်းမှာ မေတ္တာဓာတ် ခေါင်းပါးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မေတ္တာဓာတ် ထွန်းကားပါက ကိုယ်ကျင့် တရား မုချကောင်းမွန်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆကြ၏။

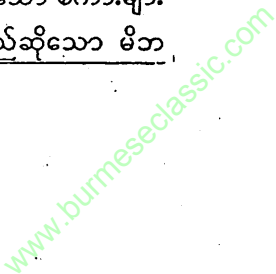
သို့ရာတွင် ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ ဆရာတို့ အလိုင်းတကြီး ချီးမွမ်း ပြောဆိုသော မေတ္တာတရားသည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်း၍ စိတ်နှလုံး ပကတိ သန့်ရှင်းဖြူစင်သော သူတော်သူမြတ်များမှတစ်ပါး အခြား လူသတ္တဝါအများစု လက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ ရအပ်သောတရား မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုထုဇဉ် လူသားအားလုံး၌ သူတစ်ပါးအား ရန်လိုမှု၊ ငါစွဲ အတ္တရှိမှု၊ မိမိနှင့် မိမိသားမယား ကြီးပွား ချမ်းသာရေးကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်လိုမှု စသော ဇာတိစိတ်များရှိရာ ထိုဇာတိစိတ်များသည် မေတ္တာတရားနှင့် အနည်းအများ ဆန့်ကျင်သော သဘောလက္ခဏာ ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် မေတ္တာတရားကို အမြဲ ဦးထိပ်ထားလိုပါက လူ့ဘောင်ကို စွန့်ခွာ၍ ထီးတည်းနေရပေလိမ့် မည်။ လူ့လောကအလယ်၌နေ၍ နေ့စဉ် မေတ္တာပွားများနေလိုပါက

ကြီးပွားချမ်းသာရန် အားမထုတ်ဘဲ ဘဝအကျိုးပေးသမျှနှင့် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲနေရပေလိမ့်မည်။

မေတ္တာဓာတ်သည် လူ့ဇာတိစိတ်များနှင့် ဆန့်ကျင်သော်လည်း ထိုဇာတိစိတ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောတရား ဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် အချစ်မေတ္တာသည် ကြောက်ခြင်း၊ အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်း၊ အပေါင်း အဖော်နှင့် အတူနေလိုခြင်းတို့ကဲ့သို့သော လူ၏ မူလဇာတိစိတ်မဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတစ်ဦးကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော သံယောဇဉ် တရား^၁ (ဝါ) ဇာတိစိတ် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်၏။ မိမိ၏ ဘာသာတရားကို ကြည်ညို လေးစားခြင်း၊ မိမိ၏ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးကို မြတ်နိုးခြင်း၊ မိမိ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာ တစ်စုံတစ်ခုကို တပ်မက်ခြင်း စသည်တို့ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးကို တွယ်တာရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားရမှုဖြစ်၏။ အမျိုးသားစိတ် (ဝါ) မျိုးချစ်စိတ်သည် မိမိလူမျိုးအပေါ် ကျရောက်မည့် ဘေးအန္တရာယ်ကို ကြောက်ခြင်း၊ အမျိုးသားရန်သူကို ရန်မူလိုခြင်း၊ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များကို ကျိုးနွံခြင်း စသော စေတသိက်များ စုပြုံ အံ့ဖွဲ့နေသည့်စိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ချစ်စိတ်သည် မိမိချစ်သူ ဘေးဒုက္ခတွေ့မည်ကို စိုးရွံ့ခြင်း၊ ချစ်သူ၏ ရန်သူကို မလို မုန်းထားခြင်း၊ ချစ်သူကောင်းစားလျှင် ဝမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်လျှင် ဝမ်းနည်းခြင်း စသော ဝေဒနာစေတသိက်အမျိုးမျိုး စုပေါင်းအံ့ဖွဲ့နေသည့် စိတ်ဖြစ်၏။

ဤသို့ အချစ်စိတ်သည် ဒေါမနဿ စေတသိက်များနှင့် ယှဉ်နေ သည့်အပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မြင်မြင်သမျှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတိုင်းကို ချစ်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် မေတ္တာတရား မွေးမြူလျှင် ကိုယ်ကျင့်တရား အလိုလို ကောင်းလာလိမ့်မည်ဟု ယူဆရန် အကြောင်းမရှိချေ။ အချစ် ကြီးလျှင် အမျက်ကြီးသည်။ အချစ်ဟူသည် မျက်စိမရှိဆိုသော စကားများ ကို သတိပြုရပေမည်။ အလွန် သန့်ရှင်း မွန်မြတ်သည်ဆိုသော မိဘ

၁ - Sentiment "လူ့စိတ်သဘာဝ" ၁၇၉-၈၃။

မေတ္တာသည်ပင် တစ်ခါတစ်ရံ အကျင့်စာရိတ္တ အားနည်းယိုယွင်းရန် အကြောင်းတရား ဖြစ်လေ့ရှိခြင်းကို မမေ့သင့်ပေ။ မေတ္တာဓာတ်သည် အသိပညာနှင့် နေရာတကျ အသုံးချပါက လောကပါလတရား ဖြစ်သည် မှန်၏။ သို့ဖြစ်၍ အစဉ်အလာ ခံယူချက်များနှင့် ပြီးမနေဘဲ အချစ်စိတ် ၏သဘာဝကို ခြေခြေမြစ်မြစ် လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။

လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရာမှ အချင်းချင်း ကူညီ ယိုင်းပင်းမှု စိတ်တူကိုယ်မျှဖြစ်မှု အတူသွားလာ နေထိုင်မှု စသည်တို့ကြောင့် ခင်မင်ရင်းနှီးလာကြ၏။ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရာ၌ စိတ်ဓာတ်စရိုက်၊ အလိုဆန္ဒ၊ အလုပ်အကိုင်၊ အရပ်ဒေသ စသည်တို့ တူညီခြင်းသည် ချစ်ကြည်မှုကို အထောက်အကူပြု၍ မတူညီခြင်းသည် စိတ်ဝမ်းကွဲပြားစေ တတ်၏။ သို့ရာတွင် ဤသည်မှာ ယေဘုယျ သဘောတရား ဖြစ်၍ ပုံသေ စွဲမှတ်မထားသင့်ချေ။ လူတစ်ဦးက တစ်ဦးကို ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း၏ မူလအစသည် အလွယ်တကူ ထောက်ပြ၍ မရအပ်ဘဲ ကျွန်ုပ်တို့မသိသော အကြောင်းတရားများ၏ အကြား၌ မြုပ်ကွယ်နေတတ်၏။

အသွင်မတူ အိမ်သူမဖြစ် ဆိုသော်လည်း ရုပ်လက္ခဏာ၊ စရိုက်၊ ဝါသနာ၊ ပညာအခြေခံ စသည်တို့ မတူဘဲ ချစ်ခင် ပေါင်းသင်းနေကြသော ယောက်ျား၊ မိန်းမများ ဦးရေမှာ မနည်းလှချေ။ စိတ်ပညာရှင် ဆစ်ဂမန် ဖရိုက်၏ အလိုအားဖြင့်မူ ကလေးသူငယ်ဘဝက ယောက်ျားကလေး သည် မိခင်ကို တပ်မက်၍ မိန်းကလေးသည် ဖခင်ကို တပ်မက်လေ့ရှိပေ ရာ အချို့သောလူတို့၌ ထိုရှေးဦးပထမ ခံစားရချက်သည် မသိစိတ်အနေ ဖြင့် အရွယ်ရောက်သည်အထိ စိုးမိုးလျက်ရှိ၏။ သို့ဖြင့် ဘဝကြင်ဖော် ရှာသောအခါ၌ ကလေးဘဝက ကာမအစွဲ ဥပါဒန်က ရှေ့ဆောင်၍မိမိတို့ ဖခင် သို့မဟုတ် မိခင်နှင့် ရုပ်လက္ခဏာ စရိုက်ဝါသနာတူသော ယောက်ျား မိန်းမများကို မသိမသာ ရွေးချယ်လေ့ ရှိကြသည်ဆို၏။

၁- Sigmund Freud "လူ့စိတ်သဘာဝ" ၂၄၉။

ထို့အတူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မုန်းခြင်းသည်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ မသိစိတ်ကြောင့် ဖြစ်တတ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အချို့လူများကို ပထမ အကြိမ် မြင်လိုက်သည်နှင့် အကြောင်းရှာ၍မရဘဲ အလိုလို ရွံမုန်းသော စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ထိုသို့ အလိုလို ရွံမုန်းခံရ သောသူသည် အတိတ်ကာလက တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ မလိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့် ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန် အပြောအဆို အမူအရာ တူညီသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ပုံစံအားဖြင့် ကျွန်ုပ် အကြောင်းမဲ့ မနှစ်သက်သောသူသည် ကျောင်းသားဘဝက အတန်းထဲ၌ မိမိထက် စာတော်၍ မလိုမုန်းထားသော ကျောင်းနေဖက် တစ်ဦးနှင့် တူညီချက် တစ်ခုခု ရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။

လူတစ်ဦးကို မကြိုက် မနှစ်သက်သောအခါ ထိုသူ၏ မကောင်း သော စရိုက်လက္ခဏာများကို ကျွန်ုပ်တို့ ထောက်ပြလေ့ ရှိကြ၏။ သို့ရာတွင် စိတ်ပညာရှင်တို့၏ အလိုအားဖြင့် အခြားသူများ၌ ကျွန်ုပ်တို့ မြင်သော အပြစ်သည် စင်စစ် မိမိ၌ရှိသောအပြစ် ဖြစ်နေတတ်၏။ မိမိ၌ရှိသော အပြစ်သည် မည်မျှထင်ရှားစေကာမူ ငါစွဲ အတ္တစိတ်က လက်မခံ၊ အသိအမှတ် မပြုသောကြောင့် လိပ်ပြာမသန့် ဖြစ်နေသော မသိစိတ်၏ လှည့်စားချက်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အခြားလူတစ်ဦး၌ ထိုအပြစ် ရှိပါသည်ဟု ယှဉ်စွပ်လေ့ရှိ၏။ အကယ်၍ ထိုအပြစ်အနာမျိုး ရှိနေပါက လည်း ယင်းကို ပုံကြီးချဲ့၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချလိုကြ၏။ လူတစ်ဦးအား လောဘကြီးသည့်အတွက် မုန်းသည်ဆိုပါက မိမိကိုယ်နှိုက် က လောဘသက္ကာယ မကင်းသောသူ ဖြစ်နေတတ်၏။ သူခိုးက လူ- လူဟစ်သည် ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ လူတစ်ဦးကို မုန်းခြင်းသည် အတ္တမာနက မျက်ကွယ်ပြုထားသော မိမိအပြစ်များအတွက် မိမိကိုယ်မိမိ မုန်းသော စိတ်ကို မသိစိတ်က ဖော်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မုန်းစိတ်သည်မကောင်း၊ ချစ်စိတ်သည်ကောင်း၏ဟု လူတို့ အစွဲ အမြဲခံယူထားကြ၏။ သို့ရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံ

ရာ၌ မုန်းစိတ်ထက် ချစ်စိတ်ကြောင့် ပြဿနာ အခက်အခဲ ပိုမိုဖြစ်ပေါ် တတ်၏။ လူတစ်ဦးကိုမုန်းလျှင် ဘာကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် မုန်းခြင်းသည် မကောင်းမုန်း ကျွန်ုပ်တို့ သိကြ၏။ ထိုသို့ သိသောကြောင့် တရားသဘော နှလုံးသွင်း၍ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ဆုံးမရမည်ကို နားလည်၏။ ထို့အပြင် အမုန်းခံရသူသည် မိမိအား မုန်းသောသူနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကင်းကင်း နေနိုင်ပါက ပြဿနာပေါ်ရန် အကြောင်းမရှိ။ ချစ်စိတ်မှာမူ ထိုသို့မဟုတ်။ မိမိသည် မေတ္တာတရားရှေ့ထား၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည်ဟု ယုံကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏စေတနာကို ဘယ်အခါမျှ သံသယ ရှိမည်မဟုတ်။ မိမိပြုသော အမှုသည် မှန်သည်၊ ကောင်းသည်ဟုလည်း စွဲမှတ်ထားလေ့ရှိ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မှားသွားသည်ဆိုစေ မိမိ၏စေတနာ သန်ရှင်းသည်ဆို၍ မိမိ၏အပြစ်ကို ဝန်မခံလိုချေ။ သူ၏မေတ္တာကို ခံယူသော သူတို့မှာလည်း သူ၏စေတနာကို လေးစား၍ သူ့ကိုပြစ်တင် ဝေဖန်လိုသောဆန္ဒ မရှိကြချေ။ သို့ဖြစ်၍ များစွာသော လူတို့သည် မိမိတို့အပေါ်၌ ကြီးမားသော မေတ္တာဓာတ် ထားရှိပါသည်ဆိုသော သူတို့၏ အပြုအမူကို မနှစ်သက်သော်လည်း သံယောဇဉ် မပြတ်နိုင်ဘဲ သူတို့နှင့် ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းနေကြရ၏။

မေတ္တာတရားသည် မည်မျှကြီးမားစေကာမူ အသိပညာ ဦးဆောင်ခြင်း မရှိပါက ကောင်းကျိုးပေးမည် မဟုတ်ချေ။ ဤနေရာ၌ အသိဉာဏ်နည်းပါးသော မိဘတို့၏ လွဲမှားသော မေတ္တာစေတနာ ကြောင့် သားသမီးများ အကျိုးယုတ်သော အမှုများမှာ ထင်ရှား၏။ အမှန်ဆိုသော် အသိပညာကင်းသော မေတ္တာတရားသည် အတုအယောင် ဖြစ်၍ စစ်မှန်သောမေတ္တာ မဟုတ်ချေ။ အတုအယောင် ဆိုရာ၌ မိမိ အကျိုးစီးပွားအတွက် တမင်သက်သက် ဟန်ဆောင် ဗန်းပြထားသော မေတ္တာဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်။ ဟန်ဆောင်မှု လုံးဝကင်း၍ မိမိ၏ မေတ္တာ တရားကို အစွဲအမြဲ ယုံကြည်သော်လည်း စင်စစ် စေတနာ မူမမှန်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်လူများ ထင်မှားလောက်အောင် အချစ်မေတ္တာ လက္ခဏာ

၁၅ * ဦးအေးမောင်

ဆောင်နေသော မသိစိတ်၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် လူတို့၏ မေတ္တာတရားသည် အများအားဖြင့် လွဲမှားသော စေတနာ စေတသိက်တို့ဖြင့် ရောနှော ထွေးယှက်လျက်ရှိ၏။ မေတ္တာအစစ်အမှန်ကို အတုအယောင်နှင့် ခွဲခြားရန် ထိုစေတသိက်တို့ကို သိမြင်နားလည်ဖို့ အရေးကြီး၏။

အချစ်မေတ္တာသည် လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာမှ ပေါ်လာသော တရား ဖြစ်ရကား မိမိနှင့်ဆက်ဆံသော သူများအပေါ်၌ လူတို့ မည်သို့ သဘောထားသည်ကို ရှေးဦးစွာ စဉ်းစားရပေမည်။ မိမိနှင့် ဆက်ဆံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိ၏ အထက်ကဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် အောက်ကဖြစ်သည်ဟု လူတို့ ထင်မြင်လေ့ရှိကြ၏။ ဤသို့ထင်မြင်ခြင်းမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိနှင့် အသက်အရွယ် ပညာအရည်အချင်း အလုပ်အကိုင် ပစ္စည်းဥစ္စာ စသည် အားဖြင့် ကွာဟသောကြောင့် သို့မဟုတ် ကွာဟချက် အထင်အရှား မရှိဘဲ ကွာဟသည်ဟု ထင်သောကြောင့် ထင်မြင်ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။ ထိုသို့ မိမိနှင့် တန်းတူမဟုတ်သော သူများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ စိုးမိုးလို သောစိတ်နှင့် ကျိုးနွံလိုသော စိတ်များသည် သက်ဝင်လှုပ်ရှားလာစမြဲ ဖြစ်၏။ စိုးမိုးလိုသောစိတ်သည် မိမိအောက်က လူများအပေါ် ဆရာ လုပ်လိုမှု၊ အာဏာပြလိုမှု၊ အနိုင်ကျင့်လိုမှု၊ ဦးစီးခေါင်းဆောင်လိုမှု စသော လက္ခဏာများဖြင့် ထင်ရှား၏။ ကျိုးနွံလိုသော စိတ်မှာမူ မိမိအထက်ကလူ ကို မှီခိုအားထားမှု၊ မျက်နှာလို မျက်နှာရလုပ်မှု၊ အမိန့်ဩဇာ နာခံမှု စသည်တို့ဖြင့် သိသာထင်ရှား၏။ ဤဇာတိစိတ် နှစ်ခုသည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်း၌ အနည်းအများ ရှိစမြဲဖြစ်၏။ အချို့လူတို့သည် မိမိသား မယားကို နိုင်ထက်စီးနင်း ပြုမူတတ်၍ အလုပ်ခွင်၌မူ အထက်လူကြီးကို အလွန် ရိုသေကျိုးနွံတတ်၏။ တစ်နေရာ၌ အာဏာပြမှု သို့မဟုတ် ကျိုးနွံမှုကဲသောသူသည် အခြားတစ်နေရာ၌ ဆန့်ကျင်ဘက် စရိုက် လက္ခဏာ လွန်ကဲပေလိမ့်မည်။

စိုးမိုးလိုမှုနှင့် ကျိုးနွံလိုမှုသည် လူ့လောက ကြီးပွားတိုးတက်ရန် အတွက် လိုအပ်သော လူ့သဘာဝစိတ်များ ဖြစ်၏။ ယင်းတို့ မရှိပါက နိုင်ငံအစိုးရနှင့် ပြည်သူလူထု၊ ခေါင်းဆောင်အကြီးအကဲနှင့် နောက်လိုက် ငယ်သား၊ မိဘနှင့်သားသမီး ဆရာနှင့်တပည့်တို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ အချည်းနှီး ဖြစ်ရပေတော့မည်။ လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်မှအပ အခြား နေရာဌာနများ၌လည်း ထိုသဘာဝစိတ် နှစ်ခုသည် အသွင်လက္ခဏာ ပြောင်းလဲ၍ လူတို့၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုလျက်ရှိ၏။ သိပ္ပံပညာ တိုးတက်နေခြင်းသည် သဘာဝဓမ္မကို စိုးမိုးလိုသော သိပ္ပံဆရာတို့၏ ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုကြောင့် ဖြစ်၏။ လကမ္ဘာသို့ လူတို့ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်း သည် အာကာသကို စိုးမိုးလိုသော စိတ်ဆန္ဒ ပြင်းပြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ တရားဥပဒေကို လေးစားခြင်း ဘုရားတရား ရိုသေကိုင်းရှိုင်းခြင်းသည် ကျိုးနွံလိုသော သဘာဝစိတ်နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ချေ။

သို့ရာတွင် စိုးမိုးလိုသောစိတ်နှင့် ကျိုးနွံလိုသော စိတ်တို့သည် အများအားဖြင့် လူ့လောကအား အကျိုးပြုခွင့်မရဘဲ သူတစ်ပါးကို ခုတုံးလုပ်၍ အတ္တမာန အတ္တဟိတ ရှေ့ဆောင်သည့် မိမိအလိုဆန္ဒများကို ဖြည့်စွမ်းမှုသို့ ဦးတည်သောစိတ်များ ဖြစ်နေကြ၏။ လူတို့သည် ထိုအကြောင်းတရား အစစ်အမှန်ကို မသိမမြင်ဘဲ မေတ္တာတရားကို ဗန်းပြ၍ မိမိကိုယ်နှင့် သူတစ်ပါးကို လှည့်စားတတ်ကြ၏။ အာဏာရှင် နိုင်ငံအစိုးရတို့သည် တိုင်းပြည်လူထု၏ အကျိုးကို ရှေးရှု၍ အာဏာရှင်စနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ အာဏာ ရှင် မိဘတို့သည် သားသမီးများကို ချစ်သောကြောင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပေလိမ့်မည်။ အာဏာရှင်တို့သည် မိမိတို့၏ အတ္တမာန အားကြီးမှုကို လုံးဝ ဝန်ခံကြမည် မဟုတ်ချေ။ အာဏာရှင်၏ လက်အောက်ခံလူများသည်လည်း မိမိတို့၏ မိဘ သို့မဟုတ် ခေါင်းဆောင်များကို ကြည်ညိုလေးစားသောကြောင့် သူတို့အမိန့်ကို နာခံခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ စင်စစ် မိမိတို့ အစွမ်းသတ္တိ ညံ့ဖျင်းမှု၊ လွတ်လပ်ရေးကို တန်ဖိုးမထားမှု

မိမိကိုယ်ကို အားမကိုးဘဲ သူတစ်ပါးကို မှီခိုလိုမှု စသော အားနည်းချက်များကြောင့် ကျိုးနွံခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို မသိမြင်ကြချေ။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးကို မည်မျှချစ်ပါသည် ဆိုသော်လည်း ထိုချစ်စိတ်သည် စိုးမိုးလိုမှု၊ သို့မဟုတ် ကျိုးနွံလိုမှု လက္ခဏာများ လွန်ကဲနေပါက မေတ္တာအစစ်အမှန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ မှန်ကန်သော မေတ္တာတရားကို လက်ကိုင်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တမာနကင်း၍ သူတစ်ပါးကို ကြီးပွား ချမ်းသာစေလိုသောကြောင့် လွဲမှားသော စေတနာနှင့် စိုးမိုးချုပ်ချယ်လိုသော ဆန္ဒမရှိ။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်၍ မိမိဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားသောကြောင့် သူတစ်ပါးအား ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံမှုကိုလည်း ပြုမည်မဟုတ်ချေ။ မေတ္တာအစစ်အမှန်သည် မိမိအကျိုးစီးပွား သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားသို့ ရှေးရှုသောတရား ဖြစ်ရပေမည်။

ဤစကားမှာ မိမိက အနစ်နာခံ၍ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သာလျှင် မေတ္တာအစစ်အမှန် ဖြစ်သည်ဆိုသော လူတို့ အစဉ်အလာ ခံယူချက်နှင့် ဆန့်ကျင်နေဟန် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် လောက၌ မိမိအကျိုးစီးပွားကို မသိသောသူသည် မိမိချစ်သောသူ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း သိမည်မဟုတ်ချေ။ အသိအလိမ္မာ တရားမရှိသော မိန်းမသည် မိမိကဲ့သို့ အသိအလိမ္မာ ကင်းမဲ့သော ယောက်ျားကိုပင် ချစ်ကြိုက်တတ်၏။ မိမိကိုယ်၌က စာဖတ်လေ့ဖတ်ထ မရှိသော မိဘတို့သည် သားသမီးများ၌ စာဖတ်ဝါသနာ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရကောင်းမွန်းသိမည်မဟုတ်ချေ။ စစ်မှန်၍ အဖိုးတန်သော မေတ္တာသည် အသိပညာရှေ့ဆောင်၍ မိမိ၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို ဂရုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှသာလျှင် ထွက်ပေါ်လာနိုင်သော တရားဖြစ်၏။

မေတ္တာ အစစ်အမှန်သည် တဏှာသံယောဇဉ် မည်ကာမတ္တမဟုတ်ဘဲ မိမိနှင့် သူတစ်ပါးကြီးပွားမှုသို့ ရှေးရှုသောတရား ဖြစ်သောကြောင့် စိုးမိုးလိုမှုနှင့် ကျိုးနွံလိုမှု လွန်ကဲသော အထက်လူနှင့် အောက်လူ၏ ဆက်ဆံရေးနယ်၌ ပီပီပြင်ပြင် တွေ့ရမည်မဟုတ်ချေ။ ဤနေရာ၌

မိဘနှင့် သားသမီး၏ ဆက်ဆံရေးသည် မေတ္တာတရား အပေါ်၌ အရင်းခံသည် မဟုတ်ပါလောဟု မေးရန်ရှိ၏။ မိဘနှင့် သားသမီးများ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ထားရှိသော မေတ္တာ စေတနာသည် သန့်ရှင်း မှန်ကန်ရန်အတွက် စိုးမိုးမှုနှင့် ကျိုးနွံမှု လုံးဝ ကင်းရမည်ဟု မဆိုလိုပေ။ မိဘလုပ်သူသည် အာဏာသုံးသင့်သော အခါ၌သုံး၍ ကလေးသူငယ်သည် မိဘ၏အမိန့်ကို နာခံရန် လိုအပ်ပေမည်။ သို့ရာတွင် အာဏာသုံးမှုနှင့် အမိန့်နာခံမှုသည် မိဘနှင့် သားသမီးများ ဆက်ဆံရေး ၏ စရိုက်လက္ခဏာများ အမြဲဖြစ်မနေသင့်ချေ။ မိဘနှင့် သားသမီးသည် မူလပထမ၌ အထက်အောက် အနေအထားဖြင့် ဆက်ဆံရမည် ဖြစ်သော် လည်း တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံမှုသို့ ပုံစံလက္ခဏာ ပြောင်းလဲပါမှ စစ်မှန် သော မေတ္တာတရား ပေါ်ထွန်းလာပေမည်။

ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံနိုင်ရန် အတွက် အသက်အရွယ်၊ ပညာအရည်အချင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ အင်အား စသည်တို့ တူညီဖို့မလိုချေ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးသည် လက်ဦးပထမ၌ အသက်အရွယ် အသိပညာ စသည်အားဖြင့် မိမိသားသမီးများ၏ အထက်က နေရာရရှိထားသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ သားငယ် သမီးငယ်အား နောင်တစ်နေ့သောအခါ မိမိနှင့် တန်းတူဖြစ်ရန် အလား အလာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး အနေဖြင့် လေးစားရပေမည်။ ထိုသို့ ကလေးသူငယ်၏ အလားအလာရှိမှုကို အသိအမှတ်ပြုသော မိဘလုပ်သူ သည် ကလေးငယ်ကို တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံနိုင်ပေမည်။ သားသမီး များကလည်း မိဘများကျေးဇူးကို အသိအမှတ် ပြုသော်လည်း မိဘများ ကို အမြဲ မှီခိုအားထားမနေဘဲ မိမိတို့ကိုယ်ကို အားကိုးလိုသောစိတ် ရှိပါက မိဘများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ အထက်အောက် ဖြစ်နေမည် မဟုတ် ချေ။ ဤသို့သော တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံမှုမျိုးသည် စိုးမိုးလိုသော အတ္တမာနနှင့်သော်လည်းကောင်း ကျိုးနွံလိုသော စိတ်ပျော့ စိတ်ညံ့များနှင့် သော်လည်းကောင်း ကင်း၍ မေတ္တာတရား၌ အရင်းခံသော ဆက်ဆံမှု ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

၁၂ * ဦးအေးမောင်

လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံကြရာ၌ တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံမှုမျိုး မဟုတ်သဖြင့် မေတ္တာအစစ်အမှန် မရှိ။ စေတနာလည်း မသန့်ရှင်းဘဲ တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ လိုအင်ဆန္ဒများအတွက် ခုတုံး ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေတတ်၏။ မိမိ၏ အကြိုက် ဝါသနာ အလိုဆန္ဒ မျှော်မှန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီသောသူသည် မိမိချစ်ခင်လေးစားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာ၏။ သို့ဖြင့် ရုပ်ရှင်ရူး မြီးကောင်ပေါက် ယောက်ျားကလေး မိန်းကလေးများသည် ရုပ်ရှင်မင်းသမီး မင်းသားများကို စွဲလမ်း နှစ်သက် ကြ၏။ စာရေးဆရာ ဖြစ်လိုသော သူများသည် စာရေးဆရာများကို ကြည်ညိုလေးစားကြ၏။ အနုပညာရှင်ကို လူတို့ စွဲမက်ခြင်းသည် မှန်ကန် သော မေတ္တာတရားကြောင့် မဟုတ်။ မိမိတို့ အလိုဆန္ဒအတွက် ပြယုဂ် ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် နှစ်သက်လိုသောကြောင့် ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် လူသတ္တဝါသည် မိမိအလိုဆန္ဒ မပြည့်ဝမှုအတွက် အခါခပ်သိမ်း ပြယုဂ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ခုတုံးပြု၍ မိမိကိုယ်ကို ဖြေသိမ့်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ဖြစ်လိုသော မိန်းမပျိုသည် မိမိနှင့် လူချင်းမသိသော နိုင်ငံကျော် ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကို ချစ်ခင်လေးစား သော်လည်း မိမိ၏ အသိမိတ်ဆွေ မိန်းမတစ်ယောက် ရုပ်ရှင်နယ်ထဲသို့ ဝင်ပြီး အောင်မြင်သွားပါက မနာလို မရှုစိမ့် ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍ လူတို့သည် မိမိတို့အတ္တနှင့် နီးစပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါများမှ တစ်ဆင့် အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝမှုကို ရှာကြပေရာ ဤနည်းဖြင့် အတ္တ၏ အစွယ်အပွားဖြစ်သော သားသမီးများသည် အလိုဆန္ဒ မပြည့်ဝသော မိဘများ၏ ခုတုံး ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေကြရပေသည်။

လောက၌ အစစအရာရာ အောင်မြင် ကြီးပွားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ထက် ပစ္စည်းဥစ္စာ အတတ်ပညာ အလုပ်အကိုင် စသည်အားဖြင့် တစ်ဖက် ဖက်၌ ချို့တဲ့၍ အလိုမပြည့်ဝသော သူများက မိမိတို့သားသမီးများ စွယ်စုံ ကြီးပွားတိုးတက်သည်ကို မြင်လိုသော စိတ်ဆန္ဒ ပိုမိုပြင်းပြကြ၏။ အချို့လူများ၌ ထိုအလိုဆန္ဒသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော မေတ္တာ

စေတနာ၏ လှုံ့ဆော်ချက်ဖြစ်သည် မှန်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် အချို့မှာ မိမိတို့ သားသမီးများ ပညာဖြင့် အကျိုးပေးရန် ဗီဇဓာတ်ခံ မည်မျှရှိ မရှိ ဂရုမပြုဘဲ အတင်းတွန်းထိုး၍ စာကြိုးစားခိုင်းကြ၏။ သူတစ်ပါးနှင့် သားသမီးချင်း ပညာပြိုင်လိုကြ၏။ မိမိသားသမီး၏ ပညာဂုဏ်ကို ဖော်ထုတ်၍ လုံတကာအား ကြွားဝါလေ့ရှိ၏။ သားသမီး၏ ဗီဇ ဝါသနာကို မကြည့်ဘဲ မိမိစိတ်ကြိုက် သက်မွေးမှု အတတ်ပညာကို သင်ကြားစေလိုကြ၏။ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သားသမီးကို အသက်နှင့်ထပ်တူ ချစ်ပါသည်ဆိုသော်လည်း သူတို့၏အပြုအမူနှင့် ပြောပုံ ဆိုပုံမှာ ငါစွဲအတ္တနှင့် မကင်းကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။

အချစ်မေတ္တာဟူသည် နှစ်သက် မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ကောင်းသော စကား ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ လူတို့ ပေါ့ပေါ့တန်တန် သုံးစွဲသောစကား ဖြစ်၏။ စင်စစ် လူတို့သည် အများအားဖြင့် မေတ္တာရှင်အဖြစ် ခံယူရန် လိုအပ်သော အရည်အချင်းများ မရှိကြချေ။ ချစ်သူနှင့် အတူနေလိုခြင်း၊ ချစ်သူအား ကူညီစောင့်မခြင်း၊ ကျန်းမာ ချမ်းသာစေရန် ဆုတောင်းခြင်း စသည်များပင် မေတ္တာ၏ လက္ခဏာများ ဖြစ်သည်ဟု ခံယူထားကြ၏။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ ဦးထိပ်ထားသော မေတ္တာသည် ထိုထက် ပိုမိုလေးနက် ကျယ်ပြန့်သော တရားဖြစ်ကြောင်း သတိပြုသင့်ပေသည်။

မေတ္တာဓာတ်၌ ပါဝင်သော စေတသိက်တစ်ခုမှာ ကနူးဏာတရား (ဝါ) သနားစိတ်ဖြစ်၏။ သနားစိတ်နှင့် အချစ်စိတ်သည် နီးစပ်ဟန် ရှိသော်လည်း အခြေခံအားဖြင့် တခြားစီဖြစ်၏။ အချစ်စိတ်သည် လူသတ္တဝါနှစ်ဦး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာမှ ပေါက်ဖွားလာသော စိတ်ဖြစ်၍ သနားစိတ်မှာမူ မိမိလုံးဝမသိသော လူစိမ်းသူစိမ်း ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ တစ်ဦးကို မြင်လိုက်သည်နှင့် ပေါ်ပေါက်လာသော စိတ်ဖြစ်၏။ အချစ်စိတ် သည် ပုဂ္ဂိုလ်ရွေးချယ်မှု၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး ခွဲခြားမှုရှိ၍ သနားစိတ်မှာမူ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲနှင့် ငါစွဲအတ္တကင်း၏။ သနားကြင်နာခြင်းသည် ကြံစည် သုံးသပ်မှု မရှိဘဲ နှလုံးသားမှ အလိုလို ထွက်ပေါ်လာသော ဝေဒနာ စေတသိက်ဖြစ်၏။

သနားစိတ်သည် အချစ်စိတ်ထက် ကျယ်ပြန့်သောကြောင့် အချို့ အနောက်တိုင်း အဘိဓမ္မာဆရာတို့က အကျင့်သီလ၏ အခြေခံ မူလ တရားအနေဖြင့် ခံယူထားကြ၏။ လူ့သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်ပါက သနား ကြင်နာမှုသည် လူ့သတ္တဝါတို့ ကြီးပွားချမ်းသာရန် လူနေမှုစနစ် ပြောင်းလဲခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတစ်ပါး ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ပယ်ဖျက်မှု၊ မိန်းမနှင့် ကလေးသူငယ်များကို ကူညီ စောင့်ရှောက်မှု၊ အလုပ်သမား လယ်သမားဘဝကို မြှင့်တင်မှု စသော များစွာသော လူမှုတော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းများသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက် နေသော လူများအား သနားကြင်နာသော လူတို့စိတ်မှ ပေါက်ဖွားလာ သော လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပေသည်။

သနားကြင်နာစိတ်သည် မူလပထမ၌ စေတနာသန့်ရှင်းသော်လည်း ထိုစိတ်၏ စေ့ဆော်ချက်အရ ဒုက္ခိတသတ္တဝါ တစ်ဦးအား ကူညီပြီး နောက်ပိုင်း၌ တစ်ခါတစ်ရံ ကူညီသောပုဂ္ဂိုလ်တွင် ငါစွဲအတ္တ ဝင်လာ တတ်၏။ ထိုသူတို့သည် မည်သူမည်ဝါအား မည်သို့မည်ပုံ မိမိတို့ ကူညီစောင့်မလိုက်ကြောင်း မကြာခဏ ထုတ်ဖော်ပြောပြလေ့ ရှိကြ၏။ အကူညီခံ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်မှုကို မျှော်လင့်ကြ၏။ အရေးကြုံသော အခါ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ လိုအပ်သော အကူအညီ မရရှိပါက ကျေးဇူးမသိ တတ်သောသူ အနေဖြင့် စွပ်စွဲ၍ စိတ်နာကြည်းတတ်ကြ၏။

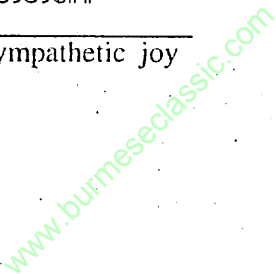
အချို့သော အကူညီခံ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း ငါစွဲအတ္တက ဝင်နှောက်သောကြောင့် ကူညီသောသူအား စေတနာ မတုံ့ပြန်သည့်အပြင် မကောင်းသောစိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားလေ့ရှိကြ၏။ အချို့လူများသည် ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ကြုံတွေ့နေရသောအခါ၌ အတ္တမာနက ခုခံနေသောကြောင့် သူတစ်ပါး၏ သနားကြင်နာမှုနှင့် ကူညီစောင့်မမှုကို အလိုမရှိကြချေ။ သို့ဖြစ်၍ သူတစ်ပါး အကူအညီကို အခြေအနေအရ မလွှဲမရှောင်သာ လက်ခံရပါက ငါစွဲအတ္တမှာ ထိခိုက်၍ ကျေးဇူးရှင်အား မလိုမုန်းထားသော စိတ် မသိမသာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ကျေးဇူးရှင်အား ကျေးစွပ်မှုများမှာ

ထိုအတ္တမာနနှင့် ယှဉ်၍ ကိန်းဝပ်နေသော မသိစိတ်၏ လှုံ့ဆော်ချက်များ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေသူအား ကူညီရာ၌ အသိအလိမ္မာ ရှိဖို့လို၏။ အကူအညီခံ ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်မှုကို မမျှော်လင့်အပ်ပေ။ ထိုသူ၏ အတ္တမာနအား ထိခိုက်စေမည့် အပြောအဆို အပြုအမူများကို လည်း ရှောင်ကြဉ်ရပေမည်။ ယခုအခါ ကြီးပွားချမ်းသာသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ ကြီးများသည် ဆင်းရဲချို့တဲ့သော နိုင်ငံငယ်များအား စီးပွားရေး အကူအညီ ပေးလျက်ရှိပေရာ တစ်ခါတစ်ရံ အကူအညီ နိုင်ငံများက မိမိတို့အား အမနာပ ပြောသည်ကို မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ကြ၏။ အကယ်၍ နိုင်ငံကြီးများ သည် ထင်ပေါ်လိုမှုကို ရှောင်ရှား၍ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ တစ်ဆင့် ကူညီထောက်ပံ့ကြပါက အမျိုးသားဇာတိမာန ထိခိုက်မှု၊ အထင်အမြင် လွဲမှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်း မရှိချေ။

ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့နေရသော သတ္တဝါတစ်ဦးအား သနားကြင်နာ ရန် လွယ်ကူသည်နှင့်အမျှ ကြီးပွားချမ်းသာနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ကြည့်၍ ဝမ်းမြောက်ရန်မှာ ခက်ခဲသောကိစ္စ ဖြစ်၏။ မုဒိတာဆိုသော ပါဠိစကားနှင့် အဓိပ္ပါယ်ထပ်တူဖြစ်သော မြန်မာဝေါဟာရ မရှိ။ ဝေါဟာရ ကြွယ်ဝသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌ပင် ထိုစကားကို ရှာ၍မရအပ် ချေ။^၁ မုဒိတာသည် သနားကြင်နာမှုကဲ့သို့ နှလုံးသားမှ အလိုလို ထွက်ပေါ်လာ သော ခံစားရချက် မဟုတ်ဘဲ အားထုတ်၍ မွေးမြူရရှိအပ်သောတရား ဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့အဖို့ မုဒိတာတရား ပွားများအားထုတ်ရန်မှာ မလွယ်ကူချေ။ ယင်းမှာ လူ့သဘာဝစိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်၍ သူတစ်ပါး ကြီးပွားချမ်းသာသည်ကို နှစ်လိုဝမ်းမြောက်သော အမူအရာ လက္ခဏာ ပြခြင်းသည် အများအားဖြင့် ဟန်ဆောင်မှု ဖြစ်နေတတ်၏။

၁- အင်္ဂလိပ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းများ၌ မုဒိတာကို Sympathetic joy ဟူ၍ စကားနှစ်လုံးဖြင့် ပြန်ဆိုထား၏။

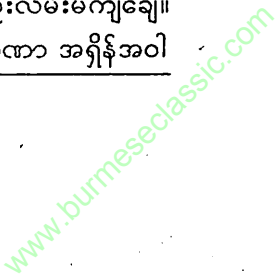
ထု * ဦးအေးမောင်

လူ၏ သဘာဝစိတ်မှာ မိမိထက် သာသောသူကို မနာလို မရှုစိမ့်သော သဘောရှိ၏။ မနာလို ဝန်တိုစိတ်သည် လူတို့၌ အနည်း အများ ကိန်းဝပ်လျက်ရှိ၍ ကလေးသူငယ် အရွယ်မှသည် သေမင်းကို ရင်ဆိုင်ရန် အချိန်နီးကပ်နေပြီဖြစ်သော နောက်ဆုံး ဇရာဘဝအထိ ကျွန်ုပ် တို့ကို စိုးမိုးနေသောစိတ် ဖြစ်၏။ ကလေးသူငယ်များသည် လူကြီးမိဘ များက မိမိတို့ထက် ပိုမိုအရေးပေးသော မွေးချင်းများကို မရှုစိမ့်ကြချေ။ သေခါနီး လူနာများကို လေ့လာသော စိတ်ပညာရှင်တို့၏ တွေ့ရှိချက်အရ ထိုလူနာများသည် ကျန်းမာပျော်ရွှင်နေသော လူကောင်းများကို မနာလို မရှုစိမ့်ဖြစ်ကာ စိတ်ဆင်းရဲကြရတတ်သည် ဆို၏။^၁

မိမိထက် သာသောသူကို မနာလိုခြင်းသည် ထိုသူ၏ ရရှိခံစား ချက်များကို လိုလားတပ်မက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုအကျိုးခံစားရမှုများ မှာ အပြစ်အနာ ဆိုးကျိုးများနှင့် ယှဉ်တွဲနေသဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ် မရှိလေ ဟန် အချို့က ပြောလေ့ရှိကြ၏။ ဤသည်မှာ စပျစ်သီး ချဉ်သည်ဆိုသော မြေခွေးကဲ့သို့ မိမိမရရှိသော အရာကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချ၍ မိမိစိတ်ကို ဖြေသိမ့်ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။ စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် မနာလို ဝန်တိုစိတ်၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်မှ သက်သာစေရန် ထိုသို့ မိမိကိုယ်ကို မလှည့်စားဘဲ သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်း၍ မိမိစိတ်ကို ဆုံးမတတ်ဖို့လို၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကြီးပွားအောင်မြင်မှုသည် အများအားဖြင့် ထိုသူ၏ လုံ့လ ဝီရိယ အမြော်အမြင် အသိပညာ စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ပါက ထိုအရည်အချင်းများ ချို့တဲ့နေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ မိမိထက် သာသူကို မနာလိုခြင်းသည် မိမိ၏ နိမ့်ကျမှုကို အစွဲပြုပါဒါန် ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတစ်ဦး၏ တစ်ခုတည်းသော ဘဝအကျိုးပေးမှုကို ကြည့်၍ ထိုသူက မိမိထက် မြင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ယထာဘူတ နည်းလမ်းမကျချေ။ ရုပ်အဆင်းလှပခြင်း၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်း၊ တန်ခိုးအာဏာ အရှိန်အဝါ

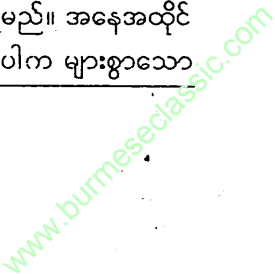
၁- "ဘဝဆည်းဆာ" ၁၆၃။

ကြီးမားခြင်း စသည်တို့သည် လူတိုင်းအဖို့ လိုလားနှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း လူ့ဘဝ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ထောင့်စေ့အောင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားပါက လူသတ္တဝါတို့မှာ အနိမ့်အမြင့် ခွဲခြား၍ မရ အပ်ဘဲ အများအားဖြင့် သူမသာကိုယ်မနာ တန်းတူရည်တူ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ မိမိထက်သာသူကို မနာလို မရှုစိမ့်ဖြစ်၍ စိတ်ဓာတ် နိမ့်ကျနေသောသူသည် ကြီးပွားအောင်မြင်သော နိုင်ငံခေါင်းဆောင်၊ သိပ္ပံပညာရှင်၊ အနုပညာသည်၊ စာရေးဆရာ အစရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့၏ ဘဝဖြစ်စဉ်များကို အတွင်းကျကျ နှိုက်ချွတ် ရေးသားထားသော စာအုပ် များကို ဖတ်ရှုသင့်ပေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှာ အိမ်ထောင်ရေး၊ လူမှု ဆက်ဆံရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ကိုယ်ကျင့်တရား စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ဖက်ဖက်၌ ချွတ်ယွင်းချက် အားနည်းချက် အနည်းအများ ရှိစမြဲဖြစ်၍ သူတို့၏ ဘဝခရီးမှာ အမြဲ ငြိမ်းချမ်းသာယာသောခရီး မဟုတ်ချေ။^၁

မိမိထက်သာသူကို မနာလိုမရှုစိမ့် ဖြစ်ခြင်းသည် ပုထုဇဉ် သတ္တဝါ တို့၏ သဘာဝစိတ် ဖြစ်ပေရာ ထိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် တစ်ခါတစ်ရံ မနာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ထက် မနာလိုခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပိုမိုအပြစ်ဆိုရန် ရှိ၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု တန်ခိုး အာဏာရှိမှု ပညာထူးချွန်မှုများကို လူအများသိအောင် ဝင့်ကြွားလေ့ရှိကြ၍ သူတစ်ပါးက မိမိတို့အား မနာလိုဝန်တို့မှု ဖြစ်ပါက မိမိတို့၏အပြစ်ကို မမြင်ကြချေ။ စင်စစ် လောက၌ ကြီးပွားအောင်မြင်သော သူများမှာ လူနည်းစုဖြစ်ပေရာ မိမိတို့ကိုကြည့်၍ လူအများ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းမှု၊ ဘဝနာကြည်းမှု၊ မကျေမနပ်ဖြစ်မှုများ မရှိစေရန် အနေအထိုင် အပြော အဆို အပြုအမူ အထူးဆင်ခြင်အပ်ပေသည်။ မိမိတို့ ကြီးပွားအောင်မြင် သည်နှင့်အမျှ အသိအလိမ္မာတရား ရှေ့ထား၍ မာန်မာန နှိမ့်ချမည်။ ဘဝအခြေအနေ နိမ့်ကျသူတို့အား စာနာထောက်ထားမည်။ အနေအထိုင် ရိုးသားမည်။ အပြောအဆို သိမ်မွေ့ယဉ်ကျေးမည် ဆိုပါက များစွာသော

၁- ဘဝဆည်းဆာ- ၁၂၅။ လူ့စိတ်သဘာဝ- ၂၃၂။

၁၅၅ * ဦးအေးမောင်

လူသတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဓာတ်မှာ ဣဿမစ္ဆရိယ တရားများဖြင့် ညစ်ညူးနေမည် မဟုတ်တော့ချေ။

လူတို့ကမ္ဘာ၌ မေတ္တာကရုဏာ မုဒိတာတရားများ ထွန်းကားရန် အတွက် အထူးလိုအပ်သော အရာမှာ အသိပညာဖြစ်၏။ အသိပညာ ရှေ့ဆောင်မှသာ မေတ္တာသည် စစ်မှန်၍ မေတ္တာခံယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုပေလိမ့်မည်။ ကရုဏာတရားသည် အသိပညာနှင့်ယှဉ်သော တရားဖြစ်ပါမှ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတစ်ဦးအား ကူညီပြီးနောက် ကူညီသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အကူညီခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အချင်းချင်း ဆက်ဆံမှုမှာ အတ္တမာနကင်းသော ဆက်ဆံမှု ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး၏ ချစ်ခြင်းနှင့် သနားခြင်းသည် စေတနာမည်မျှ သန့်ရှင်းသည်ဆိုစေ၊ အသိပညာဖြင့် ထိန်းကွပ်ရန် လိုမည်ဖြစ်၏။ ချစ်မှုနှင့် သနားမှုသည် နှလုံးသား၏ ခံစားချက် (ဝေဒနာစေတသိက်) များဖြစ်ပေရာ ထိုခံစားရချက်ဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားနေသော အခါ၌ အမှားအမှန် ခွဲခြားသိမြင်ရန် မလွယ်ကူချေ။ အချစ်စိတ် မွန်နေသောအခါ မိမိချစ်သူ ဘာလုပ်လုပ် အပြစ်မမြင်ဘဲ အကောင်းထင်စမြဲ ဖြစ်၏။ သတ္တဝါတစ်ဦးသည် ရောဂါ ဖိစီးနှိပ်စက်သဖြင့် မချိမဆုံ ဆင်းရဲဝေဒနာ ခံစားနေရသောအခါ ဆွေမျိုးသားချင်းများမှာ သနားသော်လည်း ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိနှင့် ဘာပြုလုပ်ရမှန်းမသိ ဖြစ်နေတတ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ အချစ်စိတ်နှင့် သနားစိတ်မှ ကောင်းကျိုး သက်ရောက်ရန်အတွက် စိတ်ကို မတုန်လှုပ်စေဘဲ တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းချုပ်ထားရပေမည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ဥပေက္ခာတရား မွေးမြူရန် အရေးကြီး၏။

ဥပေက္ခာတရားသည် အချစ်စိတ်နှင့် သနားစိတ် ပြင်းပြသော အခါ၌သာ လိုအပ်သည်မဟုတ်။ ထိုစိတ်များ၏ စေ့ဆော်ချက်အရ သတ္တဝါတစ်ဦး၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်နေဆဲ ကာလနှင့် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ကာလ၌လည်း လိုအပ်သောတရားဖြစ်၏။ မိမိမေတ္တာကရုဏာ သက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ စေတနာကို

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၃၆

အထင်မှားသော် မှားပေလိမ့်မည်။ မိမိ၏ အကူအညီကို သံသယရှိ၍ လက်ခံရန် ငြင်းဆန်ပေမည်။ ကျေးဇူးမသိတတ်သည့်အပြင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို ပြစ်မှားရန် ဝန်မလေးသော သူယုတ်မာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နေပေမည်။ ထိုသို့သော မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ တုံ့ပြန်မှုမျိုးကို ကြုံတွေ့ရပါက စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း မဖြစ်စေရန် ဥပေက္ခာတရားကို လက်ကိုင်ထားရမည်ဖြစ်၏။

ထို့အပြင် လူသတ္တဝါ တစ်ဦးအတွက် သန့်ရှင်းသော မေတ္တာ ကရုဏာ အပြည့်အဝနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းဟူသမျှ သည် ကောင်းကျိုးပေးလိမ့်မည်ဟု တထစ်ချ စွဲမှတ်မထားသင့်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများသည် တစ်ခါတစ်ရံ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် အကျိုးကျေးဇူး မဖြစ်ထွန်းဘဲ အချည်းအနှီး ဖြစ်တတ်၏။ ထိုအခါ အချို့လူတို့မှာ များစွာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြရ၏။ မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း မဖြစ်မှုအတွက် အကူအညီခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြစ်တင် လေ့ရှိကြ၏။ ထိုသို့ စိတ်ထိခိုက်မှု မဖြစ်စေရန် အသိပညာ ရှေ့ထား၍ ဥပေက္ခာတရား မွေးမြူရန် လိုအပ်ပေသည်။

ဥပေက္ခာတရားကို ခိုင်ခိုင်မာမာ တည်ဆောက်ရန် အတွက် အသိပညာရှိဖို့ အရေးကြီး၏။ တစ်နည်းဆိုသော် သတ္တဝါတို့၏ကံကြမ္မာကို ပြုပြင်စီရင်၍ ကျွန်ုပ်တို့ အစိုးမရသော အကြောင်းတရားများကို ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းရပေမည်။ ဤနေရာ၌ သားသမီးများ၏ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပေက္ခာတရား မကပ်နိုင်သောကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲကြရသော မိဘများကို စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ အချို့လူတို့သည် သားသမီးများ၏ ပညာ သင်ကြားရေးကို အစွမ်းကုန် ကူညီအားပေးကြ၏။ ပိုက်ဆံ တတ်နိုင်ပါက အကောင်းဆုံးကျောင်းသို့ ပို့၍ ပြင်ပတွင် နာမည်ကြီး ကျူရှင်ဆရာများထံ သင်ကြားစေကြ၏။ သို့ဖြင့် စာညံ့ဖျင်းကြောင်း မိမိတို့ မျှော်မှန်း သလောက် တိုးတက်မှုမပြုကြောင်း တွေ့ရှိရသောအခါ သားသမီးများကို ဆူပူ ကြိမ်းမောင်းကြ၏။ သို့တည်းမဟုတ် ဆရာများကို တစ်ဖက်သတ် အပြစ်တင်တတ်ကြ၏။ အမှန်မှာပင် ပညာသင်ကြားမှု၌ ဆရာ၏ အရည်

၁၇၇ * ဦးအေးမောင်

အချင်း မိဘများ၏ ကူညီအားပေးမှု ကလေးသူငယ်၏ လုံ့လဝီရိယ စသည်တို့သည် အရေးပါသည် မှန်သော်လည်း စာသင်သား၌ ပညာ ပါရမီဓာတ်ခံ အားကောင်းရန် ထပ်တူထပ်မျှ အရေးကြီးခြင်းကို မမေ့သင့် ပေ။ ဤသည်မှာ စိတ်ပညာရှင်တို့ စူးစမ်းလေ့လာရာမှ အခိုင်အမာ သိရှိရသောအချက် ဖြစ်ပေရာ၊ ယင်းအချက်ကို ကောင်းစွာသိရှိ နားလည်ထားပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့ သားသမီးများ၏ ပညာရေး နှင့်ပတ်သက်၍ ပူပန်ကြောင့်ကြမှု စိတ်တုန်လှုပ်မှုနှင့် အခြား ဒေါမနဿ ဖြစ်မှုများမှ ကင်းဝေးကြပေလိမ့်မည်။

ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတစ်ဦးအား သနားကရုဏာသက်၍ ကူညီရာ၌ လည်း ထိုနည်းအတူ အသိပညာနှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာတရားကို လက်ကိုင်ထားကြရပေမည်။ စေတနာ အပြည့်အဝနှင့် မိမိ အစွမ်းကုန် ကူညီမှုသည် တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးမထင်ဘဲ အချည်းနှီးဖြစ်သော် ဖြစ်ပေမည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်စေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦး၏ ဘဝလမ်းခရီး၌ မည်သူမျှ အစိုးမရသော အကြောင်းတရားများ ရှိခြင်းကို သတိပြုသင့်ပေသည်။ ထိုသို့ အသိ ပညာနှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာတရားကို ပွားများထားပါက မိမိစေတနာ မိမိကူညီမှု အချည်းအနှီး ဖြစ်ရခြင်းအတွက် စိတ်ထိခိုက်ရန် အကြောင်း မရှိချေ။

ဥပေက္ခာဟူသော ပါဠိပုဒ်ကို လျစ်လျူရှုခြင်းဟူ၍ မြန်မာလို ပြန်ဆိုခြင်းမှာ ကျေနပ်ဖွယ်ရာ မရှိချေ။ လျစ်လျူရှုခြင်းသည် အရေးကိစ္စ တစ်ခု၌ စိတ်မဝင်စားမှု၊ တာဝန်ရှောင်လွှဲမှု၊ ဘာမျှမလုပ်ဘဲနေမှု စသော သဘောအဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်၍ ဥပေက္ခာသည်ကား စိတ်ဝင်စားမှု၊ တာဝန်ဝတ္တရား ကျေပွန်မှု၊ လုံ့လဝီရိယ တက်ကြွမှုနှင့်ယှဉ်သော တရား ဖြစ်၏။ လူမမာတစ်ဦး အသံအသန် ဝေဒနာခံစား နေရသောအခါ ဆရာဝန်သည် ဥပေက္ခာတရား လက်ကိုင်ထားမှသာ လူနာ၏ ဆွေမျိုး သားချင်းများကဲ့သို့ စိတ်တုန်လှုပ်မနေဘဲ ထိထိရောက်ရောက် ကုသနိုင် မည်ဖြစ်၏။ တရားသူကြီးသည် ဥပေက္ခာတရား မွေးမြူထားမှသာ

တရားစီရင်ရာ၌ အဂတိမလိုက်ဘဲ တာဝန်ဝတ္တရား ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ပေမည်။

မိမိမုန်းသူကို အမြဲအပြစ်မြင်၍ ချစ်သူကို ဘာလုပ်လုပ် အကောင်း ထင်တတ်သော လူစရိုက်ကို ဥပေက္ခာတရား ကျင့်သုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ တွေ့ရမည်မဟုတ်ချေ။ လူတစ်ဦး၏ အပြုအမူကို အမှားအမှန် ဝေဖန်ရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ပြဿနာတစ်ခုကို လေ့လာသုံးသပ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ ဥပေက္ခာတရား ရှိရန် အရေးကြီး၏။ သိပ္ပံပညာ တိုးတက်ခြင်းသည် သိပ္ပံဆရာတို့ ဥပေက္ခာ တရားကို လက်ကိုင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မိမိ စူးစမ်းလေ့လာရာမှ တွေ့ရှိရချက်သည် မိမိ၏ နဂိုရှိရင်းစွဲအယူနှင့် ဆန့်ကျင်သော်လည်း သိပ္ပံပညာရှင်သည် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ ထိုတွေ့ရှိရချက်ကို မနှစ်သက်သော လူတို့၏ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မှုကိုလည်း ကြံ့ကြံ့ခံ နိုင်သောသတ္တိ ရှိ၏။

စင်စစ် ဥပေက္ခာတရားသည် ဘုရားရဟန္တာတို့၏ ဝိသေသ ဂုဏ် အင်္ဂါဖြစ်၍ ပုထုဇဉ်လူတို့ အမြဲကျင့်သုံးရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ နာမည်ကျော် သိပ္ပံဆရာများသည်ပင် မိမိတို့ပညာနှင့်ဆိုင်ရာ သုတေသနနယ်၌ ဥပေက္ခာ တရားကို ကျင့်သုံး၍ အခြား အရေးကိစ္စများ၌ စိတ်တုန်လှုပ်ကြစမြဲဖြစ်၏။ လောကဓံ လှိုင်းတံပိုး၏ အပြင်းအထန် ရိုက်ပုတ်ချက်ကို အလူးအလဲ ခံကြရသောအခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတစ်ပါးက မိမိအား နစ်နာပျက်စီး အောင် ပြုမှုပြောဆိုသောအခါ ဥပေက္ခာတရား ကင်းလွတ်ကြခြင်းမှာ အပြစ်ဆိုစရာ မရှိချေ။ သို့ရာတွင် များစွာသော လူတို့သည် အသေးအဖွဲ အရေးကိစ္စများ၌ပင် မိမိတို့ အလိုကျမဖြစ်ပါက ညည်းညူတတ်ကြ၏။ သူတစ်ပါး၏ မပြောပလောက်သော အမှားများကို သည်းမခံနိုင်ဘဲ အာဃာတ ထားတတ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကြာရှည် လေးမြင့် ချစ်ကြည်မှု ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုနှင့် စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု အတွက် ဥပေက္ခာတရားကို တတ်နိုင်သမျှ ကျင့်သုံးရန် အရေးကြီး လှပေသည်။

အခန်း ၁၁

ကာမနယ်မှ အကောင်းအဆိုး

လူအချင်းချင်း ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံကြရသောကြောင့် လူ့လောက၌ အကျင့်သီလ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ လူမှုဆက်ဆံရေး အထွေထွေ အပြားပြား ရှိသည်အနက် ယောကျ်ားနှင့်မိန်းမ ကာမနယ်၌ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမှာ အထူးအရေးပါ၍ လူတို့၏ ကာမဘဝနှင့် ပတ်သက်သော ကိုယ်ကျင့် တရား၏ အရေးကြီးခြင်းကို ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ စင်စစ် အကျင့်ပျက်မှု အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်သော အလိုကြီးသည်၊ မှောက်မှားသည်၊ ဖောက်ပြားသည်၊ တဏှာရူး အစရှိသည့် မြန်မာဝေါဟာရများသည် ကာမနယ်၌ ကိုယ်ကျင့်တရား ယိုယွင်းမှုကို ရည်ညွှန်းသော စကား များဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌လည်း အလားတူ ဝေါဟာရ စကားများ ရှိပေသည်။

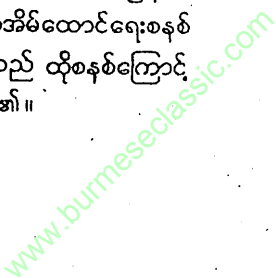
လူတို့၏ ကာမနယ်၌ ကိုယ်ကျင့်တရား၏ အရေးပါ အရာ ရောက်မှုသည် ယခုခေတ် စိတ်ပညာ၌ ထင်ရှား၏။ ကာမအရာ၌ အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန် အစဉ်အလာ ခံယူချက်များသည် လူတို့၏ စိတ်စေတသိက်များကို စိုးမိုးနေ၍ လူတို့ အကျင့်အကြံ အပြုအမူများသည် ထိုခံယူချက်များနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိကြောင်း စိတ်ပညာရှင်တို့က ပြဆိုခဲ့

ကြ၏။ ထို့အပြင် ယခုခေတ် ယောက်ျား မိန်းမတို့ ကာမနယ်၌ ဆက်ဆံမှုသည် ရာသက်ပန် တစ်လင်တစ်မယား စနစ်ကို အဦးပြုသော ဆက်ဆံမှု ဖြစ်ပေရာ၊ ထိုစနစ်သည် တစ်ဖက်က လူတို့၏ ကြီးပွားတိုးတက်မှုကို အကျိုးပြုသည်နှင့်အမျှ အခြားတစ်ဖက်၌ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများ ဖန်တီးလျက် ရှိပေသည်။

ရှေးအတိတ်ကာလ သမိုင်းဦးခေတ်ကမူ လူတို့၏ ကာမဘဝ၌ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့မည် မဟုတ်ချေ။ သမိုင်းဦးခေတ်က ယောက်ျားနှင့် မိန်းမတို့သည် လက်ဦးပထမ၌ ကာမရာဂ ပြေငြိမ်းရန်အတွက် အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြ၏။ နောက်ကာလ၌ မိမိတို့ ဝမ်းစာရှာရေးနှင့် သားသမီးများ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ရန် အိမ်ရာထောင်ကြ၏။ အိမ်ထောင်ရေးစနစ်သည် လူ့သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ တစ်ပုံစံတည်း မဟုတ်ဘဲ လူတို့၏ ဘဝ အခြေအနေကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲခဲ့ပေသည်။

မူလပထမက လင်ယောက်ျားများသည် အိုးအိမ် အတည်အကျ မရှိဘဲ ဝမ်းရေးအတွက် လှည့်လည်သွားလာ လုပ်ကိုင်နေကြရသောကြောင့် သားသမီးများကို ကျွေးမွေးပြုစုရန်အတွက် မိခင်ကအဓိက တာဝန်ယူရ၍ အိမ်ထောင်ရေးစနစ်သည် မိခင်ဦးစီးသော စနစ်ဖြစ်၏။^၁ စင်စစ် မိန်းမများ ကိုယ်ဝန်ရှိရာ၌ ဖခင်လုပ်သူ၏ ပယောဂပါမှုကို ယခုခေတ် အချို့သော သမိုင်းဦး လူမျိုးစုများ လုံးဝ မရိပ်စားမိကြချေ။ နောက်ကာလ၌မူ မိသားစု၏ စားဝတ်နေမှု လုပ်ငန်းကိစ္စများ၌ လင်ယောက်ျားဖြစ်သူ၏ ကာယလုပ်အားသည် အရေးပါလာ၍၊ အိမ်ထောင်ဦးစီး နေရာကို ဖခင်လုပ်သူက ရရှိသွား၏။ လူမျိုးစု တစ်စုနှင့်တစ်စု တိုက်ခိုက်ကြရာ၌

၁-“မိဘ” “မိသားစု” အစရှိသည့် မိခင်ကို ဦးစားပေးထားသော မြန်မာ စကားများသည် ရှေးပဝေသဏီက မိခင်ဦးစီးသော မြန်မာ့အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို ရည်ညွှန်းဟန်ရှိ၏။ မြန်မာမိန်းမတို့၏ လွတ်လပ်မှုသည် ထိုစနစ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု အချို့ နိုင်ငံခြား စာရေးဆရာများ ယူဆကြ၏။

စစ်ရှုံးသူများ၏ နယ်မြေများသည် စစ်နိုင်သူများ၏ ပိုင်နက် ဖြစ်သွား သည့်နည်းတူ မိန်းမများသည် ရန်သူ၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို ခံကြရ၏။ သို့ဖြင့် ယောက်ျားများက အိမ်ထောင်ဦးစီးနေရာကို ရရှိပြီးနောက် မရှေး မနှောင်းပင် ယောက်ျားတစ်ယောက်လျှင် မယားအများယူသော ဓလေ့ ထုံးစံ ပေါ်ထွန်းလာတော့၏။

ဖခင်ဦးစီး၍ မယားအများယူသော အိမ်ထောင်ရေးစနစ်အား အထောက်အကူပြုသော အကြောင်းတရားမှာ လူတို့၏ စီးပွားရေး အခြေအနေ ဖြစ်၏။ လူတို့သည် ထိုအခါ၌ လယ်ယာစိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်၍ ဝမ်းစာရှာနေကြပြီဖြစ်ရာ၊ တောင်ယာလယ်လုပ်ရာ၌ လုပ်ငန်းတွင်ကျယ် ပေါက်မြောက်ရန်အတွက် မိသားစုမှာ လူအင်အားတောင့်တင်းဖို့ လိုပေ လိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်း၌ လူအားများများ စိုက်ရန်မလိုဘဲ ကျွဲနွားများကို အသုံးပြု၍ တောင်သူလယ်သမားအပြင် ကုန်သည်ပွဲစား အစိုးရအမှုထမ်းနှင့် အနုပညာသည်၊ လက်မှုပညာသည် စသော လူတန်း စားများ ပေါ်လာသောအခါ ယောက်ျားတစ်ယောက်လျှင် မယား အများ ယူသော ဓလေ့မှာ တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်သွား၍ တစ်လင်တစ်မယား စနစ် ထွန်းကားလာလေသည်။

တစ်လင်တစ်မယားစနစ်သည် အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လူတို့၏ တိုးတက်သော အတွေးအခေါ် အာသိသဆန္ဒနှင့် မျှော်မှန်းချက် များကို ဖော်ဆောင်သော စနစ်ဖြစ်၏။ သမိုင်းဦးခေတ်က တစ်မြေထဲနေ တစ်ရေတည်းသောက် လူသတ္တဝါများ စုပေါင်းထားသော အုပ်စုသည် လူလောက၌ မူလအုပ်စုဖြစ်၍ မိသားစု၏ နေရာကဏ္ဍမှာ အရေးမပါ လှချေ။ လူတို့၌ မိသားစုစိတ်ဓာတ် ရှိနေပြီဖြစ်သော်လည်း ထိုစိတ်ဓာတ်မှာ အားနည်း၍ အရာရာ၌ အုပ်စုစိတ်ဓာတ်က ကြီးစိုးလျက်ရှိ၏။ အိမ်ရာ ထောင်ခြင်းမှာ ကာမရာဂ ပြေငြိမ်းမှုသို့ ဦးတည်ချက်ရှိသည် မှန်သော် လည်း ဘဝတိုက်ပွဲကို လက်တွဲဆင်နွှဲရန် ပဓာနရည်ရွယ်ချက် အရင်းခံ သော လုပ်ငန်းကိစ္စဖြစ်၏။ သားသမီးများမှာမူ မိမိတို့ဘဝ ရုန်းကန်

၁၅၂ * ဦးအေးမောင်

လှုပ်ရှားရာ၌ ကူဖော်လောင်ဖက် ရရှိရန်အတွက် ကျွေးမွေး ပြုစုကြရခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ကာမရာဂနှင့် စီးပွားရေးပြေလည်မှုကို အဦးပြုသော အိမ်ထောင်ရေးနယ်၌ မိန်းမနှင့် ကလေးများသည် အရှင် သခင် ယောက်ျား၏ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းများဖြစ်၍၊ လင်နှင့်မယား၊ မိဘနှင့် သားသမီးတို့၏ ဆက်ဆံရေး၌ စစ်မှန်သော မေတ္တာဓာတ် ထွန်းကားနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။

တစ်လင်တစ်မယား အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးသော လူ့ဘောင်၌မူ မိသားစု၏ နေရာကဏ္ဍသည် ပီပြင် ထင်ပေါ်လာ၍ မိသားစုစိတ်ဓာတ်မှာ များစွာအားကောင်းလာ၏။ ယောက်ျားနှင့်မိန်းမ ပေါင်းဖက်ခြင်းသည် ကာမအလိုကိုဖြည့်၍ ဘဝရန်းကန်လှုပ်ရှားရာ၌ အကူအညီ ရရှိရန်အတွက် သက်သက်မဟုတ်တော့ဘဲ လက်တွဲ၍ သားသမီးများ၏ ကြီးပွားချမ်းသာရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်၏။ မိန်းမနှင့် ကလေးသူငယ်များသည် အိမ်ထောင်ဦးစီး၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာ မဟုတ်တော့ဘဲ လွတ်လပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများ ဖြစ်လာ၏။ လင်နှင့် မယား၊ မိဘနှင့်သားသမီးတို့၏ ဆက်ဆံမှုသည် မေတ္တာတရားပေါ်၌ အခြေပြု၍ ဆိုင်ရာတာဝန် ဝတ္တရားများဖြင့် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဆက်ဆံမှု ဖြစ်လာသည်။

တစ်လင်တစ်မယားစနစ်၌ မေတ္တာဓာတ် ထွန်းကားရန် အကြောင်း အချက် နှစ်ခုရှိ၏။ ပထမအချက်မှာ ယောက်ျား မိန်းမတို့သည် အချိန်အရွယ် ရောက်သည်နှင့် အိမ်ထောင်ရေးကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားကြသည် မှန်သော်လည်း အလျင်စလိုမလုပ်ဘဲ အချိန်ယူ၍ စဉ်းစဉ်းစားစား ဆောင်ရွက်ကြ၏။ အိမ်ထောင်ဖက်ကို စေ့ငွေသေချာစွာ စိစစ်၍ ရွေးချယ် ကြ၏။ ထိုသို့ မရွေးချယ်လျှင်လည်း မဖြစ်။ အကြောင်းမူ မိမိ၏ ဘဝကြင်ဖော်သည် မိမိနှင့်အတူ နှစ်ယောက်တည်း ရာသက်ပန် လက်တွဲ၍ ဘဝတိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲရမည်သူဖြစ်၏။ သို့ဖြင့် ရာသက်ပန် တစ်လင် တစ်မယားစနစ်သည် မိမိစိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်မှု ကြာရှည်လေးမြင့်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၅၇

ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုကို အဦးပြု၍ မေတ္တာဓာတ် ရှင်သန်ကြီးထွားရန် အကြောင်းတရား ဖြစ်၏။

ဒုတိယအချက်မှာ တစ်လင်တစ်မယားစနစ်၌ ကလေးသူငယ်သည် မိဘများကို ကြာရှည် မှီခိုအားထားနေ၍ ဖခင်လုပ်သူကလည်း မယားများ သော ယောက်ျားကဲ့သို့ သားသမီးများကို ပစ်စလက်ခတ် မထားဘဲ ကြာရှည် ဂရုတစိုက် ပြုစုစောင့်ရှောက်၏။ သို့ဖြင့် ကလေးသူငယ်များ သည် မိဘများအား စီးပွားဥစ္စာရှာသော အရွယ်၌ ကူညီရန်နှင့် အိုမင်း မစွမ်းသော အရွယ်၌ အလုပ်အကျွေးပြုရန် လက်ကသုံးတောင်ငွေ မဟုတ်တော့ချေ။ မိဘများ၏ မေတ္တာရိပ်ကို ခိုလှုံ၍ မိမိတို့ ဗီဇစွမ်းအင် လုံ့လဝီရိယ ရှိသည်နှင့်အမျှ ကြီးပွားတိုးတက်ရန် အလားအလာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများ ဖြစ်လာကြလေသည်။

တစ်နည်းဆိုသော် ရာသက်ပန် တစ်လင်တစ်မယား စနစ်သည် အရေအတွက်နှင့် ရုပ်ပိုင်းလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်စွမ်းမှုကို ပဓာနထားသော အိမ်ထောင်ရေးနယ်မှ အရည်အချင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းနာမ်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးမှု ဦးတည် ချက်ရှိသော အိမ်ထောင်ရေးနယ်သို့ ပုံစံပြောင်းလဲ တိုးတက်လာသော စနစ်ဖြစ်၏။ ရှေးအခါက လူ့ဘဝ၏ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ စားဝတ်နေမှု ဖူလုံရန်ဖြစ်၍ ထိုသို့ ဖူလုံရန်အတွက် ဆွေမျိုးသားချင်း တောင့်တင်းမှုသည် အရေးကြီးသော အကြောင်းတရားဖြစ်၏။ ယခုအခါ၌မူ လူတို့၏ မျှော်မှန်းချက်မှာ စားဝတ်နေမှု ဖူလုံရေးမျှသာ မဟုတ်ဘဲ စိတ်ပိုင်း ဘဝဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန်လည်း ဖြစ်ပေရာ ထိုတိုးတက်မှုသည် ရာသက်ပန် တစ်လင်တစ်မယား စနစ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထိုစံနစ်အရ လင်နှင့် မယား၏ ဆက်ဆံမှုသည် မေတ္တာဓာတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ဖွဲ့စည်းထားသော ဆက်ဆံမှုဖြစ်၏။ မိဘများသည်လည်း မေတ္တာ သံယောဇဉ်ကြီးမားသော သားသမီးများအား ကျွေးမွေးထားရုံနှင့် မပြီးဘဲ သွန်သင်ဆုံးမခြင်း ပညာသင်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးလာအောင် ပြုပြင်ဖန်တီး ရန် မိမိတို့၌ တာဝန်ရှိသည်ဟု ခံယူထားကြပေသည်။

၁၅၅ * ဦးအေးမောင်

ရာသက်ပန် တစ်လင်တစ်မယားစနစ်၌ ကာမရာဂစိတ်သည် ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့သာမဟုတ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအဖို့ပါ အသီးအပွင့် ဝေဝေဆာဆာနှင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဖန်တီးပေးသော လူ့ဇာတိစိတ် ဖြစ်လာ၏။ ကာမဂုဏ်ခံစားမှုကို ရှက်ဖွယ်ကောင်းသော အမှုတစ်ခု အနေဖြင့် လူတို့ အစဉ်အလာ စွဲမှတ်ထားကြစေကာမူ အကျင့်သီလ ရှုထောင့်မှ ကြည့်ပါက ကာမရာဂစိတ်မှာ အခြား လူ့ဇာတိစိတ်များ ကဲ့သို့ပင် ပကတိအားဖြင့် အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သဘာဝဓမ္မ အလိုအားဖြင့်မူ လူတို့၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုအတွက် နှိပ်ကွပ် မထားဘဲ နည်းလမ်းတကျ အသုံးချရန် လိုအပ်သော ဇာတိစိတ်ဖြစ်၏။ ဤအချက်မှာ အိမ်ထောင်သည် ယောက်ျား မိန်းမများက ယေဘုယျ အားဖြင့် လူပျို အပျိုများထက် ပိုမိုအသက်ရှည်ခြင်း ကိုယ်စိတ်ကျန်းမာခြင်း စသော ဒိဋ္ဌဓမ္မများဖြင့် ထင်ရှား၏။

သို့ရာတွင် ကာမရာဂစိတ်သည် လူ့လောကအား အကျိုးပြုနိုင်ရန် အတွက် မှန်ကန်သော ထွက်ပေါက်ရရှိရန် လိုပေလိမ့်မည်။ ကာမဆန္ဒ၌ အခြေပြုသော အိမ်ထောင်ရေးသည် အတ္တမာနနှင့် ကိုယ်ကျိုးရှာမှု လူလူချင်း ခုတုံးပြုမှုကင်း၍ မေတ္တာနှင့် သစ္စာတရားများ ပွင့်လန်းသော အိမ်ထောင်ရေး ဖြစ်ရပေမည်။ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးသည် ကာမဂုဏ်ခံစားမှု စီးပွားဥစ္စာရှာမှု၌ နစ်မြုပ်မနေဘဲ မိမိတို့ သားသမီးများအား လူတော် လူကောင်းဖြစ်အောင် ပြုစု ပျိုးထောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် လောကဏ္ဍစရိယ လုပ်ငန်းသို့ ဦးတည်သော အိမ်ထောင်ရေး ဖြစ်ရပေမည်။

ဤသို့ဖြင့် လူ့လောက အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်လိုသော ယောက်ျား မိန်းမတို့သည် တစ်လင်တစ်မယားစနစ်ကို လက်ခံ၍ သားသမီးများအား ကျွေးမွေးပြုစုရန် မိမိတို့၌ တာဝန်ရှိခြင်းကိုလည်း အသိအမှတ် ပြုရပေလိမ့်မည်။ ယခုခေတ်တွင် လူတစ်ဦး၌ ရှိသင့်ရှိထိုက် သော သားသမီးဦးရေနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောအယူ ကွဲလွဲကြစေကာမူ သားသမီးရှိပါမှ အိမ်ထောင်သည်၏ ဘဝသည် ကြန်အင်လက္ခဏာ

ပြည့်စုံခြင်း၊ ဘဝခရီးလမ်း သာယာစိုပြည်ခြင်းကို မည်သူမျှ ငြင်းဆိုမည် မဟုတ်ချေ။ သားသမီးများကို လူတစ်လုံး သူတစ်လုံးဖြစ်အောင် ပြုစု စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် တစ်လင်တစ်မယားစနစ်သည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားရန် ရှိသည် ကား တစ်လင်တစ်မယားစနစ်သည် လူအများ ကျင့်သုံးနိုင်သော စနစ် ဖြစ်ပါ၏လောဟူသည့်အချက် ဖြစ်၏။

ဤသည်မှာ အများအားဖြင့် ယောက်ျားတို့၏ ပြဿနာဖြစ်၏။ မိန်းမတစ်ယောက်က ယောက်ျားအများနှင့် ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ပေါင်းသင်း နေထိုင်သော ဓလေ့ထုံးစံသည် တစ်ရံရောအခါက ရှိခဲ့ဖူးသည် မှန်သော် လည်း ယောက်ျားတစ်ဦးက မယားအများယူသော ဓလေ့ကဲ့သို့ ကမ္ဘာပေါ် ၌ အနှံ့အပြား မရှိခဲ့ချေ။ ယခုအခါ အနည်းငယ်သော သမိုင်းဦး လူမျိုးစု များမှတစ်ပါး အခြားလူမျိုးများ၌ လုံးဝ မတွေ့ရသလောက် ဖြစ်၏။ မယားမူပွေသော ယောက်ျားများကိုမူ ပညာတတ်၊ ပညာမဲ့၊ သူဌေး၊ ဆင်းရဲသား လူတန်းစား အားလုံးလိုလို၌ မကြာခဏ တွေ့ရလေ့ရှိ၏။

အချို့ယောက်ျားများသည် အဘယ်ကြောင့် မယားတစ်ယောက် တည်းနှင့် တင်းတိမ်ရောင်ရဲမှု မရှိကြပါသနည်း။ ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ သည် လူတို့ အိမ်ရာထောင်ခြင်း၏ ပဓာနအကြောင်းရင်းဖြစ်သော ကာမ ရာဂစိတ်ကို စားလိုမှု၊ သောက်လိုမှု၊ ဝတ်လိုမှု စသည်တို့ကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် ၏ တောင်းဆိုချက် တစ်ခုအနေဖြင့် ဆင်ခြင် သုံးသပ်ကြရပေမည်။ စားမှုသောက်မှု ဝတ်မှုများ၌ လူတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ် သော ကျန်းမာရေး တစ်ခုတည်းကို မကြည့်ဘဲ အစားအသောက် အမျိုးမျိုး အဝတ်အထည် အမျိုးမျိုးကို ခုံမင်နှစ်သက်ကြ၏။ ထို့အတူ မယားတစ်ယောက်နှင့် ရောင့်ရဲမှုမရှိခြင်းသည် အပြောင်းအလဲကို အလိုရှိ သော ကာမတဏှာနယ်ချဲ့မှု သက်သက်ဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မ၏ တောင်းဆို ချက် မဟုတ်ပေ။ ကျန်းမာရေးအတွက် တစ်ခါတစ်ရံ အစား အစာများကို ပြောင်းလဲရန် လိုကောင်း လိုပေမည်။ ကာမရာဂ ပြေငြိမ်းမှု အတွက် အလားတူ ဆင်ခြေမျိုးပေးရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ထွ် * ဦးအေးမောင်

လူတို့သည်အာရုံတစ်ခုကို ထပ်တလဲလဲ ကြာရှည် ထိတွေ့ခံစားရပါက အဘယ်ကြောင့် နောက်ဆုံး၌ ငြီးငွေ့၍ အပြောင်းအလဲကို လိုလားတောင့်တကြပါသနည်းဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ မည်မျှ ကောင်းသော အစားအစာပင်ဖြစ်စေ၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း စားသောက်နေပါက ကြာသော် အရသာ တွေ့ရတော့မည် မဟုတ်ချေ။ နေ့စဉ်မစားဘဲ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ စားမည်ဆိုပါက အရသာပိုရှိသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ထိုထက်ပို၍ အရေးကြီးသည်ကား ကျွန်ုပ်တို့ အသက်ရှင်နေခြင်းသည် အစာစားရန်အတွက် မဟုတ်။ အသက်ရှင်နေရန်အတွက် အစာစားခြင်းဖြစ်ကြောင်း သတိပြုရပေမည်။

ထို့အတူ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကာမသုခကို လူ့ဘဝ၏ အကောင်းဆုံး စည်းစိမ်ချမ်းသာ အနေဖြင့် စွဲမှတ်ထားဘဲ ကာမဂုဏ်ခံစားမှုကို မယုတ်မလွန် ပြုကျင့်ဖို့လို၏။ လူတို့၏ ကာမဘဝကို စူးစမ်းလေ့လာသော ပညာရှင်တို့၏ တွေ့ရှိချက်အရ ကာမအရာ၌ စောင့်စည်းမှုသည် ကြီးပွားတိုးတက်မှုနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏။ မနုဿဗေဒဆရာ တစ်ဦးသည် အတိတ်ကာလက လူမျိုး ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းများကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရာ လူမျိုးစိတ်ဓာတ် လှုပ်ရှားတက်ကြွမှုနှင့် အောင်မြင်မှုသည် အိမ်ထောင်သည် ယောက်ျား မိန်းမတို့၏ ကာမဘဝကို ဘောင်ခတ်သော အထိန်းအကွပ်များ ပေါ်လာပြီး နောက်နှစ်ပေါင်း တစ်ရာခန့်ကြာမှ ဖြစ်ထွန်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်ဆို၏။ စိတ်ပညာရှင်ဖရိုက်၏ အလိုအားဖြင့် လူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် ကာမအားကို ကာမနယ်မှ အပအခြား နေရာများသို့ လွှဲပြောင်း အသုံးချရာမှ ရရှိအပ်သော သမိုင်းအမွေအနှစ် ဖြစ်၏။

ကာမအရာ၌ မိမိကိုယ်မိမိ မစောင့်စည်းမှုသည် များစွာသော လူတို့ မကောင်းမှုပြုခြင်း၏ မူလအကြောင်းတစ်ပါး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကာမနယ်မှလူတို့ အပြုအမူကို အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရာ၌ အခြား အပြုအမူများမှာကဲ့သို့ ရှေးထုံးစဉ်လာ ခံယူချက်များကို အခါခပ်သိမ်း ဆုပ်ကိုင်ထားဘဲ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကိုကြည့်၍ ဆန်းစစ်ရ

ပေလိမ့်မည်။ ဤနေရာ၌ ယောက်ျားနှင့် မိန်းမများကို ခွဲခြား၍ ၎င်းတို့၏ အမှုများအား အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ အပေါ်ယံ အမြင်အားဖြင့်ကား ယောက်ျားနှင့် မိန်းမအဖို့ “စံ”တစ်မျိုးစီ သတ်မှတ်၍ ခွဲခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် တရားနည်းလမ်း မကျလှချေ။ သို့ရာတွင် မိန်းမများအား ကာမအရာ၌ ယောက်ျားများနှင့် တန်းတူ လွတ်လပ်ခွင့် ပေးရန်မှာ လက်တွေ့အားဖြင့် မဖြစ်နိုင်သောကိစ္စ ဖြစ်၏။ မိန်းမသည် ယောက်ျားနှင့် ဗီဇရိုက် မတူခြင်း၊ ယောက်ျားကို မှီခိုခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း စသော အချက်များကြောင့် ကာမနယ်၌ မိန်းမက ယောက်ျားထက်ပို၍ အကျင့်သိက္ခာ စောင့်ထိန်းရန် လိုအပ်ခြင်းကို ယုံမှားစရာ မရှိချေ။

အိမ်ထောင်မပြုမီ ယောက်ျား မိန်းမတို့၏ ချစ်ရေးကိစ္စများကို အကောင်းအဆိုး ရှေးဦးစွာ စဉ်းစားဖို့လို၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူငယ်လူရွယ်များသည် ချစ်သူတစ်ဦးစီ ရှိကြ၍ အနောက်နိုင်ငံများ၌မူ ချစ်သူအများနှင့် ဆက်ဆံလေ့ ရှိကြ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ လူပျိုနှင့်အပျို ဆက်ဆံမှုကို သမီးရည်းစားထားမှု မဟုတ်ဘဲ မိတ်ဖြစ်ဆွေဖြစ် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ဖြစ်သည်ဆိုက ပို၍ မှန်ပေလိမ့်မည်။ ရည်းစားသနာ များခြင်းသည် အိမ်ထောင်ဖက် ရွေးချယ်ရာ၌ အခွင့်အလမ်းသာသော အချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေမည်။ သို့ရာတွင် လူငယ်တို့သည် အများအားဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ စောင့်စည်းနိုင်သောသူများ မဟုတ်သောကြောင့် လိုလားနှစ်သက်အပ်သော ချစ်ခရီးလမ်းစဉ် မဟုတ်ချေ။

အခြား နေရာဌာနများမှာကဲ့သို့ပင် ကာမအရာ၌ စိတ်အလို မလိုက်ဘဲ အသိပညာဖြင့် ရှေ့နောက် မြော်မြင်ဆင်ခြင်၍ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကိုယ်ကျင့်တရား စောင့်ထိန်းရန်အတွက် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းဖြစ်၏။ အပျိုဂုဏ်ကို လူတို့ အစဉ်အလာ တန်ဖိုးထားလေ့ ရှိကြပေရာ ဤသည်မှာ မိန်းမပျိုများ စိတ်နောက်ကိုယ်ပါပြု၍ အချစ်နယ် ကျွဲမသွားစေရန် သတိပေးခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အပျိုဂုဏ်ကို ကျွန်ုပ်တို့

၁၅၈ * ဦးအေးမောင်

အစွဲဥပါဒါန်ထားရန် အကြောင်းမရှိချေ။ အပျိုစစ်စစ်ကိုမှ ရွေးချယ်ပေါင်းသင်းလိုသော ယောက်ျားတို့၏စိတ်သည် အသစ်ကျပ်ချွတ် ပစ္စည်းကိုမှ လိုချင်သော လူတို့၏စိတ်ထက် သဘာဝယုတ္တိရှိသည်။ ပို၍သင့်မြတ် မှန်ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ မိုက်မှားမိ၍ အပျိုဘဝ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော မိန်းမတစ်ဦးအား အပြစ်နှင့်မလိုက်အောင် ခါးခါးသီးသီး ရှုတ်ချပါက မတရား ဒဏ်ခတ်ခြင်းမျိုးဖြစ်၍ မိမိ၏ ကြင်နာစိတ် ကင်းမဲ့မှုကိုပြရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။

မိန်းမတစ်ဦးက ယောက်ျားတစ်ဦးအား မကြိုက်ဘဲ ကြိုက်ချင်ဟန် ဆောင်၍ ပစ္စည်း၊ ငွေ ချူမြိုက်ခြင်း၊ မေတ္တာကို လက်ခံပြီးမှ ကတိဖျက်၍ အခြားယောက်ျားတစ်ဦးနှင့် ချစ်ကြီးသွယ်ခြင်း၊ ယောက်ျားက မိမိချစ်သူ အပေါ် ကတိဖောက်ဖျက်ခြင်း၊ မသန်ရှင်းသောစေတနာနှင့် ဖျက်လို ဖျက်ဆီးပြုခြင်း စသော အမှုများမှာ ကာမနယ်၌ အကျင့်ပျက်မှုများ ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ အဆိုးဝါးဆုံးအမှုမှာ မိန်းမများအား အလိုမတူဘဲ အဓမ္မပြုကျင့်မှု ဖြစ်၏။ ဤအပြုအမူ၏ ဆိုးဝါးယုတ်မာမှုကို နိုင်ငံတိုင်းက အသိအမှတ်ပြု၍ အချို့သော အနောက်နိုင်ငံများ၌ ကျူးလွန် သောသူများအား သေဒဏ်အပြစ် ပေးလေ့ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဤအမှုမျိုး၌ တရားခံသည် အမှန်တကယ် အပြစ်ရှိ မရှိ ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ လွယ်ကူသော ကိစ္စ မဟုတ်ချေ။ မိန်းမက သဘောမတူသဖြင့် ငြင်းဆန် ရန်းကန်လျှင် ကာယကံမြောက် ဖြစ်နိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်ဟု အချို့က ဆိုကြ၏။ ပထမတွင် မိန်းမက အလိုတူအလိုပါဖြစ်ပြီး နောက်မှ စိတ်ပြောင်းလဲ သွားသဖြင့် အပြစ်ဒဏ်ခံနေကြရသော ယောက်ျားများ အတော်များများ ရှိပေလိမ့်မည်။

အိမ်ထောင်ရေးနယ်ထဲ၌ အကျင့်ပျက်မှုများကို ဆက်လက်စဉ်းစား ရန်ရှိ၏။ အများဆုံး ကြုံတွေ့ရတတ်သော အကျင့်ပျက်မှုမှာ လင်နှင့် မယား တစ်ဦးက တစ်ဦးအပေါ် သစ္စာမရှိမှုဖြစ်၏။ သစ္စာမရှိမှုသည် ကာမနယ်၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြေမှုကြောင့်သော်

လည်းကောင်း အခြားကိစ္စများ၌ စိတ်သဘော ကွဲလွဲမှုကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရပေမည်။

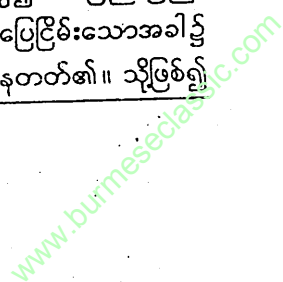
ကာမဂုဏ်ခံစားမှုသည် လူတို့၏ အိမ်ထောင်ရေးနယ်၌ ပါဝင်ပြီးတည်ချက် မဟုတ်သော်လည်း အိမ်ထောင်ရေး ချမ်းသာသူ့ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရရှိခံစားရန်အတွက် ၎င်း၏ အရေးပါမှုကို မည်သူမျှ ငြင်းဆိုမည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ကာမဂုဏ်ခံစားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ယောက်ျားနှင့် မိန်းမသည် သဘာဝစရိုက် မတူသောကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပေးအယူမျှတ၍ သမစိတ္တဖြစ်ရန် မလွယ်ကူချေ။ ဤသည်မှာလူတို့၏ ကာမဘဝကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စူးစမ်းလေ့လာခဲ့ကြသော ပညာရှင်တို့၏ တွေ့ရှိချက်ဖြစ်၍ အခြားစာအုပ် တစ်အုပ်၌ အကျယ်ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။^၁

ထိုအချက်များကို ယခု အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါအံ့။

ယောက်ျားများသည် မိန်းမများထက် ပို၍ ရာဂစိတ် နိုးကြားလွယ်၏။ မိန်းမများမှာ ရာဂစိတ် နိုးကြားခဲ၏။ ယောက်ျားများ၌ အသက်အရွယ် မကြီးမီ ပန်းသေရောဂါကို တွေ့ရခဲသော်လည်း မိန်းမများတွင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ အရွယ်ကောင်းဟုန်း၌ ကာမရာဂ ခေါင်းပါးနေတတ်သည်ဆို၏။ ကာမအရာ၌ အချို့မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားများကဲ့သို့ တက်တက်ကြွကြွမရှိဘဲ သက်မဲ့အရပ်ပမာ အေးစက်စက်နှင့် မတုန်တက်သေး ဖြစ်နေတတ်ကြ၏။

သံဝါသပြုရာ၌ မိန်းမသည် ရာဂပြေငြိမ်းမှုကို ယောက်ျား၏ နောက်မှ ရရှိတတ်၏။ ယောက်ျား၏ ကာမဆန္ဒသည် အထက်သို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သော မြားကဲ့သို့ အရှိန်နှင့်ထိုးတက်၍ ပန်းတိုင်သို့ ရောက်သောခဏ၌ တစ်မဟုတ်ချင်း ထိုးဆင်းချုပ်ငြိမ်းလေ့ရှိ၏။ မိန်းမမှာကား ထိုသို့မဟုတ်။ ကာမဆန္ဒ တဖြည်းဖြည်းတက်ကြွ၍ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်းလာတတ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ယောက်ျားက ရာဂပြေငြိမ်းသောအခါ၌ မိန်းမမှာ အလိုမပြည့်သေးဘဲ တက်ကြွနေဆဲ ဖြစ်နေတတ်၏။ သို့ဖြစ်၍

၁- "ဗီဇနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်" ၂၁၀-၁၃။

၁၅၀ * ဦးအေးမောင်

ကာမဂုဏ်ခံစားရာ၌ မိမိအလိုပြည့်မှု တစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်တတ်
သော ယောက်ျားများကြောင့် ဆုံးခန်းတိုင် မရောက်ဘဲ ဘုမသိဘမသိ
ကိစ္စပြီးကြရသော အိမ်ထောင်သည်မိန်းမ အတော်များများ ရှိသည်ဆို၏။

ဤသို့ ကာမအရာ၌ ဖိုနှင့်မ သဘာဝစရိုက် မတူညီခြင်းသည်
အချို့သော ဇနီးမောင်နှံတို့ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်မပြေမှု၏ အကြောင်း
တစ်ရပ်ဖြစ်၏။ အကယ်၍ မိန်းမသည် ကာမအလို အလွန်နည်းသောသူ
ဖြစ်နေပါက လင်ယောက်ျားလုပ်သူက လွတ်လပ်သော အခြားမိန်းမ
တစ်ယောက်နှင့် ရာဂပြေငြိမ်းမှု ရှာကြံခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန်
ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း မပြုသင့်ပေ။ အရေးကြီးသည်ကား ဤသို့ရှာကြံခြင်းဖြင့်
အိမ်ထောင် ပျက်ပြားမသွားစေရန်၊ တစ်နည်းဆိုသော် မယား နှစ်ယောက်
စလုံးကို ကျွေးမွေးပြုစုထားရန် ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ ယခုခေတ်၌ သူဌေး
သူကြွယ်များမှတစ်ပါး တော်ရုံတန်ရုံ ဝင်ငွေရှိသော ယောက်ျားများ
အဖို့ လွယ်ကူသော ကိစ္စမဟုတ်ချေ။

ထိုနည်းအတူ အကယ်၍ ယောက်ျားသည် ကာမအရာ၌ မိမိ
အလိုပြည့်မှု တစ်ခုတည်းကိုကြည့်ပြီး ကမူးရှူးထိုး ပြုလေ့ရှိသောကြောင့်
ဘယ်အခါမျှ ရာဂပြေငြိမ်းမှုမရှိဘဲ ခိုးလိုးခုလုနှင့် ကိစ္စပြီးရသော မိန်းမ
သည် နောက်ဆုံး၌ အခြားယောက်ျား တစ်ဦးနှင့် ဖောက်ပြားသွားပါက
ထိုမိန်းမအား ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် တရားနည်းလမ်း မှန်ကန်ပါ၏။
လောဟု သံသယဝင်ဖွယ်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ကာမအရာ၌ မိန်းမ၏
မှားယွင်းမှုသည် ယောက်ျား၏ မှားယွင်းမှုကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ အိမ်ထောင်
တစ်ခုလုံးကို ထိခိုက် ပျက်စီးစေနိုင်သောကြောင့် ရာဂပြေငြိမ်းမှုကို ရှာကြံ
သောမိန်းမအဖို့ လင်ယောက်ျားနှင့် ကွာရှင်းရန်မှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်း
မရှိပေ။

တစ်လင်တစ်မယားစနစ်သည် တစ်ဖက်ကလူတို့၏ ကြီးပွား
တိုးတက်မှုကို ရှေးရှုသည်နှင့်အမျှ အခြားတစ်ဖက်က အစိုင်အခဲ ကြီးမား
နေသော အိမ်ထောင်ရေး အဆင်မပြေမှုအတွက် လင်မယား ကွာရှင်းရုံ

မှတစ်ပါး အခြားဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းမရှိသော စနစ်ဖြစ်၏။ လင်နှင့် မယားသည် ကာမအရာ၌ လက်ညီတက်ညီ ဖြစ်သည်ဆိုစေ အခြားကိစ္စများ ၌ အကြိုက် ဝါသနာ ဓလေ့စရိုက် စိတ်နေသဘောထား အလွန်ကွဲပြား ခြားနားနေပါက ကြာရှည် ချစ်ချစ်ခင်ခင် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ရန် မလွယ် ကူချေ။ လင်မယားကွာရှင်းခြင်းသည် အိမ်ထောင်တစ်ခု ပြိုကွဲခြင်းဖြစ်၍ လိုလားအပ်သောအရာ မဟုတ်သည်မှန်၏။ အနောက်နိုင်ငံများ၌ ဆိုးသွမ်းတောပေနေသော လူငယ်များသည် အများအားဖြင့် အိမ်ထောင် ပျက် မိဘများမှ သက်ဆင်းလာကြသူများ ဖြစ်ကြသည်ဆို၏။ သို့ရာတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဘယ်အခါမျှ မသင့်မြတ်ဘဲ အမြဲ အမုန်းပွား၍ တကျက်ကျက် ရန်ဖြစ်နေသော အိမ်ထောင်သည် ကြီးပွားတိုးတက်မှု ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ကင်းဝေး၍ သားသမီးများအဖို့လည်း စိတ်ထိခိုက် ပျက်စီးဖွယ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် လင်မယား ကွာရှင်းလိုက်ခြင်းဖြင့် ပြဿနာများ ပြေလည်ကောင်း ပြေလည်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် မိမိစိတ်ကိုဆုံးမ၍ အိမ်ထောင်မပြိုကွဲအောင် ကြိုးစား ထိန်းသိမ်းနိုင်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ လင်ဖြစ်စေ မယားဖြစ်စေ ကျူးလွန်သော အပြစ်သည် မိသားစုအားလုံး အလွန် အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးစေမည့်အပြစ် မဟုတ်ပါက သဘောထားကြီးစွာထား၍ ခွင့်မလွှတ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိချေ။ လောက၌ အပြစ်အနာ လုံးဝ ကင်းသောသူဟူ၍ မရှိ။ မိမိဘဝကြင်ဖော်၏ ချွတ်ယွင်းချက်များကို မကျေမနပ်ဖြစ်ပါက မိမိ၏ ဟာကွက် အားနည်းချက်များကို ကြည့်၍ စိတ်သက်သာမှုကို ရှာကြံသင့်ပေ၏။ စင်စစ် တစ်လင်တစ်မယား အိမ်ထောင်ရေးစနစ်သည် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန် ကြိုးစား အားထုတ်လိုသောသူအတွက် အလွန်ကောင်းသော စနစ်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ နဂိုမူလက အဖတ်ဆယ်မရအောင် ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားနေသော သူသည် အိမ်ထောင်ပြုလိုက်ခြင်းဖြင့် လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်မလာ နိုင်ချေ။ ပထမအိမ်ထောင် ပြိုကွဲ၍ အိမ်ထောင်သစ်ထူသော သူတို့သည်

ဈာန် * ဦးအေးမောင်

လည်း အများအားဖြင့် မိမိတို့စိတ်ကြိုက် အိမ်ထောင်ဖက်ကို မတွေ့ရဘဲ ရှိတတ်၏။ အချို့ ယောက်ျားမိန်းမများ သေတစ်ပန်သက်တစ်ဆုံး ချစ်ခင်စွာ ပေါင်းသင်းနိုင်ကြခြင်းသည် ကိုယ်ကျင့်တရား မြင့်မားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော ရှေးအစဉ်အလာ ခံယူချက်များသည် လူ့သမိုင်း အတွေ့အကြုံများမှ ပေါက်ဖွားလာသော ခံယူချက်များ ဖြစ်၍ ယေဘုယျအားဖြင့် မှန်ကန်သော်လည်း အမြဲတစေ တရားသေ ဆုပ်ကိုင်ထား၍ မရအပ်ချေ။ တစ်ခါတစ်ရံ အခြေအနေအရ အစဉ်အလာမှ သွေဖည်မှုကို ခွင့်ပြုရပေမည်။ အမိ၏ဝမ်းတွင်းရှိ သန္ဓေသားကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် စင်စစ် သတ္တဝါ၏ အသက်ကို သတ်ဖြတ်မှုဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းသည် မိခင်ဖြစ်သူ အလိုမတူဘဲ အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းခံရ၍ ရရှိအပ်သော သန္ဓေသားဖြစ်မည်။ ၎င်းကို မွေးထုတ်ခြင်းအားဖြင့် မိခင်၏ အသက်အန္တရာယ်ကို ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်ပါက သားဖျက်ချမှုကို အချို့သော အနောက်နိုင်ငံ အစိုးရများက ခွင့်ပြုထား၏။ သားဖျက်မှုသည် အများအားဖြင့် လင်ကောင်မပေါ်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ရှိသော မိန်းမများ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုဖြစ်ပေရာ စီးပွားရေးအားဖြင့် ယောက်ျားများကို မှီခိုရသောဘဝမှ မိန်းမများ ကင်းလွတ်လာသည်နှင့်အမျှ ထိုအမှုများ နည်းပါးလာလိမ့်မည်ဟု ယူဆရန်ရှိ၏။ အနောက်နိုင်ငံများ၌ အချို့မိန်းမများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ တရားဝင် အဖေမပေါ်သော မိမိတို့ရင်သွေးများကို ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ပြုစုစောင့်ရှောက်လျက် ရှိကြပေပြီ။ ဤအပြုအမူမှာ အခါခပ်သိမ်း အကောင်းချည်း မဖြစ်နိုင်သော ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ သားဖျက်မှုနှင့်စာသော် ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

အခန်း ၁၂

မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုး

ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ အရေးကြီး၍ လေးလေးနက်နက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်သော ဝါဒနှစ်ခုရှိ၏။ ထိုဝါဒနှစ်ခုမှာ မိမိအကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်မှု (အတ္တဟိတ) ဝါဒနှင့် သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်မှု (ပရဟိတ) ဝါဒဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကျိုး ကိုယ့်စီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မကောင်း၊ သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် သာလျှင် ကောင်းသည်ဟု လူအများ ခံယူထားကြ၏။ ဤခံယူချက်အရ ဆိုသော် အဆိုပါ ဝါဒနှစ်ခုသည် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်နေဟန် ရှိ၏။ ယခုခေတ် ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ ဆရာတို့၏ အမြင်အားဖြင့်ကား ယင်းတို့သည် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိ။ ယင်းတို့ကို ညှိနှိုင်း ပေါင်းစပ်ခြင်း၊ အစွဲ၌ပါဒါန်ကိုပယ်၍ မယုတ်မလွန် ကျင့်သုံးခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ ယင်းတို့၏ နေရာကဏ္ဍကို ခြေခြေမြစ်မြစ် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဖြင့် မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ်ကို တည်ဆောက်ရပေမည်။

ဤဝါဒနှစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးဦးစွာ စဉ်းစားရန် လိုအပ်သော အချက်မှာ လူသတ္တဝါနှင့် လူလောက ဆက်စပ်နေမှုဖြစ်၏။ လူသတ္တဝါသည် အပေါင်းအသင်း အဖွဲ့အစည်းနှင့်ကင်း၍ ထီးတည်း ရပ်တည်မနေ

နိုင်ခြင်းကို မည်သူမျှ ငြင်းဆိုမည်မဟုတ်ချေ။ လူ့လောကအပေါ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး မှီတည်နေမှုသည် လူအများ သိရှိနားလည်သည် ထက်ပို၍ အတိုင်းအတာနှင့် သဘောအဓိပ္ပာယ် ကြီးမား နက်နဲပေလိမ့် မည်။ သတ္တဗေဒဆရာတို့၏ အမြင်အားဖြင့် လူသတ္တဝါသည် လူ့လောက ၏ အစိတ်အပိုင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာသည် ခြေလက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါများ စုပေါင်းထားမှုဖြစ်၍ ကိုယ်အင်္ဂါတစ်ခုသည် ကလာပ် စည်း (ဆဲလ်) များ စုပေါင်းထားမှု ဖြစ်သကဲ့သို့ လူ့လောကသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ အစုအဝေးဖြစ်၍ လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုသည် လူသတ္တဝါများ၏ အစုအဝေးဖြစ်၏။ ဆဲလ်အသီးသီးသည် ခန္ဓာကိုယ်၏ အသက်ရှင်နေမှု တည်မြဲမှုကို အကျိုးပြုရန် ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ လူသတ္တဝါတို့သည် လူ့လောက၏ တည်မြဲမှု ကြီးပွားမှုကို ထောက်ကူရန် ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။

သဘာဝဓမ္မသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသီးသီး၏ ကြီးပွားတိုးတက်မှု ကို အလေးမထားဘဲ လူသတ္တဝါမျိုးစု၏ တည်မြဲမှုကို ဦးစားပေးလိုဟန် လက္ခဏာရှိ၏။ အပေါင်းအသင်းနှင့် နေလိုသောစိတ် မိမိကိုယ်ကို အုပ်စု တစ်စုနှင့် ထပ်တူပြု၍ ထိုအုပ်စုအပေါ် သစ္စာစောင့်သိ ရိုသေသောစိတ် အစရှိသည့် လူ့သဘာဝစိတ်များသည် သတ္တဝါမျိုးစု အင်အားကြီးခိုင်စေရန် သဘာဝဓမ္မက ဖန်တီးထားသော စိတ်များဖြစ်၏။ အပြင်းပြဆုံး လူ့သဘာဝ စိတ်နှစ်ခုဖြစ်သော ကာမရာဂစိတ်နှင့် သားသမီး သံယောဇဉ် စိတ်သည် သတ္တဝါမျိုးဆက် ပြန့်ပွားမှုသို့ ဦးတည်ချက်ရှိ၏။ နိုင်ငံတစ်ခု၌ စစ်ဖြစ်ပြီးနောက် စစ်ပြီးဆုံးစ နှစ်များတွင် ကလေးမွေးနှုန်း သိသိသာသာ မြင့်မားလာစမြဲဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘာဝဓမ္မသည် သတ္တဝါမျိုးစု၏ အကျိုး စီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်လေ့ရှိသော်လည်း သတ္တဝါအသီးသီး၏ အာသိသဆန္ဒနှင့် မျှော်မှန်းချက်များကို ဂရုမပြုချေ။ မျိုးပွားမှု လုပ်ငန်းကိစ္စ ကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသောအခါ လူသတ္တဝါသည် သဘာဝဓမ္မနယ်၌ နေရာကဏ္ဍ မရှိတော့ဘဲ အိုခြင်း သေခြင်းဖြင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ရ၏။ စင်စစ်

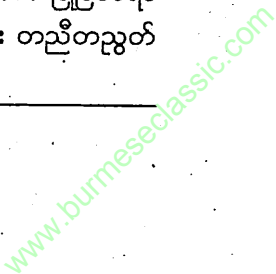
စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၅၅

သတ္တဝါတစ်ဦး သေရခြင်းသည် သတ္တဝါမျိုးစု တည်မြဲရန်အတွက် သဘာဝ ဓမ္မက ဖန်တီးထားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။^၁

ဤသို့ လူ့လောကအပေါ်၌ လူသတ္တဝါ မှီတည်နေရခြင်းသည် တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၏။ စင်စစ် လူသည် တစ်ကိုယ် ကောင်းစိတ် အမြဲလွမ်းမိုးနေသော သတ္တဝါမဟုတ်ချေ။ လူသည် မူလ ပထမက အတ္တသတ္တဝါသက်သက် ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကျိုးကိုသာ ကြည့်လေ့ ရှိသည်။ နောက်မှ ဘဝအတွေ့အကြုံအားဖြင့် ကိုယ်ကျိုးရှာမှု၏ အပြစ်ကို သိမြင်၍ ပရဟိတစိတ်ကို မွေးမြူလာခြင်း ဖြစ်သည်ဆိုသော ရှေးအယူကို ယခုခေတ် စိတ်ပညာက လက်မခံချေ။ စိတ်ပညာ ဆရာတို့၏ အမြင်အား ဖြင့်ကား သဘာဝတရားသည် လူသတ္တဝါမျိုးစု တည်မြဲရေးအတွက် သူတစ်ပါးအကျိုးကြည့်သော စိတ်ကို ကနဦးကပင် ဖန်တီးပေးခဲ့၍၊ ပရဟိတစိတ်သည် အတ္တဟိတစိတ်ကဲ့သို့ပင် လူ၏ မူလဇာတိစိတ် ဖြစ်၏။ ပရဟိတစိတ်များတွင် ပဓာနကျသော မိခင်စိတ်သည် သဘာဝစိတ်ဖြစ်၍ လေ့ကျင့် မွေးမြူနေရန် မလိုချေ။

ယခုခေတ် စိတ်ပညာ၏ အလိုအားဖြင့် လူတို့၏ ငါစွဲအတ္တစိတ် သည် မွေးကတည်းက ပါလာသော ပဋိသန္ဓေစိတ်မဟုတ်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင် လူ့လောကကိုမှီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ဖြစ်၏။ နို့စို့ကလေးသည် လူ့လောကထဲသို့ ရောက်လာသောအခါ အစပထမတွင် အတ္တစိတ် လုံးဝ မရှိသေးချေ။ နောက်မှ အခြားလူများကို ကြည့်၍၊ ငါ သူတစ်ပါး ခွဲခြားခြင်းဖြင့် အတ္တစိတ် ဖြစ်ထွန်းလာ၏။ အတ္တစိတ် ဖြစ်ထွန်း ကြီးပွားလာရာ၌ ပါဝင်သောအဆင့်များ အကြောင်း အချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပညာရှင်တို့သည် သဘောအယူ ကွဲလွဲကြစေကာမူ အတ္တစိတ်သည် မွေးရာပါမဟုတ်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင် လူ့လောက ပြုပြင်စီရင် ၍ ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားလာသော သင်္ခါရတရားဖြစ်ကြောင်း တညီတညွတ် တည်း လက်ခံယုံကြည်ကြပေသည်။

၁- "ဘ ဝဆည်းဆာ" ၁၄၀-၅၀။

၅၅၆ * ဦးအေးမောင်

လူသည်အတ္တမာန ရှိသော်လည်း မိမိဘာသာ အလိုအလျောက် ရပ်တည်နိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါများနှင့်စာသော် ကလေး သူငယ်ဘဝတွင် မိဘကို အများဆုံး မှီခိုအားထားရသော သတ္တဝါဖြစ်၏။ ကြီးပြင်းလာသော အခါ၌လည်း ထီးတည်းမနေဘဲ အုပ်စုဖွဲ့ကာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး မှီခိုအားထားလျက် နေထိုင်ကြရ၏။ လူသည် အတ္တစွဲဖြင့် ငါ သူတစ်ပါး ခွဲခြားသော်လည်း လူသတ္တဝါတစ်ဦးကို လူ့လောကမှ ခွဲထုတ်၍ မရအပ်ချေ။ လူတစ်ဦး၏ အကြောင်းခြင်းရာကို ခြေခြေမြစ်မြစ် တိကျမှန်ကန်စွာ သိရှိလိုပါက ထိုလူတစ်ဦးတည်းကို ကွက်၍မကြည့်ဘဲ သူ၏မိဘဘိုးဘွား ဆရာသမား အပေါင်းအသင်းများကိုပါ လေ့လာရပေမည်။ သူ၏ အလေ့အကျင့် အနေအထိုင် စသည်များကိုသာ လေ့လာရုံနှင့် မပြီးဘဲ မိမိသားမယားများအပေါ် ပြုမူပုံ၊ မိမိ အပေါင်းအသင်းများနှင့် ဆက်ဆံပုံ စသည်များကိုပါ လေ့လာ ဆန်းစစ်ရပေမည်။

အကယ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား လူ့လောကနှင့် ရစ်ပတ် ဆက်စပ်ထားသော ကြီးများသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် လျော့ရဲရဲ ဖြစ်လာမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်စီးသွားမည်ဖြစ်ပါက ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝသည် အချည်းနှီးဖြစ်ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင် လူ့လောကနှင့် ဆက်ဆံမှု အဆင်မပြေသော သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင် လူများပေါ်၌ သံယောဇဉ် လုံးဝမရှိသော အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိကိုယ် မိမိ သတ်သေကြ၏။ နိုင်ငံအစိုးရတို့သည် လူသတ္တဝါနှင့် လူ့လောက ဆက်စပ်နေပုံကို သိမြင်သောကြောင့် မိမိကိုယ်မိမိ သတ်သေမှုကို ပိတ်ပင် တားမြစ်ထားကြ၏။ ထိုသို့ ပိတ်ပင်ထားခြင်းမှာ မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ လူသည် အတ္တစွဲ မည်မျှကြီးမားစေကာမူ မိမိကိုယ်မိမိ စိုးပိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ အိမ်ထောင်ရှင်အနေဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်သော ကျင့်ဝတ်၊ မိဘအနေဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်သော ကျင့်ဝတ်၊ နိုင်ငံသားတစ်ဦး အနေဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်သော ကျင့်ဝတ် စသည်ဖြင့် များပြားလှစွာသော လူ့ကျင့်ဝတ်တို့သည် လူသားကို လူ့လောကနှင့် မြဲမြံစွာ ရစ်ပတ်ဖွဲ့နှောင် ထားပေသည်။

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၅၇

ဤသို့ဖြင့် လူသည် ဘဝခရီးတစ်လျှောက်လုံး၌ လူလောကနှင့် ကင်း၍ မရပ်တည်နိုင်သောကြောင့် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိ၏။ သို့ရာတွင် သူတစ်ပါးအကျိုး ဆောင်ရွက်မှုကို လောက၌ အမြင့်မြတ်ဆုံး အမှုအနေဖြင့် လှေ့နံ့စားထစ် စွဲမှတ်ထားသင့်ချေ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုသည် သူတစ်ပါး က ကူညီစောင့်မရှုံနှင့် မပြီးဘဲ မိမိ၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှု စိတ်ဓာတ် ပြင်းပြမှု အသိပညာ အမြော်အမြင်ရှိမှု စသော ကိုယ်ပိုင် အရည်အချင်း များပေါ်၌လည်း တည်ကြောင်း သတိပြုရပေမည်။ လူပျင်း လူညံ့များအား အစွမ်းကုန် ကူညီစောင့်မသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ မေတ္တာ စေတနာသည် အရာမထင်ဘဲ အချည်းနှီးဖြစ်တတ်၏။

ဘုရားသော်မှ အမှီရှိမှ ပွင့်သည်ဟူသော ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ သို့ရာတွင် သတ္တဝါတစ်ဦး ကြီးပွားတိုးတက်ရန်အတွက် အမှီကောင်းရှိမှု သည် ပဓာနမဟုတ်။ မိမိ၏ အရည်အချင်းများသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် လူသည် မိမိကိုယ်ကို အားကိုး၍ မိမိ၏ ကြီးပွားရေးကို ရှေးရှု ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိ၏ ကြီးပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါမှ သူတစ်ပါးအား ထိထိရောက်ရောက် ကူညီစောင့်မ နိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာပို့သောအခါ ရှေးဦးပထမ မိမိကိုယ်ကို ကျန်းမာချမ်းသာစေရန် ဆန္ဒပြုရမည်ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းများ၌ ပြဆို ထား၏။ မိမိကြီးပွားတိုးတက်ရန်အတွက် ကြံစည် အားထုတ်ခြင်းသည် တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ် မဟုတ်။ သူတစ်ပါးအား ထိခိုက်နစ်နာမှု မဖြစ်စေ ဘဲ မိမိ၏ ကြီးပွားချမ်းသာရေးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရှေးပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ ကျင့်စဉ်ဖြစ်၏။

ရှေးအခါက ပရဟိတဝါဒ သို့မဟုတ် အတ္တဟိတဝါဒကို အစွဲ ဥပါဒါန်ဖြင့် ရှေ့တန်းသို့တင်ခဲ့သော အသိပညာရှင်များ ရှိကြ၏။ အိန္ဒိယ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် တစ်ဦးက မိမိသည် သတ္တဝါအများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သေသောအခါ အပါယ်လား၍

၁၅၈ * ဦးအေးမောင်

ငရဲ၌ခံရမည်ဆိုစေ၊ ပရဟိတလုပ်ငန်းကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားမည်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့၏။ ရှေးစာရေးဆရာကြီး တော်လစတိုင်း၏ အလိုအားဖြင့် ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား မည်သည် သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၍ သတ္တဝါ အများအတွက် မိမိအကျိုးကို စွန့်လွှတ်သောသူသည် လောက၌ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ တော်လစတိုင်းသည် သူ၏ဝတ္ထုများ၌ ကိုယ်ကျိုးရှာမှု၏ အပြစ်နှင့် ကိုယ်ကျိုးစွန့်မှု၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ပြောင်မြောက်စွာ သရုပ်ဖော် ရေးဖွဲ့ထားပေသည်။

တော်လစတိုင်းနှင့် အတွေးအခေါ် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်သော အသိပညာရှင်သည်ကား ဂျာမန်တွေးခေါ်ရှင် နီရှေးဖြစ်၏။ နီရှေးသည် သူတစ်ပါးအကျိုး ဆောင်ရွက်မှုကို ပြစ်တင်ဝေဖန်၍ ကိုယ်ကျိုးရှာမှုကို ချီးမွမ်းရေးသားခဲ့၏။ သူ၏အမြင်အားဖြင့် လူသတ္တဝါ၏ အမြင့်မြတ်ဆုံး ရည်မှန်းချက်မှာ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရန်ဖြစ်၍ ထိုရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရန် ပရဟိတ အလုပ်မှန်သမျှကို ကျောခိုင်း၍ မိမိ၏ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို တစ်စူးတစ်စိုက် ရှေးရှု ဆောင်ရွက်ရ ပေမည်။ စင်စစ် သူတစ်ပါးကို သနားကြင်နာမှု ထောက်ထားညှာတာမှု နှင့် ကူညီစောင့်မလိုမှုသည် လူ့အလေးအမွှား လူ့ကပ်ပါးများက မိမိတို့ အကျိုးစီးပွားအတွက် ထောက်ခံအားပေးသော ကျွန်ုပ်တို့၏ ပျော့ကွက် များဖြစ်ပေရာ ယင်းတို့ကို သူတော်ကောင်းတရားအနေဖြင့် ထင်မှား နေသည်နှင့်အမျှ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ ကြီးပွားတိုးတက်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။ သို့ဖြစ်၍ ထိုပျော့ကွက် အားနည်းချက်များကို ပယ်ပြီးလျှင် မိမိ၏ ကြီးပွားရေး လုပ်ငန်းကိုသာ စူးစူးစိုက်စိုက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဆို၏။

တော်လစတိုင်းနှင့်နီရှေး၏ ဝါဒနှစ်ခုစလုံးမှာ တစ်ဖက်စွန်းရောက် ဝါဒများဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ အသိဉာဏ် အမြော်အမြင် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှသည် ထိုဝါဒနှစ်ခုစလုံးကို ရှောင်ကြဉ်၍ အလယ်

လမ်းစဉ်ကိုသာ လက်ခံကြပေလိမ့်မည်။ ကိုယ်ကျိုးရှာမှုသည်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအကျိုး ဆောင်ရွက်မှုသည် လည်းကောင်း အလွန်အကျွံ ပြုကျင့်ပါက ရည်ရွယ်ချက် မအောင်မြင်ဘဲ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ရပေမည်။

အလွန်အကျွံ ကိုယ်ကျိုးရှာမှုသည် နောက်ဆုံး၌ ကာယကံရှင်အကျိုးယုတ်ဖို့သာလျှင် ဖြစ်တတ်ခြင်းမှာ ထင်ရှား၍ အထူးဖော်ပြရန် မလိုချေ။ သတ္တဝါတစ်ဦးအပေါ် အတိုင်းမသိ စေတနာလွန်ကဲမှုကြောင့် ထိုသတ္တဝါ နစ်နာပျက်စီးခြင်းမှာလည်း လောက၌ သာကေ အမြောက်အမြားရှိ၏။ မိဘများက အတိုင်းထက်အလွန် ပြုစုစောင့်ရှောက်သောကြောင့် မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်အားကိုးမှု မရှိဘဲ ကြီးပွားတိုးတက်ရန် အလားအလာ ကင်းမဲ့နေသော ကလေးသူငယ်များမှာ မနည်းလှချေ။ လူတို့သည် အများအားဖြင့် မိမိတို့ အသက်ထင်ရှားရှိစဉ် သားသမီးများ ကြီးပွားချမ်းသာသည်ကို မြင်သွားလိုရကား ထိပ်တန်း အစိုးရအရာရှိကြီးများ ဖြစ်စေရန် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးစားကြ၏။ မိမိတို့ မရှိသည့်နောက် သားသမီးများ ဆက်ခံသုံးစွဲနိုင်ရန် ရွှေ၊ ငွေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို တတ်နိုင်သမျှ ရှာဖွေစုဆောင်းလေ့ ရှိကြ၏။ သားသမီးများက အရည်အချင်း ညံ့ဖျင်းသဖြင့် မိမိမျှော်မှန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်မလာသောအခါ သို့မဟုတ် မိဘပစ္စည်းဥစ္စာကို တိုးပွားအောင် မလုပ်ဘဲ ဖြုန်းတီးပစ်သောအခါ များစွာ စိတ်ဆင်းရဲကြရ၏။

အချို့လူများသည် မိမိတို့၏ တန်ခိုးအာဏာ ဂုဏ်အရှိန်အဝါဖြင့် သားသမီးများအား အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် စီမံဖန်တီးပေးကြ၏။ တစ်သက်စားမကုန်သော ရွှေငွေ ပစ္စည်းဥစ္စာများ စုပုံပေးခဲ့ကြ၏။ ဤသည်မှာ ကျန်ရစ်သူ သားသမီးများအတွက် ကောင်းသည်ဟု မဆိုသာချေ။ မိမိတို့ အားထုတ်မှုမပါဘဲ သူတစ်ပါး၏ ကူညီစောင့်မမှုဖြင့် ရရှိအပ်သော အောင်မြင်မှုနှင့် စည်းစိမ်ချမ်းသာသည် အဘယ်မှာ အနှစ်သာရ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရှိပါမည်နည်း။ လူ့ဘဝသည် အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်၍ မျှော်လင့်တောင့်တခြင်း၊ စိတ်ကူးကြံစည်ခြင်း ကြိုးစားအားထုတ်

၁၆၀ * ဦးအေးမောင်

ခြင်းဖြင့် သက်ဝင် လှုပ်ရှားနေရမည်ဖြစ်ရာ၊ အသက်အရွယ် မကြီးသေးမီ ကြီးပွားအောင်မြင်မှု လမ်းဆုံးသို့ ရောက်ရှိနေသော သူ၏ဘဝသည် ရည်ရွယ်ချက် နှုတ်၊ အားမာန်လည်း မရှိဘဲ ပင်ကိုယ်ဗီဇသတ္တိတုံးသော ဘဝသာလျှင် ဖြစ်ရပေမည်။

ထို့ကြောင့် အတ္တဟိတနှင့် ပရဟိတသည် အသိပညာနှင့်ယှဉ်၍ ကျင့်သုံးအပ်သော ဝါဒများဖြစ်၏။ စင်စစ် ကိုယ်ကျိုးရှာမှုနှင့် သူတစ်ပါး အကျိုး ဆောင်ရွက်မှုသည် ပင်ကိုယ်ပကတိအားဖြင့် ကောင်းသည်။ သို့မဟုတ် ဆိုးသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ယင်းတို့၏ ဦးတည်ချက်များကို ကြည့်၍သာလျှင် အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ ဝိသမလောဘဖြင့် စီးပွားရှာမှုသည် မကောင်း။ မိမိအသိအလိမ္မာ တိုးပွားရေးအတွက် ပညာရှာမှီးမှု (ကိုယ်ကျိုးရှာမှု)သည် ကောင်းကြောင်း မည်သူမျှ ငြင်းဆို မည်မဟုတ်ချေ။ ထို့အတူ ပရဟိတ အမှုများသည် ဦးတည်ချက်ကို လိုက်၍ ကောင်းသည်လည်းရှိ၏။ ဆိုးသည် လည်းရှိ၏။ မိမိ၏အုပ်စု မိမိ၏ ခေါင်းဆောင်အပေါ် သစ္စာရှိမှု အပေါင်းအဖော်များအတွက် မိမိအကျိုးကို စွန့်လွှတ်မှုသည် တစ်ခါတစ်ရံ အပြစ်မဲ့သော သူတစ်ပါးအား ထိခိုက်နစ်နာစေသော မကောင်းမှုများ ဖြစ်နေတတ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့သမိုင်း က အထင်အရှားပြလျက် ရှိပေသည်။

အတ္တဟိတ ပရဟိတအမှုများကို အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတည်း၏ ကောင်းစားရေးကို ကြည့်၍ မဆုံးဖြတ်သင့်ချေ။ မိမိ၏ သားမယားများ ဆင်းရဲငတ်ပြတ်နေသောကြောင့် ခိုးရပါသည်။ ဓားပြတိုက်ရပါသည်ဆိုသော စကားသည် ပရဟိတကို ဗန်းပြ၍ မကောင်းမှုကို ကာကွယ်သော စကားဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးအား ထိခိုက် နစ်နာစေ၍ မိမိအား အကျိုးပြုသော အမှုသည် မကောင်းပါက အကျိုး ခံစားရသောသူသည် မိမိမဟုတ်ဘဲ အခြားပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက် ဖြစ်လျှင်လည်း ထိုအမှုသည် မကောင်းမှုသာ ဖြစ်ရပေမည်။ သို့ဖြစ်၍ အမှုတစ်ခုကို အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအပေါ်

သက်ရောက်သောအကျိုး တစ်ခုတည်းကို မကြည့်ဘဲ ကာယကံရှင် အပါအဝင် သတ္တဝါအများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည် ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် သတ္တဝါအများ၏ အကျိုးစီးပွားကို အမြဲ လေးစားနေ လျှင်လည်း ပရဟိတအမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြုနိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး၏ အကျိုး၊ မိမိနှင့် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးသည် ဆန့်ကျင်နေတတ်၏။ စိမ်းကားမှ ဘုရားဖြစ်၊ ကိုယ်မချီ အမိသော်လည်း သားတော်ခဲ စသော စကားများ ရှိ၏။ လူတစ်ဦး ကောင်းစားရန်အတွက် အခြားလူတစ်ဦးမှာ နစ်နာ ဆုံးရှုံးရ၏။ မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လူလောက ၏ တစ်ဦးသာ အခြားတစ်ဦးနာ ဖြစ်တတ်သော သဘောကို အခါခပ်သိမ်း ရှောင်ကွင်း၍ မရအပ်ချေ။ မြွေမသေတုတ်မကျိုး သူမသာ ကိုယ်မနာ အောင် ပြုလုပ်နိုင်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထို အကောင်းဆုံးတရားသည် လူတို့၏ ဒုက္ခဘုံ၌ အမြဲထာဝရ ကျင့်သုံးရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

သတ္တဝါ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကျိုးပေးမှု မတူခြင်းသည် အများ အားဖြင့် အရည်အချင်း မတူသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အလုပ်တစ်ခုကို လူနှစ်ယောက် ပြိုင်လျှောက်ရာ၌ လူတစ်ဦးကို သူ၏ အသိမိတ်ဆွေ တစ်ဦးက ကူညီ၍ ထိုသူသည် အလုပ်ရသွားငြားအံ့။ ကူညီမှုသည် မတရားသော ကူညီမှု (ဝါ) တန်ခိုးအာဏာ ရာထူးအရှိန်အဝါကို သုံးသော ကူညီမှု မဟုတ်ပါက အလုပ်ရရှိရာ၌ အကြောင်းမဟုတ်။ သူတော်၍ သူရရှိခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အခြား ညံ့ဖျင်းသောသူ နစ်နာ ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ကူညီသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ တာဝန်မရှိချေ။

လောက၌ လူတို့သည် အများအားဖြင့် မိမိတို့နှင့် ထိုက်တန်သော နေရာကို ရရှိနေကြသောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ လူတစ်ဦးက အခြားလူ တစ်ဦး၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆင်းရဲအနစ်နာခံခြင်းသည် အကယ်ပင်

၁၆၂ * ဦးအေးမောင်

ပရဟိတအမှု ဖြစ်ပါ၏လောဟု သံသယဝင်ဖွယ်ရှိ၏။ အိုမင်းမစွမ်း ဖြစ်နေသော မိဘများကို ငဲ့ကွက်၍ အချိန်အရွယ် ရောက်ပါလျက် အချို့မိန်းမများ အိမ်ထောင်မပြုဘဲ နေခြင်းသည် သူတို့ကိုယ်၌က ပီသေတ္တိ ညံ့ဖျင်း၍ ယောက်ျားတစ်ဦး၏ အချစ်မေတ္တာကို ရရှိအောင် မယူတတ် သောကြောင့်၊ သို့မဟုတ် လင်ယူသားမွေးမှုကို ကြောက်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အချို့လူများ မိမိတို့သားသမီး ကြီးပွားချမ်းသာရန် အတွက် ဆင်းရဲပင်ပန်းခံ၍ အမြဲ ကြိုးစားလုပ်ကိုင်နေကြခြင်းမှာ သူတို့၌ အခြားစိတ်ဝင်စားမှု ဘာမျှမရှိသောကြောင့်၊ သို့မဟုတ် မိမိတို့ အစွမ်းအစ ဖြင့် ပြခွင့်မရသော အတ္တမာနကို သားသမီးများ၏ အောင်မြင်မှုဖြင့် ဖြေသိမ့်လိုသောကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သူတစ်ပါးအကျိုး ဆောင်ရွက်မှုသည် ကိုယ်ကျိုးလုံးဝမဖက်သော အနစ်နာခံမှုဖြစ်မှသာ မေတ္တာစေတနာ မှန်ကန်သည်ဟု မထင်မှတ်သင့် ပေ။ သူတစ်ပါးအကျိုးအတွက် အနစ်နာခံမှုသည် အတိုင်းအတာ ရှိရ ပေမည်။ မိဘများသည် မိမိအား လုံးဝ မှီခိုအားထားနေရသောသူများ မဟုတ်ပါက အိမ်ထောင်ပြု၍ သူတို့အား တတ်နိုင်သမျှ ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်သောသူသည် သားသမီးဝတ္တရား ကျေပွန်သည်ဟု ဆိုရပေ မည်။ အချိန်အရွယ်ရောက်၍ အခြေအနေက ခွင့်ပြုပါလျက် မိဘများကို ငဲ့ကွက်၍ အိမ်ထောင်မပြုဘဲနေသော ယောက်ျား မိန်းမများသည် စိတ်ဓာတ်ကြုံလို၍ တစ်ဖက်ဖက်၌ ချွတ်ယွင်း အားနည်းနေသောသူများ ဖြစ်နေတတ်၏။

အသက် ၄၀ ကျော် လူပျိုကြီးတစ်ဦးကို စာရေးသူ တွေ့ဖူး၏။ သူသည် မိဘနှစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးနေသော်လည်း သူတို့အကြောင်းကို ဘယ်အခါမျှ အကောင်းမပြောချေ။ မိဘများနှင့် ချစ်ချစ်ခင်ခင် မရှိဘဲ အမြဲ တကျက်ကျက် ရန်ဖြစ်နေလေ့ရှိ၏။ အမှန်မှာ သူသည် သားမယား ယူလိုသော်လည်း အိမ်ထောင်ရေးကို ရင်ဆိုင်ရဲသော သတ္တိမရှိ။ သို့ရာတွင် မိမိအားနည်းချက်ကိုလည်း အသိအမှတ် မပြုလိုဘဲ မိဘများကြောင့်

အိမ်ထောင်မပြုဘဲ နေရသည်ဟု မိမိကိုယ်ကို လှည့်စား၍ မိဘများကို ရန်လုပ်နေခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။

ထိုနည်းအတူ သားသမီးများအတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန့်လွှတ်မှုသည် လည်း အသိပညာ နယ်နိမိတ် အကန့်အသတ် ရှိရမည်။ သားသမီးများ ကြီးပွားချမ်းသာရေးမှတစ်ပါး၊ အခြားသော ဘဝရည်ရွယ်ချက် မည်မည် ရရ ဘာမျှမရှိသော သူတို့၏ ကြီးမားသော ကိုယ်ကျိုးစွန့်လွှတ်မှုကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်း မပြုလိုပေ။ သို့ရာတွင် လူ့ဘဝ၌ စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ရာ အမျိုးမျိုးရှိပေရာ၊ အချို့လူများသည် မိမိတို့ အသိပညာ အလိမ္မာ တိုးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော စရိုက်ဝါသနာများကို စွန့်လွှတ်၍ သားသမီးများ လုပ်ကျွေးမွေးမြူမှု၌ မိမိတို့ဘဝကို နှစ်မြုပ်ထားရန် တွန့်ဆုတ်ကြပေလိမ့် မည်။ ထိုသူများအား မိဘဝတ္တရား ပျက်ကွက်သော ကိုယ်ကျိုးရှာသမား များအနေဖြင့် မစွပ်စွဲသင့်ချေ။ သူတို့အား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၍ သားသမီးများ အတွက် အကြွင်းမဲ့ ကိုယ်ကျိုးစွန့်လွှတ်မှုကို အမြဲ ရှေ့တန်းတင်ထားပါက လူတို့၏ ဗီဇဝတ္တိများ ဖွံ့ဖြိုးတော့မည်မဟုတ်။ လူ့လောကသည်လည်း ကြီးပွားတိုးတက်တော့မည် မဟုတ်ချေ။

ကြီးပွား တိုးတက် အောင်မြင်သော နိုင်ငံခေါင်းဆောင် သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် အနုပညာရှင်တို့၏ သားသမီးများသည် အများအားဖြင့် မိဘ၏ ခြေရာကို မနင်းနိုင်ကြချေ။ မိဘများကဲ့သို့ ထင်ရှားကျော်ကြားခြင်း မရှိဘဲ၊ သူလိုကိုယ်လို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့် လူ့လောကမှ ပျောက်ကွယ်သွားကြ၏။ မိဘများထံမှ ထူးချွန်သော ဗီဇမျိုးစေ့များကို သူတို့ ဆက်ခံရရှိခဲ့ဟန် မတူချေ။ ထို့အပြင် ကြီးပွား အောင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သားသမီးများ၏ ကြီးပွားတိုးတက်ရေး၌ များစွာ စိတ်မဝင်စားဘဲ မိမိတို့အလုပ်၌သာ အာရုံစူးစိုက်၍ အလုပ်ဖြင့် အချိန်ကုန် တတ်ကြ၏။ သားသမီးများအပေါ်၌ ကြီးမားသော တဏှာသံယောဇဉ် လည်း မရှိကြချေ။ သံယောဇဉ် နည်းပါးခြင်းမှာ ကိုယ်ပိုင် အောင်မြင်မှု ရရှိနေသောကြောင့် အခြားလူများကဲ့သို့ မိမိတို့ အတ္တမာန ဖြေသိမ့်နိုင်ရန်

၁၆၅ * ဦးအေးမောင်

အတွက် သားသမီးများ၏ အောင်မြင်မှုကို ပြင်းပြစွာ လိုလားတောင့်တခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အကယ်၍ တဏှာသံယောဇဉ် နောင်ဖွဲ့ခြင်း ခံရပါက နိုင်ငံကောင်းစားရေး၊ သိပ္ပံပညာ အနုပညာဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စများကို စွမ်းစွမ်းတမံ သူတို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြမည် မဟုတ်ချေ။

အပေါ်ယံအမြင်အားဖြင့် မိမိအကျိုးစီးပွားကိုသာ ဆောင်ရွက်နေဟန်ရှိသော်လည်း စင်စစ် လူ့လောကအား အကျိုးပြုနေသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အိမ်ရာမထောင်၊ အခြား လူမှုလုပ်ငန်း ကိစ္စများကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်၍ တရားအားထုတ်နေကြသော သူတော်သူမြတ်များ ဖြစ်၏။ အလိုနည်း၍ ရသမျှနှင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်များအား လျှော့ဒါန်းထောက်ပံ့ခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ အပန်းမကြီးလှဘဲ မိမိပစ္စည်း ဥစ္စာ၌ တပ်မက်သော တဏှာရာဂကို ပယ်သတ်ရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်၏။ သူတော်သူမြတ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့ ဦးထိပ်ထားသော အမြတ်တရားများအတွက် စံပြပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ ကမ္ဘာပေါ်မှ ထိုအမြတ်တရားများ ပျောက်ကွယ်မသွားခြင်းသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ် သူမြတ်တို့၏ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ လောဘ ဒေါသ မောဟ မီးများ တောက်လောင်နေသော ဤကမ္ဘာပေါ်၌ လူတို့ချမ်းသာစွာ သွားလာနေထိုင်ကြရခြင်းသည် ထိုသူတော်သူမြတ်များ နေ့စဉ် ပွားများနေသော မေတ္တာတရား၏ တန်ခိုးအာနိသင်ကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၁၃

အားထုတ်မှုနှင့် ယုံကြည်ချက်

လူတို့သည် ကလေးသူငယ်ဘဝ၌ပင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဗီစေရိုက် လက္ခဏာ မတူညီကြချေ။ အချို့မှာ စိတ်ခက်ထန် ကြမ်းတမ်း၍၊ အချို့မှာ ပျော့ပျောင်း သိမ်မွေ့ကြ၏။ အချို့မှာ သဒ္ဓါတရား ရက်ရော၍၊ အချို့မှာ နှမြောတွန့်တိုကြ၏။ အချို့မှာ သူတစ်ပါးကို ကူညီလိုကြ၍၊ အချို့မှာ ကူညီလိုစိတ် မရှိကြချေ။ ဤစရိုက် လက္ခဏာများသည် အကျင့်သီလ၏ အခြေခံများဖြစ်၍ သတ္တဝါတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကျင့်စာရိတ္တ မတူညီခြင်း မှာ ထိုဗီစေရိုက်များ မတူသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ဖန်တီးရာ၌ ကား ထိုဗီစေရိုက်များသည် အကြောင်းမဟုတ်။ ယင်းတို့ထက် ပိုမို အရေးပါသော အချက်မှာ မိမိကိုယ်ကို စေ့ဆော်အားထုတ်မှု ဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် စေတနာဖြစ်၏။ စေတနာကို အလိုဆန္ဒနှင့် မရော ထွေးဘဲ ခွဲခြား၍ သိရှိနားလည်ရန် အရေးကြီး၏။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ဒုက္ခိတ သတ္တဝါများအား ကူညီစောင့်မလိုသောစိတ် ရှိသည်ဆိုရာ၌ အကယ်၍ ထိုသို့ကူညီရန် မိမိကိုယ်မိမိ တိုက်တွန်း နှိုးဆော်ခြင်းမရှိ။ တစ်နည်းဆိုသော် ထိုစိတ်သည်မိမိ၏ ပျင်းရိသောစိတ်၊ အေးအေး

သက်သာ နေလိုသောစိတ်နှင့် အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်၍၊ အနိုင်ရရှိအောင် အားထုတ်ရခြင်း မရှိပါက အလိုဆန္ဒမျှသာဖြစ်၍ စေတနာဟူသော စကားကို မသုံးစွဲသင့်ချေ။

အလိုဆန္ဒသည် စေ့ဆော်အားထုတ်မှုကင်း၍ လူတို့၏ စိတ်နေ စရိုက်သည် အလိုဆန္ဒများ၌ အခြေပြုသော စေတသိက် အစုအပေါင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုဗီဇစရိုက် (ဝါ) အလိုဆန္ဒများသည် ကိုယ်ကျင့် တရားနှင့် မကြာမကြာ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေတတ်၏။ လူသည် အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားသိမြင်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်လိုစိတ်မရှိ၊ ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ရန်လည်း တွန့်ဆုတ်နေတတ် ၏။ မကောင်းမှုနယ်သို့ ဆွဲဆောင်သော အင်အားစုက ကြီးမား၍ ကောင်းမှုကို ဟန့်တားသော အနှောင့်အယှက် အဖျက်အဆီးများက အားကောင်းနေတတ်၏။ စိတ်သည် အားနည်းသော ကောင်းမှုနယ်ကို စွန့်လွှတ်၍ အားကောင်းသော မကောင်းမှုနယ်သို့ လိုက်ပါသွားတတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ အကျင့်သီလနယ်၌ လူတို့ပြုသော အမှုများသည် အနှောင့်အယှက် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးအကြားမှ ရုန်းကန်လှုပ်ရှား၍ အားထုတ် ပြုလုပ်ရသော အမှုများဖြစ်၏။ ထိုအမှုများ၌ ရင်ဆိုင်ရသော ရန်သူများမှာ တဏှာ မာန လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာ ရန်သူများဖြစ်၍ အလွန် အင်အားကြီးမား၏။ ယင်းတို့ကို ခုခံတွန်းလှန်ရန် လက်နက်တစ်ခုမှာ အသိပညာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အသိပညာလက်နက် တစ်ခုတည်းဖြင့် ထိုအတွင်းရန်သူများကို တွန်းလှန်ရန် ခဲယဉ်းရကား များစွာသော လူတို့အဖို့ အသိနှင့် အကျင့်မှာ တခြားစီ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ အသိပညာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လက်နက်တစ်ခု လိုအပ် ၍ ထိုလက်နက်မှာ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု (ဝါ) မိမိစိတ်ကို အစိုးရမှု (ဝါ) စိတ်ကို အလိုမလိုက်မှု ဖြစ်၏။ ထိုစိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု ဖြစ်စေသော တရားသည် စိတ်ပညာအလိုအားဖြင့် စေတနာ စေတသိက် ဖြစ်လေ သည်။

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၆၇

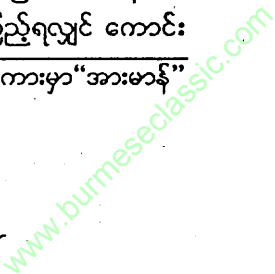
ဤသို့ အကျင့်သီလအတွက် အရေးကြီးသော စေတနာသည် မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်အများစု သိရှိနားလည်သော စေတနာမဟုတ်ချေ။ စေတနာကို သာမန် အာသီသန္တ၊ စိတ်နေစိတ်ထား အနေဖြင့် ပေါ့ပေါ့တန်တန် လူအများ ပြောဆိုသုံးစွဲလေ့ ရှိကြ၏။ ဤလူသည် စေတနာကောင်းရှိသည်။ သူ၏ညီမှာ စေတနာညံ့သည်ဟု ဆိုရာ၌ လူတစ်ဦးက စိတ်ကောင်းရှိ၍ အခြားတစ်ဦးမှာ စိတ်သဘောထား ယုတ်ညံ့သည်ဟု ဆိုလိုကြခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်မှာ စေတနာသည် အလေ့ အကျင့် စရိုက်ဝါသနာ စိတ်နေသဘောထား အလိုဆန္ဒ စသည်တို့ကဲ့သို့ နဂိုမူလက ရှိပြီးဖြစ်သော စိတ်လက္ခဏာခြင်းရာမဟုတ်။ စေတနာနှင့် အခြား စေတသိက်တို့၏ အဓိက ခြားနားချက်မှာ စေတသိက် အားထုတ်မှု ရှိခြင်းနှင့် မရှိခြင်းဖြစ်၏။ စေတနာ၏ ပဓာနလုပ်ငန်းကိစ္စမှာ အားထုတ်မှု ဖြစ်၍ စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြမှု ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှု စိတ်ကြံ့ခိုင်မှု ဇွဲသတ္တိရှိမှု အားမာန်တက်ကြွမှုများသည် ယင်း၏ လက္ခဏာအင်္ဂါများ ဖြစ်၏။ ထိုလက္ခဏာအင်္ဂါများကို အခြား စေတသိက်များ၌ တွေ့ရမည်မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် စေတနာသည် အကျင့်သီလနယ်၌သာမဟုတ်၊ လူ့ဘဝ ကြီးပွားတိုးတက်မှုအတွက် အလွန်အရေးပါသော စေတသိက်ဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ စေတနာကို လွဲမှားသော အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပေါ့ပေါ့တန်တန် သုံးစွဲနေကြခြင်းမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာဖြစ်၏။ ခက်သည်ကား ထိုမျှ အရေးပါ အရာရောက်သော ပါဠိဝေါဟာရ၏ နေရာ၌ အဓိပ္ပာယ် ကွက်တိဝင်၍ အစားထိုးရန် သင့်တော်သော မြန်မာစကား မရှိချေ။^၁

အကျင့်သီလအရာ၌ စေတနာ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံကို ယခု စဉ်းစားရန် ရှိ၏။

စိတ်ပညာရှင် ဝီလီယမ်ဂျိမ်းစ၏ အလိုအားဖြင့် စေတနာ၏ ပဓာနလုပ်ငန်းကိစ္စမှာ သတိရှိမှုဖြစ်၏။ ရုပ်ရှင်သွားကြည့်ရလျှင် ကောင်း

၁-စေတနာ- Will, Volition နှင့် အနီးစပ်ဆုံး မြန်မာစကားမှာ "အားမာန်" ဖြစ်၏။

၁၆၈ * ဦးအေးမောင်

မည်လော သို့မဟုတ် အိမ်၌ စာဖတ်နေရလျှင် ကောင်းမည်လောဟု စိတ်နှစ်ခွ ဖြစ်နေသောသူသည် မိမိပြုလိုသောအမှု နှစ်ခုစလုံးကို ကြာရှည် စဉ်းစားနေပါက နောက်ဆုံး၌ ပို၍အားကောင်းသော အလိုဆန္ဒနောက်သို့ လိုက်ပါသွားရန် သေချာ၏။ နှစ်ခုစလုံးကို မစဉ်းစားဘဲ တစ်ခုကိုသာ စွဲမြဲစွာ သတိကပ်ထားပါက ထိုအလိုဆန္ဒသည် ကနဦးက အားနည်းနေစေ ကာမူ နောက်ဆုံး၌ အားကောင်း၍ အနိုင်ရရှိသွားပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ် သည် လမ်း၌ လူတစ်ယောက် မေ့ကျန်ခဲ့သော ငွေငါးရာခန့် ပါရှိသော ပိုက်ဆံအိတ်တစ်ခုကို တွေ့ရှိပါက မိမိယူထားရမည်လော။ ဥစ္စာရှင်ကို ရှာဖွေ၍ ပေးအပ်ရမည်လောဟု ရုတ်တရတ် မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘဲ စိတ်ထဲ၌ မတင်မကျ ရှိနေပေရ၏။ သို့လောသို့လော တွေးတောမနေဘဲ ဥစ္စာရှင် ကို ပေးအပ်ရန်ကိစ္စ၌သာ မြဲမြံစွာ စိတ်စူးစိုက်ထားပါက စိတ် ခိုင်မာ ပြတ်သား၍ တဏှာလောဘသည် အနိုင်ရရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

မကောင်းသော ရမ္မက်ဆန္ဒ ဝသီစရိုက်များကို ဆန့်ကျင်၍ ကောင်းမှုကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ ပြုလုပ်ရသောအခါ၌ စိတ်ကို ကောင်းမှု ၌ စူးစိုက်ထားရန် အလွန်အရေးကြီး၏။ လူတို့သည် စိတ် ဇေဝဇေဝဖြစ်၍ ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးဖြတ်၍မရသော ကိစ္စများ၌ နဂိုမူလက အား ကောင်းနေသော အလိုဆန္ဒများ၌သာ ဝိတက် ဝိစာရပွား၍ ယင်းတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုလုပ်ဖွယ်ရာ ကိစ္စများကို စိတ်မစူးစိုက်ကြချေ။ ရုပ်ရှင် ကြည့်ရန်ကိစ္စနှင့် အိမ်၌ စာဖတ်ရန် ကိစ္စနှစ်ခုအနက် တစ်ခုခုကို ရွေးချယ် ပြုလုပ်ရမည့်သူသည် ရုပ်ရှင်အကြောင်းကိုသာ တွေးတော၍ စာဖတ် ခြင်း၏အကျိုးကျေးဇူးကို သတိပြုမည် မဟုတ်ချေ။ သူတစ်ပါး၏ငွေကို အလွဲသုံးစားပြုရန် အခွင့်အလမ်း ရရှိနေသောသူသည် မိမိ၏ဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်မည်အရေးကို သတိမမူဘဲ မိမိ၌ အရေးကြီးသော ကိစ္စ အတွက် ငွေအသုံးလိုနေပုံ၊ မိမိ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းကို မည်သူမျှ မသိနိုင်ပုံ၊ လူ့မသမာပေါများ၍ တရားမျှတမှုမရှိသော ဤခေတ်ထဲ၌ မိမိတစ်ဦးတည်းက ရိုးသားနေခြင်းဖြင့် ဘာမျှ အရာမရောက်ပုံ စသည် များကိုသာတွေး၍ တဏှာလောဘ၏ အလိုသို့ လိုက်ပါသွားတတ်၏။

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၆၉

အသိပညာ အမြော်အမြင်ရှိပါလျက် ပတ်ဝန်းကျင် ကာမအာရုံများ သွေးဆောင် ဖျက်ဆီးခြင်းကို ခံကြရသော လူတို့၏ ပျော့ညံ့မှုသည် ထိုသို့ သတိချွတ်ယွင်းမှုပင် ဖြစ်၏။ အသိအလိမ္မာနှင့် လျော်ညီစွာ ပြုလုပ်သင့်သော ကိစ္စကို စွဲစွဲမြဲမြဲ စိုက်စိုက်မတ်မတ် သတိကပ်ထား ပါက လမ်းမှားရန် အကြောင်းမရှိချေ။ သတိကင်းမဲ့သောကြောင့်သာ လျှင် အမှန်တရားကို မျက်ခြည်ပြတ်၍ စိတ်ယုတ် စိတ်ညံ့များကို အရုံးပေးကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သတိရှိမှုသည်ပင် စေတနာဖြစ်သည်ဆိုသော အထက်ပါ ယူဆချက်မှာ သတိတရား၏ အရေးကြီးပုံကို အလေးအနက်ဟောသော ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ထပ်တူဖြစ်၍ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင် စာဖတ်ပရိသတ်အဖို့ အသစ်အဆန်း မဟုတ်ချေ။ သတိရှိခြင်း မိမိပြုလုပ်သင့်သော လုပ်ငန်း၌ တစ်သမတ်တည်း အာရုံစူးစိုက်ထားခြင်းသည် အကျင့်သီလ အရာ၌သာ မဟုတ်၊ အခြား မည်သည့်နေရာ၌မဆို ကြီးပွားအောင်မြင်ရန်အတွက် အရေးပါသော လိုအပ်ချက်ဖြစ်ကြောင်း သံသယရှိရန် မလိုချေ။ အကျင့်သီလအတွက် သတိရှိမှုကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းတရားကို ယခု ကျွန်ုပ်တို့ ဆက်လက် စူးစမ်း လေ့လာရပေမည်။

ထိုအကြောင်းတရားမှာ မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားမှုဖြစ်၏။ မိမိကိုယ် မိမိ လေးစားမှုသည် လူတို့၏ စရိုက်ဝါသနာကိုလိုက်၍ အသွင်လက္ခဏာ ခြားနားစေကာမူ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတိုင်း၌ အနည်းအများ ရှိစမြဲဖြစ်၏။ သိပ္ပံဆရာ၊ စာရေးဆရာနှင့် အခြား အနုပညာရှင်များ ၌ ၎င်းသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု၊ ထင်ပေါ်ကျော်စောလိုမှုဖြင့် ထင်ရှား၏။ သူတော်သူမြတ်တို့၌ မိမိကိုယ်ကို အမြတ်ဆုံးတရားနှင့် ထပ်တူပြုထားသော လက္ခဏာကိုဆောင်၏။ အသိအလိမ္မာ ပညာရှိသော သူတို့၌ ၎င်း၏ လက္ခဏာခြင်းရာမှာ မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ရိုသေလေးစားခြင်းဖြစ်၏။

လူသည် လူ့လောကနှင့် မကင်းနိုင်ရကား မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားမှုသည်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မကင်းနိုင်ချေ။ ပတ်ဝန်းကျင်လူထုက

၁၇၀ * ဦးအေးမောင်

အနုပညာကို မြတ်နိုးသောကြောင့် အနုပညာရှင်တို့သည် ထင်ပေါ်ကျော်စောရန် ကြိုးစား အားထုတ်ကြ၏။ အကျင့်သီလကို တန်ဖိုးထားနိုင်သော နိုင်ငံ၌ လူတို့သည် မိမိဂုဏ်သိက္ခာကို ရိုသေလေးစားကြမည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်လူတို့၏ ထင်မြင်ခံယူချက်သည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ အကျင့်သီလအတွက် အရေးပါသော အကြောင်းတရား ဖြစ်၏။ လူအများ၏ ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်စေမည့် အမှုများကို တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်ရန် ကြိုးစားပေလိမ့်မည်။ လူယုတ်မာအနေဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ခြင်း ခံရသောသူမှာကား ပေါက်တဲ့နဖူး မထူးဘူးဟူသော သဘောဖြင့် နောက်ဆုံး၌ အကျင့်ပျက်စီးရန် လမ်းများ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်က မသိဘဲ အိမ်ထဲ၌ တိတ်တိတ်ပုန်း အရက်သမား ဖြစ်နေသောသူသည် တစ်နေ့နေ့၌ အရက်ပြတ်ရန် မျှော်လင့်ချက်ရှိ၏။ လူသိရှင်ကြား အရက်သမား ဖြစ်နေသောသူမှာကား မျှော်လင့်ချက်များစွာ မရှိလှချေ။

သို့ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်လူများ၏ ထင်မြင် ယုံကြည်မှုပေါ်၌ အခြေပြုသော ဂုဏ်သိက္ခာသည် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အမြဲထားဝရ အထောက်အကူ မပြုချေ။ မည်သူမျှမရှိသော ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ အချို့လူတို့သည် မိမိတို့ဂုဏ်သိက္ခာကို မထောက်ထားဘဲ မကောင်းမှု ပြုတတ်ကြ၏။ ထို့အပြင် လူအများ ရိုသေလေးစားသော ဂုဏ်သိက္ခာသည် လူ့ကျင့်ဝတ်အားလုံးကို မခြံငုံမိဘဲ ရှိသော်ရှိပေလိမ့်မည်။ အစိုးရအလုပ်ဆိုလျှင် စားပေါက်စားလမ်းရှိ၍ “စားသာ” မှ အထင်ကြီးသော လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုကို မိမိဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်စေမည့် အမှုအနေဖြင့် ရှုမြင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာသည် အကျင့်သီလအတွက် ခိုင်မာသော အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ရန် လူတို့၏ ထင်မြင်ခံယူချက်ပေါ်၌သာ လျှင် အမှီမပြုဘဲ အသိအမြင် အလိမ္မာဉာဏ်ဖြင့် လက်ခံထားသော အမြတ်တရား ဖြစ်ရပေမည်။ အကျင့်သီလနှင့်ဆိုင်သော ဂုဏ်သိက္ခာသည်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၇၀

လက်ဦးပထမ၌ လူများ၏ ထင်မြင်ချက်၊ အစဉ်အလာ ခံယူချက် ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းစေလေ့ ဘာသာတရားများ၏ အဆိုအမိန့် ဆရာမိဘ လူကြီးသူမများ၏ ဆုံးမဩဝါဒ စသည်များပေါ်၌ အခြေပြုသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် အသိပညာအလီမ္မာ တိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ အမှီကင်း၍ အလိုအလျှောက် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော သိက္ခာ သမာဓိ ဖြစ်လာရပေမည်။ သို့မှသာ ပြင်းပြသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် အကျင့်သီလကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်နိုင်မည် ဖြစ်၏။

ယုံကြည်ချက်သည် လူသတ္တဝါအား နိုးကြားထကြွအောင် လှုံ့ဆော် ပေးသော အကြောင်းတရားဖြစ်၏။ အနှောင့်အယှက် အခက်အခဲများ အကြား၌ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားရန်အတွက် လိုအပ်သော အားမာန်ဖြစ်၏။ လူသည် ယုံကြည်ချက်မရှိဘဲ အသက်ရှင်နေမှုနှင့် မျိုးပွားမှုအတွက်သာ ရပ်တည်နေပါက တိရိစ္ဆာန်နှင့် များစွာခြားနားလှမည် မဟုတ်ချေ။ ယုံကြည်ချက်ရှိမှသာလျှင် လူ၏လှုပ်ရှားမှုသည် တိရိစ္ဆာန်၏ လှုပ်ရှားမှုမျိုး မဟုတ်ဘဲ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှု ဖြစ်လာ၏။ ဇာတိစိတ်များ၏ ဦးတည် ချက်သည် ဘဝရပ်တည်မှုအတွက် သက်သက်မဟုတ်တော့ဘဲ မိမိ အမြတ် တနိုး တန်ဖိုးထားသောအရာ အတွက် ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

လူတို့၏ ယုံကြည်မျှော်လင့်ချက်များသည် ခံယူသော အမြတ် တရားကိုလိုက်၍ အမျိုးမျိုး အစားစားရှိ၏။ ရုရှားကွန်မြူနစ်တို့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ပစ္စည်းမဲ့ အလုပ်သမားအစိုးရ ဖြစ်၍ အမေရိကန်တို့၏ ယုံကြည်ချက်မှာ လွတ်လပ်ရေးဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားကို မြတ်နိုးသော သူတို့၏ ယုံကြည်ချက်မှာ အမှန်တရားဖြစ်၏။ လူတို့၏ ယုံကြည်ချက် များ အမြတ်တရားများသည် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး၏ “လွတ်လပ်မှု၊ သာတူညီမျှမှုနှင့် ချစ်ကြည်မှု” စသော ကြွေးကြော်သံများ “အများအကျိုး ဆောင် ကိုယ့်အကျိုးအောင်” “ဘယ်သူတရားပျက်ပျက် ကိုယ်မပျက်စေ နှင့်” စသော ဆောင်ပုဒ်များ၌ ထင်ရှား၏။

ယုံကြည်ချက်ဆိုရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တူမည်မဟုတ်ချေ။ အချို့သောသူတို့၏ ယုံကြည်ချက်များမှာ ကမ္ဘာ့လူသတ္တဝါ အများ၏

၁၇၂ * ဦးအေးမောင်

အမြင်အားဖြင့် ယုတ်ညံ့သောတရားများ ဖြစ်၏။ နပိုလီယန်နှင့် ဟစ်တလာတို့၏ တရားများမှာ ကမ္ဘာကိုစိုးမိုးရေး၊ အခြားလူမျိုးများ ပျက်စီး၍ မိမိလူမျိုး ကောင်းစားရေးဖြစ်၍ ထိုယုံကြည်ချက်များကြောင့် လူသတ္တဝါ အမြောက်အမြား အတိဒုက္ခ ရောက်ခဲ့ကြရ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် ယုံကြည်မျှော်လင့်ချက် ပြင်းပြသောကြောင့်သာလျှင် ကြံ့ခိုင်သောစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ကမ္ဘာကို ဆွဲကိုင် လှုပ်ယမ်းနိုင်ခဲ့ကြခြင်းကို မည်သူမျှ မငြင်းနိုင်ချေ။

မည်သည့်ယုံကြည်မျှော်လင့်ချက်သည် ဧကန်အမှန် အမွန်မြတ်ဆုံး တရား ဖြစ်သည်ဟု ယထာဘူတ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ဆုံးဖြတ်ရန်ကား မလွယ်ကူချေ။ အနုပညာရှင်၊ တွေးခေါ်ပညာရှင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် ရဟန်းသူမြတ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလှကျက်သရေ အမှန်တရား နိုင်ငံကောင်းစားရေး နိဗ္ဗာန်တရား စသော တရားများကို အမွန်မြတ်ဆုံး အနေဖြင့် တစ်ယောက်လျှင် တစ်မျိုးစီ ခံယူထားကြပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ ဖြစ်စေ အကျင့်သီလကို ဦးထိပ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမှန်တရားနှင့် လူသတ္တဝါအများ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အကောင်းဆုံး တရားတစ်ခု အနေဖြင့် ခံယူကြရပေမည်။

ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာ၍ မဆုတ်နစ်သော အားမာန်နှင့် သတိပညာ ရှိသောသူသည် အနှောင့်အယှက် အဖျက်အဆီးများအကြား၌ စိတ်အလို မလိုက်ဘဲ မိမိကိုယ်ကျင့်တရားကို ကောင်းစွာ စောင့်ထိန်းနိုင်မည်ဖြစ်၏။ အရာရာ၌ ရုပ်တရားသည်သာ ပဓာနဖြစ်သည်ဆိုသော သူများကမူ ယုံကြည်ချက်၏ စွမ်းအင်ကို လက်ခံလိုကြမည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ယုံကြည်ချက်၏ တန်ခိုးသတ္တိသည် ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ ထင်ရှား၏။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အင်္ဂလိပ်တို့ စစ်ရေးနိမ့်၍ ရန်သူတို့က အပြင်းအထန် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သော်လည်း အရုံးမပေးဘဲ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ခြင်းမှာ ပြင်းပြသော ယုံကြည်ချက်ကြောင့်ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ၏ အောင်မြင်မှုနှင့် ဘုရားတရား ကြည်ညိုလေးစားသော သူများ၏ ဆုတောင်းပြည့်မှုများ

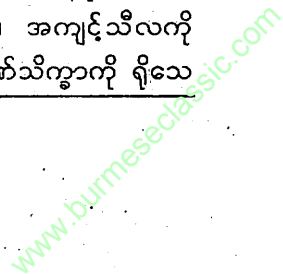
စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၇၇

သည်လည်း ယုံကြည်မှုနှင့် မကင်းနိုင်ချေ။ ယခုအခါ စိတ်ဝိညာဉ် အကြောင်း လေ့လာသော အနောက်တိုင်း ပညာရှင်တို့၏ သုတေသန ပြုချက်အရ ယုံကြည်ချက် (ဝါ) စိတ်တန်ခိုးဖြင့် သက်မဲ့ရုပ်ဝတ္ထုများကိုပင် သွားလာလှုပ်ရှားအောင် ပြုနိုင်ကြောင်း ယုံကြည်ချက်သည် လူတို့၏ ဘဝကြမ္မာကို ဖန်တီးရာ၌ အတော်အရေးပါကြောင်း အခိုင်အမာ သိရှိရ ပေပြီ။^၁

ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်သော ခံယူချက်သည် ခံယူချက် မည်ကားမတ္တ မဟုတ်ဘဲ စိတ်ဓာတ် ခွန်အားသတ္တိကို အကျိုးပြုသော ယုံကြည်ချက်ဖြစ်စေရန် အတ္တမာနနှင့်ယှဉ်သော ခံယူချက်ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီး ၏။ ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုလိုသော အတ္တမာနကို လူအများ သိရှိ နားလည်သော အတ္တမာနနှင့် ခွဲခြား၍ သိမြင်နားလည်သင့်၏။ စိတ်ဓာတ် ခွန်အားကို ဖြစ်စေသော အတ္တမာနသည် ကမ္ဘာ့လူသတ္တဝါအများ လက်ခံယုံကြည်သော ထာဝရအတ္တဝိညာဉ်နှင့် မဆိုင်။ မိမိကိုယ်မိမိ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိပါးလျှင် မစူးစမ်းဘဲ ဆတ်ဆတ်ခါ နာတတ်သော မာနမျိုးလည်း မဟုတ်ချေ။ ၎င်းသည် လုံ့လ ဝီရိယနှင့် ဇွဲသတ္တိကို ဖြစ်စေသော အားမာန်ဖြစ်၏။ အတ္တမာန ကင်းပါက ယုံကြည်ချက်သည် မည်မျှ လေးနက်မှန်ကန်စေကာမူ အားမာန်မရှိဘဲ ပျော့ညံ့သော အလို ဆန္ဒ အာသီသမျှသာ ဖြစ်နေပေရာ၏။

ကြီးပွားအောင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှသည် အတ္တမာန အနည်း အများ ရှိကြစမြဲဖြစ်၏။ အချို့လူများ၌ အတ္တမာနသည် ခေါင်းမာခြင်း မိမိကိုယ်မိမိ အလွန်အထင်ကြီးခြင်း သူတစ်ပါးအပေါ် ဆရာလုပ်လိုခြင်း စသော မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ အသွင်လက္ခဏာများ ဆောင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသူတို့သည် အများအားဖြင့် ပညာ စီးပွားဥစ္စာ တန်ခိုးအာဏာ စသည်တို့ကို အဦးထားသောသူများ ဖြစ်ကြ၏။ အကျင့်သီလကို မြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတ္တမာနသည်ကား မိမိဂုဏ်သိက္ခာကို ရှိသေ

၁- "စိတ်ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ"

၁၇ * ဦးအေးမောင်

လေးစားမှု၊ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမမှု၊ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ
စောင့်စည်းမှု၊ မိမိစိတ်ကို အစိုးရမှု စသော လက္ခဏာများဖြင့် ထင်ရှား၏။
ထိုဂုဏ်အင်္ဂါများနှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တမာနသည် အခက်အခဲ အနှောင့်
အယှက်များအကြား၌ ကိုယ်ကျင့်တရား ကြံ့ခိုင်မှုကို အကျိုးပြုသော
အတ္တမာန ဖြစ်ပေသည်။

အခန်း ၁၄
အလေ့အကျင့်

ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးကက်ရန်အတွက် အားမာန် ဇွဲသတ္တိနှင့် ယှဉ်သော စေ့ဆော်အားထုတ်မှုရှိဖို့ လိုအပ်ကြောင်း လွန်ခဲ့သောအခန်း၌ ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရားအတွက် နေ့စဉ် အမြဲတစေ ကြိုးစား အားထုတ်နေရပါက ဆင်းရဲပင်ပန်း၍ များစွာ အရာရောက်မည် မဟုတ်ချေ။ မကြားကိစ္စများမှာကဲ့သို့ပင် ကိုယ်ကျင့် တရားအရာ၌ အပြုအမူများကို အားထုတ်မှုမရှိဘဲ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော အလေ့အကျင့် အဖြစ်သို့ တဖြည်းဖြည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးရပေမည်။

အလေ့အကျင့်များသည် လူ့ဘဝနှင့် လူ့လောက အဆင်ပြေမှု အတွက် အလွန်အရေးပါသော လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ ဖြစ်၏။ လူတို့၏ အပြုအမူများသည် အများအားဖြင့် အလေ့အကျင့် မဟုတ်ဘဲ ကြံစည် အားထုတ်၍ သိသိမှတ်မှတ် ပြုရသော အမှုများဖြစ်ပါက လူ့ဘဝသည် သာယာဖြောင့်ဖြူးမှု၊ တိုးတက်မှု ရှိတော့မည်မဟုတ်ချေ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တိ တစ်ဦး မိမိပတ်ဝန်းကျင် ရုပ်ဝတ္ထုပတ်ဝန်းကျင် ရုပ်လောကနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေခြင်းသည် အလေ့အကျင့်ကြောင့် ဖြစ်၏။ အလေ့အကျင့်ကြောင့်သာ

၁၇၆ * ဦးအေးမောင်

လျှင် နေ့စဉ်သုံးစွဲနေကျ ဝတ္ထုပစ္စည်းများသည် လူတို့အဖို့ အဆင်ပြေ
နေခြင်းဖြစ်၏။ အလေ့အကျင့်ကြောင့်သာလျှင် မဟုတ်ပါက မိမိ၏
အလုပ်အကိုင် ဇာတိဌာန အမျိုးနှင့် နိုင်ငံရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံ
စသည်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွယ်တာမှုရှိမည် မဟုတ်ချေ။ ပညာသင်ကြား
ရာ၌ သင်ကြားပြီးသော အရာများသည် အလေ့အကျင့်အနေဖြင့် စွဲမြဲ
လျက်ရှိသောကြောင့် ရှေ့သို့ ဆက်လက်သင်ကြားနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်၏။
များစွာသော လူတို့အမှုများသည် အလွယ်တကူ အမှတ်မထင်ပြုသော
အကျင့်များ မဟုတ်ပါက ယင်းတို့နှင့်ပင် အချိန်ကုန်၍ အသိဉာဏ်နှင့်
ဝီရိယစွမ်းအားကို ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် အသုံးချခွင့်ရမည် မဟုတ်
ချေ။

ကောင်းမှုပြုရာ၌ အလေ့အကျင့်၏ အရေးပါပုံကို အထူးရေးသား
ရန် မလိုချေ။ အကျင့်သည် အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်ရသော
လူတို့ အပြုအမူများ၏ အခြေခံဖြစ်၏။ အကျင့်သီလ၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊
အကျင့်စာရိတ္တ စသော စကားများ၌ ‘အကျင့်’ ဟူသောစကား ပါဝင်နေ
ခြင်းကို သတိပြုသင့်ပေ၏။ အမှုတစ်ခုကို အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်
ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အသိပညာနှင့်ယှဉ်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။
တစ်ခါတစ်ရံ အနှောင့်အယှက် အဖျက်အဆီးများ အကြား၌ မိမိ၏
ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် မိမိကိုယ်ကို
ဆုံးမဖို့၊ မိမိစိတ်ကို နှိပ်ကွပ်ဖို့၊ အားမာန်ရှိဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင်
နေ့စဉ် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုပြုနိုင်ရန် အရေးကိစ္စ၌ကား
အသိပညာ စဉ်းစားဉာဏ် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမမှု၊ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု
စသည်တို့သည် အကြောင်းမဟုတ်။ အပြုအမူများ အသားကျ၍ အလေ့
အကျင့် ဖြစ်နေခြင်းသည် ပဓာနဖြစ်၏။

အလေ့အကျင့်ဆိုရာ၌ ကိုယ်အပြုအမူကိုသာ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။
နှုတ်အမူအရာ စိတ်အမူအရာများလည်း ပါဝင်ကြောင်း သတိပြုသင့်
ပေ၏။ ဘာသာစကားတစ်ခုကို သင်ယူခြင်းသည် နှုတ်အကျင့်များကို

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၇၇

ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း ဖြစ်၏။ လူတို့သည် စကားပြောရာ၌ ရယ်ရွန်းပတ်ရွန်း ပြောတတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို စောင်းမြောင်း၍ ပြောခြင်း၊ လျှင်မြန်ခြင်း စသော နှုတ်အကျင့် တစ်ခုခုနှင့် မကင်းနိုင်ချေ။ စိတ်အကျင့်များမှာမူ ကိုယ်အကျင့် နှုတ်အကျင့်များကဲ့သို့ မထင်ရှားလှသော်လည်း ယင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ လူတို့၏ အတွေးအခေါ်နှင့် ယုံကြည်ချက်များ ခိုင်မာ စွဲမြဲနေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နာမည်ကျော် စိတ်ပညာရှင် ဝီလီယမ်ဂျိမ်းစ်၏ အလိုအားဖြင့် အမှုတစ်ခုကို ထပ်တလဲလဲ ပြုလုပ်သောအခါ ထိုအလုပ်အတွက် နာမ် ၁၀ သွားလာရန် လမ်းကြောင်းသည် အနှောင့်အယှက် အတားအဆီး မရှိတော့ဘဲ ပြေပြစ်ချောမော၍ နာမ်စော၏ လှုပ်ရှားသွားလာမှု လွယ်ကူလာသည်။ (၁၂) အမှုကို အမှတ်မထင် အလွယ်တကူ ရှော့ရှော့ရှူရှူ ပြုလုပ်တတ်သောအကျင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဆို၏။ အချို့ပညာရှင်တို့က ဤအဆိုကို မနှစ်သက်ကြချေ။ ဤအဆို မှားသည်မှန်သည် အပထား၍ အကျင့်သစ်များ မွေးမြူနည်း၊ အကျင့်ဟောင်းများ ပယ်ဖြတ်နည်းနှင့် ပတ်သက်သော ဂျိမ်းစ်၏ အကြံပေးချက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကိုကား ပညာရှင်အားလုံး အသိအမှတ်ပြုကြ၏။

ဂျိမ်းစ်၏အလိုအားဖြင့် မရှိသေးသော အကျင့်များကို မွေးမြူရာ၌ လည်းကောင်း၊ ရှိပြီးအကျင့်များကို ပယ်ဖြတ်ရာ၌လည်းကောင်း ပထမလိုအပ်ချက်မှာ ပြင်းပြသောစိတ်ဆန္ဒ ခိုင်မာသောအဓိဋ္ဌာန်နှင့် စတင်ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်၏။ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်မှုသည် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ထလုပ်၍ အဖျားရှူးသွားသော အလုပ်မျိုး မဖြစ်စေသင့်ပေ။ အကျင့်သစ်နှင့် အကျင့်ဟောင်း၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်များကို အထပ်ထပ် ပြန်လှန်သုံးသပ်ရပေမည်။ အကျင့်ဆိုးများနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အကျင့်ကောင်းများနှင့် သဟဇာတဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို ဖန်တီးပေးရပေမည်။ အချုပ်ဆိုသော် အဓိဋ္ဌာန်ပြုချက်ကို တတ်နိုင်သော နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ထောက်ရှု၍ မြဲခိုင်သန်မာအောင် ပြုလုပ်ပေးရမည်ဖြစ်၏။

၁၇၈ * ဦးအေးမောင်

ဒုတိယအချက်မှာ အကျင့်သစ် အသားမသေသေးမီ သို့မဟုတ် အကျင့်ဟောင်းကို အပြီးအပြတ် မပယ်သတ်နိုင်သေးမီ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ပျက်ကွက်မှု မရှိစေဘဲ ဆိုင်ရာအမှုကို မှန်မှန်ပြုလုပ်သွားရန် သို့မဟုတ် ရှောင်ကြဉ်ရန် ဖြစ်၏။ အိပ်ရာမှစောစောထရန် လေ့ကျင့်နေသောသူသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါ အိပ်ရာထ အနည်းငယ် နောက်ကျကာမျှဖြင့် မိမိ အားထုတ်ခဲ့သမျှ အချည်းနှီးဖြစ်ကာ လေ့ကျင့်မှုကို ဒုရင်းက ပြန်စရပေ လိမ့်မည်။ အရက်ဖြတ်ရန် ကြိုးစားနေသောသူသည် ရက်ပေါင်းအတန် ကြာ အရက်ပြတ်နေရာမှ အဖော်များနှင့်တွေ့၍ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ သောက် မိပါက အကျင့်ဟောင်းသည် ပြန်လည်လွှမ်းမိုး၍ အရက်သမား ပြန်ဖြစ် ရန် သေချာ၏။

သို့ဖြစ်၍ အစပထမကတည်းက မိမိ၏စိတ်ဓာတ်နှင့် ဇွဲသတ္တိကို ချင့်ချိန်ပြီးနောက် အတန် သေချာစိတ်ချရသော နည်းလမ်းကို လိုက်နာ၍ လေ့ကျင့်ပေးသင့်ပေ၏။ တတ်နိုင်ပါက အကျင့်သစ်တစ်ခုကို မူလပထမ ကတည်းက လုံးလုံးခဲခဲ ပြည့်ပြည့်ဝဝ မွေးမြူခြင်း၊ အကျင့်ဟောင်းကို ပယ်ရာ၌ အပြီးအပိုင် အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ ထိုသို့ မပြုလုပ်နိုင်ပါက တစ်စတစ်စ လက်နိုင်ခြေနိုင် လေ့ကျင့်ရပေမည်။ တစ်စတစ်စ လေ့ကျင့်ရာ၌ အချိန်ကာလကိုပါ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ လေ့ကျင့်သင့်ပေ၏။ ပုံစံအားဖြင့် ဆေးလိပ်ဖြတ်ရာ၌ တစ်နေ့လျှင် ဆေးလိပ် ၁၅ လိပ် သောက်နေရာမှ ပထမတွင် ၁၂ လိပ်သို့ လျှော့ချ၍ နံနက် ၉ နာရီမတိုးမီ လုံးဝသောက်ဘဲ နေရန်လည်း ကြိုးစား လေ့ကျင့် သင့်၏။ ထိုမှနောက်၌ ဆေးလိပ်အရေအတွက်ကို ထပ်မံလျှော့ချခြင်း၊ ဆေးလိပ်မသောက်ဘဲနေသော အချိန်ကာလကို တိုးချဲ့ခြင်းဖြင့် တစ်စတစ်စ လေ့ကျင့်သွားပါက နောက်ဆုံး၌ လုံးဝ ဆေးလိပ်ပြတ်သွားပေလိမ့်မည်။

အကျင့်တစ်ခုကို မွေးမြူရာ၌ ပြုလုပ်မှုသည် အလိုဆန္ဒနှင့် မျှော်မှန်းချက် ပိုမိုအရေးကြီးကြောင်း မမေ့သင့်ပေ။ သို့ဖြစ်၍ ဟတ်ယ နည်းဥပဒေသမှာ လေ့ကျင့်ရန် အခါအခွင့်ပေါ်လာတိုင်း အမိအရ ဖမ်းယူ

အသုံးပြုရန် အထူးသဖြင့် ဆိုင်ရာ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားရမှုများ ဖြစ်ပေါ်သောအခါများ၌ မမေ့မလျော့ လေ့ကျင့်ရန် ဖြစ်၏။ လူ့ကျင့်ဝတ်များကို ကျေကျေညက်ညက် သိရှိနားလည်ခြင်း၊ စိတ်စေတနာ ကောင်းမွန်ခြင်းသည် ကာယကံမြောက် အလေ့အကျင့်များ ဖြစ်မလာပါက မည်သို့မျှ အရေးပါ အရာရောက်မည် မဟုတ်ချေ။ ကောင်းမှုကို နှစ်သက်ခြင်း၊ မကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ခြင်း၊ တရားမျှတမှုကို လိုလားခြင်း၊ ချစ်ခြင်း သနားခြင်း စသည်တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတိုင်း၌ အနည်းအများရှိသော စိတ်ခံစားရချက်များ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန် အတွက် စိတ်ခံစားချက်သည် အကြောင်းမဟုတ်။ စိတ်ခံစားရချက်နှင့်အညီ ပြုလုပ်မှုသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ စစ်ဘေး၊ ရေဘေး၊ ငလျင်ဘေးကြောင့် လူများ အတိဒုက္ခရောက်ကြရပုံကို ဖတ်ရှုကြားသိရ၍ သနားကြင်နာစိတ် ယိုဖိတ်ခြင်း မတရားပြုမှုများကို မြင်တွေ့ရသဖြင့် မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့မှာ ဝေဒနာ စေတသိက်များသာ ဖြစ်၍ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှု၏ လက္ခဏာများ မဟုတ်ချေ။

ဝတ္ထု၊ ရုပ်ရှင်နှင့် တေးဂီတသည် စိတ်လှုပ်ရှားစေ၍ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရာ၌ အထူးအရေးပါသော လက်နက်များ ဖြစ်သည်ဟု လူအများ ယူဆကြ၏။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုကို ပြောပလောက်အောင် အထောက်အကူ မပြုချေ။ များစွာသော လူတို့၌ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားရမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားသည် တခြားစီ ဖြစ်နေတတ်၏။ စင်စစ် စိတ်ထိခိုက် လှုပ်ရှားလွယ်၍ လူများ၌ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကို ဖန်တီးပေးနိုင်စွမ်းရှိသော စာရေးဆရာ၊ ပန်းချီဆရာနှင့် ဂီတစာဆိုတို့သည်ပင် အားလုံး ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ချေ။ အချို့မှာ အပြောတခြား အလုပ်တခြားဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းအောင် အကျင့်သိက္ခာ ပျက်စီးနေကြ၏။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး စာရေးဆရာကြီး ရူးဆိုသည် ကလေးသူငယ်များကို မိဘများက ဂရုတစိုက် မွေးမြူစောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အလေးအနက် ရေးသားခဲ့သော်လည်း

၁၈၀ * ဦးအေးမောင်

မိမိ၏ သားငယ် သမီးငယ်များကိုကား ကြင်နာမှုမရှိဘဲ ခိုကိုးရာမဲ့ ကလေးများဂေဟာသို့ ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

သနားကြေကွဲဖွယ်ရာ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖတ်၍ သို့မဟုတ် ရုပ်ရှင်ကား တစ်ကားကိုကြည့်၍ မျက်ရည်ကျရသော မိန်းမများသည် ဆင်းရဲ နှိမ့်ကျသောသူများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ သနားကြင်နာစိတ် ကင်းမဲ့၍ ခက်ထန်မာကျောသူများ ဖြစ်နေတတ်၏။ ဝတ္ထု ရုပ်ရှင်နှင့် တေးဂီတကို အပျင်းဖြေမှုအတွက် မဟုတ်ဘဲ စိတ်လှုပ်ရှားမှုအတွက် နှစ်သက်စွဲလမ်း နေခြင်းသည် အခြား စွဲလမ်းမှုများကဲ့သို့ပင် ကောင်းကျိုးမပေးချေ။ ယင်းတို့ကို စွဲလမ်းသူများသည် ဘုရားတရား ကြည်ညိုကာမတ္တဖြင့် သမာဓိရှိပြီဟု ထင်မှတ်နေသူကဲ့သို့ စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှု၌ပင် အကျင့်သီလ လုပ်ငန်း ပြီးဆုံးနေတတ်၏။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှု၌ နစ်မြော မနေဘဲ ကာယကံမြောက် လေ့ကျင့်မှုသို့ ဦးတည်ရန် ဂရုပြုရပေမည်။ ပြုသောအမှု၏ အလေးအပေါ့နှင့် အတိုင်းအရှည်သည် ပြောဆိုဆက်ဆံ ခြင်း၊ ဘတ်စကားပေါ်၌ သက်ကြီးရွယ်အိုများအား နေရာပေးခြင်း စသော အသေးအဖွဲ့ အမှုများသည်လည်း အကျင့်စာရိတ္တ တည်ဆောက်ရာ၌ အရေးပါကြောင်း သတိပြုသင့်ပေ၏။

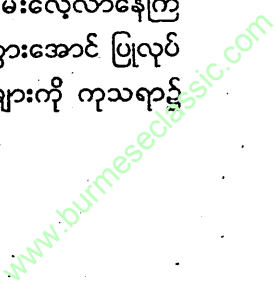
ဂျိမ်းစ်၏ နောက်ဆုံးဥပဒေသမှာ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့် ဘဝ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက်များက တောင်းဆိုသည်ဖြစ်စေ မတောင်းဆို သည်ဖြစ်စေ စိတ်ဓာတ်နှင့် ကိုယ်ခန္ဓာ ကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းစေရန် အသေး အဖွဲ့ အမှုကလေးများကို တမင်တကာ ရှာကြံပြုလုပ်၍ နေ့စဉ် မှန်မှန် လေ့ကျင့်ပေးရန် ဖြစ်၏။ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စများ၌ ဖွံ့ဖြိုးခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခခံခြင်း၊ စွန့်စားဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့သည် အိမ်ကို မီးအာမခံ ထားခြင်းမျိုး နှင့်တူ၏။ မီးအာမခံထားမှုအတွက် ငွေကုန်ကျခြင်းသည် အိမ် မီးလောင် သောအခါ အိမ်ရှင်အား အကျိုးပြုသကဲ့သို့ လက်ရုံးရည် နှလုံးရည်အတွက် အသေးအဖွဲ့ လေ့ကျင့်ထားမှုသည် ယခု အရာမထင်သော်လည်း တစ်စ တစ်စ အဆောက်အဦ ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာ၍ အရေးကြုံသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ အားထားရာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ကိုယ်ကျင့်တရားကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ရာ၌ မကောင်းသော အကျင့်ဟောင်းကို စွန့်လွှတ်ရန်ကိစ္စမှာ ကောင်းသော အကျင့်သစ်ကို မွေးမြူထုတ် ပိုမိုအရေးကြီး၏။ အကျင့်ကောင်းများကို ပြုစုပျိုးထောင်ရာ၌ ကြီးမားသော အခက်အခဲတစ်ခုမှာ မူလက ရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်သော အကျင့်ဆိုးများက ခုခံတားဆီးနေ၍ ဖြိုဖျက်ရန် လိုအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မူလတန်းကစ၍ အမှားမှား အယွင်းယွင်း သင်ကြားလေ့ကျင့်လာ သော ကျောင်းသားသူငယ်များအား ထိထိရောက်ရောက် ပညာ ဆက်လက်သင်ပေးရန် မဆိုထားဘိ။ အစကပြန်၍ နည်းမှန်လမ်းမှန် သင်ပြရန်ပင် မလွယ်ကူချေ။ ဤနေရာ၌ စောင်းတီးသင်လိုသော လူနှစ်ဦး နှင့် စောင်းဆရာကြီးအကြောင်း ပုံပြင်ကို သတိပြုသင့်ပေ၏။

အကျင့်ဟောင်းများကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရန် စိတ်ပညာရှင်တို့ စမ်းသပ် လေ့လာနေသောနည်းများ ရှိ၏။ အကျင့်ဆိုးတစ်ခု စွဲကပ်နေ သော လူများအား အိပ်မေ့ချပြီးလျှင် အိပ်မေ့ဆရာက အကျင့်ကို ဖြတ်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးကြည့်ရာ အချို့လူများ၌ နှစ်ရက် သုံးရက်ကြာမျှ အကျင့်ပျောက်ကွယ်သွားသည်ကို တွေ့ရ၏။ အကျင့်ဆိုးများ ပယ်ဖြတ်ရန် အခြားနည်းကောင်းတစ်ခုမှာ ဆိုင်ရာ ကာယကံမှု ဝစီကံမှုများကို သတိလက်လွတ် မပြုဘဲ အထူးဂရုပြု၍ သိသိမှတ်မှတ် ပြုမူခြင်းဖြစ်၏။ ဆေးလိပ်စွဲနေသောသူအား နေ့စဉ် တစ်နာရီကြာမျှ မရပ်မနား ဆေးလိပ် သောက်ခိုင်း၍ ဆေးလိပ်ငွေ့ ရှူရှိုက်ရာမှ ပါးစပ်နှင့် လည်ချောင်းထဲ၌ ခံစားရမှုကို ဂရုတစိုက် သိမှတ်ကြည့်စေရာ ဆေးလိပ်စွဲလမ်းသောစိတ် မကြာမီ ပျောက်ကွယ်၍ ပြန်ပေါ်မလာတော့ကြောင်း တွေ့ရသည်ဆို၏။ သို့ရာတွင် အိပ်မေ့ချ၍ အကျင့်ဖြတ်သော နည်းကဲ့သို့ပင် ဤနည်းကို လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မလေ့လာကြရသေးချေ။

အနောက်နိုင်ငံ စိတ်ပညာနယ်၌ အထူး စူးစမ်းလေ့လာနေကြ သော အကျင့်ဖြတ်နည်းမှာ အကျင့်ကို ရွံ့ရှာမုန်းတီးသွားအောင် ပြုလုပ် ပေးသော နည်းဖြစ်၏။ ဤနည်းဖြင့် အရက်သမားများကို ကုသရာ၌

၁၂ * ဦးအေးမောင်

အရက်နှင့် အတူယှဉ်၍ အနိဋ္ဌာရုံများကို ဖန်တီးပေးရ၏။ ရှေးဦးစွာ လူနာအား အော့အန် ပျို့တက်စေသောဆေးများ ထိုးပေး၍ ဆေးတန်ခိုး ပြကာနီးတွင် သူကြိုက်သောအရက်ကို မြင်စေ၊ အနံ့ခံစေ၊ အရသာ မြည်းကြည့်စေ၏။ ဤသို့ဖြင့် အရက်နှင့် ပျို့အန်ဆေးသည် သဟဇာတ ဖြစ်လာသောအခါ ဆေးထိုးပေးရန် မလိုတော့ဘဲ လူနာသည် အရက်ကို မြင်ကာမထွာ၊ အနံ့ရရှိကာမထွာဖြင့် ပျို့တက်၍ အော့အန်လေတော့၏။ ဤကုသနည်းမှာ အချိန်ကာလ တစ်နှစ်ခန့် ကြာသည်ဆို၏။

ဤကုထုံးမှာ နောင်တစ်နေ့တွင် ယခုထက် နယ်ပယ်ကျယ်ပြန့်၍ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြုပြင်မှု၌ အရေးပါလာပေလိမ့်မည်။ ဗြိတိသျှ စိတ် ဆရာဝန် နှစ်ဦးသည် လင်ရှိုမိန်းမ တစ်ဦးအား စွဲလမ်းတပ်မက်နေသော ယောက်ျားတစ်ယောက်အား ဤနည်းဖြင့် ပြုပြင်ခဲ့ကြသည်ဆို၏။ ပြုပြင်ပုံ ကား မှောင်ချထားသော အခန်းထဲရှိ ပိတ်ကားတစ်ခုပေါ်သို့ ထိုမိန်းမနှင့် ကာယကံရှင်၏ ဇနီးမယား ရုပ်ပုံများကို တစ်လှည့်စီ ဆလိုက်ထိုးပြရ၏။ ထိုမိန်းမ၏ရုပ်ပုံ ပေါ်လာတိုင်း ယောက်ျား၏ လက်ကောက်ဝတ်ကို (ရဝ) ဗိုအားရှိသော လျှပ်စစ်ဓာတ် ဖြတ်သွားစေ၏။ နေ့စဉ် နာရီဝက်ခန့် ထိုသို့ကုသ၍ ခြောက်ရက်ခန့် ကြာသောအခါ ထိုယောက်ျားမှာ သတိ တရားရ၍ ထိုမိန်းမအား စွဲလမ်းတပ်မက်သောစိတ် သိသိသာသာ နည်းပါး သွားသည်ဆို၏။

လူတို့သည် အများအားဖြင့် မိမိတို့ အလေ့အကျင့်များကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲရန် သတိမရကြချေ။ အကျင့်ဟောင်းကို တွယ်တာ၍ အကျင့် သစ်ကိုလက်ခံရန် တွန့်ဆုတ်တတ်ကြ၏။ အသစ်အဆန်းကို စမ်းသပ် လေ့လာလိုသောစိတ်ပင် မရှိဘဲ အပြုအမူ အပြောအဆို အတွေးအခေါ် အားဖြင့် အလေ့အကျင့်ဟောင်းများ၌သာ သံသရာလည်နေကြ၏။

ဤသည်မှာ နှစ်သက် လိုလားအပ်သော လက္ခဏာခြင်းရာ မဟုတ်ချေ။ လူ့ဘဝ လူ့လောကသည် ရပ်တည်၍မနေဘဲ အမြဲ ပြောင်းလဲ လျက်ရှိပေရာ သတ္တဝါသည် ထိုသဘောတရားနှင့်အညီ ပြုကျင့်တတ်ပါမှ

ကြီးပွား တိုးတက်ပေမည်။ တစ်နည်းဆိုသော် လူသည် ကြီးပွားတိုးတက် ရန်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့် ဘဝအသိ အမြင်များမှ သင်ခန်းစာယူ၍ အချိန်အခါအားလျော်စွာ အကျင့်ဟောင်း များကိုစွန့်၍ အကျင့်သစ်များ မွေးမြူရန် အားထုတ်ရပေမည်။ ဤသို့ အားထုတ်ခြင်း၊ အားထုတ်မှု မရှိခြင်းကြောင့်ပင် လူနှင့်တိရစ္ဆာန် ခြားနား ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန် တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး အသိအလိမ္မာ မတူညီခြင်း၊ လူသတ္တဝါ များ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကြီးပွားမှု မတူညီခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အနောက်နိုင်ငံ၌ တစ်ခါက ကျားတစ်ကောင်ကို မီးရထားဖြင့် သယ်ဆောင်သွားစဉ် ရထားတွဲမှာ လမ်းချော် တိမ်းမှောက်၍ ကျား လှောင်အိမ်တံခါး ပွင့်ထွက်သွား၏။ ကျားသည် လှောင်အိမ်ထဲမှ ထွက်လာ၍ လူများမှာ ကြောက်လန့်ပြီး ထွက်ပြေးကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျားသည် ဘာမျှမလုပ်ဘဲ တွေဝေပြီးနောက် ခဏအကြာတွင် လှောင်အိမ်ထဲသို့ ပြန်ဝင်သွား၏။ သို့ဖြင့် အလေ့အကျင့်က နေရာဟောင်း သို့ ဆွဲဆောင်သောကြောင့် ကျားမှာ လွတ်လပ်ရေး ပြန်လည် ဆုံးရှုံးရ တော့၏။

မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံ ဖြစ်ပါလျှင် ကျွန်ဘဝက ဓလေ့စရိုက် ဝါသနာများကို မစွန့်လွှတ်နိုင်သေးသော သူများမှာ မနည်း လှချေ။ လူနေမှုစနစ်၊ စီးပွားရေးစနစ်နှင့် နိုင်ငံအခြေအနေ ပြောင်းလဲခဲ့ပါ လျက် ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ ထူးခြားနား ဖြစ်နေသော သူများမှာ လည်း ဒုနှင့်ဒေးဖြစ်၏။ အကျင့်သီလမည်သည် အကောင်းအဆိုး အမှား အမှန် ခွဲခြားသိမြင်မှု၊ ဘုရားရှိခိုးမှု၊ တရားစာများ ရွတ်ဖတ်မှု၊ ကြားနားမှု စသော သမားရိုးကျ လုပ်ငန်းများဖြင့် မပြီးဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ရမည့်တရား ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုသင့်လှပေသည်။

အခန်း ၁၅

လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးသည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှ လူ့အတော်များများ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်စီးနေပါက မိမိအကျင့်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ပါမည်လောဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ အကျင့်သီလ မြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘယ်သူ့အကျင့်ပျက်ပျက် ကိုယ်မပျက်စေနှင့်ဟု ဆိုကြ၏။ ဤဆုံးမစကားမှာ လက်တွေ့ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မလွယ်ကူချေ။ လူတို့သည် မိမိတို့နှင့် စိတ်နေစရိုက်၊ အလိုဆန္ဒ၊ အလေ့အကျင့်၊ အဆင့်အတန်း တူညီသောသူများနှင့်သာ ကြာရှည် ပေါင်းသင်းကြစမြဲ ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ အသိပညာ စရိုက်ဝါသနာအားဖြင့် များစွာ ကွာခြားနေသော သူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခင်မင်ရင်းနှီး၍ ကြာရှည်လေးမြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အကျင့်သီလ အဆင့်အတန်း လွန်စွာကွာခြားသော သူများမှာလည်း ထိုနည်းနှင့်နှင့် ဖြစ်၏။

အကျင့်သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျင့်ပျက်သောသူများ ဝန်းရံနေပါက နောက်ဆုံး၌ မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ထိခိုက်ပျက်ပြားမည့် အန္တရာယ် ရှိ၏။ ကြိုနိုင်သော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် အကျင့်သီလကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်ဆိုစေ၊ အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး၍ စိတ်

၁၈၅ * ဦးအေးမောင်

ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ အကျင့်သီလကို ဦးထိပ်ထားသော ဘာသာရေးပုဂ္ဂိုလ် သူတော်သူမြတ်များသည် လူအများနှင့် မရောနှောဘဲ မိမိတို့အချင်းချင်း စုပေါင်း၍ တစ်သီးခြား နေထိုင်ကြ၏။ ရှေးပညာရှိများကလည်း လူမိုက် လူယုတ်မာများကို ရှောင်ကြဉ်ရန် အလေးအနက် သတိပေး ဆုံးမခဲ့ကြပေ၏။

လောက၌ အပြစ်အနာ လုံးဝကင်းသော လူ့အဖွဲ့အစည်းဟူ၍ မရှိ။ သို့ဖြစ်၍ လူ့အဖွဲ့အစည်း အားလုံးကို ရှောင်ခွာ၍ ထီးတည်း အကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းခြင်းသည် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန် အကြောင်းမဟုတ်။ လူ့ဘဝ လူ့လောက ပြဿနာများကို ရင်မဆိုင်ရဲဘဲ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု အချို့ကဆိုကြ၏။ သမုဒ္ဒရာထဲရှိ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်၌ ထီးတည်းနေသော လူသတ္တဝါသည် အကျင့်သီလ ကောင်းပါသည်ဟု မဆိုသာချေ။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လူတစ်ရာလျှင် တစ်ယောက်မရှိ။ စင်စစ် ဘုန်းကြီး ရဟန်းများသည်ပင် အဖွဲ့အစည်းနှင့် နေထိုင်၍ လူအများနှင့် နေ့စဉ် ဆက်ဆံကြရကား သူတို့၌ ရဟန်းကျင့်ဝတ်များသည် အကျင့်သီလ ကြီးပွားတိုးတက်မှု၏ အခြေခံတရားများဖြစ်၏။

မိမိအား အကျိုးယုတ်စေမည့် မကောင်းသောအရာကို အဝေးမှ ရှောင်ကွင်းခြင်းထက် နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ ရင်ဆိုင်ပြီးမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်လျှင် ပို၍ ကောင်းပါသလောဟု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ ကာမအာရုံ တစ်ခုကို နီးနီးကပ်ကပ် တွေ့ထိပြီးမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်မှာ ပုထုဇဉ်လူများအဖို့ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ နဂိုမူလက လူကောင်းဖြစ်ပါလျှက် အပေါင်းအသင်းများကြောင့် အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်စီးခဲ့ရသော သူများမှာ မနည်းလှချေ။ စင်စစ် လူတို့သည် ကာမအာရုံများနှင့် ပတ်သက်လာသောအခါ အများအားဖြင့် စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့ အားနည်းသူများဖြစ်၏။ မည်မျှ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်စေ မိမိ၏ အကျင့်သိက္ခာကို အမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားပါက ဘယ်အခါမျှ သတိမလွတ်စေဘဲ မိမိကိုယ်ကို စောင့်စည်းခြင်းသည် မှားမည်မဟုတ်ချေ။

လူဆိုးလူမိုက်များကို အဝေးမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် လိုအပ်သည် မှန်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် လူဆိုးလူကောင်း ရောပြွမ်းနေသော လူ့လောကကို လုံးဝ ရှောင်ကြဉ်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် လူ့လောက၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြုပြင်ရေးကို အလေးဂရု ပြုရပေလိမ့်မည်။ မိမိ၏ အကျင့်သီလ လုံခြုံနေရုံမျှဖြင့် မပြီးဘဲ မိမိဝန်းကျင်ရှိ လူ့သတ္တဝါများ၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရေးကို ကူညီအားပေးရပေမည်။

လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ပြုပြင်သော ပဓာနအကြောင်းတရား နှစ်ပါးမှာ ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်ပေရာ ယင်းတရားနှစ်ပါး၏ ထပ်တူ ထပ်မျှ အရေးပါပုံ၊ အချင်းချင်း အကျိုးပြုပုံများကို အခန်း ၈ ၌ ပြဆိုခဲ့ ပေပြီ။ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရာ၌ အသိပညာ ဗဟုသုတနှင့် ကစားခုန်စား မှု၏ နေရာကဏ္ဍကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပေပြီ။ အရေးပါသော အခြား ပတ်ဝန်းကျင်တရားများအကြောင်း ဆက်လက် စဉ်းစားရန်ရှိ၏။

ကလေးသူငယ်များ၏ အကျင့်စာရိတ္တကို ပြုစုပျိုးထောင်ရာ၌ မိဘများ၏ အရေးပါမှုကို ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ ကလေးသူငယ်များ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ရန်အတွက် ရှေးဦးပထမ လိုအပ်ချက်မှာ မိဘများ၏ ချစ်ခင်ယုယမှု ဖြစ်၏။ မိဘမေတ္တာကို မခံယူရသော ကလေးသူငယ်သည် မိမိဘဝကို နာကြည်း၍ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မဝင်ဆုံဘဲ ထော်လော်ကန့်လန့် ပြုမူတတ်၏။ သုတေသီ ဆရာတို့၏ စူးစမ်း လေ့လာချက်အရ အနောက်နိုင်ငံများ၌ ဆိုးသွမ်း ပေတေနေသော လူငယ် များသည် အများအားဖြင့် မိဘများ အိမ်ထောင်ပျက်၍ ကြင်နာယုယမှု ကင်းဝေးနေသောသူများ ဖြစ်ကြ၏။

မိဘများ၏ တဏှာသံယောဇဉ် အလွန်ကြီးမားသဖြင့် အသိပညာ နှင့်မယှဉ်ဘဲ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် လက္ခဏာသဏ္ဍာန် လွဲမှားနေပါကလည်း အကျင့်စာရိတ္တအတွက် အထောက်အကူ မဖြစ်သည့်အပြင် အန္တရာယ်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မိဘများက ချစ်ခင်ယုယ၍ အစစအရာရာ အလိုလိုက် သောကြောင့် လမ်းမှား ပျက်စီးနေသော ကလေးသူငယ်များမှာ မနည်းလှ ချေ။ အစိုးရိမ်ကြီး၍ နေရာတကာ၌ စည်းကမ်းတင်းကျပ်လွန်းလျှင်လည်း

၁၇၇ * ဦးအေးမောင်

ကလေးသူငယ်သည် အခါအခွင့်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိဘ၏ ဆုံးမ
ဩဝါဒကို တော်လှန်တတ်၏။ သို့တည်းမဟုတ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဟူသမျှကို
မသိစိတ်က ရွံ့မုန်း၍ နောင် ကြီးပြင်းလာသောအခါ တရားဥပဒေကို
ချိုးဖောက်ရန် ဝန်လေးမည်မဟုတ်ချေ။

အကျင့်စာရိတ္တကို ပြုပြင်ရာ၌ အမိန့်အာဏာကို အမြဲထာဝရ
မသုံးဘဲ မိမိအသိဉာဏ်ဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်အောင် လေ့ကျင့်ပေးရန်
မှာ အရေးကြီးသော မိဘဝတ္တရားဖြစ်၏။ သို့မှသာ ကလေးသူငယ်သည်
ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အခြေခံခိုင်မြဲ၍ ကြီးပြင်းလာသောအခါ
ခဲရာခဲဆစ် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာများကို အသိပညာဖြင့် ရင်ဆိုင်
ဖြေရှင်းနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဤကိစ္စအတွက် အနောက်နိုင်ငံ စိတ်ပညာရှင်များ
စမ်းသပ်လေ့လာခဲ့သော နည်းတစ်နည်းမှာ ကလေးသူငယ်များအား ထို
ကိုယ်ကျင့်ပြဿနာများကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးစေခြင်းဖြစ်၏။
ပုံစံအားဖြင့် မောင်နီသည် မောင်ဖြူ၏ အလွန်ချစ်သော သူငယ်ချင်းဖြစ်၍
စာမေးပွဲ၌ မောင်နီခိုးချနေသည်ကို မောင်ဖြူက သေချာတပ်အပ်
တွေ့မြင်ခဲ့သော မောင်ဖြူ မည်သို့ပြုသင့်သနည်း။ ဆရာအား တိုင်ကြားရ
မည်လော။ မည်သူ့ကိုမျှ မပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသင့်သလော။ ဤ
ပြဿနာမျိုးကို အသက် ၁၀ နှစ်အထက် ကလေးသူငယ်များအား
ဆွေးနွေးစေခြင်းဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အသိအမြင် တိုးတက်လာ
သည်ကို တွေ့ရှိရသည်ဆို၏။

မိဘများအနေဖြင့် ကလေးသူငယ်အား ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်
ပတ်သက်၍ အသိဉာဏ်မျက်စိ ဖွင့်ပေးမှုထက် ပိုမိုအရေးကြီးသော
လုပ်ငန်းကိစ္စမှာ မိမိတို့၏ ဆုံးမဩဝါဒနှင့်အညီ ကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံ
နေထိုင်ရန်ဖြစ်၏။ မိဘများသည် ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာအားဖြင့်
အကျင့်သီလကို စောင့်ထိန်းပါက၊ ကလေးသူငယ်အား မကြာခဏ ဆုံးမ
သွန်သင်နေရန် မလိုချေ။ မိမိတို့ကိုယ်နှိုက်က အကျင့်သိက္ခာ ကင်းမဲ့နေ
လျှင်လည်း သားသမီးများအား ဆုံးမပဲ့ပြင်ရန် ကြိုးစားအားထုတ်မှုသည်

အချည်းနှီးဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ ကလေးများအား အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရန် တာဝန်ရှိသော လူကြီးမိဘ ဆရာသမားတိုင်း သတိပြုသင့်သော အချက် ဖြစ်၏။

စင်စစ် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရေးအတွက် အများဆုံး ထိရောက်သော လုပ်ငန်းမှာ လူတစ်စုက လူထုအား စံပြခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုသော် ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ လူထုက ကြည်ညို လေးစား၍ အတုယူဖွယ်၊ အားကျဖွယ်ကောင်းသော စံပြပုဂ္ဂိုလ်တစ်စု ရှိဖို့လို၏။ ဤနေရာ၌ ထင်ရှားသော သာဓကမှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ လူထု၏ အကျင့်စာရိတ္တ တိုးတက်မှုကို အကျိုးပြုခဲ့သော ရဲအဖွဲ့ဖြစ်၏။

သုတေသီပညာရှင်တစ်ဦး၏ စူးစမ်း လေ့လာချက်အရ အင်္ဂလိပ် တို့သည် ရှေးအခါက စရိုက်ကြမ်းတမ်းသောသူများဖြစ်၍ ၁၈၅၆ ခုနှစ်၌ အင်္ဂလန်ပြည် ရဲအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ပြီးသည့်နောက်မှ အကျင့် စာရိတ္တ သိသိသာသာ တိုးတက်လာကြ၏။ ဤသည်မှာ ရဲအဖွဲ့က လူဆိုးသူဆိုးများကို အပြင်းအထန် ကွပ်ညှပ်သောကြောင့်မဟုတ်၊ ရဲအဖွဲ့၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ လူဆိုးများကို ဖမ်းဆီးရန်မဟုတ်၊ ရာဇဝတ်မှုများ မဖြစ်ပွားအောင် ကာကွယ်တားဆီးရန် ဖြစ်၏။ ဤရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်မှုအတွက် လူထု၏အကူအညီ ရရှိရန် အရေးကြီးသောကြောင့် ရဲအဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်းစဉ်က အကျင့်စာရိတ္တကို အဓိကထား၍ ရဲအမှုထမ်း များကို ရွေးချယ် ခန့်ထားလေသည်။

ရဲအဖွဲ့၌ အမှုထမ်းလိုသောသူသည် ရှေးအခါက အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ပတ်သက်၍ နာမည်ပျက်ခြင်း လုံးဝမရှိရ။ ရဲအမှုထမ်းသည် ပြည်သူ လူထုနှင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ ဆက်ဆံကြရ၍ လူထုကမှား၍ မိမိအား ရိုင်းပြစွာ ပြောဆို ပြုမူသောအခါ၌ပင် အမျက်ဒေါသကို ချုပ်တည်းထား ကြ၏။ ရဲအမှုထမ်းတို့သည် သိက္ခာသမာဓိရှိ၍ လူထုကို ကူညီ စောင့်ရှောက်သောကြောင့် ဗြိတိသျှရဲအဖွဲ့၏ ဂုဏ်သတင်းသည် အင်္ဂလန် ပြည်၌သာမက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးသို့ ပျံ့နှံ့ကျော်စော၏။ ရဲအဖွဲ့ကို

၁၇၀ * ဦးအေးမောင်

ကြည်ညိုလေးစားကြ၍ ရဲအဖွဲ့ဝင်တို့၏ မွန်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားသည် ပြည်သူလူထုသို့ တစ်စတစ်စ ကူးစက်သွား တော့၏။

အခြားနိုင်ငံများ၌လည်း လူထု၏ စိတ်ဓာတ်စရိုက်ကို ပြုပြင်သော စံပြုပုဂ္ဂိုလ်များ တစ်ခါက ရှိခဲ့ကြ၏။ အမေရိကန် စိတ်ဓာတ်စရိုက်ကို ပြုပြင်ဖန်တီးရာ၌ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သူများမှာ အမေရိကန် ပြည်သူ့ ပင်လယ်ရပ်ခြားမှ တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ ပြောင်းရွှေ့လာကြစဉ်က အမေရိကန်ပြည်အကြောင်း ဟောပြောသင်ပြကြရသော ကျောင်းဆရာ များ ဖြစ်သည်ဆို၏။ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများ၌ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တို့သည် စံနမူနာပြုမှု၏ အရေးပါပုံကို ကောင်းစွာ ရိပ်မိ သိရှိကြသောကြောင့် ထိပ်တန်းပါတီဝင်များ လိုက်နာရန် တင်းကျပ်သော သံမဏိစည်းကမ်း များ ချမှတ်ထားကြ၏။

ရှေးအခါက မြန်မာ့စိတ်ဓာတ် ပြုပြင်ရာ၌ ထင်ရှားသော စံပြု ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဗုဒ္ဓရဟန်းတော်များ ဖြစ်ကြ၏။ ဝိနည်းတရားနှင့်အညီ မြန်မာရဟန်းတို့ ကျင့်ကြံနေထိုင်သော ရှေးအခါက မြန်မာတို့သည် အကျင့်စာရိတ္တ အထူးမြင့်မားကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့သော ရှေးနိုင်ငံခြားသားတို့၏ မှတ်တမ်းများ၌ ဖော်ပြထား၏။ ရဟန်းတို့ အကျင့်သီလ လျော့ရဲရဲဖြစ်လာသော ယခုခေတ်၌ မြန်မာ့စာရိတ္တမဏ္ဍိုင် ယိမ်းယိုင် ပျက်စီးလျက် ရှိခြင်းမှာ မျက်မြင် အထင်အရှား ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မြန်မာ့စာရိတ္တမဏ္ဍိုင်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန်အတွက် သိက္ခာသမာဓိရှိသော ရဟန်းဘုန်းကြီး အတော်များများ ထွက်ပေါ်လာဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းများသည်လည်း အကျင့်သီလအရာ၌ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သင့်ပေသည်။ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်သည် လူသူကင်းဝေးသော နေရာ၌ တစ်သီးတခြား ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေသောသူ မဟုတ်ဘဲ လူအများနှင့် နေ့စဉ် ပွန်းပွန်းတီးတီး ရောနှောဆက်ဆံနေသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပေမည်။

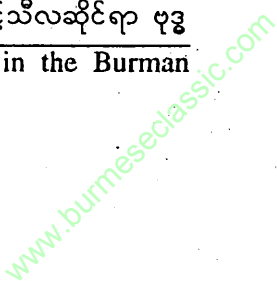
စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၈၀

အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် ဘာသာတရားကို ကြည်ညိုလေးစားရန် လိုသည်ဟု အချို့လူများက ဆိုကြ၏။ ပို၍အရေးကြီးသည်ကား ဘာသာတရား၏ ဆုံးမဩဝါဒနှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သော စံပြုပုဂ္ဂိုလ်များ အထင်အရှားရှိ၍ လူထုနှင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံကြရန်ဖြစ်၏။ စင်စစ် ရှေးမြန်မာများသည် ယခုခေတ် လူများထက် ပို၍ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိနားလည်သည်ဟု မဆိုသာချေ။ ၁၈၂၁ ခုနှစ်က အမရပူရနေပြည်တော်၌ နေထိုင်သွားသော အင်္ဂလိပ်သံအရာရှိ မစ္စတာဟိရန်ကော့၏ မှတ်တမ်း၌ သူသည် မြန်မာဘုရင်ကို သွားရောက်တွေ့ဆုံရာ ဘုရင်က အချို့သော ရဟန်း ဘုန်းကြီးများ ကျမ်းဂန်စာပေကို မသိနားမလည်သဖြင့် စိတ်ပျက်ညည်းညူစကား မိန့်ကြားကြောင်း ရေးသားထား၏။ အချို့သော ရဟန်းများသည်ပင် မိမိတို့ ဘာသာတရားကို မသိနားမလည်သည် မှန်ပါက လူပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများက သိရှိနားလည်သည်ဟု ယူဆရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် ဘုရင်သည် ရဟန်းတို့၏ အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်၍မူ တစ်စုံတစ်ရာ ဝေဖန်ပြစ်တင်ခြင်း မပြုချေ။ ရဟန်းတို့သည် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များနှင့်အညီ ကျင့်ကြံ နေထိုင်ကြဟန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့ဘာသာတရားကို ကောင်းစွာမသိသော်လည်း ရဟန်းတို့ကို ကြည်ညိုလေးစား၍ သူတို့ဆုံးမဩဝါဒကို နာယူပြီးလျှင် နိုင်ငံခြားသားများ ချီးမွမ်းရလောက်အောင် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော မြန်မာများ ဖြစ်ခဲ့ကြပေမည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာရဟန်းတော်တို့သည် အကျင့်သီလ မြင့်မား၍ မြန်မာလူမျိုး၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြုပြင်ရာ၌ အရေးပါခဲ့ကြောင်း နိုင်ငံခြားစာအုပ်များ၌ ဖော်ပြထား၏။

အကယ်၍ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရေးအတွက် လူတို့အား ဘာသာရေးမျက်စိ ဖွင့်ပေးရန် လိုအပ်ပါက အကျင့်သီလဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓ

၁- Hiram Cox, "Journal of a residence in the Burman Empire" pp.229-30

၁၇၁ * ဦးအေးမောင်

ဩဝါဒများကို ဦးစားပေးရပေမည်။ ဘုရားရှိခိုးမှု၊ ပရိတ်ရွတ်ဖတ်မှု စသော သမားရိုးကျ ဘာသာရေး အလုပ်များထက် ဗုဒ္ဓဩဝါဒများကို လိုက်နာကျင့်ကြံမှုက အရေးကြီးကြောင်း၊ ထိုသို့ကျင့်ကြံမှုသည်ပင် ဘုရားကို ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း^၁ လူအများ သိရှိနားလည်စေရမည် ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလ၏ အကျိုးတရားကိုလည်း တမလွန်ရှုထောင့်မှ မစဉ်းစားဘဲ မျက်မှောက်ဘဝ အကျိုးပေးမှုအနေဖြင့် ရှုမြင် ခံယူတတ်အောင် ပညာပေးဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။

စင်စစ် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားသည် တမလွန်ဘဝကို လက်ခံသော်လည်း မျက်မှောက်ဘဝကို ပိုမိုဂရုပြုရန် လူတို့အား ဟောကြားခဲ့၏။^၂ ယခုဘဝ၌ ပြုသောအမှုအတွက် တမလွန်ဘဝ၌ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်ခံစားရလိမ့်မည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ကြောင့် လူတို့ အကျင့်သီလစောင့်ထိန်းကြသည်ဆိုခြင်းမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် မမှန်ကန်ချေ။ ကောင်းမှုမကောင်းမှု ပြုကြရာ၌ ထိုယုံကြည်ချက်ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ စရိုက်ဝါသနာအလျောက် စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါ ပြုကြသည်က များ၏။ စင်စစ် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုးပေးမည့် ဆုပေးဒဏ်ပေး စနစ်သည်ပင် အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရာ၌ များစွာ မထိရောက်လှချေ။

လူဆိုးသူဆိုးများအား ကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ် ပေးပါက ရာဇဝတ်မှုများ နည်းပါးလာလိမ့်မည်ဟု အချို့က ယုံကြည်ကြ၏။ ၁၉ ရာစု အစလောက်က အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ သေဒဏ်ပေးသော ပြစ်မှုပေါင်းမှာ အမျိုးအစား နှစ်ရာကျော်မျှရှိ၏။ ခိုးမှု၊ လုယက်မှု စသော အသေးအဖွဲ့ပြစ်မှုများ ကျူးလွန်မိသော မိန်းမနှင့် ကလေးသူငယ်များသည်ပင် လူမြင်ကွင်း၌ ကြိုးပေးအသတ်ခံကြရ၏။ သို့စဉ်လျက် ရာဇဝတ်မှုများ

၁-“အကြင်သူတို့သည် ငါဟောကြားသော တရားနှင့်အညီ ကျင့်ကြံ နေထိုင်ကြ၏။ ထိုသူတို့သည်သာလျှင် ငါဘုရားကို ချစ်ကြည်မြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်ကြသည်မည်၏” (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

၂- “ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ” ပထမပိုင်း ၂၃၆-၃၇။

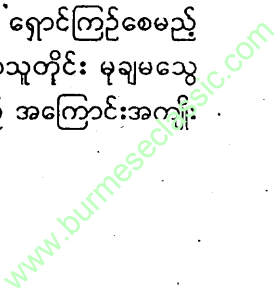
စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၂

ယုတ်လျော့သွားဘဲ သူခိုး ဓားပြများ သောင်းကျန်းမြဲ သောင်းကျန်းခဲ့ ပေရာ ခါးပိုက်နှိုက် တစ်ယောက်အား ကြီးစင်တင်သတ်ရန် ပြင်ဆင်နေဆဲ ခဏ၌ပင် လာရောက်ကြည့်ရှုသော ပရိသတ်ထဲ၌ ခါးပိုက်နှိုက် ခံရသော သူများ ရှိသည်ဆို၏။

လူဆိုးသူဆိုးများအား သေဒဏ်ပေးခြင်းသည် ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ကျူးလွန်ရန် ကြံစည်နေသောသူများအား အဟန့်အတား ဖြစ်လိမ့်မည် ဆိုသောအယူမှာ ယုတ္တိမရှိလှချေ။ ယခုအခါ များစွာသော အနောက် နိုင်ငံတို့၌ သေဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်ထားရာ ထိုနိုင်ငံများ၌ ရှေးကထက် ရာဇဝတ်မှု တိုးပွားလာခြင်းမရှိ။ သေဒဏ်စနစ် ကျင့်သုံးသော နိုင်ငံများ ၌လည်း ရာဇဝတ်မှုများ ယုတ်လျော့သွားခြင်း မရှိချေ။

အကျင့်ပျက်နေသောသူတို့အား မကောင်းမှုမပြုမီအောင် တားဆီး နိုင်သောအရာမှာ ကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ်မဟုတ်။ မကောင်းမှုပြုလျှင် မုချ အဖမ်းခံရမည်။ ရုံးသို့ရောက်၍ မုချအပြစ်ပေးခြင်း ခံရလိမ့်မည် ဟူသော ယုံကြည်မှုဖြစ်၏။ ဒုစရိုက်သမားတို့သည် အစိုးရအပြစ်ဒဏ်ကို သိပ်မစဉ်းစားကြချေ။ ဒုစရိုက်မှုကို မည်သူမျှမသိအောင် ပြုလုပ်ခွင့် ရလိမ့်မည်။ အဖမ်းခံရလျှင်လည်း အပြစ်ဒဏ်မှ ကင်းလွတ်အောင် ပြုလုပ် နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် မကောင်းမှု ပြုနေကြခြင်းဖြစ်၏။ စင်စစ် သူတို့၏ ယုံကြည်ချက်မှာ လုံးဝမှားသည်ဟု မဆိုသာချေ။ တရားခံ လက်သည်မပေါ်သော ရာဇဝတ်မှုများနှင့် တရားခံကို ဖမ်းမိ သော်လည်း သက်သေမလုံလောက်မှုနှင့် အခြားအကြောင်း အမျိုးမျိုး ကြောင့် လွတ်ပစ်လိုက်ရသော ရာဇဝတ်မှုများမှာ တိုင်းပြည်တိုင်းလိုလို၌ အနည်းအများ ရှိစမြဲဖြစ်၏။

ရာဇဝတ်ပြစ်မှုများကို လေ့လာသော ပညာရှင်တို့၏ အလိုအားဖြင့် အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းသည် လူတို့အား မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်စေမည့် အဟန့်အတား ဖြစ်ရန်အတွက် ပြစ်မှုကျူးလွန်သောသူတိုင်း မုချမသွေ အပြစ်ဒဏ် ရရှိစေရမည်။ ပြစ်မှုနှင့် အပြစ်ဒဏ်သည် အကြောင်းအကျိုး

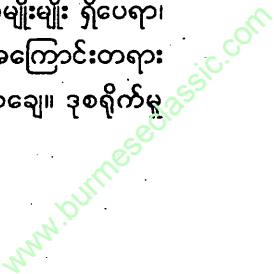

၁၇၃ * ဦးအေးမောင်

အားဖြင့် ဆီလျော်ရမည်။ အပြစ်ဒဏ်သည် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ၍ မနေဘဲ ပြစ်မှု၏နောက်မှ ထက်ကြပ် လိုက်ပါလာရမည်ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံရမည် ဖြစ်၏။ ကလေးသူငယ်များအား တစ်ခါတစ်ရံ အပြစ် ဒဏ်ပေး၍ ဆုံးမပဲ့ပြင်ကြရသော ဆရာမိဘများသည် ဤအချက်ကို သတိပြုသင့်ပေ၏။ မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းသည် သဘာဝတရားကို မထေ မဲ့မြင်ပြုခြင်း၊ ပုံစံအားဖြင့် မီးထဲ လက်နှိုက်ခြင်းကဲ့သို့ အခါမလင့် ဆိုးကျိုး ပေးကြောင်း ထင်ရှားစေရမည် ဖြစ်၏။ နိုင်ငံတိုင်းလိုလို၌ လူဆိုးသူဆိုး များအား အရေးယူ အပြစ်ပေးပုံမှာ ဤသဘောလက္ခဏာ ကင်းမဲ့၍ ကျေနပ်ဖွယ် မရှိချေ။

ထိုသို့ ကျေနပ်ဖွယ်မရှိခြင်းမှာ ရဲအဖွဲ့နှင့် တရားရုံးများ၏ အပြစ်ချည်းမဟုတ်ဘဲ တိုင်းပြည်လူထု၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။ မည်မျှ ဝတ္တရားကျေပွန်သော ရဲအဖွဲ့ပင်ဖြစ်စေ လူထု၏ အကူ အညီကို မရရှိပါက လူဆိုးများကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်မည် မဟုတ် ချေ။ အချို့လူများသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အမှုများ သူတစ်ပါး ပြုလုပ်နေသည်ကို မြင်သော်လည်း ရဲအဖွဲ့အား သတင်းပေး ရန်နှင့် ရုံးသို့ သွားရောက် သက်သေခံရန် တွန့်ဆုတ်တတ်ကြ၏။ အချို့မှာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ကျူးလွန်၍ အစိုးရအပြစ်ဒဏ် ရရှိဖူး သောသူအား အထင်အမြင်သေး၍ ဆေးဖော်ကြောဖက် မလုပ်လိုကြချေ။ ဤသည်မှာ ထိုသူအား နောင်တမရရှိစေဘဲ လူ့လောကကို စိတ်နာ၍ ဒုစရိုက်နယ်ထဲသို့ ပြန်ရောက်သွားအောင် အားပေးသည်နှင့် တူ၏။ စင်စစ် လူဆိုးလူမိုက်တို့၏ စာရိတ္တ ပြန်လည်ထူထောင်မှုသည် ထောင်ထဲ၌ မပြီးဆုံးဘဲ ထောင်မှ လွတ်မြောက်သောအခါ ပတ်ဝန်းကျင် လူများ၏ ခံယူချက် မှန်ကန်မှုပေါ်၌ တည်ကြောင်း သတိပြုသင့်ပေ၏။

လူတို့ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲမှုမှာ အကြောင်းတရား အမျိုးမျိုး ရှိပေရာ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အခြင်းအရာကို တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းတရား အနေဖြင့် လက်ညှိုးထိုးပြခြင်းမှာ ယထာဘူတ မကျလှချေ။ ဒုစရိုက်မှု

ပေါများခြင်းမှာ လူတို့ ဆင်းရဲကျပ်တည်းသောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည် ဟု လူအများ ယူဆကြ၏။ ဤယူဆချက်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် မှန်ကန်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် လောက၌ ဆင်းရဲသောသူတိုင်းသည် ဒုစရိုက်မှု ပြုသူမဟုတ်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော သူတိုင်းလည်း ဒုစရိုက် ပြစ်မှုကင်းစင်သောသူ မဟုတ်ချေ။ ဤနေရာ၌ စီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေ သော အနောက်နိုင်ငံများ၌ ယနေ့ ကြုံတွေ့နေရသော လမ်းသရဲ ပြဿနာကို သတိပြုသင့်ပေ၏။

လမ်းသရဲများသည် အများအားဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသော သူတို့၏ သားသမီးများ ဖြစ်ကြ၏။ လူငယ်ရေးရာ သုတေသီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြင်အားဖြင့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်သည် စီးပွား ဖွံ့ဖြိုး၍ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ လူငယ်များမှာ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်စီး၍ လမ်းသရဲပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းများရှိ၏။

ကလေးသူငယ်များသည် အစားကောင်းကောင်း စားရသဖြင့် သွေးသား ဆူဖြိုးတက်ကြွကာ အချိန်အရွယ် မရောက်မီ ကာမရာဂ နိုးကြားလာကြ၏။ အချို့လူငယ်များသည် ကျောင်း၌ စာညံ့ဖျင်းသဖြင့် ထင်ပေါ်ရန် လမ်းသရဲလုပ်ကြ၏။ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ သွားလာရန် လွယ်ကူရကား မိဘ၊ ဆွေမျိုးများ၏ မျက်ကွယ်၌ ဒုစရိုက်မှုပြုရန် အခွင့်အလမ်း ရရှိကြ၏။ အလုပ်လုပ်ချိန်ကနည်း၍ အားလပ်ချိန် ပိုမို ရရှိလာကြခြင်းသည်လည်း မကောင်းမှုများကို ဖိတ်ခေါ် အားပေးလျက် ရှိ၏။

လူနေမှု ဆင်းရဲဒုက္ခ ကင်းငြိမ်းသော လူ့ဘောင်သစ်ကို တည်ဆောက်ရာ၌ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အောင်မြင်နေကြသော ကွန်မြူနစ် နိုင်ငံများသည်လည်း ဒုစရိုက်မှုများနှင့် လုံးဝ ကင်းသည်မဟုတ်ချေ။ (၁၆-၁၂-၇၆) ရက်နေ့စွဲထုတ် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာ၌ ဖော်ပြထားသော မော်စကိုမြို့မှ သတင်းတစ်ရပ်အရ ၁၉၇၄ ခုနှစ်က

၁၅၅ * ဦးအေးမောင်

ဆိုဗီယက်ယူနီယံ အစောတိုင်ကျန်ပြည်နယ်၌ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီး
ဌာနမှ လုပ်ငန်းစိစစ်ရေးအရာရှိ ၂၄ ဦးကို လာဘ်စားမှုဖြင့် ၁၂ နှစ်မှ
၁၅ နှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်ပေးခဲ့ရ၏။ ထိုအရာရှိတို့သည် အရောင်းဆိုင်
များနှင့် စားသောက်ဆိုင် စာရင်းများ စစ်ဆေးရာတွင် စာရင်း မမှန်မကန်
ပြုလုပ်ထားသော မန်နေဂျာများထံမှ နှုတ်ပိတ်ခများ ယူခဲ့သည့်ပြင်
မှန်မှန်ကန်ကန် လုပ်ကိုင်သော မန်နေဂျာများထံမှလည်း အမှားမရှာခ
လာဘ်ယူခဲ့ကြ၏။ လေးနှစ်အတွင်း စုစုပေါင်း ရှာဖွေ ၉၄၀၀၀
(ဒေါ်လာ-၁၂၅၀၀၀) လာဘ်စားခဲ့ကြသည် ဆို၏။

လူတို့သည် စားဝတ်နေမှု မဖူလုံသောကြောင့် အကျင့်စာရိတ္တ
ပျက်စီးတတ်ကြ၏။ အချို့မှာ စားဝတ်နေမှု ဖူလုံသော်လည်း တင်းတိမ်
ရောင့်ရဲမှု မရှိသောကြောင့် ကိုယ်ကျင့်တရား လျော့ရဲရဲ ဖြစ်နေကြ၏။
အစစအရာရာ ပြည့်စုံ၍ ဘာမျှ မတောင့်တ မကြောင့်ကြရဘဲ
မျက်နှာပန်းလှလှ အထက်တန်းကျကျ နေကြရသော သူဌေးသူကြွယ်
များသည်လည်း ကာမဂုဏ်ခံစားမှု၌ နစ်မြော၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှု
ပြုလုပ်ရန် တက်တက်ကြွကြွ မရှိကြချေ။ အချုပ်ဆိုသော် တရားမျှတသော
လူနေမှုစနစ်နှင့် လူ့ဘောင်သစ်ကို တည်ဆောက်စေကာမူ လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန စသော ကိလေသာတရားများမှာ လူတို့၏
အတွင်းသန္တာန်၌ ကိန်းဝပ်မြဲ ကိန်းဝပ်နေပေလိမ့်မည်။

ကိုယ်ကျင့်တရား၏ ရန်သူများဖြစ်သော ထို ကိလေသာတရား
များကို အပြီးအပိုင် ပယ်သတ်ရန်မှာ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ အရာဖြစ်၍
ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်မည့်ကိစ္စ မဟုတ်ချေ။ ယင်းတို့ ကာယကံ
မြောက် လှုပ်ရှားထကြွမှု မရှိရန်စေရန်ကား အထူး ဂရုပြုရပေလိမ့်မည်။
ထိုသို့ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထိန်းသိမ်းရာ၌ မိမိ၏ အကျင့်သီလ လုံခြုံမှုကို
ရှေးဦးပထမ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်လူများ၏
အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရေးကို မျက်ကွယ်ပြု မထားမသင့်ချေ။ ယခုခေတ်၌
လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခွဲ၍မရအောင် ရောထွေး ဆက်စပ်နေသော

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * သုတ်

ကြောင့် ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌လည်း အားလုံး တစ်လှေတည်းစီး
တစ်ခရီးတည်းသွား ဖြစ်နေကြကြောင်း သတိပြုသင့်ပေသည်။

အခန်း ၁၆

ကိုယ်ကျင့်တရားမှ အကျိုးအမြတ်

ယခုခေတ်သည် ရှေးခေတ်နှင့် လုံးဝမတူဘဲ လျင်မြန်စွာပြောင်းလဲ တိုးတက်နေသောခေတ် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ၂၀ ရာစုခေတ်၏ ယေဘုယျ တိုးတက်မှုကိုသာလျှင် လူအများစုက အသိအမှတ်ပြု၍ လုံ့သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုကိုကား ယုံမှားသံသယ ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ယနေ့လူသားသည် စားဝတ်နေမှု၊ ကျန်းမာမှုနှင့် အသိပညာအားဖြင့် ရှေးလူတို့ထက် အဆင့်အတန်း များစွာ သာလွန်မြင့်မားနေကြောင်း ဝန်ခံကြမည်ဖြစ်သော်လည်း အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားလာသည် ဆိုခြင်းကိုမူ လက်ခံလိုကြမည် မဟုတ်ချေ။ ယခုခေတ်လူများက ရှေးလူများထက် အကျင့်သီလ ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးနေပါသည်ဟု ဆိုကြပေလိမ့်မည်။

အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်၌ လူတို့သည် အများအားဖြင့် မျက်မှောက်ခေတ်ကို အပြစ်မြင်၍ ရှေးခေတ်ကို အောက်မေ့တသကြ၏။ ရှေးခေတ်က တိုးတက်၍ ယခုခေတ်ကို ဆုတ်ခေတ်ဖြစ်သည်ဟု ခံယူထား ကြ၏။ မိမိတို့ တစ်သက်သာ နှစ်ပေါင်း တစ်ရာအတွင်း၌ လူနေမှုနှင့် အသိပညာ သိသိသာသာ တိုးတက်လာခြင်းကို အသိအမှတ် ပြုသော် လည်း ယခုခေတ်သည် အကျင့်သီလ ဆုတ်ယုတ်နေသောခေတ် ဖြစ်သည်

၁၇၈ * ဦးအေးမောင်

ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ယနေ့ ကမ္ဘာ့လူသားတို့၏ အကျင့်သီလကို ရှေးလူတို့၏ အကျင့်သီလနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ အဆင့်အတန်း ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ချေ။

အကြောင်းမူ များစွာသော တိုင်းပြည် နိုင်ငံတို့၌ ရှေးလူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား အခြေအနေကို ခန့်မှန်းဆုံးဖြတ်ရန် ခိုင်မာသော အထောက်အထားများ မရှိချေ။ အထောက်အထားများရှိ၍ ရှေးလူတို့၏ အပြောအဆို အပြုအမူများကို တစ်စွန်းတစ်စ သိရှိရသော နိုင်ငံများ၌မူ သူတို့၏ ဓလေ့စရိုက်များမှာ ယခုခေတ် လူတို့၏ ဓလေ့စရိုက်များထက် ပိုမိုကောင်းမွန်၍ အဆင့်အတန်း မြင့်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ၁၈ ရာစု ခေတ်က အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာများ၏ ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှုကြည့်ပါက ထိုခေတ်က အင်္ဂလန်ပြည်တွင် သူခိုး၊ ဓားပြ၊ လူသတ်သမားများ အလွန် ပေါများကြောင်း သိရ၏။ ထိုခေတ် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦး၏ မှတ်တမ်း၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထား၏။

“ကျွန်ုပ်သည် လန်ဒန်မြို့၌ ဇာတ်ရုံတစ်ရုံသို့ ရောက်သွားပါသည်။ ထိုနေ့က အင်္ဂလိပ်ဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့သည် ပြဇာတ်ရှုစားရန် ကြွလာကြ ပါသည်။ ပြဇာတ်ကပြရန် အချိန်ကျရောက်သောအခါ ဇာတ်မင်းသား ဂါးရစ်ကိုယ်တိုင် ဇာတ်စင်ရှေ့သို့ ထွက်လာပြီးလျှင် မလွဲမရှောင်သာသော ကိစ္စတစ်ခုကြောင့် ကပွဲကို ဝမ်းနည်းစွာ ဖျက်သိမ်းလိုက်ကြောင်း ကြေညာ ပါသည်။ ထိုအခါ ပွဲကြည့်ပရိသတ်မှာ ပြင်းစွာ အမျက်ဒေါသထွက်၍ ဟစ်အော် ဆူပူကြပါသည်။ ဘုရင်နှင့်မိဖုရားမှာ ကဗျာကသီ ထွက်သွား ကြရပါသည်။ လူထုကြီးမှာ အုပ်မနိုင် ထိန်းမရဖြစ်ကာ ဇာတ်ရုံနှင့်တစ်ကွ အထဲရှိ ပစ္စည်းများကို ရိုက်ချိုး ဖျက်ဆီးပစ်ကြပါသည်။”

ရှေးခေတ်က သာမန်လူတို့၏ အပြုအမူကို မကြည့်ဘဲ ရာဇဝင် သမိုင်း အဖြစ်အပျက်များကို လေ့လာသုံးသပ်လျှင်လည်း ရှေးလူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား အဆင့်အတန်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ အထင်ကြီးဖွယ်ရာ မဟုတ်ချေ။ ရှေးအခါက အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်၏ သမိုင်းများသည်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၁၅၇

စစ်ပွဲများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများ၊ စီးပွားရေး သွေးစုပ်မှုများဖြင့် အမဲကွက်ကြီးများ ထင်လျက်ရှိရာ ရောမနိုင်ငံ သမိုင်းကျမ်းကို ရေးသားပြုစုခဲ့သော အင်္ဂလိပ်ပညာရှင် ဂစ်ဗွန်က “လူ့သမိုင်းမည်သည် လူတို့၏ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု၊ ရက်စက်မှု၊ မိုက်မဲမှုများအကြောင်း မှတ်တမ်း ဖြစ်ချေသည်” ဟု ဆိုခဲ့လေသည်။

အချို့က ထိုရှေးလူတို့၏ ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်မှုများမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက လူတို့၏ ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်မှုကြီးများ နှင့်စာသော် အသေးအဖွဲ ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ရှေးလူတို့သည် ယနေ့ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများကဲ့သို့ အစွမ်းထက်မြက်လှသော လူသတ်လက်နက်မျိုးစုံ မကိုင်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြချေ။ သို့တစေလည်း ဥရောပအလယ်ခေတ်က ပြင်သစ်ပြည်တွင်း ဘာသာရေးစစ်ပွဲများ တောင်အမေရိကတိုက်၌ စပိန် ပေါ်တူဂီတို့၏ နယ်ချဲ့မှုများ အမေရိကန် နှင့် ဥရောပသားတို့ ကပ္ပလီကျွန်ကုန်ကူးမှုများ စသည်များအကြောင်းကို ဖတ်ရှုရသည်မှာ စိတ်တုန်လှုပ် ချောက်ချားဖွယ်ဖြစ်၍ ထိုခေတ်လူတို့၏ အယူသည်းမှု၊ လောဘဇောကြီးမှု၊ လူလူချင်း စာနာတရား ကင်းမဲ့မှုများ အထင်းသား ပေါ်လျက်ရှိပေသည်။

ထိုအဓမ္မမှုများမှာ တန်ခိုးအာဏာရ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အပြုအမူဖြစ်၍ တိုင်းပြည်လူထု၌ တာဝန်မရှိဟု အချို့က ဆိုကြပေမည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းပြည် လူထုသည်လည်း အာဏာပိုင်များနှင့် အလိုတူအလိုပါဖြစ်ဟန် လက္ခဏာရှိ၏။ ရှေးလူတို့သည် ပညာဗဟုသုတ နည်းပါး၍ တွေးခေါ်ရာ ၌ အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားနှင့် ကွဲပြားခြားနားခြင်း မရှိချေ။ ၁၉ ရာစု မတိုင်မီက အင်္ဂလန်ပြည်၌ လူလူချင်း မတရားပြုကျင့်မှုများကို လူသိ ရှင်ကြား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ပုဂ္ဂိုလ်များ မထွက်ပေါ်ခဲ့ချေ။ ပုဂံခေတ်က အနန္တသူရိယအမတ် အသတ်ခံရခြင်းမှာ လူလူချင်း စာနာမှုကင်းသော သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ သို့ရာတွင် အနန္တသူရိယသည် ဘုရင်ကို စိုးစီမှု အပြစ်မမြင်ဘဲ အတိတ်ဘဝက

ပြုခဲ့သော မကောင်းမှုကြောင့် မိမိ အသတ်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း လက်ခံဖွဲ့ဆိုရေးသားခဲ့၏။ ထိုအမျက်ဖြေလက်ကို ရှေးမြန်မာမင်း ခေတ်အဆက်ဆက်က မည်သူမျှ မဝေဖန်ဘဲ ချီးကျူး လက်ခံခဲ့ကြခြင်းကိုထောက်သော် ရှေးမြန်မာတို့သည် အချို့ဘုရင်များ၏ မတရားပြုမှုများကို အပြစ်မမြင်ဘဲ ဘုန်းတန်ခိုးရှင်တို့၏ အခွင့်ထူးတစ်ရပ် အနေဖြင့် သိမှတ် ခံယူခဲ့ကြသည်ဟု ယူဆရန်ရှိ၏။

ယခုခေတ်၌ လူအချင်းချင်း မတရားပြုကျင့်မှုများ အားလုံး မချုပ်ငြိမ်းသေးဘဲ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲ၍ အကြွင်းအကျန် ရှိနေခြင်းကို ငြင်းဆိုရန် မလိုချေ။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာလူသားအားလုံးက သို့မဟုတ် တိုင်းပြည်လူထု တစ်ရပ်လုံးက အပြစ်မမြင်ဘဲ လျစ်လျူပြုထားသော မတရားမှုများမှာ မရှိသလောက် ရှား၏။ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ အစိုးရသည် လူမည်းများကို ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ်ထားရာ၌ သူတို့နိုင်ငံ လူဖြူများ၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိသော်လည်း အခြား ကမ္ဘာနိုင်ငံအားလုံး၏ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်းကို ခံရလျက်ရှိ၏။ ယနေ့လူသားတို့သည် အမြတ်တရားများကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၌ အားလုံး တညီတညွတ်တည်း မဖြစ်သေးစေကာမူ အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားသိမြင်ရာ၌ကား တိုးတက်လာပြီဟု ဆိုရပေမည်။

ယနေ့ကမ္ဘာသည် ရှေးကမ္ဘာနှင့်မတူဘဲ အစစအရာရာ ပြောင်းလဲလျက်ရှိရာ အချို့သော ပြောင်းလဲမှုများသည် လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုကို အကျိုးပြုသော အကြောင်းတရားများ ဖြစ်၏။ ပထမအချက်မှာ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မကင်းနိုင်ခြင်း၊ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ သွားလာရန်လွယ်ကူခြင်း စသော အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လူတို့သည် ရှေးကထက်ပို၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံလာကြရ၏။ ထိုသို့ လူအချင်းချင်း ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးမှုသည် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန် အထောက်အကူ ဖြစ်၏။

အကျင့်သီလသည် လူလူချင်း ဆက်ဆံရာမှ ပေါ်ထွန်းလာသော တရားဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ အကျင့်သီလကို အကဲဖြတ်ရာ၌ အခြား လူများအပေါ် သဘောထားပုံ ပြောဆိုပြုမူပုံကို ကြည့်ရှုလေ့လာရပေမည်။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း အလွန်နည်းသောပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် မည်သူနှင့်မျှ မဆက်ဆံဘဲ ထီးတည်း နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်၍ မရအပ်ချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းများသော ပုဂ္ဂိုလ်ထက် ပို၍ စိတ်ချမ်းသာမှု ရရှိကောင်း ရရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း သတ္တဝါအများ ကြီးပွားချမ်းသာစေရန် နေ့စဉ် ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရုံမှတစ်ပါး ကိုယ်ကျင့်တရားကို လေ့ကျင့် အားထုတ်ရန် အခွင့်အလမ်း မရှိချေ။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ဘာသာတရားကြီးများကို တည်ထောင်ခဲ့ကြ သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့သည် ရဟန်း ဘုန်းကြီးတို့အား စုပေါင်း နေထိုင် ကြရန် အားပေး တိုက်တွန်းခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ သာသနာ့ဝန်ထမ်း မဟုတ်သောသူများ အိမ်ရာထောင်ခြင်းကိုလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့က အပြစ်မမြင်ခဲ့ကြချေ။ စင်စစ် အိမ်ထောင်ရေးသည် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး လိမ္မာရင့်ကျက်အောင် လေ့ကျင့် အားထုတ်ရန်အတွက် အလွန်ကောင်း သော လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ဖြစ်၏။^၁ အခြား လူမှုရေးနယ်နှင့် မတူဘဲ လူလူချင်း လက်ပွန်းတတီး ရင်းရင်းနှီးနှီး ကာလတာရှည် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရသောကြောင့် မလွဲမရှောင်သာ ကြုံတွေ့ရသော ပြဿနာ အခက်အခဲများသည် ကိုယ်ကျင့်တရားကို စမ်းသပ်ရန် မှတ်ကျောက် ဖြစ်၏။ နဂိုမူလက စိတ်နေစရိုက် မတူပါဘဲ ဘဝပြဿနာ အခက်အခဲ များအကြား၌ လက်တွဲ၍ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားကာ သားသမီးများကို

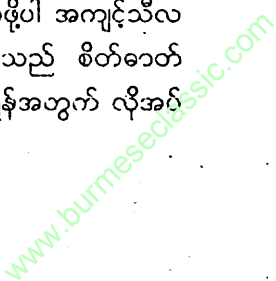
၁- သို့ဖြစ်၍ သားမယားအား လုပ်ကျွေးခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်၍ တရားနှင့်အညီ သားမယားအား လုပ်ကျွေးသော ယောက်ျားများကို သိကြားမင်းကပင် ရှိခိုးရသည်ဟု ဗုဒ္ဓက ဟောကြားထား၏ “ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ” ပထမပိုင်း ၈၅

လူလားမြောက်သည်အထိ ပြုစုစောင့်ရှောက်ပြီး သေတစ်ပန်းသက်တစ်ဆုံး ပေါင်းသင်းသွားကြရန်မှာ ကိုယ်ကျင့်တရား အားနည်းသော ဇနီးမောင်နှံ များအတွက် လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ချေ။

သို့ဖြစ်စေကာမူ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုအတွက် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးနယ်သည် မိသားစု ဘောင်ခတ်မထားဘဲ ကျယ်ပြန့်ရပေမည်။ များသောအားဖြင့် မိသားစုအတွင်း ဆက်ဆံမှု အဆင်ပြေခြင်းသည် အခြား လူမှုနယ်ပယ်၌လည်း အဆင်ပြေရန်အကြောင်း ဖြစ်သော်လည်း အမြဲထာဝရ ထိုသို့မဟုတ်ချေ။ အချို့လူတို့သည် မိမိတို့ သားသမီးကိုသာ သနားကြင်နာ၍ သူတစ်ပါး၏ သားသမီးများကို သနားကြင်နာရမှန်း မသိကြချေ။ ဤသည်မှာ ငါ့စွဲအတ္တနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ့်ဥကိုမှ ဥထင်တတ် သည့် တဏှာသံယောဇဉ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် ငါ့မယား၊ ငါ့သားသမီးတည်းဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်၍ ကျဉ်း မြောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်မနေစေရန် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ကို တိုးချဲ့ရပေမည်။ ထို့အပြင် လူလောက၌ နေရာဌာနကိုလိုက်၍ ကပည့် ကျင့်ဝတ်၊ ဆရာကျင့်ဝတ်၊ အလုပ်သမားကျင့်ဝတ်၊ အလုပ်ရှင်ကျင့်ဝတ် စသည်ဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်သော လူ့ကျင့်ဝတ် အမျိုးမျိုးရှိပေရာ၊ ထိုကျင့်ဝတ်အားလုံး အကျုံးဝင်သော ကိုယ်ကျင့်တရားသည်သာ စစ်မှန် မွန်မြတ်သော ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ယခုခေတ်လူတို့သည် ရှေးလူတို့နှင့်မတူဘဲ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး အားဖြင့် လွတ်လပ်လာကြခြင်းသည်လည်း ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှု ဆက်စပ်နေပုံကို လူတို့ အများအားဖြင့် မသိ နားမလည်ကြချေ။ တရားဥပဒေဘောင်အတွင်း၌ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် လွတ်လပ်မှု မရှိခြင်း သည် ထိုလူနှင့် ထိုလူကို ချုပ်ချယ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ပါ အကျင့်သီလ နယ်၌ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု ဖြစ်၏။ အဖိနှိပ်ခံရသောသူသည် စိတ်ဓာတ် ကြုံလှီ ညံ့ဖျင်းနေတတ်၏။ အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် လိုအပ်

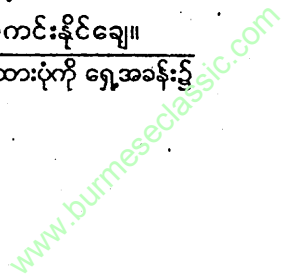

သော မိမိဂုဏ်သိက္ခာ လေးစားမှုကင်းမဲ့၍ အထက်လူကိုဖားပြီး အောက် လူကို ဖိသောအကျင့် ရှိလာတတ်၏။ မိမိကြောက်ရသော သူအပေါ် မကျေနပ်မှုများသည် မိမိအား မှီခိုနေသူများနှင့် ဆက်ဆံသောအခါ အပြစ်ရှာမှု၊ ရန်လိုမှု၊ မထီမဲ့မြင်ပြုမှုများ ဖြစ်လာတတ်၏။ သူ့အား ချုပ်ချယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း သိမ်ဖျင်းသော အတ္တမာနကြီးစိုး၍ ကိုယ်ချင်းစာတရား ခေါင်းပါးနေတတ်၏။^၁

အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် လူသည် လွတ်လပ်ရုံနှင့် မပြီးဘဲ အကောင်းအဆိုး တွေးခေါ်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မိမိဘာသာ ရပ်တည်နိုင်ရပေ မည်။ (၀၁) မိမိယုံကြည်ချက်အတိုင်း ပြုမှု လုပ်ကိုင်ရဲသောသတ္တိ ရှိရမည် ဖြစ်၏။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လူအများစု၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ခံယူချက် များကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်၍ မနှစ်သက်သော်လည်း မိမိယုံကြည်ချက်နှင့်အညီ မလုပ်ရဲဘဲ သူများနည်းတူ မိုးခါးရေသောက် ပြုမှုလေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေးအခေါ်သည် မည်မျှမှန်ကန် စေကာမူ ကာယကံမှု ဝစီကံမှု ဖြစ်မလာပါက ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

ယခုခေတ်လူတို့သည် ရှေးလူတို့ထက် အသိပညာ ဗဟုသုတ ရှိကြပေရာ ဤအချက်သည် ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အတွေးအခေါ် ရင့်ကျက်ရန် အကြောင်းတစ်ပါးဖြစ်၏။ အကျင့်သီလဆိုင်ရာ ရှေးပညာရှိ တို့၏ ဆုံးမဩဝါဒနှင့် လူတို့၏ ရှေးအစဉ်အလာ ခံယူချက်များသည် ရှည်လျား ထွေပြားသော လူ့သမိုင်း အတွေ့အကြုံမှ ရရှိအပ်သည့် သင်ခန်းစာများဖြစ်၍ လေးစားသင့်သည် မှန်သော်လည်း အသိဉာဏ်ဖြင့် ဆန်းစစ်၍ အခြေအနေအရ ကျင့်သုံးကြရပေမည်။ သဘာဝဓမ္မကို ယထာဘူတကျကျ စူးစမ်းလေ့လာသော သိပ္ပံပညာရှင်တို့၏ အဆို အမိန့်များသည်ပင် ထာဝရ တည်မြဲမနေဘဲ နောက်ထပ် တွေ့ရှိရချက်များ ကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲစမြဲဖြစ်ပေရာ အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်သော အကောင်းအဆိုးသည်လည်း ထိုသင်္ခါရတရားနှင့် မကင်းနိုင်ချေ။

၁-ဗုဒ္ဓသံဃာ့အဖွဲ့၌ ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်မှုအား အရေးပေးထားပုံကို ရှေ့အခန်း၌ ပြဆိုထားသည်။

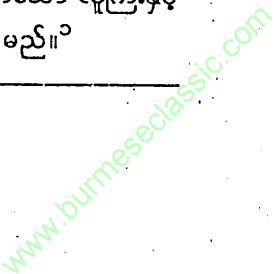

၂၀၄ * ဦးအေးမောင်

ပုံစံအားဖြင့် မိဘများအပေါ် သားသမီးများက သဘောထားမှုကို စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ မိဘများသည် သားသမီးများ၏ အနန္တကျေးဇူးရှင်များ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ အစဉ်အလာ ခံယူခဲ့ကြပေရာ၊ ဤခံယူချက်မှာ ရှေးအခါက မှန်ကန်ကြောင်း သံသယဝင်ရန် မလိုချေ။ ပြည်သူလူထု၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုအတွက် မည်မည်ရရ ထိထိရောက်ရောက် တာဝန် မယူသော ပဒေသရာဇ် အစိုးရတို့၏ခေတ်က ပဋိသန္ဓေတည်သော အချိန်မှစ၍ လူလားမြောက်သည်အထိ လူသတ္တဝါတစ်ဦး၏ အသက်ရှင် ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အသိအလိမ္မာ တိုးပွားရေး စသော ကြီးပွားတိုးတက်မှု ကိစ္စအားလုံးသည် မိဘများ၏တာဝန် လုံးလုံးလျားလျား ဖြစ်၍ သူတို့၏ ကျေးဇူးကြီးမားလှပေ၏။ ယခုခေတ်၌မူ ကလေးသူငယ်တို့သည် ရှေးခေတ်အခါကကဲ့သို့ မိဘများကိုချည်း အမြဲထာဝရ အားကိုးနေရန် မလိုတော့ချေ။ နိုင်ငံအစိုးရက သားဖွားဆေးရုံ၊ ရောဂါကုဆေးရုံ၊ ကလေးထိန်းဌာန၊ စာသင်ကျောင်း၊ စာကြည့်တိုက် စသည်များ အနှံ့အပြား ဖွင့်လှစ်၍ ကလေးသူငယ်များ၏ ကြီးပွားချမ်းသာရေးကို ထောင့်စေ့အောင် စီမံဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်၍ သားသမီးများ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် ကိစ္စမှာ ယခုခေတ်၌ ရှေးကလောက် တာဝန်မကြီးလေးတော့ချေ။

သို့ဖြစ်၍ ယခုကာလ မိဘများမှာ ရှေးခေတ် မိဘများကဲ့သို့ သားသမီးများ၏ အနန္တကျေးဇူးရှင်များ မဟုတ်ကြချေ။ ဤသည်မှာ မိဘကျေးဇူးကို ချေဖျက်သောစကား မဟုတ်။ မိဘများ၏ ကျေးဇူးသည် ကြီးမား၍ သားသမီးများက ကျေးဇူးဆပ်သင့်သည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် မိဘများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ နေရာကဏ္ဍကို ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်ကျကျ ရှုမြင် သုံးသပ်ကြရပေမည်။ သို့မှသာလျှင် သားသမီးများ၏ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်မှုကို အတိုင်းအထက်အလွန် မျှော်လင့်ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သော လူကြီးနှင့် လူငယ် စိတ်ဝမ်းကွဲမှုများကို ရှောင်ကြဉ်နိုင် ပေလိမ့်မည်။^၁

၁- "ဘဝဆည်းဆာ" ၃၇-၃၈။

အကောင်းအဆိုးနှင့် ပတ်သက်၍ အသိအမြင် ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ခြင်းမှာ လူတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေသည် ကြာရှည် တည်မြဲမနေဘဲ မကြာခဏ ပြောင်းလဲနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ လွန်ခဲ့ သော နှစ်ပေါင်း ၆၀ လောက်က ကျွန်ုပ်တို့ ဘိုးဘွားများသည် ကိုယ်ကျင့် တရား မြင့်မားလှကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံရောက် နိုင်ငံခြားသားများက ချီးကျူးရေးသားခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ်က ကိုယ်ကျင့်တရားသည် ယခုခေတ်နှင့် အစစအရာရာ အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မဆိုသာချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် နိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့် လူနေမှုစနစ်သည် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ထိုခေတ်က အပြစ်ကင်းသော အမှု သည် ယခုအခါ၌ မကောင်းသောအမှု ဖြစ်သော် ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။

ပုံစံအားဖြင့် မြန်မာတို့သည် တစ်မြို့တစ်ရွာသို့ ကိစ္စတစ်ခုခုနှင့် ခေတ္တ ရောက်ရှိသွားသောအခါ ဆွေမျိုးသားချင်း သို့မဟုတ် အသိ မိတ်ဆွေ တစ်ဦးဦး၏အိမ်၌ တည်းခိုလေ့ရှိကြ၏။ ဤသည်မှာ စီးပွားရေး ချောင်လည်၍ လူမှုကိစ္စ နည်းပါးသော ရှေးအခါက အပြစ်ကင်း၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကို အကျိုးပြုသောခေလေ ဖြစ်သော် လည်း စီးပွားရေး ကျပ်တည်း၍ လူနေမှုစနစ် များစွာ ပြောင်းလဲနေသော ယခုခေတ်၌ ကောင်းသောခေလေ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ အိမ်ထောင် အသီးသီး၌ အပြင်လူများ မသိအပ်သော အိမ်တွင်းရေးကိစ္စ (လင်မယား မသင့်တင့်မှု စီးပွားရေး အဆင်မပြေမှု စသည်) များ ရှိတတ်ကြောင်း သတိပြုရပေမည်။ လက်ရှိအခြေအနေ၌ လူတန်းစားမရွေး စရိတ် သက်သက်သာသာနှင့် တည်းခိုနိုင်သော “ဧည့်ဂေဟာ” များ မရှိသေးခြင်း မှာ မြန်မာ့လူနေမှုစနစ်၏ ချွတ်ယွင်းချက်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ရန်ကုန် မန္တလေး စသော မြို့ကြီးများသို့ ခဏခေတ္တ ရောက်ရှိလာကြသော ကြေးရတတ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း အများအားဖြင့် ဆွေမျိုးသားချင်းနှင့် အသိမိတ်ဆွေများကိုသာ အားကိုး၍ ဟိုတယ်များ၌ တည်းခိုရကောင်းမှန်း မသိကြသေးချေ။

၂၀၆ * ဦးအေးမောင်

ဤသို့ ခေတ်နှင့် မလျော်ညီသဖြင့် ပြုပြင်ရန်လိုအပ်သော မြန်မာ့ ဓလေ့စရိုက် အတော်များများရှိ၏။ ခက်သည်ကား လူတို့သည် ထို အစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်များ ဓလေ့စရိုက်များကို ကိုယ်ကျင့်တရား ရှုထောင့်မှနေ၍ ဝေဖန်ဆန်းစစ်လေ့ မရှိကြချေ။ ငါးပါးသီလ လုံခြုံလျှင် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြီးပြည့်စုံသည်ဟု စွဲမှတ်ထားကြ၏။ စင်စစ် ကိုယ်ကျင့် တရားသည် လူလူချင်း ဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေ၍ စိတ်ချမ်းသာမှုသို့ ဦးတည်ချက် ရှိရမည်မှန်ပါက သမားရိုးကျ အကျင့်သီလကို လွန်၍ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်၌ အကျိုးဝင်သော အပြုအမူများကိုပါ အလေး အနက် ဝေဖန် သုံးသပ်ကြရပေမည်။ အမှန်ဆိုသော် ငါးပါးသီလ လုံခြုံမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ ကြီးလေးသော ပြဿနာမဟုတ်။ ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်နှင့် နိုင်ငံအစိုးရ၏ တရားဥပဒေက ပိတ်ပင်တားမြစ်ထား သောကြောင့် သူတစ်ပါးအသက် သတ်ခြင်း၊ သူတပါးဥစ္စာခိုးခြင်း စသော မကောင်းမှုများကို လူတို့ တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်ကြစမြဲ ဖြစ်၏။ ထိုအမှုများကို မကောင်းမှုမှန်း လူတိုင်းသိကြ၏။ ယင်းတို့မှတစ်ပါး အခြား မကောင်းသော ဓလေ့စရိုက်များကိုကား မကောင်းမှန်းမသိကြ။ သို့ရာတွင် ထိုဓလေ့စရိုက်များသည် ငါးပါးသီလ မလုံခြုံမှုကဲ့သို့ပင် လူအများအား စိတ်ဆင်းရဲ ငြိုငြင်စေသော မကောင်းမှုများ ဖြစ်၏။

အချို့သော မြန်မာ့ဓလေ့စရိုက်များသည် လူမျိုးခြားတို့၏ ဓလေ့ စရိုက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ် လေ့လာသောအခါမှ အပြစ်အနာ ချွတ်ယွင်းချက် များပေါ်လာတတ်၏။ မည်သည့်လူမျိုး ဓလေ့ထုံးစံပင်ဖြစ်စေ အကောင်း အဆိုး ရောပြွမ်းလျက်ရှိပေရာ ယင်းတို့မှ ကောင်းနိုးရာရာကို ရွေးချယ်၍ အတုယူတတ်ရပေမည်။ မိမိအတွက် တစ်စုံတစ်ရာ ကူညီဆောင်ရွက်ပေး သောသူအား “ကျေးဇူးတင်ပါသည်” ဟု ပြောခြင်းသည် အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုမှ ကျွန်ုပ်တို့ ရရှိသော အလေ့အကျင့်ဖြစ်၏။ အလားတူ ကျွန်ုပ်တို့ အတုယူသင့်သော နိုင်ငံခြား ဓလေ့စရိုက်များ ရှိသေး၏။ ပုံစံအားဖြင့် သူတစ်ပါး၏ အသက်နှင့် ဝင်ငွေကို မစပ်စုခြင်း၊ သူတစ်ပါး

အိမ်သို့ ကြိုတင် အကြောင်းကြားပြီးမှ သွားခြင်း၊ အချိန်ကို လေးစားခြင်း စသည်တို့ဖြစ်၏။ မြန်မာတို့ အထူးစဉ်းစားသင့်သော အနောက်တိုင်း ဓလေ့တစ်ခုမှာ လူနှစ်ဦး အတူသွားလာရာ၌ မည်မျှ ခင်မင်ရင်နှီးသော မိတ်ဆွေများပင် ဖြစ်စေ ကိုယ့်စရိတ် ကိုယ်ခံ၍ သွားလာသော ဓလေ့ ဖြစ်၏။ သူတို့တွင် မြန်မာများမှာကဲ့သို့ တစ်ဦးက အဖော်အတွက် လမ်းစရိတ် သို့မဟုတ် စားစရိတ်ခံသော အလေ့အထ မရှိချေ။ သူတို့ဓလေ့ မှာ မြန်မာဓလေ့ကဲ့သို့ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မကျေနပ်စရာ၊ အထင်အမြင် လွဲမှားစရာ၊ “အားနာစရာ” အကြောင်း မရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ အတုယူသင့်သော ဓလေ့ဖြစ်၏။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးအတွက် ကောင်းသော ဓလေ့စရိုက်များ၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ သူတစ်ပါးကို လေးစားမှုဖြစ်၏။ မည်သူမဆို သူတစ်ပါး၏ လေးစားမှုကို ခံယူလိုစမြဲဖြစ်၏။ လူအများ လိုလား တောင့်တသော လေးစားမှုသည် အားစိုက်ထုတ်ရသော လေးစားမှုမျိုး၊ ပိုက်ဆံကြေးငွေ ကုန်ကျမည့် လေးစားမှုမျိုးမဟုတ်။ သင့်တင့်လျောက်ပတ် သော ကာယကံမှု ဝစီကံမှုဖြင့် ပြနိုင်သော လေးစားမှုဖြစ်၏။ သို့စဉ်လျက် အချို့လူတို့သည် မိမိတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သူများအား လေးစားမှုပြရန် သတိမရကြချေ။ မိမိထံ တစ်စုံတစ်ရာ စာရေး မေးမြန်းသော သူအား စာမပြန်ဘဲနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိပေရာ သူတို့၏ ချွတ်ယွင်းချက်မှာ မေ့လျော့မှုမဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးအား မလေးစားမှုဖြစ်၏။ ကမ္ဘာအနှံ့ ဖြန့်ချိရသော အနောက်တိုင်း သတင်း မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်ကမူ အပတ်စဉ် ထောင်ချီ၍ရရှိသော အယ်ဒီတာ့ထံ ပေးစာများထဲမှ မဂ္ဂဇင်း၌ မဖော်ပြဘဲထားသော စာများအတွက် စာရရှိ ကြောင်း၊ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း စာရေးသူတိုင်းထံ စာပြန်ကြားသည်ဟု သိရ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ လူတစ်ဦးအား တစ်ဦးက လေးစားမှု မရှိခြင်းသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံမှုကို အထက်အောက် ဆက်ဆံမှုမျိုး အနေဖြင့်

၂၀၈ * ဦးအေးမောင်

ရှုမြင်ကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဆရာနှင့်တပည့်၊ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား၊ မိဘနှင့်သားသမီး၊ လူကြီးနှင့်လူငယ် ဆက်ဆံရေး၌ ဆရာ၊ အလုပ်ရှင်နှင့် လူကြီးမိဘများမှာ အထက်လူများဖြစ်၍ လေးစားမှုပြရန် မလိုဟု ထင်နေကြဟန်ရှိ၏။ အမှန်ဆိုသော် သားသမီး ဝတ်တရား၊ တပည့်ဝတ်တရား၊ အလုပ်သမား ဝတ်တရားများ ရှိသကဲ့သို့ မိဘဝတ်တရား၊ ဆရာဝတ်တရား၊ အလုပ်ရှင်၏ ဝတ်တရားများ ရှိ၍ လူတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်ဆံရာ၌ အပြန်အလှန် လေးစားမှု ရှိရပေမည်။ မိမိ၏ နေရာကဏ္ဍသည် ကြီးမြင့်လေ မိမိနှင့် ဆက်ဆံသော သူများအား လေးစားရန် ပိုမိုလိုအပ်လေ ဖြစ်၏။ ကြောက်သဖြင့် သည်းခံခြင်းသည် မကောင်း၊ မိမိက အနိုင်ရပါလျက် သူတစ်ပါးအပြစ်ကို ခွင့်လွှတ်ခြင်းမှာ ကား စိတ်နှလုံး သိမ်မွေ့ရင့်ကျက်မှု၏ လက္ခဏာဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူ မိမိအထက်လူကို လေးစားခြင်းသည် မိမိကြောက်သောသူ သို့မဟုတ် မှီခိုနေရသောသူကို လေးစားခြင်းဖြစ်၍ အကျင့်သီလအားဖြင့် ချီးမွမ်းဖွယ်ရာမဟုတ်။ မိမိအောက်လူကို လေးစားခြင်းမှာကား အတ္တမာနကင်း၍ စိတ်နှလုံး ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော လက္ခဏာဖြစ်၏။^၁

လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ရန် ရှေးနိတိဆရာများသည် လူ့ကျင့်ဝတ်များကို အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားခဲ့ကြ၏။ ထိုကျင့်ဝတ်အချို့သည် ယခုခေတ်နှင့် မလျော်ညီဘဲ ဟာကွက်ချွတ်ယွင်းချက်များ ရှိနေပါက ရှေးနိတိဆရာများကို အပြစ်မဆိုသာချေ။ အမြဲတစေ ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာကြီး၌ မည်သည့် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် အမြဲတာဝရ ပြီးပြည့်စုံသော လူ့ကျင့်ဝတ်များကို အသေးစိတ် ဟောပြောနိုင်ပါမည်နည်း။ သို့ဖြစ်စေကာမူ မည်သည့်ခေတ်ကာလ မည်သည့်

၁- ဘုရားလက်ထက်က စိတ္တသူကြွယ်ကို ဆဲရေးမိသော သုဓမ္မရဟန်းသည် ဘုရားရှင်၏ အမိန့်အရ သူကြွယ်ထံသို့ သွားရောက်၍ မိမိအား သည်းခံပါရန် လူသိရှင်သိ ပြောကြားရ၏။ ဝိနည်းပိဋက စူဠဝဂ္ဂကမ္မက္ခန္ဓက။ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ ဒုတိယပိုင်း ၂၁၀။

တိုင်းပြည် နိုင်ငံ၌မဆို ကောင်းသောတရားများ အနေဖြင့် လူတို့အားလုံး အသိအမှတ်ပြု လက်ခံထားသော တရားများသည် ရှိ၏။ ယင်းတို့မှာ ကိုယ်ချင်းစာနာမှု၊ အားနာမှု၊ လူ့အလိုက်သိမှု စသည်တို့ ဖြစ်၏။ အကျင့် သီလကို မြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါးပါးသီလကို လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်း သည်နှင့်အမျှ အရာရာ၌ အသိပညာနှင့်ယှဉ်၍ ကိုယ်ချင်းစာနာမှု၊ လူ့ အလိုက်သိမှု ရှိရပေမည်။

အကျင့်သီလ၏ အကျိုးတရားကို ယခု စဉ်းစားရန်ရှိ၏။ ကိုယ်ကျင့် တရား ကောင်းသောသူ ခံစားရရှိမည့် အကျိုးများကို အကောင်းဘက်က သာ ရှုမြင်သော လူတို့၏ အစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်သည် ကမ္ဘာလူသား တို့၏ စာရိတ္တမဏ္ဍိုင် ကြီးခိုင်ရှေးကို အထောက်အကူပြုမည် မဟုတ်ချေ။ ထိုယုံကြည်ချက်ပေါ်၌ အခြေပြုသော အကျင့်သီလသည် ပညာရှိ သူတော် ကောင်း ပေါများသော ကမ္ဘာပေါ်၌သာ ကြာရှည်တည်မြဲပေမည်။ မသိ နားမလည်မှု၊ အဓမ္မမှုများဖြင့် ကမောက်ကမ ဖြစ်နေသော လူ့လောက၌မူ ကြာရှည် တည်မြဲမည်မဟုတ်။ (၀၁) လူတို့၏ ယုံကြည်မှုကို ကြာရှည် ချုပ်ကိုင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ အကျင့်သီလ၏ အကျိုး တရားကို ဆရာစွဲ၊ ကျမ်းဂန်စွဲ၊ ဆန္ဒစွဲ မရှိဘဲ ယထာဘူတကျကျ ဆင်ခြင် သုံးသပ်ပါက လူတို့၏ ရှေးအစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်နှင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မမှာ တခြားစီ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ အထူးအားဖြင့်ကား ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးသည် မိမိပြုသော ကောင်းမှုအတွက် မျက်မှောက်ဘဝ၌ မိမိ အမြဲ အကျိုးခံစားရလိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်နိုင်ချေ။ မိမိ၏ အမှုသည် မိမိအား အကျိုးမပေးဘဲ အခြားလူများအပေါ်သို့ အကျိုးသက်ရောက်လေ့ ရှိကြောင်း သတိပြုရပေမည်။

ဤနေရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦး သေပြီးသည့်နောက်မှ ရရှိခံစား အပ်သော အကျိုးတရားကို ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ တမလွန်ဘဝနှင့် ပတ်သက်သော အကျိုးတရားမှာ ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာကို ဘာသာရေးရှုထောင့်မှ

လေ့လာ သုံးသပ်နေခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မများကိုသာ အခြေပြု၍ စဉ်းစား လေ့လာနေခြင်း ဖြစ်၍ တမလွန်ဘဝဆိုင်ရာ အကျိုးတရားကို လုံးဝ မစဉ်းစားဘဲ မျက်မှောက် အကျိုးတရားများကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်ကြ ရပေမည်။ ထိုသို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပါက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ပြုသော အမှုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကာယကံရှင်အား ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးမပေးဘဲ သူတစ်ပါး အပေါ်၌ အကျိုးသက်ရောက်လေ့ ရှိခြင်းကို ယုံမှားစရာ မရှိချေ။

ဝိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ မဟတ္တမဂန္ဓီ၊ အေဘရာဟမ်လင်ကွန်း စသော ကမ္ဘာ့သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့သည် မိမိတို့ပြုသော မွန်မြတ် သော လုပ်ငန်းများအတွက် ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးကျေးဇူး မခံစားခဲ့ကြချေ။ သူတို့ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာမှ ထွက်ပေါ်ခဲ့သော အကျိုးတရားများကို ယနေ့အထိ အခြားလူများက ရရှိခံစားလျက်ရှိကြ၏။ လူတို့သည် နေ့စဉ် အလုပ်လုပ်၍ စီးပွားရှာလျက်ရှိကြပေရာ ထိုသို့ လုပ်ကိုင်ရှာဖွေ၍ ရရှိသော ငွေကြေး အသံပြာနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများသည် အများအားဖြင့် မိမိတို့ အကျိုးအတွက် မဟုတ်ဘဲ သားမယားများ စားဝတ်နေမှုအတွက် သုံးစွဲရန် ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြင့် ကောင်းမှုတစ်ခု၏ အကျိုးတရားများကို အမြဲသာဝရ ကာယကံရှင်က မခံစားရဘဲ အခြားလူများက ခံစားကြရသော သာဓက များစွာရှိ၏။

မကောင်းသော အလုပ်များ၏ အကျိုးပေးမှုသည်လည်း ထိုနည်း နှင့်နှင်ဖြစ်၏။ ဟစ်တလာ၊ နပိုလီယံ စသော ပုဂ္ဂိုလ်များက အာဏာ ယစ်မူး၍ လက်နက်အားကိုးဖြင့် နိုင်ငံချဲ့ထွင်ခဲ့ကြသောကြောင့် လူသတ္တဝါ အမြောက်အများ သေကြေပျက်စီးခဲ့ကြရ၏။ ကာယကံရှင်များမှာမူ မိမိတို့ ၏ မကောင်းမှုနှင့် လျော်ညီသော အပြစ်ဒဏ်ကို ခံမသွားကြချေ။ အရင်းရှင်တို့၏ ဝိသမလောဘကြောင့် အလုပ်သမားများ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ခဲ့ကြရသော်လည်း အရင်းရှင်များမှာ မကောင်းမှုဒဏ်ကို မခံကြရ ချေ။ အချို့လူများသည် မိမိတို့ ရှာဖွေရရှိသမျှသော ပိုက်ဆံကြေးငွေကို သုံးဖြုန်း၍ အပျော်အပါး လိုက်စားရင်း ဘဝဇာတ် သိမ်းသွားကြပေရာ

သူတို့၏ မိုက်မဲမှုကြောင့် ကျန်ရစ်သော ဇနီးမယားနှင့် သားသမီးများ မှာ အတိဒုက္ခ ရောက်ကြရလေသည်။

မကောင်းမှုမည်သည် ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိ၊ ရာဇဝတ်ဘေး ပြေးမလွတ်ဆိုသော စကားများရှိ၏။ သို့ရာတွင် မကောင်းမှု ပြုခဲ့ကြောင်း အသေအချာ သိရှိသောသူများ ရှိပါလျှက် သက်သေအထောက်အထား မခိုင်မာသဖြင့် တရားဥပဒေအရ အရေးမယူနိုင်ဘဲ ချမ်းသာစွာ သွားလာနေထိုင်လျက်ရှိသော သူများမှာ မနည်းလှချေ။ တရားရုံးက အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း ခံရသည့်တိုင် ထိုအပြစ်ဒဏ်သည် ယခုခေတ်၌ အများအားဖြင့် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုနှင့် နှိုင်းစာပါက သက်ညှာပေါ့လျော့သော အပြစ်ဒဏ်ဖြစ်၏။ လူဆိုးသူဆိုးများအား ပြင်းပြင်းထန်ထန် စီရင်ကွပ်ညှပ်ရန် အချို့လူများက တောင်းဆိုကြသော်လည်း ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော လူသတ်မှုကြီးများ၌ပင် တရားခံသည် သေဒဏ်ပေးခြင်း မခံရတော့ချေ။ လူဆိုးများအား ပြင်းထန်စွာ အပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းသည် လက်စားချေသောသဘော သက်ရောက်သည်ဆို၍ နိုင်ငံအစိုးရများသည် သက်ညှာစွာ အပြစ်ပေးပြီး ဆုံးမပဲ့ပြင်မှုကို အလေးဂရု ပြုကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကောင်းမှု မကောင်းမှု၏ အကျိုးတရားကို ပြုလော့ပုဂ္ဂိုလ်က ဒိဋ္ဌဓမ္မ ခံစားရလိမ့်မည်ဟု စွဲမှတ်ထားရန် အကြောင်းမရှိချေ။ စင်စစ် အကျင့်သီလကို တန်ဖိုးထားသောသူသည် တစ်ခါတစ်ရံ မိမိ၏ အကျင့်သီလကြောင့် အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်တတ်၏။ အကျင့်သီလကောင်းသောသူသည် လူချစ်လူခင် ပေါသည်ဆိုခြင်းမှာ အကျင့်သီလကို အလေးထားသော လူလောက၌သာ မှန်ကန်၍ လူအတော်များများ အကျင့်ပျက်နေသော ခေတ်ကာလ နေရာဒေသ၌ မမှန်ကန်ချေ။ ယေဘုယျအားဖြင့် အကျင့်သိက္ခာ ခိုင်မာသော လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်း၌ပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးသည် ကိုယ်ကျင့်တရားကို ဦးထိပ်ထား၍ မိမိအကျင့်သိက္ခာကို အမြဲထားဝရ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စောင့်ထိန်းပါက တစ်ခါတစ်ရံ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ဆုတ်ယုတ်၍ မိမိအကျိုးစီးပွား ထိခိုက် ပျက်စီးမှုများကို ကြုံတွေ့ရတတ်၏။

ကြီးပွားချမ်းသာမှုအတွက် အကျင့်သီလရှိရန် လိုအပ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဤစကားမှာ လူအများ လိုလားတောင့်တသော ကြီးပွားချမ်းသာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အမြဲ မှန်ကန်သောစကား မဟုတ်ချေ။ ကမ္ဘာပေါ်၌ ကြီးပွားအောင်မြင်နေသော နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ၊ အသိပညာရှင်များ၊ ရုပ်ရှင် သဘင်နှင့် ဂီတနယ်မှ အနုပညာသည်များ၊ စာရေးဆရာ၊ ဝတ္ထုရေးဆရာများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များကို စေ့ငွေချာစွာ လေ့လာပါက ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ သာမန်လူများထက် အဆင့်အတန်း မြင့်မားသည်ကို မတွေ့ရပေ။ အချို့မှာ ရိုးရိုးလူများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မရလောက်အောင် အကျင့်သီလကွာ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသည်ကိုပင် တွေ့ရ၏။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အကျင့်စာရိတ္တ အလွန်ကောင်းပါလျက် ကြီးပွားအောင်မြင်ခြင်း မရှိဘဲ မှေးမှိန် တိမ်မြုပ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာလည်း မနည်းလှချေ။

စင်စစ် အကျင့်သီလသည် တစ်ခါတစ်ရံ ကြီးပွားချမ်းသာရေးနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်တတ်သော သဘောကို ရှေးပဝေဏီကစ၍ လူတို့ သိရှိ နားလည်ခဲ့ကြ၏။ မုသားမပါ လင်္ကာမချော၊ နှလုံးကောင်း ဝမ်းကြီး စသော စကားများသည် အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်သော လူတို့၏ ဘဝသင်ခန်းစာကို ရည်ညွှန်း၏။ “နတ်ဘုရားများ၏ ချစ်ခြင်းခံရသော သူသည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် သေဆုံးတတ်သည်” ဟူသော ရှေးဂရိတို့၏ ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ အကျင့်သီလကောင်း၍ နတ်လူ သာဓုခေါ်ခြင်း ခံရသော သူသည် ကြီးပွားတိုးတက်မှု မရှိဘဲ အသက် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် ဘဝဇာတ် ချုပ်ငြိမ်းရသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကြီးပွား အောင်မြင်မှုအတွက် လိုအပ်သော အရည်အချင်းများမှာ လုံ့လ၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲသတ္တိ ကြံ့ခိုင်သော စိတ်ဓာတ်၊ အသိပညာ၊ ကျန်းမာရေး စသည်ဖြင့် များပြားလှပေရာ အကျင့်သီလသည် တစ်ခုသော အရည်အချင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလ တစ်ခုတည်းကို အားကိုး၍ မရအပ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အကျင့်သီလသည် အခြား လိုအပ်သော

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၂၃

အရည်အချင်းများနှင့် ဝိရောဓိဖြစ်၍ ကြီးပွားတိုးတက်မှုကို အကျိုးမဲ့ ပြုတတ်၏။ ပုံစံအားဖြင့် ကြီးပွား တိုးတက်ရန်အတွက် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေဖို့ အရေးကြီး၏။ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် မကြာခဏ အတွင်းစိတ်ကို ဖုံးကွယ်၍ ဟန်ဆောင်ကြရ၏။ ဟန်ဆောင်မှု လုံးဝကင်း၍ အမှန်တရားကို လိပ်ခဲတည်းလည်း ဆုပ်ကိုင်ထားသောသူသည် လူအများ၏ ချစ်ခင် လေးစားခြင်းကို ခံရမည်မဟုတ်ချေ။

ထိုသို့ အကျင့်သီလသည် ကြီးပွားအောင်မြင်မှုကို ထိထိ ရောက်ရောက် အကျိုးမပြုပါက စိတ်ချမ်းသာမှုကို အကျိုးပြုပါသလောဟု စဉ်းစားရန် ရှိ၏။ ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် အခန်း ၅ ၌ ပြဆိုခဲ့သော စိတ်ချမ်းသာမှု၏ သဘောလက္ခဏာ အကြောင်းခြင်းရာကို သတိပြုရ ပေမည်။ စိတ်ချမ်းသာမှုသည် တမင်သက်သက် ရှာကြံ၍ ရအပ်သော အရာမဟုတ်။ အလိုဆန္ဒပြည့်မှုနှင့် ယှဉ်၍ ရရှိအပ်သောတရား ဖြစ်၏။ အလိုဆန္ဒပြည့်ရန်မှာ အကျင့်သီလ ကောင်းရုံနှင့် ပြီးနိုင်သော ကိစ္စ မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အကျင့်သီလ တစ်ခုတည်းကို အားကိုး ၍ စိတ်ချမ်းသာမှု ရရှိလိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်အပ်ချေ။

အကျင့်သီလ ကောင်းသောသူသည် မိမိ၏ သီလဖြူစင်မှုအတွက် စိတ်ငြိမ်းချမ်း၍ အကျင့်သီလ ချွတ်ယွင်းသော သူမှာကား မိမိပြုခဲ့သော မကောင်းမှုအတွက် နောင်တရ၍ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရသည်ဟု အချို့က ဆိုကြ၏။ ဤစကားမှာ လူအားလုံးအဖို့ မှန်လိမ့်မည်ဟု မဆိုသာချေ။ လူသတ္တဝါ တစ်ဦးသည် မိမိအကျင့်သီလအတွက် သံသယ ကုက္ကုစ္စဖြစ်ရန် အကြောင်းမရှိသော်လည်း စိတ်မချမ်းသာစရာ အခြားအကြောင်းများ ရှိပေလိမ့်မည်။ မကောင်းမှုပြုခဲ့သောသူသည် မိမိပြုသော အမှုအတွက် စိတ်ဆင်းရဲ ပူပန်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုလည်း မထင်မှတ်သင့်ချေ။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ပြစ်မှုကြီးများ ကျူးလွန်ခဲ့ ကြသည့် နာဇီရာဇဝတ်ကောင်များသည် သေဒဏ်ပေးခြင်း ခံရသည်နေ့

၂၄၄ * ဦးအေးမောင်

အထိ နောင်တမရဘဲ မိမိတို့ ပြုသောအမှု မှန်ကန်သည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် အသက်စွန့်လွှတ်သွားခဲ့ကြပေသည်။

ကလေးသူငယ်များက လူကြီးများထက် စိတ်ချမ်းသာ ဖျော်ရွှင်ကြခြင်းသည် တာဝန်မရှိမှု မသိမှုကြောင့်ဖြစ်၍ အကျင့်သီလကြောင့် မဟုတ်ချေ။ ရဟန်း ဘုန်းကြီးများက လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် စိတ်သာယာ ငြိမ်းချမ်းမှု ရရှိကြခြင်းမှာလည်း တဏှာလောဘ နည်းပါးသောကြောင့် ဖြစ်၍ အကျင့်သီလ၏ တန်ခိုးကြောင့် မဟုတ်ချေ။ ဆိုင်ကိုအနာလစ်စစ်ခေါ် စိတ်ခွဲပညာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား အကျင့်သီလ၌ စွဲကပ်သော ဥပါဒါန်ကြောင့် အချို့လူများမှာ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ကင်းဝေးနေကြရ၏။

လူတို့သည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကစ၍ ဘာသာတရားနှင့် ဆရာမိဘတို့၏ ဆုံးမဩဝါဒ၊ အစဉ်အလာ ခံယူချက်များအရ အကျင့်သီလအရာ၌ အကောင်းအဆိုး စွဲမှတ်ထားကြ၏။ ထိုအစွဲဥပါဒါန်ကို အင်္ဂလိပ် စိတ်ခွဲပညာကျမ်းများ၌ ဆူပါအီဂို^၁ဟုခေါ်၍ ပရအတ္တဟု ပြန်ဆိုက မှားမည် မဟုတ်ချေ။ ပရအတ္တသည် အချို့လူများ၌ အားကောင်း၍ အချို့လူများ၌ အားနည်းနေတတ်၏။ ပရအတ္တ လွန်ကဲသောအခါ၌ ယင်းသည် စည်းကမ်းတင်းကျပ်၍ ခက်ထန်မာကြောသော ဆရာ (ဝါ) ကိုယ်စောင့်နတ် ဖြစ်လာ၏။ ဤအခြင်းအရာသည် မီလင်ဒိုလီယာ^၂ခေါ်သော စိတ္တဇနာတစ်မျိုး၌ ထင်ရှား၏။ ထိုစိတ္တဇနာ၌ ဝေဒနာရှင်သည် မိမိကိုယ်ကို ယုတ်မာ မိုက်မဲသော ပြစ်မှုများအတွက် ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲ၍ ကိုယ်စောင့်နတ်များက မိမိအား ပြစ်တင်ရှုတ်ချနေသော အသံကို နားထဲ၌ အမြဲကြားယောင်နေတတ်၏။ လူကောင်းများ၌မူ ပရအတ္တ လွန်ကဲမှုသည် မကောင်းမှုကို အလွန်ကြောက်ခြင်း၊ အပြစ် အသေးအဖွဲများကို ရှုမြင်စွဲလမ်းခြင်း၊ အကျင့်သီလအရာ၌ စည်းကမ်းကြီးခြင်း၊ သေးငယ်သော ပြစ်မှုတစ်ခု ကျူးလွန်မိလျှင် စိတ်ဆင်းရဲပူပန်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ထင်ရှား၏။

၁- Superego

၂- Melancholia

ပရအတ္တ အားကောင်း၍ မကောင်းမှုကို ကြောက်သော်လည်း ပုထုဇဉ် လူတို့၏ အတွင်းသန္တာန်၌ ဣဿာမစ္ဆရိယ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒ စသော စိတ်များသည် အနုသယဓာတ် အနေဖြင့် အမြဲ ကိန်းဝပ်လျက် ရှိ၏။ လူတို့သည် မကောင်းမှုများကို ကာယကံမြောက် မကျူးလွန်မီ အောင် ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကြစေကာမူ မကောင်းသော စိတ်များကိုကား အပြီးအပိုင် မပယ်သတ်နိုင်ကြချေ။ သို့ဖြစ်၍ ပရအတ္တသည် ကိလေသာ စိတ်များနှင့် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ရတော့၏။ ထိုအခါ၌ မကောင်းသောစိတ်ကို အသိအမှတ်ပြုပါက ထိုပဋိပက္ခဖြစ်မှုကြောင့် စိတ်အစဉ်သည် ထိခိုက် လှုပ်ရှားရန် အကြောင်းမရှိ။ သို့ရာတွင် ပရအတ္တ စိုးမိုးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းမှုမှန်သမျှကို စက်ဆုပ်၍ မကောင်းသောစိတ်ကို အသိအမှတ် မပြုဘဲ မျက်နှာ လွှဲဖယ်ထားတတ်ကြ၏။ သို့ဖြင့် ထိုစိတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ အစိုးမရသော မသိစိတ် ဖြစ်လာလေသည်။

ဤနေရာ၌ စိတ်ခွဲပညာ၏ အလိုအားဖြင့် စိတ်ကျန်းမာ သာယာမှု အတွက် အရေးပါသော မသိစိတ်၏ သဘောလက္ခဏာကို ရှင်းပြရန် လိုပေလိမ့်မည်။ စိတ်အာရုံထဲသို့ ဝင်လာသော ဒေါမနဿစိတ် တစ်ခု သည် မကောင်းကြောင်းသိ၍ အသိပညာနှင့် နှိပ်ကွပ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ အာရုံပြောင်းလွဲခြင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပယ်လိုက်ပါက မသိစိတ် ဖြစ်လာမည်မဟုတ်။ တစ်နည်းဆိုသော် မနောဝိညာဏ်က သိသိမှတ်မှတ် ပယ်ထားသော စိတ်သည် မသိစိတ် ဖြစ်လာရန် အကြောင်းမရှိချေ။ မနောဝိညာဏ်က အသိအမှတ်မပြုသဖြင့် အားမထုတ်ရဘဲ အမှတ်မထင် ပျောက်ကွယ်သွားသော စိတ်မှာမူ မသိစိတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ၍ စိတ်ခန္ဓာ အစဉ်ကို မသိမသာ စိုးမိုး နှောင့်ယှက်နေတတ်၏။^၁

ထိုမသိစိတ်သည် အများအားဖြင့် အကျင့်သီလဆိုင်ရာ အစွဲ ဥပါဒါန်နှင့် ဆက်စပ်နေ၍ အကျင့်သီလကို ဦးထိပ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတော်သူမြတ်ဖြစ်ရန် ဗီစေရိုက် မရှိပါက စိတ်ပုံမမှန်သောသူ သို့မဟုတ်

၁- "လူ့စိတ်သဘာဝ" အခန်း ၁ ရ။

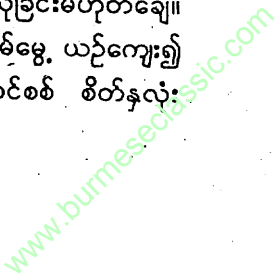
၂၆ * ဦးအေးမောင်

စိတ်ဓာတ်အားနည်းသောသူ ဖြစ်နေတတ်၏။ မိဘကို လုပ်ကျွေးနေသော်လည်း သူတို့ကြောင့် သားမယား မယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မသိစိတ်က ခံယူ၍ မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး မိဘများအား မလိုမုန်းထားသော လူပျိုကြီး၏ သာဓကကို အထက်က ဖော်ပြခဲ့ပေပြီ။ စိတ်ခွဲပညာကျမ်းများ၌ အလားတူ သာဓကများကို ပြထား၏။

အထက်ပါအချက်များကို ထောက်ချင့်၍ အကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် ကြီးပွားချမ်းသာလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ပုံသေ စွဲမှတ်ထားသင့်ချေ။ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို မျှော်လင့်၍ စောင့်ထိန်းသော အကျင့်သီလသည် အခြေခံ မခိုင်မာဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့ရသောအခါ လျင်မြန်စွာ ပျက်စီးတတ်၏။ မိမိအကျိုးစီးပွားအတွက် မျှော်လင့်မှုကင်းသော အကျင့်သီလမှာမူ ရင့်ကျက်၍ ဘဝ၏ အနှောင့်အယှက် အခက်အခဲ အဖျက်အဆီးများ အကြား၌ ကြံ့ကြံ့ခိုင်မြဲနေပေလိမ့်မည်။

ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ မမျှော်လင့်အပ်သော အကျင့်သီလ၏ အကျိုးပေးမှုမှာ မိမိအား ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးပေးမှုကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၍ သူတစ်ပါးအား အကျိုးပေးမှုကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ကြောင်း အထူး သတိပြုသင့်ပေ၏။ စင်စစ် လူတစ်ဦးပြုသော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ဟူသမျှသည် ဘယ်အခါမျှ အချည်းအနှီး မဖြစ်ချေ။ ကာယကံရှင်အား လက်ငင်း တိုက်ရိုက် အကျိုးမပေးစေကာမူ အခြား ဆိုင်ရာ လူသတ္တဝါများအား တစ်နည်းနည်း အကျိုးပြုစေ ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ နေ့စဉ် မျက်မြင် ထင်ရှားဖြစ်၍ အထက်က ရေးသားပြဆိုခဲ့ပေပြီ။

အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်၍ လူတို့ အမြဲ မမျှော်လင့်အပ်သော အကျိုးတရားများမှာလည်း လူချစ်လူခင်ပေါ်ခြင်း၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်း၊ ထင်ရှားကျော်စောခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း စသော ရုပ်ပိုင်းအကျိုးတရားများ ဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးဆိုင်ရာ အကျိုးတရားများကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ချေ။ အကျင့်သီလ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ စိတ်နှလုံး သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေး၍ သမာဓိပညာ ရင့်ကျက်လာမည် အမှန်ဖြစ်၏။ စင်စစ် စိတ်နှလုံး

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၂၇၇

ယဉ်ကျေးမှု၊ သမာဓိပညာ ရင့်ကျက်မှုသည် လောက၌ အမြတ်ဆုံးတရား ဖြစ်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ တန်ခိုးအာဏာ စသော လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်များ နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ မရအပ်ချေ။ ထိုတရားများသို့ ဦးတည်ချက်ရှိသော အကျင့်သီလသည်သာ အနှစ်သာရရှိ၍ ရင့်ကျက် ခိုင်မာသော အကျင့်သီလ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၁၇

ဗုဒ္ဓဇာပေမု စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား

ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားသော မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူတို့၏ ကိုယ်ကျင့် တရားဆိုင်ရာ အစဉ်အလာ ခံယူချက်များသည် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒနှင့် မကင်းနိုင် ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်၌ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် မည်မျှ အရေးပါ သည်၊ မည်သို့သော သဘောလက္ခဏာရှိသည်၊ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန် လာ လူစိတ်သဘာဝခြင်းရာနှင့် မည်သို့ ဆက်စပ်နေသည် စသည်တို့ကို လေ့လာသင့်ပေသည်။

မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတော်များများသည် ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းမှုသည်ပင် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ ပဓာန ပန်းတိုင်မှာ အကျင့်သီလစင်ကြယ်မှု ဖြစ်သည်ဟု စွဲမှတ်ထားကြဟန်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒကို လေ့လာသော အချို့သော အနောက်တိုင်းသားတို့ကလည်း ဗုဒ္ဓဝါဒသည် ထာဝရဘုရား အတ္တဝိဉာဏ် စသည်တို့ကို ပယ်သောကြောင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာသက်သက် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။

ဤ ထင်မြင်ယူဆချက်များသည် ပိဋကလာ ဗုဒ္ဓ၏ စကားများနှင့် မကိုက်ညီချေ။ ဗုဒ္ဓက ကောသလမင်းသည် သာဝတ္ထိမြို့မှ သာဓကေတုမြို့

၂၃၃ * ဦးအေးမောင်

သို့ သွားရာ၌ ရထားခုနစ်စီးကို အဆင့်ဆင့် စီးသွားရသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဝါဒီသည်
 ဝိသုဒ္ဓိတရား ခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံစေရန် အဆင့်ဆင့် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၍၊
 သီလစင်ကြယ်မှုသည် စိတ်စင်ကြယ်မှုအတွက် အထောက်အပံ့မျှသာ
 ဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားထား၏။ (မဇ္ဈိမနိကာယ် ရထဝိနီကသုတ်)
 “ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ငါဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် အနည်းငယ်
 မျှသာဖြစ်သော နိမ့်ကျသော သီလမျှကိုသာ ပြောနိုင်ရာ၏။ သီလမှ
 တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော နက်နဲကုန်သော၊ သိမြင်နိုင်ခဲ့ကုန်သော၊ မွန်မြတ်
 ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော ပညာရှိတို့သာလျှင်
 သိနိုင်ကြကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်သေး၏။
 ငါဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုလျှင် ယင်းတရားတို့ဖြင့်
 ပြောကြရာ၏။” (ဒီဃနိကာယ် ဗြဟ္မဇာလသုတ်)။

စင်စစ် သီလတရားသည် ဗုဒ္ဓမပေါ်မီက ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သော တရား
 ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့ ဘာသာတရားကြီးများသည် အကျင့်သီလအကြောင်း
 ဟောကြားရာ၌ အခြေခံအားဖြင့် တူညီကြပေရာ အကယ်၍ အကျင့်သီလ
 ဖြူစင်မှုသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ ပဓာနပန်းတိုင် ဖြစ်သည်မှန်ပါက ဗုဒ္ဓဝါဒမှာ
 အခြား ဘာသာဝါဒများနှင့် မတူသော ဦးတည်ချက် ရှိခြင်းဖြစ်၍ ထို
 ဦးတည်ချက်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းပြတ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ
 ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလသည် နိဗ္ဗာန်လမ်းခရီး၌ ပထမ
 အဆင့်မျှသာဖြစ်၍ အကျင့်သီလ ပြည့်စုံကာမျှဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မမျှော်မှန်း
 နိုင်ချေ။

ဤသို့ သီလတရားသည် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၌ အချုပ်အခြာ ပဓာနတရား
 မဟုတ်သော်လည်း ယင်း၏ အရေးပါမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ အသိအမှတ်
 ပြုရပေမည်။ သီလစင်ကြယ်မှုအတွက် အထူးအထွေ အားထုတ်မနေရဘဲ
 အကျွတ်တရား ရသွားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိကြပါ၏။ ပုံစံအားဖြင့် ခိုးသား
 ဓားပြကြီး ဖြစ်နေရာမှ ဗုဒ္ဓနှင့်တွေ့၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားသော
 အင်္ဂုလိမာလ၊ မိဘ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို သုံးဖြုန်း၍ လေလွင့်နေရာမှ

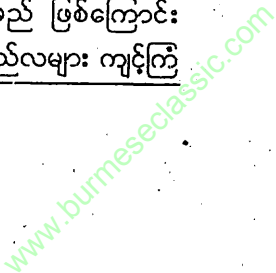
သတိသံဝေဂ ရပြီးလျှင် သူတော်သူမြတ် ဖြစ်သွားသော ဥရောပ နိုင်ငံ သမိုင်းမှ စိန့်ဖရန်စစ်^၁၊ သို့ရာတွင် အင်္ဂလိမာလနှင့် စိန့်ဖရန်စစ်တို့လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား လောက၌ အလွန်ရှား၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အများအားဖြင့် သာမန် ပုထုဇဉ်များ ဖြစ်ပေရာ ပါရမီရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကိုကြည့်၍ အကျင့်သီလကို အထင်အမြင် မသေးသင့်ချေ။

ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်၌ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် သီလတရားကို အားထုတ် ပြီးမှ သမာဓိစခန်း၊ ပညာစခန်းသို့ ရောက်ရှိနိုင်မည်ဖြစ်၏။ “ရဟန်းတို့၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အစဉ်အတိုင်း နိမ့်ရှိုင်း၏။ ဘဝ၌ ကမ်းပါးပြတ်ကြီး ဖြစ်၍ ဇောက်နက်သည်မဖြစ်။ ထိုအတူ ဤသာသနာတော်၌ တစ်စတစ်စ အစဉ်အတိုင်း ကျင့်အပ်သော သိက္ခာသုံးပါး ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး ဗောဓိပက္ခိယ တရားများသည် ရှိ၏။ အစဉ်ကသာလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဖြစ်” (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌနိပါတ် မစာရာနိသုတ်)။

ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်မှာ အချုပ်အားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယမ စသည်ဖြင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကျင့်အပ်သော တရားများကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ပြဆိုထား၏။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ (မှန်သော ဝစီကံအမှု၊ မှန်သော ကာယကံအမှု၊ မှန်သော အသက်မွေးမှု) တို့ကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြင့် အကျင့် သီလသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အတွက် အရေးပါသော တရားဖြစ်ကြောင်း သိသာထင်ရှား၏။

သို့ရာတွင် အချို့သော မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် အကျင့်သီလကို အလေးဂရု မပြုဘဲ ဝိပဿနာတရားကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်လျက် ရှိကြ၏။ ဝိပဿနာလုပ်ငန်း၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ချုပ်ငြိမ်းမှုအတွက် စိတ်စင်ကြယ်ရန် လိုအပ်၍ စိတ်စင်ကြယ်မှု (စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ) ကို အကျင့်သီလဖြင့် တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း သတိမပြုမိကြချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရားကို နှစ်ရှည်လများ ကျင့်ကြံ

၁- St. Francis

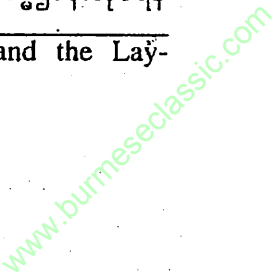
၂၂ * ဦးအေးမောင်

အားထုတ်ခဲ့ပါလျက် စိတ်ဓာတ်၊ စရိုက်နှင့် အကျင့်သီလအရာ၌ ထူးထူး
ခြားခြား တိုးတက်မှုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျွန်ုပ်တို့ မကြာခဏ
တွေ့ရပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဗုဒ္ဓဝါဒကို လေ့လာ၍ တစ်ခါက နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓ
သာသနာအဖွဲ့၌ အနောက်နိုင်ငံ သာသနာပြန့်ပွားရေး လုပ်ငန်းများကို
လုပ်ကိုင်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မစ္စတာ ဖရန်စစ်စတိုရီသည် အင်္ဂလန်ပြည်
ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းမှ ထုတ်ဝေသော “အလယ်လမ်း” ခေါ် ဗုဒ္ဓမဂ္ဂဇင်း၌
အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့၏။^၁

“မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှစ်နှစ်ကြာမျှ နေထိုင်ခဲ့သော အချိန်ကာလအတွင်း
ကျွန်ုပ်သည် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရရှိသည့်
အကျိုးတရားများကို လေ့လာခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ ဤအကျိုးတရားများမှာ*
ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်သော အကျိုးတရားများ မဟုတ်ဘဲ ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေ
သည်ကို ဟော့ရှီရသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အံ့ဩမိပါသည်။ လူဝတ်ကြောင်
ယောဂီ အတော်များများမှာ အတ္တမာန ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိ၊ သီလ၊
သမာဓိအရာ၌ သိသိသာသာ တိုးတက်လာခြင်းမရှိချေ။ ထို့အပြင် အချို့
သော ယောဂီတို့သည် စိတ်နှလုံး မတည်ငြိမ်သော လက္ခဏာ ပြကြ၍
မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ရဟန္တာလိုလို ဘာလိုလို ထင်မှတ်ကြ၏။ ဤသို့
အကျင့်သီလနှင့် စိတ်ဓာတ်စရိုက် တိုးတက်မှုမရှိဘဲ အထင်အမြင် လွဲမှား
နေခြင်းမှာ အကြောင်းအချက် နှစ်ခုအနက် တစ်ခုခုကြောင့် ဖြစ်ပေရာ၏။
ပထမအချက်မှာ သူတို့လိုက်နာသော ကျင့်စဉ်သည် မှားယွင်းနေတန်ရာ
၏။ သို့တည်းမဟုတ် သူတို့သည် ကောင်းစွာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းမရှိ။
မိမိတို့ ဘာလုပ်နေမှန်းလည်း ဂယနဏမသိဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ
အလုပ်ကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ရန်

၁- Francis Story, "Buddhist Meditation and the Lay-
man", The Middle Way Feb. 1965

စိတ်တက်ကြွသည်နှင့်အမျှ အစိုးရသိန်းထီ ပထမဆုပေါက်ရန် မျှော်လင့်
နေသော လူဝတ်ကြောင် ယောဂီတစ်ဦးကို ကျွန်ုပ် တွေ့ခဲ့ဖူးပါသည်။”

အနောက်တိုင်းသား ဗုဒ္ဓဝါဒီများတွင်လည်း အကျင့်သီလဖြင့်
ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်မှုမရှိဘဲ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်နေသော
လူပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိပေလိမ့်မည်။ ဂျန်ဘလိုဖီးဆိုသူ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသား
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ယောဂီတစ်ဦးကမူ သူ၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ပြောင်းလဲ
တိုးတက်မှု မရှိကြောင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝန်ခံခဲ့၏။ ဘလိုဖီးသည် ဒုတိယ
ကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီက တရုတ်ပြည် ဈာန်ကမ္မဋ္ဌာန်း^၁ ရိပ်သာတစ်ခု၌
ခြောက်လကြာမျှ အချိန်ပြည့် တရားအားထုတ်ခဲ့ဖူး၏။ သို့စဉ်လျက်
မိမိ၏ စရိုက်မှာ ပြောင်းလဲမှု မရှိခဲ့ကြောင်း၊ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို
ခုံမင်တပ်မက်မှု လျော့ပါးမသွားကြောင်း သူ၏ ဘဝမှတ်တမ်း စာအုပ်၌
ရေးသားထား၏။^၂

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အကျင့်သီလအရာ၌ သိသိ
သာသာ တိုးတက်လာသော ယောဂီများ ရှိကြပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်
မျိုးမှာ နည်းပါး၍ များစွာသော လူတို့အဖို့မူ တရားအားထုတ်မှုသည်
စိတ်ဓာတ်စရိုက်ကို ထိထိရောက်ရောက် ပြုပြင်နိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ချေ။
ဤသည်မှာ ဝိပဿနာတရား၏ အပြစ်မဟုတ်၊ တရားအားထုတ်ပုံ
နည်းဟန် လွဲမှားမှုကြောင့်လည်း မဟုတ်ဘဲ ဆိုင်ရာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
ချွတ်ယွင်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရပေမည်။ ယောဂီသည် တရားအားထုတ်မီက
လိုအပ်သော ပြင်ဆင်မှု ပြုလုပ်ရန် မေ့လျော့ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ သို့တည်း
မဟုတ် မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်းမရှိ၊ မိမိသည် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်
အမျိုးအစား၌ ပါဝင်ကြောင်း ဘာမျှမသိသောသူ ဖြစ်ရပေမည်။

မိမိ၏ စိတ်ဓာတ်စရိုက်ကို ပြုပြင်နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိနှင့်
ပတ်သက်၍ လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိ၏။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်

၁- အနောက်နိုင်ငံများ၌ ယခုအခါ အလွန် ရေပန်းစားနေသော မဟာယန
ဝိပဿနာတရား ဖြစ်သည်။

၂- John Bloefeld, "The Wheel of Life"

၂၂၃ * ဦးအေးမောင်

တို့သည် ဆိုးသွမ်းနေရာမှ လူကောင်းအဖြစ်သို့ တစ်ခဏအတွင်း ပြောင်းလဲ သွားကြ၏။ မကောင်းသော ဝသီစရိုက်များကို နေ့ချင်းညချင်း အပြီး အပိုင် ဖြတ်တောက်ပစ်နိုင်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ အလွန်ရှား၍ လူများစုအဖို့မူ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရေးသည် လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ် ချေ။ စရိုက်ဆိုး၊ ဝသီဆိုးများကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ စိတ်ရှည်၍ မဆုတ်နစ် သော သတိ ဝီရိယ ဇွဲသတ္တိနှင့် အသိပညာ ရှိဖို့လိုမည် အမှန်ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် လူသတ္တဝါတို့အား စိတ်ဓာတ် အနုအရင့်ကို ကြည့်၍ ဟောပြော ဆုံးမတော်မူလေ့ရှိပေရာ အကျင့်သီလဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဩဝါဒ ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်များသည် ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစားကို လိုက်၍ ကွဲပြား ခြားနားပေလိမ့်မည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်မှုသည် အင်္ဂုလိမာလလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား သူတော်သူမြတ် ဖြစ်စေသော်လည်း အကျင့်သီလ အား နည်းသော ပုထုဇဉ်တို့အဖို့ များစွာ အရာထင်မည် မဟုတ်ချေ။ မိမိ စိတ်နေစရိုက်နှင့် ဆီလျော်သော ဗုဒ္ဓဩဝါဒများကို ဂရုမပြုဘဲ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်စခန်းသို့ ဖြတ်လမ်းက ရောက်ရှိလိုပါက ရည်မှန်းချက် မအောင်မြင် ဘဲ အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်မည်သာ ဖြစ်၏။

ဤနေရာ၌ ကာမရမ္မက်ကြောင့် မိန်းမမှုပေ၍ ယောက်ျားများ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်စီးရပုံကို သာဓကအနေဖြင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားသင့်ပေ၏။ အချို့ယောက်ျားများသည် ကာမရာဂ အားကြီး၍ မိန်းမများ၏ ရူပါရုံ ကျော့ကွင်းအတွင်းသို့ သက်ဆင်းပြီး ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားခဲ့ကြရ၏။ ဤသို့ ကာမဂုဏ်လိုက်စား၍ မိုက်မှားသော အမှုများ မပြုမိရန် ဗုဒ္ဓဝါဒီ သည် မည်သို့ ကျင့်ကြံ နေထိုင်ရပါမည်နည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လာရှိသည်ကား ရှေးအခါက သီဟိုဠ်ကျွန်းသား ရဟန်းတစ်ပါးသည် နေ့စဉ် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းအားထုတ်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံး၌ သူတွေ့မြင်သမျှသော ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့သည် သူ၏ စိတ်အာရုံထဲ၌ အရိုးစုကြီး ဖြစ်နေတော့၏။ မိန်းမတစ်ယောက်သည် လင်ဖြစ်သူနှင့် စိတ်ဆိုး၍ အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့ရာ လမ်းခရီး၌ ရဟန်းနှင့်

တွေ့၏။ ထိုအချိန်က မိန်းမသည် လှပစွာ ဝတ်စားဆင်ယင်ထား၏။ ရုပ်ရည် ချောမောသော်လည်း လျှပ်ပေါ်လော်လည်သော မိန်းမဖြစ်၍ ရဟန်းကို မြှူဆွယ်လိုသော အမူအရာ လက္ခဏာ ပြ၏။ သို့ရာတွင် ရဟန်းသည် စိုးစဉ်းမျှ မတုန်လှုပ်ဘဲ ရှေ့သို့ ဆက်၍သွားရာ နောက်မှ လိုက်လာသော မိန်းမ၏ လင်ယောက်ျားနှင့် တွေ့၏။ ထိုယောက်ျားက အရှင်ဘုရား မိန်းမတစ်ယောက်ကို လမ်း၌ တွေ့မြင်ပါသလောဟု မေးလျှောက်ရာ ရဟန်းက ဒါယကာ၊ မိန်းမ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ ငါမမြင်၊ လမ်း၌ အရိုးစုတစ်ခု လျှောက်သွားနေသည်ကိုကား ငါမြင်လိုက်ရသည် ဟု ဆို၏။

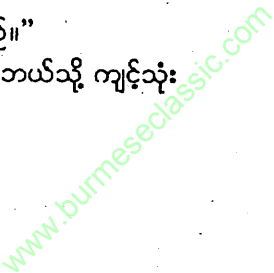
ပုထုဇဉ် လူသတ္တဝါတို့သည် ကာမအရာ၌ မခိုက်မှားမိစေရန် အထက်ပါ ရဟန်းကဲ့သို့ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားကိုးရန် ဖြစ်နိုင်ပါမည် လောဟု သံသယဖြစ်ဖွယ် ရှိ၏။ မိန်းမများကို အရိုးစုအနေဖြင့် ထင်မြင်လာအောင် ပြုလုပ်နိုင်သည်ဆိုစေ၊ ထိုထင်မြင်မှုမှာ တဒင်္ဂ အခိုက်အတန့် မျှသာ ဖြစ်ရပေမည်။ နဂိုမူလက ကာမရာဂ ထူပြောသောသူ ဖြစ်မည်။ မိန်းမကလည်း ချောချောလှလှ ဖြစ်မည်။ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ နှစ်ယောက် တည်းတွေ့၍ အခွင့်အလမ်းလည်းသာမည် ဖြစ်ပါက မိမိစိတ်ကို ထိန်းချုပ်၍ မိမိကိုယ်ကို စောင့်စည်းရန်မှာ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ချေ။

သို့ဖြစ်၍လည်း ဘုရားရှင်သည် လူအများအား ကာမဂုဏ်နယ်၌ ကိုယ်ကျင့်တရား စောင့်ထိန်းနိုင်ရန် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှုကို အားပေးတိုက်တွန်းခြင်း မပြုဘဲ အခြား ဆုံးမဩဝါဒ စကားများ ပြောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူခါနီး၌ အရှင်အာနန္ဒာက “အရှင်ဘုရား ကျွန်ုပ်တို့သည် မာတုဂါမတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။

“အာနန္ဒာ၊ မတွေ့မမြင်အောင် ကျင့်သုံးရမည်။”

“အရှင်ဘုရား၊ မလွဲသာ၍ စကားပြောရသော် ဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း။”

၂၅ * ဦးအေးမောင်

“အာနန္ဒာ၊ အမိရင်း စသည်ကဲ့သို့ အမှတ်ထား၍ ပြောဆိုရမည်။”
(ဒီဃနိကာယ်၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားသခင်၏ တရားစကားကို အမြဲ ကြားနား မှတ်သားခဲ့သော တပည့်သာဝက ဖြစ်၏။ သို့စဉ်လျက် အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းရန်သော်လည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်၏အပြစ်ကို အဖန် တလဲလဲ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန်သော် လည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်က ညွှန်ကြားတော် မမူခဲ့ချေ။ ဘုရားရှင်၏ ဆုံးမဩဝါဒမှာ တိကျပြတ်သား၍ လူတို့၏ ဘဝအတွေ့အကြုံအားဖြင့် မှန်ကန်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ဝန်ခံရပေမည်။ ကာမကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့သော ယောက်ျားအဖို့ မိမိ၏ အကျင့်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းရန် အကောင်းဆုံးနည်းမှာ မိန်းမများကို တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်၍ မလွဲမရှောင်သာ ဆက်ဆံရပါက ကိုယ်နှုတ် စောင့်စည်းရန် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူခဲ့သော ကိုယ်ကျင့်တရားသည် လူအများ သိရှိနားလည်သော ငါးပါးသီလထက် များစွာ ပိုမိုကျယ်ပြန့် နက်နဲကြောင်း သုတ္တန်ဒေသနာများ၌ ထင်ရှား၏။ ငါးပါးသီလ၌ ပါဝင်သော အချို့ သိက္ခာပုဒ်များသည်ပင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆိုဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။ တတိယသိက္ခာပုဒ်သည် သူတစ်ပါး၏ သားမယားအား ပြစ်မှားမှုကိုသာ ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းသော အကျင့်အားလုံးကို ရည်ညွှန်းကြောင်း သတိပြုသင့်ပေ၏။

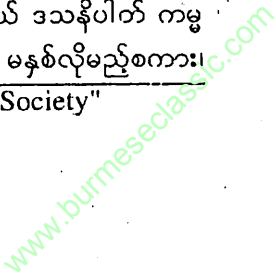
အရက်သေစာ ရှောင်ကြဉ်မှုကို ငါးပါးသီလ၌ ထည့်သွင်းထား သော်လည်း အကျင့်သီလနှင့်စပ်၍ ဗုဒ္ဓဟောကြားသော အချို့သုတ္တန် (မဇ္ဈိမနိကာယ် ပေါလိယသုတ်၊ သာလေယျကသုတ်၊ သလ္လေခသုတ် စသည်) များ၌ လုံးဝ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်း သည် အပ္ပမာဒတရား (မမေ့မလျော့မှု၊ သတိရှိမှု) ကို မည်သို့မျှ မထိ ခိုက်စေသော သင့်တင့်ရုံ သောက်စားမှုဖြစ်ပါက ဒုစရိုက်ဖြစ်မှု မဟုတ်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏။

အကျင့်သီလဆိုင်ရာ သုတ္တန်များတွင် အရက်သောက်ခြင်းအစား အခြား ဒုစရိုက်မှုများကို ပြဆိုထားရာ အများအားဖြင့် ထိုဒုစရိုက်မှုများ သည် ဝစီကံအမှုများ ဖြစ်၏။ စင်စစ် သုတ္တန်ပိဋကတ်လာ ဒုစရိုက်မှုများ တွင် ဝစီကံ ဒုစရိုက်မှုများသည် အမျိုးအစား အများဆုံးဖြစ်၏။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာခဲ့သော အနောက်တိုင်း ပညာရှင်တစ်ဦး၏ အဆိုအားဖြင့် တောရွာကျေးလက်ရှိ မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် လိမ်ညာပြောခြင်းကို အပြစ်ကြီးလေးသော ဒုစရိုက် မှုတစ်ခု အနေဖြင့် မမှတ်ယူကြချေ။^၁ ဤသည်မှာ ဗုဒ္ဓ၏ အဆိုအမိန့်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ “ရာဟုလာ၊ မုသားဆိုခြင်း၌ အရှက် မရှိသော ရဟန်းအား တစ်စုံတစ်ခုသော မပြုသေးသော မကောင်းမှုသည် မရှိ” (မဇ္ဈိမနိကာယ် ‘စူဠရာဟုလော ဝါဒသုတ်’)။ လူ့အချင်းချင်း ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးသည် မှန်သောစကားကိုဆို၍ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယုံကြည်မှုပေါ်၌ ထည်ရကား မုသားစကားကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် အလွန်အရေးကြီးသော လောကပါလတရား ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။

“ငြင်းခုံခြင်းတည်းဟူသော တရားကို မပယ်သောသူသည် နိဗ္ဗာန် ကို မျက်မှောက်မပြုရာချေ။” (မဇ္ဈိမနိကာယ် ကိန္တိသုတ်) “ရန်ရင်း ကြမ်းတမ်း၍ သူတစ်ပါးအား ထိပါး စောင်းချိတ်သော သိမ်ဖျင်း၍ အနှစ်သာရ ကင်းမဲ့သောစကား၊ အချိန်ကာလနှင့် မစပ်သောစကား၊ တရားနှင့် မလျော်သောစကား၊ ဤသို့သဘောရှိသော စကားမျိုးကို ပြောဆိုသောသူအား အကုသိုလ်တရားတို့သည် တိုးပွား၏” (မဇ္ဈိမ နိကာယ် သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသုတ်) “သူတော်ကောင်းသည် ချောပစ် ကုန်းတိုက်သောစကားကို ဆိုလိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ လူတို့အား စိတ်ဝမ်း ကွဲပြားစေရန် ပြောကြားလေ့မရှိ” (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဒသနိပါတ် ကမ္မ ပထသုတ်) “လျှို့ဝှက်အပ်သောစကား၊ သူတစ်ပါး မနှစ်လိုမည့်စကား၊

၁ - Melford E-Spiro, "Buddhism and Society"

၂၃ * ဦးအေးမောင်

မသင့်လျော်သော စကားများကို မှန်သည်ဆိုစေ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်လျှင် လူများအား မပြောအပ်။ အကျိုးရှိမည့်စကား ဖြစ်လျှင်လည်း အချိန်အခါကိုကြည့်၍ ပြောရာ၏။” (မဇ္ဈိမနိကာယ အရဏဝိဘင်္ဂသုတ်)။

ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်၌ ဝစီကံအမှုများကို ဒုစရိုက်ပြစ်မှု အနေဖြင့် အလေးအနက် ပြဆိုထားခြင်းမှာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံအားဖြင့် လူတို့ပြုသော မကောင်းမှုများတွင် ဝစီကံမကောင်းမှုများသည် အများဆုံးဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ မကောင်းသောစိတ်များ ရှိကာမျှဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတစ်ပါးအား ထိခိုက် နစ်နာစေနိုင်မည် မဟုတ်။ မကောင်းမှုတစ်ခုကို ကာယကံမြောက် ပြုလုပ်ရန်မှာလည်း တရားဥပဒေ ရှိနေသောကြောင့် လွယ်ကူသော ကိစ္စမဟုတ်။ ဝစီကံ ပြစ်မှုများမှာကား တရားဥပဒေ အဟန့်အတား မရှိသောကြောင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြုလုပ်နိုင်သောအမှုများ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းတို့သည် လူတို့၏ ညီညွတ်ရေးချစ်ကြည်ရေးကို အများဆုံး ဖျက်ဆီးပစ်သော မကောင်းမှုများ ဖြစ်သည်ဆိုက မှားမည်မဟုတ်ချေ။

ငါးပါးသီလသည် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရန် ဟောသော စာရိတ္တသီလ ဖြစ်၏။ ခရစ်တော်၏ ပညတ်တော်ဆယ်ပါး အစရှိသော အခြား ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးများ၏ သီလတရားသည်လည်း ရှောင်ကြဉ်မှု သီလဖြစ်၏။ ရှောင်ကြဉ်မှု သီလသည် လူ့လောကအဖို့ မရှိလျှင် မဖြစ်သော အခြေခံ လောကပါလတရား ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးများက အစဦးစွာ ဟောကြားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူသည် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရုံနှင့် မပြီး၊ ကောင်းမှုကိုလည်း ပြုလုပ်ပါမှ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်ပေလိမ့်မည်။ စင်စစ် ဗုဒ္ဓသည် ကောင်းမှုပြုခြင်း (စာရိတ္တသီလ) ကို အလေးအနက် ဟောတော်မူခဲ့၏။

မင်္ဂလသုတ်၊ ဓမ္မိကသုတ်၊ သင်္ဂလောဝါဒသုတ် စသော သုတ္တန်ဒေသနာများသည် ကောင်းမှုပြုခြင်းကို အလေးထား၍ ဟောကြားခဲ့သော ဒေသနာများ ဖြစ်၏။ “မြတ်သောမင်းကြီး၊ မြတ်စွာဘုရားသည်

အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့၏ ပယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို လည်းကောင်း ချီးမွမ်းတော်မူ၏” (မဇ္ဈိမနိကာယ် ဗာဟိတိကသုတ်) “မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ခြင်း၊ မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်းသည် ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမဖြစ်၏။” (ဓမ္မပဒ-၁၈၃)။

ပဉ္စကင်္ဂ လက်သမားဆရာအား ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားသော စကားသည် အထူး မှတ်သားဖွယ်ကောင်း၏။ လက်သမားဆရာက သူတော်ကောင်းမည်သည် မကောင်းသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုများနှင့် မကောင်းသော အသက်မွေးမှုကို ရှောင်ကြဉ်သောသူ ဖြစ်ကြောင်း ပရိဗိုဇ်တစ်ဦးက ဟောကြားပါသည်ဟု ဗုဒ္ဓအား လျှောက်၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက ထိုသို့တပြီးကား ဘာမျှမလုပ်တတ်၊ မပြောတတ်၊ မကြံစည်တတ်သေးသော ပက်လက်အိပ်နေသော နို့စို့ကလေးသည် ကုသိုလ်တရား များစွာ ပွားများနေသည်ဟု ဆိုရတော့မည်လော။ ငါသည်ကား ထိုကဲ့သို့ နို့စို့ကလေးနှင့်တူသော မကောင်းမှုမှ ကင်းသောသူအား မြတ်သော၊ ပြည့်စုံသော ကုသိုလ်တရား ကင်းမဲ့သောသူဟူ၍ ပညတ်၏။ အိုလက်သမားကြီး၊ အကုသိုလ်သီလသည် ဒေါသ၊ မောဟ၊ ရာဂကြောင့် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်သီလအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားကို ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားကို တည်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပြန်ပြောပွားများစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း ဆန္ဒဖြစ်စေအပ်၏။ ကြိုစားအားထုတ်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။ (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သမဏမဏ္ဍိကာသုတ်)

သို့ဖြစ်၍ ဘုရားရှင်၏ အလိုအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မကောင်းမှုအားလုံးကို ရှောင်ကြဉ်ကာမျှဖြင့် အကျင့်သီလ ပြီးပြည့်စုံပြီဟု မဆိုသာချေ။ စကားမပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းသည် ဝစီဒုစရိုက်မှုများကို ရှောင်ကြဉ်ရန်အတွက် ကောင်းသောနည်းလမ်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓသည် ကုသိုလ်တရား ပွားများရန် အခွင့်အလမ်းကို ပိတ်ပင်သော ဆိတ်ဆိတ်နေမှုကိုကား မချီးမွမ်းဘဲ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချတော်မူလေသည်။

အခါတစ်ပါး၌ အတူနေ၊ အတူစား မိတ်ဆွေဖြစ်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ကောသလတိုင်းရှိ တစ်ခုသော ကျောင်း၌ အတူတကွ ဝါဆိုကြ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘဲ အညီအညွတ် စိတ်ချမ်းသာစွာ နေကြရန် အလို့ငှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လုံးဝ စကားမပြော ဆိုဘဲ မိမိတို့ အသီးသီး ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြုလုပ်လျက် ဝါတွင်းသုံးလကို တိတ်ဆိတ်စွာ ကုန်လွန်စေကြ၏။ ဝါကျွတ်သောအခါ ဘုရားရှင်ထံသို့ သွားရောက်၍ ဖူးမြော်ကြ၏။ ဘုရားရှင်က သင်တို့သည် ချမ်းသာစွာ နေခဲ့ကြကုန်၏လောဟု မေးတော်မူ၍ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး စကားမပြောဘဲ ချမ်းသာစွာ နေခဲ့ကြပါသည်ဟု လျှောက်ကြ၏။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က သင်တို့သည် ရန်သူတို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နွားတို့ ဆိတ်တို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း နေလျက် ချမ်းသာစွာ နေခဲ့ပါသည်ဟု ဆိုဘိ၏။ အဘယ့်ကြောင့် တိတ္ထိတို့ ဆောက်တည်သော သူ့အ၊ကဲ့သို့ စကားမဆိုသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ကုန်ဘိသနည်းဟု ကဲ့ရဲ့ပြီးလျှင် စကားမဆိုသော အကျင့်ကို မဆောက်တည်အပ်၊ ဆောက်တည်သော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်စေဟု ပညတ်တော်မူလေသည်။ (ဝိနည်း ပိဋကတ်မဟာဝဂ္ဂ ပဝါရဏက္ခန္ဓက)။

မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရန်ကိစ္စမှာ လူအများနှင့် မဆက်ဆံဘဲ မိမိဘာသာ ထီးတည်းနေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ များစွာ ခက်ခဲသော ကိစ္စမဟုတ်။ ကောင်းမှုပြုရန်မှာကား အပေါင်းအဖော်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်၊ လူအများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၌ ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရမည် ဖြစ်၏။ စင်စစ် အကျင့်သီလသည် အခက်အခဲ အနှောင့် အယှက် အဖျက်အဆီးများ၏ စမ်းသပ်မှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိမှသာလျှင် မြတ်သော အကျင့်သီလ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဒေသနာတစ်ရပ်ကို သတိပြုသင့်ပေ၏။

“ရဟန်းတို့၊ ရှေးအခါက ဝေဒေဟီမည်သော သူကြွယ်မ၌ ကာဠိ မည်သော ကျွန်မရှိ၏။ ဝေဒေဟီ သူကြွယ်မသည် တရားပြည့်ဝသည်။

သည်းခံတတ်သည်ဟု သတင်းပျံ့နှံ့၏။ ကာဠိကျွန်မသည် ငါ၏သခင်မသည် အကယ်ပင် သဘောကောင်းလေသလော၊ ငါက အလုပ်ဝတ္တရား ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်သဖြင့် သဘောကောင်းခြင်း ဖြစ်လေသလောဟု သိလိုရကား စုံစမ်းရန် တစ်နေ့တွင် နေမြင့်မှ အိပ်ရာကထ၏။ ထိုအခါ သူကြွယ်မသည် မျက်မှောင်ကြုတ်၍ ကြည့်၏။ နောက်တစ်နေ့၌ အိပ်ရာထ နောက်ကျသော ကျွန်မကို ဆဲရေး၏။ တတိယနေ့၌မူ ရိုက်ပုတ်၏။ ထိုအခါမှ လူတို့သည် သူကြွယ်မ၏ သီလမရှိသော အဖြစ်ကို သိကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးက ကြမ်းတမ်းစွာ ပုတ်ခတ် ပြောဆိုပါလျက် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော သူကိုသာ စိတ်နှိမ့်ချသော၊ သည်းခံသော သူဟူ၍ သိအပ်၏။ ပစ္စည်းလေးပါးကြောင့် ဆိုဆုံးမလွယ်သော ရဟန်းကို ဆိုဆုံးမလွယ်သော ရဟန်းဟု ငါ ဟောတော်မမူ၊ အကြောင်းမူ ထိုရဟန်းသည် ပစ္စည်းလေးပါး မရခဲ့သော် ဆိုဆုံးမလွယ်မည် မဟုတ်” (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ကကစ္စူပမသုတ်)။

သို့ဖြစ်၍ မိမိ၏ အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုကို လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အခက်အခဲနှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပမာမထားဘဲ ရပ်ရွာကိစ္စများ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အသင့်ရှိရပေမည်။ မိမိအပေါ် ကျရောက်သော တာဝန် ဝတ္တရားများကို ရှောင်လွှဲခြင်းသည် အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုကို အကျိုးပြုမည်မဟုတ်။ ကြောက်တတ်လျှင် ဝန်ကင်းသည်။ မလုပ်၊ မရှုပ်၊ မပြုတ် စသော စကားများသည် အကျင့်သီလကို ဆုတ်ယုတ်စေမည့် ခံယူချက်များ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ အကျင့်သီလသည် ကမ္မဝါဒနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဟောကြားသော ကမ္မနိယာမအရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပြုသော ကောင်းမှုသည် တမလွန်ဘဝ၌ ကောင်းကျိုးပေး၍ မကောင်းမှုသည် မကောင်းသော အကျိုးတရားကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် သံသရာအပြစ်ကို ကြောက်၍ မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်လိုကြ၏။ သို့ရာတွင် အကျင့်သီလကို လေးစားသော သူတို့သည်ပင် အခါခပ်သိမ်း

မကောင်းမှုနှင့် ကင်းရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်ုပ်တို့သည် အခြေအနေအရ မကောင်းမှုကို မလွဲမရှောင်သာ ပြုလုပ်ကြရ၏။ မိမိအိမ် ဓားပြတိုက်ခံရ၍ ခုခံကာကွယ်ရာ၌ လူဆိုး ဓားပြသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ချက်ဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးပေရာ၏။ အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တစ်ဦးကို ကယ်ဆယ်ရန်အတွက် လိမ်ပြောရန် လိုအပ်လျှင် လိမ်ပြောရပေ မည်။

ဤသို့ အခြေအနေအရ မလွဲသာ၍ အကျင့်သီလ ယိုယွင်းရသော အမှုကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓသည် မည်သို့ မိန့်တော်မူမည် မသိရချေ။ သို့ဖြစ်စေကာမူ ထိုကိုယ်ကျင့်တရား ပြဿနာမျိုးကို သုံးသပ်ရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်သော ဗုဒ္ဓဆုံးမဩဝါဒများ ရှိ၏။

ပထမ သတိပြုသင့်သော အချက်မှာ ဗုဒ္ဓ၏ ဝါဒသည် ဝိဘဇ္ဇဝါဒ ဖြစ်၍ ဝိဘဇ္ဇဟူသော ပါဠိပုဒ်သည် ခွဲခြားစိစစ်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ သုဘလုလင်သည် ဗုဒ္ဓအား ရဟန်းဘဝနှင့် အိမ်ရာထောင်သောသူ၏ ဘဝတွင် မည်သူ၏ဘဝက ပို၍ မြတ်ပါသနည်းဟု မေးလျှောက်ရာ ဗုဒ္ဓက “အိုလုလင်၊ ငါသည် ဤအရာ၌ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၍ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤအရာ၌ တစ်ခုခုကိုသာ မုချဟူ၍ ဆိုလေ့မရှိ” စသည်ဖြင့် မိန့်ကြား၏။ (မဇ္ဈိမနိကာယ် သုဘသုတ်)။ ဗုဒ္ဓ၏ အလိုအားဖြင့် မည်သည့်ကိစ္စ၌မဆို ဤသို့ဖြစ်ရမည်ဟု ထာဝရ စွဲမြဲ ယုံကြည်ရမည့် စကားမည်သည် မရှိ။ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို လေ့လာသုံးသပ်၍ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူ လူတို့ပြုသော အမှုများကို အကောင်း အဆိုး၊ အကျိုးအပြစ် စိစစ်ရာ၌ ဆိုင်ရာ အခြေအနေအားလုံးကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။

တစ်နည်းဆိုသော် အကျင့်သီလအရာ၌ ခံယူချက် တစ်ခုခုကို တရားသေ ဆုပ်ကိုင်၍ အစွဲဥပါဒါန် မရှိအပ်ပေ။ ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓ၏ သုတ္တန်ဒေသနာ တစ်ရပ်မှာ မှတ်သားဖွယ်ကောင်း၏။ ဂျိန်းဘာသာရေး ခေါင်းဆောင် နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တ၏ တပည့်ဖြစ်သော ရွာသူကြီး တစ်ဦးက

သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်သောသူ၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးသောသူ၊ ကာမအမှု၌ မှားယွင်းစွာ ပြုကျင့်သောသူနှင့် မုသားစကား ပြောသောသူ အားလုံးသည် အပါယ်ငရဲသို့ လားရသည်ဟု မိမိဆရာက ဟောပြောကြောင်း ဗုဒ္ဓအားလျှောက်၏။ ဗုဒ္ဓက “ဤလောက၌ အသက်သတ်သော သူ ဟူသမျှသည် အပါယ်ငရဲသို့ လားရသည်ဟုဟောသော ဆရာများ ရှိ၏။ ထိုဆရာတို့ကို ကြည်ညိုသောသူအား ငါသည် အသက်ကို သတ်မိ၍ ငါ၏ဆရာ ဆိုသည့်အတိုင်း ငရဲသို့ကျလတ္တံ့ဟူသော အယူအမှားသည် ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ထိုအယူကို မပယ်ခဲ့သော် ငရဲသို့ကျ၏။ အကယ်၍ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာပြီးနောက် ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ကဲ့ရဲ့၍ ရှောင်ကြဉ်ရန် ဟော၏။ ငါသည် သူတစ်ပါးအသက်ကို ဤရွေ့ဤမျှ သတ်မိ၏။ သူတစ်ပါးအသက်ကို ငါသတ်မိခြင်းသည် မကောင်း၊ သို့သော်လည်း ငါသည် ထိုအကြောင်းကြောင့် နှလုံးမသာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုမကောင်းမှုကို ငါမပြုဟူ၍ ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု ဆင်ခြင်ပြီးသော် ထိုသူသည် အသက်သတ်ခြင်းကို စွန့်၏။ နောင်အခါ၌ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသို့ ထိုမကောင်းမှုကို ပယ်လျက် ထိုမကောင်းမှုမှ လွတ်မြောက်၏” ဟု မိန့်ကြား၏။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးခြင်း၊ ကာမအရာ၌ အမှားပြုခြင်း၊ လိမ်လည်ပြောခြင်းနှင့် စပ်၍လည်း ထိုနည်းအတူ ဟောတော်မူလေသည်။ (သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဠာယတနဝဂ္ဂ၊ ဂါမဏိသံယုတ်၊ သင်္ခဒမသုတ်)။

ဤသုတ္တန်ဒေသနာအရဆိုသော် တစ်စုံတစ်ခုသော မကောင်းမှုကို တစ်ခါတစ်ရံ ပြုမိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိပြုသော အမှုအတွက် နောင်တ ရ၍ နောက်နောင် ထိုသို့ အမှားမပြုမိရန် သတိရှိရမည်ဖြစ်၏။ မကောင်းမှု ပြုမိခြင်းကြောင့် နှလုံးပူပန်၍ မိမိခံစားရမည့် အပြစ်အတွက် ထိတ်လန့် စိုးရိမ်မနေသင့်ချေ။ ဤသည်မှာ ယခုခေတ် စိတ်ပညာရှင်တို့၏ အဘော် နှင့်အညီ ဖြစ်၏။ မကောင်းမှုတစ်ခုကို ပြုမိ၍ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်ပုံ၊ ဘာမျှ မပြောပလောက်သော အပြစ်တစ်ခု၌ အစွဲဥပါဒါန်ဖြစ်၍ စိတ်

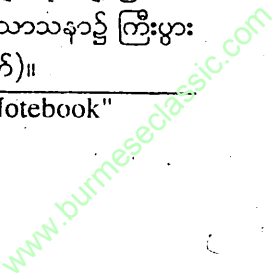
ငြိမ်းချမ်းမှု ကင်းဝေးပုံ သာဓက အထောက်အထားများကို အနောက်တိုင်း စိတ်ပညာ ကျမ်းများ၌ အကျယ်ပြဆိုထား၏။

မိမိပြုခဲ့သော မကောင်းမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ နာမည်ကျော် ဗြိတိသျှစာရေးဆရာ ဆမ္မာဆက်မွန်၏ ခံယူချက်မှာ အထက်ပါ ဗုဒ္ဓဆုံးမ ဩဝါဒနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဆမ္မာဆက်မွန်က “ကျွန်ုပ်သည် ငယ်ရွယ်စဉ်က မကောင်းသောအမှုများ ပြုခဲ့၍ စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါ သည်။ သို့ရာတွင် ထိုမကောင်းမှုများ၏ စိုးမိုးနှောင့်ယှက်ခြင်း မခံရအောင် ကျွန်ုပ် ကြိုးစားပါသည်။ ထိုမကောင်းမှုများကို ပြုခဲ့သောသူမှာ ယခု ငါမဟုတ်၊ ယခုငါနှင့် တစ်သီးခြားစီဖြစ်သော ထိုအခါက ငါဖြစ်သည်ဟု မိမိကိုယ်မိမိ သတိပေးပါသည်။ အချို့လူများအား အကျိုးယုတ်အောင် ရှေးအခါက ကျွန်ုပ် ပြုမှုခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုမကောင်းမှုများကို ယခု ပြုပြင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အခြားလူများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အပြစ်ဖြေရန် ကြိုးစား အားထုတ် ခဲ့ပါသည်။”^၁

အကျင့်သီလ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုအတွက် တမဲလွန်ဘဝ၌ ခံစားရမည့် ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်များကို ဟောကြားထားသော ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများသည် အသိဉာဏ် နုနယ်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါများအဖို့ ဖြစ်၍ ပညာဉာဏ် ရင့်ကျက်သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့အဖို့ မဟုတ်၊ ထို အထက်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့မူ အကျင့်သီလသည် သမာဓိပညာ တိုးတက်မှုသို့ ရှေးရှုသော ဦးတည်ချက် ရှိရမည် ဖြစ်၏။

“အမျိုးကောင်းသားသည် ဤသို့သောဘဝ၊ ထိုသို့သော ဘဝဟူ၍ နောင်အခါ၌ ဘဝပြည့်စုံမှုကို ရည်မျှော်ကာ ရဟန်းပြုသည် မဟုတ်။” (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိပါတ် အဓိပတေယျသုတ်)။ “ရဟန်းတို့၊ ရဟန်း သည် နတ်၏အဖြစ်ကို တောင့်တ၍ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့၊ ဤသို့ တောင့်တမှုသည် စိတ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်၍ သာသနာ၌ ကြီးပွား စေမည်မဟုတ်” (မဇ္ဈိမနိကာယ် စေတောခိလသုတ်)။

၁- Somerset Maugham, "A Writer's Notebook"

“သာရိပုတ္တရာ၊ ပေးလှူရာ၌ မငဲ့ကွက်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ နောင်ဖွဲ့သောစိတ် မရှိမူ၍လည်းကောင်း ပေးလှူရာ၏။ တမလွန်ဘဝ၌ ခံစားရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၍ ပေးလှူအပ်သည် မဟုတ်၊ မိဘ ဘိုးဘွားတို့ ပေးလှူဖူးသောထုံးကို လိုက်နာ၍ ပေးလှူအပ်သည် မဟုတ်။ သမဏဗြဟ္မဏတို့ကို ပေးလှူအပ်၏ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ပေးလှူအပ်သည်မဟုတ်၊ ပေးလှူသောငါအား နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှု သည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍ ပေးလှူအပ်သည်မဟုတ်။ စင်စစ်သော်ကား သမထ ဝိပဿနာ စိတ်၏တန်ဆာ စိတ်၏အခြံအရံ ဖြစ်စေရန် ပေးလှူအပ်၏။” (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ သတ္တနိပါတ် ဒါနမဟပူလသုတ်။)

အလှူပေးခြင်းသည် တဏှာလောဘာ ပယ်သတ်မှုသို့ ဦးတည်ချက် ရှိရမည်ဖြစ်၏။ မကောင်းမှုဟူသမျှသည် တဏှာ၊ လောဘာ၊ ဒေါသ မောဟ၊ မာန စသော ကိလေသာတရားများ၌ အကြောင်းရင်းခံ ရှိ၍ မကောင်းမှု ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ထိုကိလေသာတရားများ နည်းပါးစေရန် ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုများမှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊ သတိ၊ ဝီရိယ စသော တရားများနှင့် ဆက်စပ်နေရကား ကောင်းမှုဖြင့်ခြင်းသည် ထို သူတော်ကောင်းတရားများ ပွားများရန်အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်၏။ အချုပ်ဆိုသော် စိတ်နှလုံး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှု စိတ်ဓာတ်မွန်မြတ်မှု သည် အကျင့်သီလ ကောင်းခြင်း၏ မျက်မှောက်အကျိုးတရား ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒီသည် တမလွန်အကျိုးစီးပွားကို မကြည့်ဘဲ ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးတရား ကို ရှေ့ရှု၍ အကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းရပေမည်။

အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုအတွက် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော တရား ကို ကျွန်ုပ်တို့ ယခု စဉ်းစားရန် ရှိ၏။

မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် အများအားဖြင့် အကျင့်သီလ အရာ၌ စေတနာသည်သာ ပဓာနဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ အလုပ်တစ်ခုကို စေတနာသန်သန်နှင့်လုပ်၍ မှားသွားလျှင် ခွင့်လွှတ်သင့်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် ကောင်းမွန်သော စေတနာ အရင်းခံလျက်

၂၅ * ဦးအေးမောင်

ဒုစရိုက်မှုကြီးများ ပြုလုပ်တတ်ပုံကို အခန်း (၄) ၌ ပြဆိုခဲ့ဖူးပေပြီ။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ရောဟဏီမည်သော ကျွန်မသည် အမိနုဖူး၌ ကိုက်နေသောခြင်ကို ကျည်ပွေ့နှင့်ရိုက်ရာ အမိသေဆုံးရ၏။ ထိုအကြောင်းကို ကြားသောအခါ ဗုဒ္ဓက အသိပညာရှိသောသူ ဖြစ်ပါမူ ရန်သူပင် ဖြစ်သော်လည်း တော်ပါသေး၏။ ပညာမဲ့သော သူမိုက်သည်ကား မိမိအကျိုးကို လိုလားသော သားသမီးပင် ဖြစ်သော်လည်း မကောင်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

ကျွန်ုပ်တို့ပြုသော အမှုသည် စေတနာကောင်း ရှိရုံနှင့်မပြီးအသိပညာ ဦးဆောင်ပါမှ ကောင်းသောအမှု ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်၌ အသိပညာရှိရန် အလွန်အရေးကြီး၏။ “ရဟန်းတို့၊ အဝိဇ္ဇာမောဟသည် အကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်၏။ အရှက်မရှိမှု မထိတ်လန့်မှုသည် နောက်လိုက်တရား ဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ အမောဟသည် ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ရှက်မှု ထိတ်လန့်မှုသည် နောက်လိုက်တရား ဖြစ်၏။” (ဣတိဝုတ်၊ ဒုကနိပါတ်၊ ဝိဇ္ဇာသုတ်)။

ဤနေရာ၌ ဝိဇ္ဇာ အမောဟတည်းဟူသော အသိပညာ၏ အဓိပ္ပာယ် ကျယ်ပြန့် နက်နဲသော သဘောကို သတိပြုသင့်ပေ၏။ အသိပညာ၏ လက္ခဏာတစ်ပါးမှာ ဆင်ခြင်တုံတရား ဖြစ်၏။ “ရာဟုလာ၊ ကြေးမုံမှန်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဤအတူ ဆင်ခြင်၍ ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်၏။ ဆင်ခြင်၍ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုအပ်၏။ ဆင်ခြင်၍ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်အပ်၏။ (မဇ္ဈိမနိကာယ် စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ်)

ပိဋကတ်စာပေ၌ ထပ်တလဲလဲ တွေ့ရသော ယောနိသော မနသိကာရသည် ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ “ရဟန်းတို့၊ ယောနိသော မနသိကာရမှတစ်ပါး အခြား ကျေးဇူးများသော တရားတစ်ခုကိုမျှလည်း ငါဘုရားမြင်တော်မမူ” (ဣတိဝုတ်၊ ဧကနိပါတ်၊ ပထမသေခသုတ်)။

“အယောနိသော မနသိကာရသည် ယုတ်မာသော မကောင်းမှု ပြုခြင်း၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ပေးတည်း” (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဒုသနိပါတ် မဟာလိစ္ဆသုတ်)။

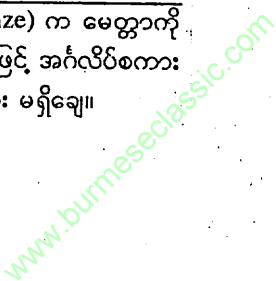
အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သော အသိပညာသည် ဆင်ခြင်တုံတရား ရှိကာမျှဖြင့် ပြီးပြည့်စုံပြီဟု မထင်မှတ်သင့်ချေ။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတ အသိအလိမ္မာ ဘဝအတွေ့အကြုံများပေါ်၌ တည်သော အသိပညာ ဖြစ်ရပေမည်။ အထူးသဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ပထမအင်္ဂါသုံးပါးဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ- မှန်သောအယူ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ- မှန်သောကြံစည်မှုနှင့် သမ္မာဝါယမ- မှန်သော အားထုတ်မှုများမှ ပေါက်ဖွားလာသော အသိပညာ ဖြစ်ရပေမည်။

ဤနေရာ၌ အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် အသိပညာနှင့် ယှဉ်သော မေတ္တာတရား လိုအပ်ပုံကို ပြဆိုရန်ရှိ၏။

လူတို့ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ဆီးယိုယွင်းခြင်းမှာ မေတ္တာတရား ခေါင်းပါးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ မေတ္တာတရား ထွန်းကားလျှင် အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားလာမည် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဤအဆိုမှာ မေတ္တာတရားကို အလေးအနက် တန်ဖိုးထားသော ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်အညီ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူသော မေတ္တာတရားကို လူအများ သိရှိနိယူထားသော အချစ်စိတ်နှင့် ခွဲခြား၍ သိမြင် နားလည်ရပေလိမ့်မည်။

အနောက်တိုင်း ပါဠိပညာရှင်တို့၏ အလိုအားဖြင့် “မေတ္တာ” သည် မိတ္တ (မိတ်ဆွေ) ဟူသော ပါဠိပုဒ်နှင့် ဆက်စပ်နေ၍ ခင်မင်မှု မိတ်ဆွေ အရင်းအချာကဲ့သို့ သဘောထားမှုဟု ပြန်ဆိုရမည် ဖြစ်၏။^၁ ပိဋကတ်စာပေ၌ မိတ်ဆွေကောင်း (ကလျာဏမိတ္တ) ရှိရန် အရေးကြီးပုံကို ပြဆိုသောစကား အမြောက်အမြား ရှိ၏။ “အာနန္ဒာ၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေ အပေါင်းအဖော် ရှိခြင်းဖြင့် မြတ်သော အရိယာ အကျင့်နှင့် မဂ်ဖိုလ်လုပ်ငန်းသည် အလုံးစုံပြီး၏”။ (ကောသလသံယုတ်၊ ဒုတိယ အပ္ပမာဒသုတ်) ဒီဃနိကာယ် သိင်္ဂီလသုတ်၌ မိတ်ဆွေကောင်း၏ လက္ခဏာ များကို အကျယ်တဝင့် စေ့စုံစွာ ဖော်ပြထား၏။

၁- ဥရောပ ဗုဒ္ဓပညာရှင် ဒေါက်တာကွန်ဇီ (Dr. Conze) က မေတ္တာကို Friendliness ဟု ပြန်ဆိုထား၏။ သူ၏ အဆိုအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်စကား Love(အချစ်) နှင့် အဓိပ္ပာယ်တူညီသော ပါဠိစကား မရှိချေ။

၂၇၇ * ဦးအေးမောင်

ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားလေးပါး၌ ပါဝင်သော မေတ္တာတရားသည် လူတို့ နားလည်သော အချစ်စိတ်နှင့် အခြေခံသဘောအားဖြင့် တခြားစီ ဖြစ်၏။ မေတ္တာဓာတ်သည် တဏှာသံယောဇဉ်ကင်း၍ တဏှာသံယောဇဉ် ၏ ခြေရံသင်းပင်းဖြစ်သော အတ္တမာန၊ ဒေါသ၊ လောဘ၊ မောဟနှင့် အစွဲဥပါဒါန်မရှိ။ အချစ်စိတ်သည်ကား တဏှာသံယောဇဉ်ကိုပင် ခေါ်ဝေါ် သော ဝေါဟာရ စကားတစ်မျိုးဖြစ်၍ အတ္တမာန မောဟ စသော ကိလေသာတံရားများ နောက်က ထက်ကြပ်ပါလျက်ရှိ၏။ မေတ္တာဓာတ် သည် ဥပေက္ခာသဘော ပါဝင်သောကြောင့် သောမနဿ သို့မဟုတ် ဒေါမနဿ ဝေဒနာ စေတသိက်ကင်း၍ ငြိမ်းအေးသော လက္ခဏာရှိ၏။ အချစ်စိတ်မှာမူ ဥပေက္ခာတရား လုံးဝကင်း၍ ဝမ်းသာမှု၊ ဝမ်းနည်းမှု စိတ်ကြည်နူးမှု၊ စိတ်ညစ်ညူးမှု၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှု၊ နှစ်သက်ကျေနပ်မှု စသော ဝေဒနာ ခံစားရချက်များဖြင့် ထင်ရှား၏။

ယောက်ျားနှင့်မိန်းမ ပေါင်းဖော်ကြရာ၌ ကာမတဏှာသည် ပဓာန အရင်းခံဖြစ်၍ ကာမတဏှာနှင့် မေတ္တာတရားမှာ တခြားစီဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန် မလိုချေ။ မိဘက သားသမီးအပေါ်၌ ထားရှိသော အချစ်စိတ် သည် သမီးရည်းစား၊ လင်နှင့်မယားတို့၏ အချစ်ထက် ပိုမို လေးနက် သော်လည်း အမှန်အားဖြင့် မေတ္တာတရားအစစ် မဟုတ်ဘဲ တဏှာ သံယောဇဉ် ဖြစ်၏။ တဏှာသံယောဇဉ် ဖြစ်သောကြောင့် သားသမီးကို ချစ်သောစိတ်သည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အတ္တမာနများ မကင်းဘဲ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဝေဒနာ စေတသိက်များနှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလက်ထက်က သူကြွယ်တစ်ဦးသည် သားငယ် သေဆုံးသဖြင့် ပရိဒေဝမီးတောက်ကာ ဗုဒ္ဓ၏တရားကို နာကြား၏။ ဗုဒ္ဓက “အိုသူကြွယ်၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းတို့သည် ချစ်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။ ချစ်ခြင်းလျှင် အမွန်ရှိကုန်၏။” ဟု မိန့်ကြား၏။ သူကြွယ်သည် ထိုမိန့်ကြားချက်ကို မနှစ်သက်ချေ။ ကောသလမင်းသည်လည်း ပထမ၌ ထိုစကားကို ဘဝင်မကျနိုင်ဖြစ်၍

မလ္လိကာမိဖုရားက ရှင်းပြမှ နားလည် သဘောပေါက်သွား၏။ ဗုဒ္ဓ၏ မိန့်ကြားချက်သည် တဏှာသံယောဇဉ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ရာ တဏှာ သံယောဇဉ်ကို မေတ္တာတရားနှင့် ရောထွေး ခံယူထားသော လူတို့အဖို့ စိတ်ဝေဝေဝါ ဖြစ်သွားခြင်းမှာ မဆန်းလှချေ။ (မဇ္ဈိမနိကာယ် ပိယဇာတိက သုတ်)။

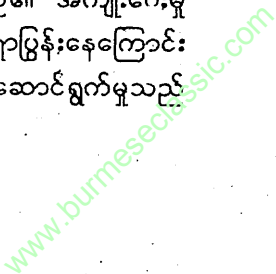
ဓမ္မပဒပါဠိတော် ပိယဝဂ်၌လာသော အောက်ပါ ဂါထာများသည် လည်း တဏှာသံယောဇဉ်ကို ရည်ညွှန်း၏။

“ချစ်သောသူတို့နှင့် မပေါင်းဖော်လင့်၊ မုန်းသောသူတို့နှင့်လည်း တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မပေါင်းဖော်ပါလင့်၊ ချစ်သောသူတို့ကို မမြင်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ မုန်းသောသူတို့ကို မြင်ရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။”

“ထို့ကြောင့် (လူကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကိုဖြစ်စေ) ချစ်ခင် စွဲလမ်းခြင်းကို မပြုရာ၊ ချစ်ခင် စွဲလမ်းဖွယ်ရာတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည် မကောင်းသည်သာတည်း၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း မရှိသောသူတို့အား အနှောင်အဖွဲ့ “ဂန္တ” တို့ မရှိကုန်” (ဂါထာ ၂၁၀ နှင့် ၂၁၁)

ဒုတိယဂါထာ၌ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း မရှိသော သူတို့အား အနှောင်အဖွဲ့တို့ မရှိကုန်ဟု ဆိုထားခြင်းကို သတိပြုသင့်ပေ၏။ မိမိမုန်းသောသူ အပေါ်၌ သံယောဇဉ်ပြတ်သည်ဟု လူတို့ ဆိုလေ့ရှိကြပေရာ ဤသည်မှာ မှန်သောစကား မဟုတ်ချေ။ စင်စစ် မုန်းခြင်းသည်လည်း သံယောဇဉ် တစ်မျိုးဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းဂန်များ၌ ပဋိပ သံယောဇဉ်ဟု ခေါ်၏။ ပဋိပ- ရွံရှာခြင်း၊ မနှစ်မြို့ခြင်း၊ မုန်းခြင်းသည် ချစ်ခြင်းကဲ့သို့ပင် စွဲလမ်းမှု (ဝါ) သံယောဇဉ်ဖြစ်၍ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာတရားများ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း စသော ခံစားရမှုများနှင့် မကင်းချေ။ မိမိ မုန်းသောသူ ပျက်စီးလျှင် ဝမ်းသာ၏။ ကြီးပွားချမ်းသာလျှင် ဝမ်းနည်း၏။

အချစ်စိတ်တည်းဟူသော တဏှာသံယောဇဉ်၏ အကျိုးဝေးမှုသည် ပုထုဇဉ် လူသတ္တဝါအဖို့ အကောင်းအဆိုး ရောပြွန်းနေကြောင်း သံသယရှိရန် မလိုချေ။ မိမိချစ်သူ၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်မှုသည်

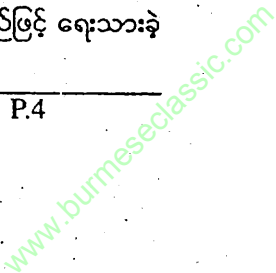
ကောင်းသောအမှု ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်သဖြင့် ချစ်သူသည် ကောင်းစား
၍ မိမိမှာ ဝမ်းမြောက်ရ၏။ သို့ရာတွင် တဏှာသံယောဇဉ်သည် ဒေါသ၊
မောဟ၊ မာန စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေ၍ မကောင်းကျိုး ပေးတတ်ခြင်း
ကို ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ချေ။ အတ္တစွဲရှေ့ဆောင်သော မိဘများ၏ သံယောဇဉ်
ကြောင့် သားသမီးများ ထိခိုက် နစ်နာကြရခြင်းမှာ ထင်ရှားသောအချက်
ဖြစ်၏။

တဏှာသံယောဇဉ်၏ အကျိုးပေးမှုသည် အကောင်းအဆိုး
ရောပြွမ်းနေသည် မှန်သော်လည်း မကောင်းကျိုးက ပိုများသောကြောင့်
ဗုဒ္ဓစာပေ၌ ယင်း၏ အပြစ်များကို ဟောကြားထားခြင်း ဖြစ်၏။ တဏှာ
သံယောဇဉ် ရှိပါမှ ခံစားမှု (ဝါ) စိတ်လှုပ်ရှားမှု ရှိမည်၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု
ရှိပါမှ ကောင်းမှုပြုလုပ်ရန် အလိုဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဟူ၍ မထင်မှတ်
သင့်ချေ။ ဤနေရာ၌ တဏှာသံယောဇဉ် လုံးဝကင်းသော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏
ဂုဏ်တော်ကို သတိပြုသင့်ပေ၏။

ဗုဒ္ဓသည် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က၊ လူတန်းစားမရွေး များစွာသော
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားခြင်းကို ခံရ၏။ ဗုဒ္ဓ၏ တရားကို
မနှစ်သက်သော သူများသည်ပင် ဗုဒ္ဓကို မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ကြချေ။
သစ္စကပရိဗိုဇ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ တပည့်အဖြစ် မခံယူသော်လည်း ဗုဒ္ဓ၏ဂုဏ်တော်
ကို ဖွင့်ဟ ချီးကျူး၏။ (မဇ္ဈိမနိကာယ် မဟာသစ္စကသုတ်)။

ဗုဒ္ဓအကြောင်းကို ပိဋိကတ်စာပေ၌ လေ့လာသိရှိကြရသော ယခု
ခေတ် အနောက်တိုင်း ပညာရှင်များသည်လည်း ဗုဒ္ဓဝါဒီများ မဟုတ်
စေကာမူ ဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုကြ၏။ အမေရိကန် ပါမောက္ခ တစ်ဦးက
“ဗုဒ္ဓသည် အလွန်မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။ ပိဋိကတ်စာပေ၌
ဗုဒ္ဓ၏ တရားဒေသနာများနှင့် သူ နေ့စဉ် သွားလာနေထိုင်ပုံကို ဖတ်ရှုရခြင်း
မှာ စိတ်နှစ်သက်ကြည်နူးစရာ ကောင်းလှပါသည်” စသည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့
ပေသည်။”

၁- J.B.Pratt, "The Pilgrimage of Buddhism" P.4

ဤသို့ ဗုဒ္ဓကို လူတို့ ကြည်ညိုကြခြင်းမှာ အခြားအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓ၏ အကျင့်သီလကြောင့် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ၏ သနားကြင်နာမှု သဘောထားကြီးမှု၊ စိတ်နှလုံးသိမ်မွေ့မှုများသည် ပိဋကတ်စာပေ၌ ဖော်ပြ ထားသော ဗုဒ္ဓဘဝ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များ၌ ထင်ရှား၏။ ထိုသို့ ကျွန်ုပ်တို့ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သီလဂုဏ်ကိုပြသော ဗုဒ္ဓ၏ အပြုအမူနှင့် အဆိုအမိန့် များသည် တဏှာသံယောဇဉ် လုံးဝကင်း၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် အလူးလူး ဖြင့် ဝမ်းရောဂါ ဖြစ်နေသော သူနာ ရဟန်းအား ကိုယ်တော်တိုင် ဆေးကြော၍ ပြုစုတော်မူရာ၌ (ဝိနည်းပိဋကတ် မဟာခန္ဓက) ဗုဒ္ဓသည် ရဟန်းအပေါ်၌ သံယောဇဉ် ရှိသောကြောင့်မဟုတ်။ သံယောဇဉ်ကင်းသော မေတ္တာဓာတ်ဖြင့် ထိုသို့ ပြုစုတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

မည်သို့ဖြစ်စေ ပုထုဇဉ် လူသတ္တဝါတို့သည် တဏှာ၏ ကျေးကျွန် များဖြစ်၍ တဏှာသံယောဇဉ် (ဝါ) အချစ်စိတ်ကိုပင် မေတ္တာတရား အနေဖြင့် လက်ခံကြပေလိမ့်မည်။ ယခုခေတ် စိတ်ပညာကျမ်းများ၌ ပြထားသော အချစ်စိတ်၏ လှည့်စားတတ်ပုံ၊ ရှုပ်ထွေးဆန်းကြယ်ပုံ ဖောက်ပြန်တတ်ပုံများကို သိရှိပါမှ အချစ်စိတ်နှင့် မေတ္တာတရား၏ ကွဲပြားခြားနားမှုကို သိမြင် နားလည်ပေလိမ့်မည်။ စင်စစ် မေတ္တာတရား သည် သိမ်မွေ့နက်နဲ၍ အများအားဖြင့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ်တို့သည် မေတ္တာတရားကို အချစ်စိတ်ကဲ့သို့ အလွယ် တကူ မရရှိဘဲ အားထုတ်၍ လေ့ကျင့် မွေးမြူကြရပေမည်။

မေတ္တာတရားသည် မိမိအကျိုး၊ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက် သော တရားဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ မိမိ၏ မေတ္တာကို ခံယူသောသူက မိမိအား မေတ္တာတုံ့ပြန်သောကြောင့် အကျိုးခံစားရမှုကိုသာ ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်။ ဆိုလိုသည်မှာ မေတ္တာတရားသည် မိမိ၏ ကြီးပွားတိုးတက်မှု သို့လည်း ရှေးရှုသောတရား ဖြစ်၏။ မိမိ၏ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် အားထုတ်မှုကို ပိဋကတ်စာပေ၌ အတ္တသမ္မာ ပဏီမိ (မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက် မှု) ဟုခေါ်၍ အတ္တသမ္မာပဏီမိသည် မင်္ဂလာတစ်ပါး အနေဖြင့် ဗုဒ္ဓက အလေးအနက် ဟောကြားထားသော တရားဖြစ်၏။

၂၄ * ဦးအေးမောင်

ဤသည်မှာ မိမိကိုယ်မှတစ်ပါး အခြားအားကိုးရန် မရှိဆိုသော ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်ညီ၏။ ထို့အပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိ၏ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို လိုလားပါမှ သူတစ်ပါး၏ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို လိုလားပေလိမ့်မည်။ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို မသိပါက သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း သိမည်မဟုတ်ချေ။ မိမိကိုယ်၌က လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားသော ယောက်ျားသည် မိမိ၏ဇနီးအား ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ်ထားမည်သာ ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု၊ အားကိုးမှု မရှိသောမိဘတို့သည် သားသမီးများ၌ ထိုအရည်အချင်းမျိုး ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရကောင်းမှန်း သိမည်မဟုတ်ချေ။ ဤသို့ဖြင့် မိမိအကျိုးစီးပွားကို မသိသောသူတို့၏ ချစ်ခြင်းသည် သူတစ်ပါး အကျိုး ဆုတ်ယုတ်ရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၌ အတ္တဟိတနှင့် ပရဟိတသည် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိ၊ မိမိအကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်ရှိခြင်းသည် တခြားစီဖြစ်၏။ စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတစ်ပါးအကျိုးကို မဆောင်ရွက်မီ ရှေးဦးစွာ မိမိအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ကြရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌ မေတ္တာတရား ပွားများလိုသောသူသည် သူတစ်ပါးအား မေတ္တာမပို့သမီ ရှေးဦးစွာ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ မေတ္တာပို့သရမည်ဟု ဆိုထား၏။ မသိနားမလည်သော သူတို့အဖို့ ဤအဆိုမှာ အတ္တဝါဒဆန်ဆန် ဖြစ်နေပေမည်။ နာမည်ကျော် အနောက်တိုင်း ဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင် ဒေါက်တာအက်ဒဝပ်ကွန်ဇီကမူ ဗုဒ္ဓဗောဓိဆရာသည် လူစိတ်သဘာဝကို နက်နဲ စူးရှစွာ သိမြင်ပါပေသည်ဟု ချီးမွမ်း၍ မိမိကိုယ် မိမိ ချစ်တတ်ရန် လိုအပ်ပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ပေသည်။

“သူတစ်ပါးကို ချစ်တတ်ရန် မိမိကိုယ်ကို ချစ်တတ်ရန်လည်း လိုအပ်၏။ လူသတ္တဝါသည် တစ်ခါတစ်ရံ မိမိ၏ ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အလိုမရှိချေ။ မိမိကိုယ်ကို မိမိမုန်း၍ သူတစ်ပါးအား မုန်းခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကို မုန်းရာမှ အစပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ လူသတ္တဝါတို့သည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ မုန်းခြင်းကိုပင် အကောင်းထင်၍ သာယာနှစ်သက်နေ

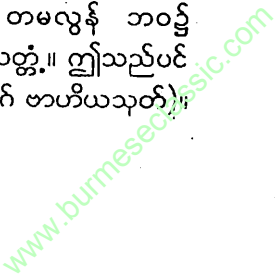
တတ်၏။ ဘဝခရီးလမ်း အဆင်မပြေသောကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ အဖျက်စိတ် (ဝါ) ဘဝပြတ်လိုသော ဝိဘဝတဏှာ ကြီးစိုးနေသောကြောင့် လည်းကောင်း သေလိုသောဆန္ဒ ရှိကြ၏။ လူတို့သည် ချမ်းသာသုခကို အလိုမရှိကြချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့မှာ အတိတ်ကာလက ပြုခဲ့သော တစ်စုံတစ်ခုသော မကောင်းမှုကြောင့် အပြစ်ရှိသည်။ ထိုအပြစ်ကြောင့် ချမ်းသာသုခ မခံစားထိုက်ဘဲ အပြစ်ဒဏ် ခံသင့်သည်ဟူသော အစွဲ ရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။

“ထိုကြောင့် ဂရိ အဘိဓမ္မာဆရာကြီး အာရစ္စတိုတယ်က ပညာရှိသောသူသည်သာလျှင် မိမိကိုယ်ကို ချစ်သောစိတ် ရှိသည်ဟု ဆိုဖူး၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပညာရှိ သူတော်ကောင်း၌သာလျှင် နာမ်တရားတို့သည် သဟဇာတဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကို မိမိ နှစ်သက်မြတ်နိုးမည် ဖြစ်၏။ သူမိုက်သည်ကား နာမ်တရားများ အမြဲ ဖရိုဖရဲ ဖြစ်နေ၍ မိမိ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၏ မိတ်ဆွေကောင်း ဘယ်အခါမျှ မဖြစ်နိုင်ချေ။”^၁

ဒေါက်တာကွန်ဇီ၏ ရေးသားချက်နှင့် သူကိုးကားသော အာရစ္စတိုတယ်၏ အဆိုအမိန့်မှာ လေးနက်မှန်ကန်သော်လည်း သာမာန်လူများ နားလည်မည် မဟုတ်ချေ။ ယခုခေတ် စိတ်ပညာကို နှံ့နှံ့စပ်စပ် လေ့လာဖူးသော သူတို့သာလျှင် သဘောပေါက်ပေလိမ့်မည်။

အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် မိမိစိတ်ကို ပြုပြင်ဆုံးမနည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓ၏ ဟောကြားချက်များကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါအံ့။

သီလ သမာဓိ ရင့်ကျက် တိုးတက်ရန်အတွက် ဗုဒ္ဓ အလေးအနက် ဟောကြားခဲ့သော တရားသည်ကား ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံတရား ဖြစ်၏။ “ဗာဟိယ၊ အကြင်အခါ၌ သင်သည် မြင်ရာ၌ မြင်ကာမျှ၊ ကြားရာ၌ ကြားကာမျှ၊ သိရာ၌ သိကာမျှသာ ဖြစ်ပါက ထိုအခါ သင်သည် ရာဂ စသည်နှင့်တကွ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဂူပါရုံ စသည်၌ နှစ်သက်မှု၊ ပြစ်မှားမှု၊ တွေဝေမှု၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ တမလွန် ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံဘဝ၌ လည်းကောင်း မဖြစ်လတ္တံ့။ ဤသည်ပင် ဆင်းရဲ၏ အဆုံးတည်း။” (ဥဒါန်းပါဠိတော် ဗောဓိဝဂ် ဗာဟိယသုတ်)။

၂၃ * ဦးအေးမောင်

မြင်ကာမတ္တ ကြားကာမတ္တ ကျင့်စဉ်၏ အကျိုးတရားကို ဤသို့ သိအပ်၏။ ဥပမာ- ကျောက်တုံးတစ်တုံးနှင့် မော်တော်ကား တစ်စီးကို ကျွန်ုပ်တို့ မြင်သည် ဆိုကြပါစို့။ ကျောက်တုံးကို မြင်မှုသည် မြင်ကာမတ္တ ဖြစ်၏။ ထိုမြင်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း စသော ဝေဒနာ စေတသိက်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိ။ ကျောက်တုံးတည်းဟူသော ရူပါရုံကြောင့် တောင်တောင်မြောက်မြောက် တွေးတောစိတ်ကူးမှုသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်မလာချေ။ မော်တော်ကားကို မြင်ရာ၌မူကား ထိုသို့မဟုတ်။ ထိုမြင်မှုကြောင့် တောင်တောင် မြောက်မြောက် စိတ်ကူး၍ ကားစီးသွားသောသူကို မနာလိုမှု၊ သူ့အား ပျက်စီးစေလိုမှု၊ တရားသောနည်းနှင့် ဖြစ်စေ မတရားသောနည်းနှင့် ဖြစ်စေ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝအောင် လုပ်၍ ကားဝယ်စီးလိုမှု စသော အကုသိုလ်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ အကယ်၍ မော်တော်ကားကို မြင်မှုသည် ကျောက်တုံးကို မြင်မှုကဲ့သို့ မြင်ကာမတ္တ ဖြစ်ပါက ဝိတက်ဝိစာရ ကြံစည် သုံးသပ်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဣဿာမစ္ဆရိယ အစရှိသည့် စိတ်ယုတ် စိတ်ညံ့များ ဖြစ်ပေါ်လာမည် မဟုတ်ချေ။

ဤအချက်သည် သိကြားမင်းအား ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားသော စကားဖြင့် ထင်ရှား၏။ “နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း၊ ဣဿာမစ္ဆရိယသည် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသည် အလိုဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်၏။ အလိုဆန္ဒသည် ကြံစည်ခြင်း ဝိတက်ဟူသော အခြေခံအကြောင်းရှိ၏။ အကြင် သောမနဿ ဒေါမနဿနှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ကြံစည် သုံးသပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြင်သောမနဿ ဒေါမနဿနှင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့သည်ကား ကြံစည်သုံးသပ်ခြင်း မရှိ။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကြံစည် သုံးသပ်ခြင်း မရှိသော ဝေဒနာတို့သည် သာလွန်၍ မြတ်၏။” (ဒီဃနိကာယ် သက္ကပဉာသုတ်)

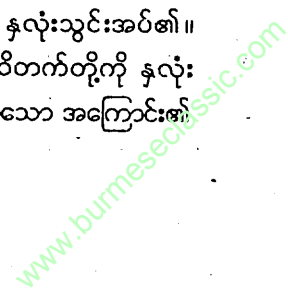
ကြံစည်သုံးသပ်မှု မရှိသော ဤမြင်ကာမတ္တ ကြားကာမတ္တ ကျင့်စဉ် ကို ပိဋကတ်စာပေ၌ ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလဟုလည်း ခေါ်၏။ “မင်းကြီး၊

ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းအပ်သနည်း၊ ဤ လောက၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကိုမြင်သော် မိန်းမ၊ ယောက်ျား စသော နိမိတ်သဏ္ဍာန်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ လက်ခြေ စသောအင်္ဂါ ပြီးဟန် ရယ်ဟန် စသော အမူအရာ အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲမှတ်ယူလေ့ မရှိ” (ဒီဃနိကာယ် သာမညဖလသုတ်နှင့် အခြားသုတ်များ)

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓကျင့်စဉ်၌ ဤမြင်ကာမတ္တတရားသည် ပုံသေ စွဲမှတ် ထားရမည့်တရား၊ နေရာတကာ၌ ပုံသေကျင့်သုံးရမည့်တရား မဟုတ်ချေ။ “နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း၊ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ စသည်ဖြင့် အာရုံခြောက်ပါး ရှိသည့်အနက် ယင်းအာရုံအသီးသီးတွင် မှီဝဲအပ်သောအာရုံ၊ မမှီဝဲအပ် သော အာရုံဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့် ငါဘုရားဟော၏။ အကြင်သို့ သဘောရှိသော အာရုံကို မှီဝဲသောသူအား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော အာရုံကို မမှီဝဲအပ်။ အကြင်သို့ သဘောရှိသော အာရုံကို မှီဝဲသောသူအား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော အာရုံကို မှီဝဲအပ်၏။” (ဒီဃနိကာယ် သက္ကပဉ္စာသုတ်)

မဇ္ဈိမနိကာယ် သမဏမဏ္ဍိကာသုတ်၌ ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူ သည့်အတိုင်း အာရုံအားလုံးကို အကောင်းအဆိုး မခွဲခြားဘဲ ပယ်ခြင်း သည် သူကန်း၊ သူအ၏ အပြုအမူနှင့် မည်သို့မျှ ခြားနားမည် မဟုတ် ချေ။ သို့ရာတွင် ပုထုဇဉ် သတ္တဝါသည် သတိလက်လွတ် နေသောအခါ၌ မမှီဝဲအပ်သော အာရုံကို မှီဝဲ၍ မကောင်းသော ဝိတက်ဝိစာရများ၌ ပျော်မွေ့စမြဲဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သုတ္တန်ဒေသနာတစ်ခု၌ စိတ်ကို ဆုံးမပြုပြင် ရန် အောက်ပါ နည်းလမ်းများကို ညွှန်ပြထား၏။

- “လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ပွားများ၍ ဝိတက်တို့ဖြစ်လျှင် (၁) ကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်သော တစ်ပါးသော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းအပ်၏။ (၂) ဝိတက်တို့၏ အပြစ်ကို ဆင်ခြင်အပ်၏။ (၃) ဝိတက်တို့ကို နှလုံး မသွင်းဘဲ နေရာ၏။ (၄) ဝိတက်တို့ကို ပြုပြင် စီရင်တတ်သော အကြောင်း၏။

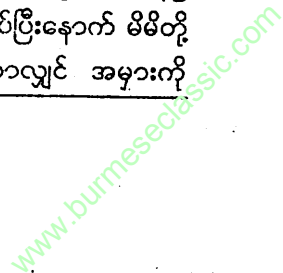
တည်ရာကို နှလုံးသွင်းရာ၏။ (၅) အထက်သွားဖြင့် အောက်သွားကို ကြိတ်၍ လျှာဖြင့် အာစောင်ကို ထိပြီးလျှင် ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် အကုသိုလ် စိတ်ကို နှိမ်အပ်၏။” (မဇ္ဈိမနိကာယ် ဝိတက္ကသဏ္ဍနသုတ်)။

ဝိတက် (ကြံစည်သုံးသပ်မှု) ကို ပယ်ခြင်း၊ ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်သတ္တိဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်တို့ကို နှိမ်နင်းခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အားထုတ်ပါလျက် မကောင်းသော စိတ်တို့သည် အတွင်းသန္တာန်သို့ ဝင်လာသော် မည်သို့ ပြုသင့်ပါသနည်း၊ ဤအရေးကြီးသော မေးခွန်း၏ အဖြေကား မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်၌ လာသော စိတ္တာနုပဿနာကို လေ့လာ၍ သိအပ်၏။

“ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရာဂစိတ်ကို ရာဂစိတ်ဟူ၍ သိ၏။ ဒေါသစိတ်ကို ဒေါသစိတ် ဟူ၍ သိ၏။ မောဟစိတ်ကို မောဟစိတ်ဟူ၍ သိ၏။ အတွင်းသန္တာန်၌ ကာမစွန္ဒရှိလျှင် ငါ၏ အတွင်းသန္တာန်၌ ကာမစွန္ဒရှိသည်ဟု သိ၏။ ဗျာပါဒရှိလျှင် ဗျာပါဒရှိသည်ဟု သိ၏။ ထိနမိဒ္ဓရှိလျှင် ထိနမိဒ္ဓရှိသည်ဟု သိ၏။ ဥဒ္ဓစ္စ (စိတ်ပျံ့လွင့်မှု) ကုက္ကုစ္စ (နှလုံးမသာယာမှု) ရှိလျှင် ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ရှိသည်ဟု သိ၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ (မဝေခွဲနိုင်မှု) ရှိလျှင် ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသည်ဟု သိ၏။” (ဒိဃနိကာယ် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်)။

“မိမိကိုယ်ကိုမိမိ သိအောင်လုပ်ပါ” ဟူသော ရှေး ဂရိအဘိဓမ္မာ ဆရာကြီး ဆိုကရေးတီး၏ နှိုးဆော်ချက်သည် အထက်ပါ ဗုဒ္ဓဩဝါဒနှင့် အညီ ဖြစ်၏။ မည်သူမဆို အကုသိုလ်စိတ်ကို အကုသိုလ်မှန်း သိပါမှ ထိုစိတ်ကို ပယ်လိုသောဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်၍ ပယ်ရန် ကြိုးစားပေလိမ့်မည်။ အကုသိုလ်စိတ်ကို သိမှတ်ခြင်းသည် လူအများအဖို့ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်ချေ။ အကုသိုလ်စိတ် တစ်ခုခု လွှမ်းမိုးနေသော အခိုက်အတန့်၌ ထိုစိတ်ကို သိမှတ်ခြင်းမရှိ။ စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ ပြုလုပ်ပြီးနောက် မိမိတို့ ပြုသောအမှုကို ပြန်လည် သုံးသပ်သော အခါ၌သာလျှင် အမှားကို

၁- "Know Thyself"

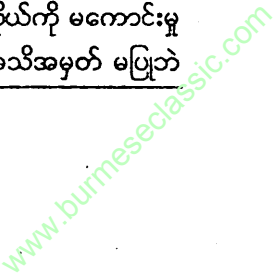

မြင်တတ်ကြ၏။ အများအားဖြင့်ကား ဤသို့ပင် သိမြင်မှုမရှိ (ဝါ) အကုသိုလ်စိတ်ကို ဘယ်အခါမျှ သိမှတ်မှု မရှိကြချေ။ ထိုအခါ အကုသိုလ် စိတ်သည် မသိစိတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပြီးလျှင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထွက် ပေါက်ရှာမည်ဖြစ်၏။

ပုံစံအားဖြင့် မိမိအား ဆူပူကြိမ်းမောင်းသော အထက်လူကြီးအား မိမိ အမျက်ထွက်သည်ကို ကောင်းစွာသိ၍ မိမိစိတ်ကို သိသိမှတ်မှတ် ဆုံးမနိုင်ပါမှ ကောင်း၏။ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍ အထက်လူကြီးကို ကြောက် သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကို သည်းခံတတ်သောသူ အနေဖြင့် စွဲမှတ် ထားသောကြောင့် ဖြစ်စေ မိမိ၏ အမျက်ဒေါသကို သိမှတ်ခြင်း မရှိပါမူ ကား ထိုဒေါသစိတ်သည် မသိစိတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပြီးလျှင် မိမိ၏ မယား၊ သားသမီးများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ အထင်အရှား ဖြစ်ပေါ်လာပေ လိမ့်မည်။ မိမိအား ကြောက်ရသောသူ တစ်ဦးဦးကို အပြစ်ရှာ၍ ဆူပူ မာန်မဲလိုသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပေလိမ့်မည်။

ပုထုဇဉ်သတ္တဝါ မှန်သမျှ ကိလေသာတရားများသည် အနုသယ ဓာတ် အနေဖြင့် ကိန်းဝပ်လျက်ရှိပေရာ အတွင်းသန္တာန်၌ ၎င်းတို့ တစ်ခါ တစ်ရံ ထကြွလာခြင်းကို အပြစ်ကြီးတစ်ခုအနေဖြင့် များစွာ ထိတ်လန့်မနေ သင့်ချေ။ ၎င်းတို့ကို သိမှတ်၍ ဝစီကံ၊ ကာယကံအားဖြင့် အပြစ် မကျူး လွန်မိပါက ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ စိတ်ပညာရှင် ကြီး ဆစ်ကမန်ဖရိုက်က လူတို့သည် စိတ်ထဲ၌ ရာဇဝတ် ပြစ်မှုများကို နေ့စဉ် ကျူးလွန်နေကြသည်ဟု ဆိုဖူး၏။ အမေရိကန် သမ္မတအဖြစ် အရှေး ခံရသော မစ္စတာကာတာသည် ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီက သတင်းစာ ဆရာ တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံ၍ မိမိသည် လင်ရှိမိန်းမများကို စိတ်ဖြင့် မကြာ ခဏ ပြစ်မှားဖူးပါသည်ဟု လူသိရှင်ကြား ဖွင့်ဟပြောပြခဲ့၏။ မိမိစိတ်များ မသန့်ရှင်းကြောင်းသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိရှိ၍ မိမိကိုယ်ကို မကောင်းမှု မှ ကာကွယ်နိုင်ပေမည်။ မိမိ၏ စိတ်မစင်ကြယ်မှုကို အသိအမှတ် မပြုတ်

၁- Sigmund Freud

၂၇၇ * ဦးအေးမောင်

မိမိကိုယ်ကို လှည့်စားနေသော သူမှာကား သတိလက်လွတ်၍ မကောင်းမှု ပြုမိရန် လမ်းများ၏။

ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတစ်ဦး၏ အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် မိမိကိုယ်တိုင် ကြိုးစားအားထုတ်မှုသည် အရေးကြီးသည် မှန်သော်လည်း ထိုအားထုတ်မှုနှင့် မပြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ ကောင်းဖို့လည်း လိုပေ သေး၏။ မင်္ဂလာသုတ်၌ ဗုဒ္ဓ ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ နေရခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်၍၊ ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါသော အထောက်အကူ ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ် ဆိုရာ၌ ရာသီဥတု သပ္ပာယ်ဖြစ်မှု၊ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှု၊ လူနေမှုစနစ် မှန်ကန်မှု စသော ပတ်ဝန်းကျင်တရားအားလုံး အကျုံးဝင်ကြောင်း သတိ ပြုသင့်ပေ၏။

လူသည် အပေါင်းအသင်းနှင့် နေသော သတ္တဝါ ဖြစ်ရကား ကိုယ်ကျင့်တရားသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းက လက်ခံကျင့်သုံးသော လူနေမှု စနစ်၏ ပြုပြင်စီရင်မှုကို ခံရကြောင်း အထူးဖော်ပြရန် မလိုချေ။ ပိဋကတ် စာပေ၌ ဗုဒ္ဓဓမ္မနှင့် လျော်ညီသော လူနေမှုစနစ်အကြောင်း စူးစမ်းရှာဖွေ လိုပါက လူပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ဟောကြားသော သုတ္တန်ဒေသနာများ၌ တွေ့ရမည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ လူနေမှုစနစ်သည် ဘိက္ခုအဖွဲ့အစည်း (ဝါ) ရဟန်းသံဃာ၌ ထင်ရှား၏။ ထိုဗုဒ္ဓလူနေမှုစနစ် ကို သိရှိလိုပါက ရဟန်းသံဃာအတွက် ဗုဒ္ဓ အထူးဟောကြားခဲ့သော ဝိနည်း ပိဋကတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လေ့လာကြရပေမည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် ဝိနည်းတရားကို ရဟန်းတို့နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည် ဆို၍ လစ်လျူပြုထားကြ၏။ သို့ရာတွင် ဝိနည်းဒေသနာများသည် ငါးပါး သီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ စသည်တို့နှင့် ကျေနပ်မနေဘဲ ကိုယ်ကျင့်တရား မြင့်မားလိုသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ လေ့လာသင့်သော ဒေသနာများ ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် ဝိနည်းပိဋကတ်၌ ပြဆိုထားသော ဗုဒ္ဓ လူနေမှုစနစ်မှာ

အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုကို များစွာ အကျိုးပြုမည် လူနေမှုစနစ်ဖြစ်၍ မှတ်သားဖွယ် ကောင်း၏။

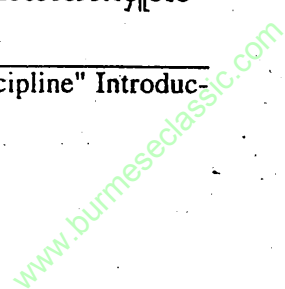
ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓ လူနေမှုစနစ်အကြောင်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များဖြင့် အကျယ် မရေးသားတော့ဘဲ ထိုလူနေမှုစနစ်၏ အခြေခံ သဘောတရား များကိုသာ ပြဆိုပါအံ့။

ဗုဒ္ဓအလိုအားဖြင့် တဏှာလောဘသည် မကောင်းမှုများ၏ မူလ အကြောင်းတရား ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ လူနေမှုစနစ်သည် တဏှာ လောဘကို လုံးဝလက်မခံချေ။ ရဟန်းတို့သည် အိမ်ရာမထောင်ဘဲ ဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို ထာဝရ စောင့်ထိန်းကြရ၏။ ရဟန်းသည် ပရိက္ခရာရှစ်ပါးမှတစ်ပါး အခြား ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း မရှိရ။ ကျောင်းနှင့် ကျောင်းနေရာ၊ ညောင်စောင်း၊ ကြေးအိုး၊ ပုဆိန်၊ ဓားမ စသော အခြား ပစ္စည်းအားလုံးသည် သံဃိကပစ္စည်းများ ဖြစ်၏။ သံဃိကပစ္စည်းကို မခွဲဝေရ၊ ရဟန်းတစ်ပါးပါးအား မပေးရ၊ ပေးသော ရဟန်းအား ထုလွှစွဉ်း အာပတ်သင်၏။

(စုဠဝဂ္ဂသေနာသနက္ခန္ဓက)။

ဝိနည်းပိဋကတ်ကို လေ့လာခဲ့သော အနောက်တိုင်း ပါဠိပညာရှင် တစ်ဦး၏ အဆိုအားဖြင့် ပရိက္ခရာရှစ်ပါး၌ ပါဝင်သော သပိတ်သည်ပင် တစ်ခါက သံဃိကပစ္စည်း ဖြစ်ခဲ့တန်ရာ၏။^၁ လူတို့သည် ရဟန်းတစ်ပါး တည်းရှိသောကျောင်း၌ သင်္ကန်းကို လှူသောအခါ၌ပင် “သံဃာအား လှူပါ၏” ဟု ဆို၍ လှူကြ၏။ (မဟာဝဂ္ဂစိဝရက္ခန္ဓက)။ ရဟန်းများ ရှိသော ကျောင်းမှ ရဟန်းတစ်ပါးပါးအား လှူသောအခါ၌လည်း သံဃာ ကို ဦးတည်၍ လှူကြ၏။ ဥပမာ- အရှင်ဥပနန္ဒအား ခဲဖွယ်လှူလိုသော ဒါယကာသည် “ခဲဖွယ်ကို အရှင်ဥပနန္ဒအား ပြ၍ သံဃာအားလှူလေ” ဆို၍ ပို့စေ၏။ (မဟာဝိဂ္ဂလာသန္ဓက္ခန္ဓက)

၁- I.B.Honer, "The Book of the Discipline" Introduction pp xvi-xvii

မိမိရရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာ ဟူသမျှကို တပ်မက်ခြင်း မရှိဘဲ သူတစ်ပါးနှင့် ခွဲဝေ၍ သုံးစွဲခြင်းသည် ဗုဒ္ဓတပည့် ရဟန်းတို့၏ ကျင့်စဉ် ဖြစ်၏။ “အာနန္ဒာ တရားသဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းအားလုံး ယုတ်စွာအဆုံး သပိတ်ဖြင့်ခံ၍ ရအပ်သော ဆွမ်းကိုပင် ရဟန်းသည် မိမိ၏ သီတင်းသုံး ဖော်တို့နှင့် ခွဲဝေ၍ သုံးဆောင်အပ်၏။” (မဇ္ဈိမနိကာယ် သာမဂါမသုတ်) ဥပမာ- ရဟန်းတို့သည် သစ်၊ ဝါး စသည်တို့ကို အလှူခံ၍ ကျောင်း ဆောက်လုပ်ခဲ့ငြားအံ့။ စင်စစ် ထိုကျောင်းသည် သံဃိကကျောင်း ဖြစ်ရ ကား နောက်မှရောက်လာသော မည်သည့်ရဟန်းမဆို ထိုကျောင်း၌ နေရာထိုင်ခင်း ရပိုင်ခွင့်ရှိ၏။

ပုထုဇဉ်လူသားအဖို့ ပိုက်ဆံကြေးငွေသည် တဏှာလောဘကို အများဆုံးအားပေးသော ပစ္စည်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းဘောင်၌ ရွှေငွေ အသပြာကို ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်း အနေဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ သံဃိက ပစ္စည်း အနေဖြင့်သော် လည်းကောင်း လက်ခံသုံးစွဲခြင်းကို ကျပ်တည်းစွာ တားမြစ်ထား၏။ “အကြင်ရဟန်းသည် ရွှေ၊ ငွေကို ကိုယ်တိုင်သော်လည်း ခံယူငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကိုသော်လည်း ခံယူစေငြားအံ့၊ အနီး၌ ချထားအပ် သည်ကိုသော်လည်း သာယာငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏” (နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် ၁၈)။

ရဟန်းတို့၏ အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုကို အကျိုးပြုသော အခြား အကြောင်းတရားမှာ ရဟန်းသံဃာ၏ လွတ်လပ်မှုဖြစ်၏။ ရဟန်းသံဃာ သည် ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိသော ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသည် သံဃာက မိမိအား ဦးစီး ခေါင်းဆောင် အဖြစ် စွဲမှတ်ထားခြင်းကို လုံးဝ မလိုလားခဲ့ချေ။ “အာနန္ဒာ၊ ငါသာလျှင် သံဃာကို ဦးစီးခေါင်းဆောင် ပြုအံ့၊ သံဃာသည် ငါသာလျှင် အားကိုးရာ ရှိလတ္တံ့ဟူသော စိတ်ဆန္ဒသည် ငါဘုရား၌ မရှိ။” (ဒိဃနိကာယ် မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)။

“မိုက်သော ရဟန်းသည် မိမိက ဦးစီးခေါင်းဆောင် ပြုခြင်းကို အလိုရှိ၏။ သူ့ကြောင့်သာလျှင် အမှုကိစ္စ ပြီးစီးသည်ဟု လူရှင် ရဟန်း တို့အား ထင်မှတ်စေလို၏။ အမှုကြီးငယ်တို့၌ သူ၏အလိုသို့ ရဟန်းရှင် လူတို့က လိုက်စေလိုသော ဆန္ဒရှိ၏။” (ဓမ္မပဒ၊ ဂါယာ ၇၃၊ ၇၄)။

ဗုဒ္ဓ ထင်ရှား ရှိစဉ်က ရဟန်းတို့သည် ဗုဒ္ဓအား မိမိတို့၏ ခေါင်းဆောင်အနေဖြင့် ကြည်ညိုလေးစားခဲ့ကြမည် အမှန်ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး နောက်၌မူ ဘိက္ခုသံဃာသည် ဗုဒ္ဓ၏ အလိုဆန္ဒနှင့်အညီ ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် ကင်းမဲ့သော ဘာသာရေးအဖွဲ့ ဖြစ်လာ၏။ ဤ အချက်သည် ဝဿကာရပုဏ္ဏားအား အရှင်အာနန္ဒာ မိန့်ကြားသော စကား၌ ထင်ရှား၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး၊ ဤရဟန်းသည် ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ သင်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဘုရားရှင် ထားအပ်သော တစ်ပါး သော ရဟန်းမျှသည် မရှိ၊ ဤရဟန်းသည် ဘုရားရှင် ကွယ်လွန်သည် ရှိသော် ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု သံဃာသည် သမုတ်အပ်သော များစွားသော ရဟန်းတို့က အသိအမှတ်ပြုထားသော ရဟန်းသည်လည်း မရှိ။ ရဟန်းသံဃာက အလေးအမြတ်ပြု၍ ပူဇော်မြတ်နိုးကြသော ရဟန်း သည်လည်း မရှိ။” (မဇ္ဈိမနိကာယ် ဂေါပကမောဂ္ဂလာနသုတ်)။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓသံဃာအဖွဲ့၌ သူတစ်ပါးအား အမိန့်ပေးနိုင်သော ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ။ ရဟန်းသည် မိမိ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ရိုသေ လေးစားသော်လည်း ဆရာ၏စကားကို အမြဲနာယူသင့်သည်ဟု စွဲမှတ် မထားရချေ။ ဤသည်မှာ ဗုဒ္ဓဩဝါဒနှင့် အညီဖြစ်၍ ဒုတိယ သင်္ဂါယနာ တင်ရာ၌ ရဟန်းသံဃာက အတည်ပြုကြ၏။ (အရှင်ယသ) “အရှင်ဘုရား ဤအမှုကို ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် လေ့ကျက်၏။ ထိုအမှုကို လေ့ကျက်ရန် အပ်ပါ၏လော”။ (အရှင်ရေဝတ) “ငါ့ရှင်၊ အချို့ အလေ့

၂၅၀ * ဦးအေးမောင်

အကျက်သည် အပ်၏။ အချို့ အလေ့အကျက်သည် မအပ်”။ (စုဠဝဂ္ဂ သတ္တသတိကက္ခန္ဓက)

ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံ၍ လွတ်လပ်မှု အပြည့်အဝ ရရှိကြ၏။ ဤလွတ်လပ်မှုသည် အကျင့်သီလ ခိုင်မြဲ တိုးတက်စေသော အကြောင်းတရား ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်မှု မရှိဘဲ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်း ခံရသောသူသည် ဖိနှိပ်သူကို မကျေနပ်ခြင်း၊ မနာလိုခြင်း၊ ရန်လိုခြင်း စသော ဒေါမနဿစိတ်များနှင့် မကင်းနိုင်ချေ။ ဖိနှိပ်သောသူကလည်း မိမိ၏ တန်ခိုးအာဏာကို အကြောင်းပြု၍ မာန်မာနရှိမည် အမှန်ဖြစ်၏။ အာဏာနှင့် မာနသည် လူကို အလွန်ဖျက်ဆီးသော တရားများဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု မရှိဘဲ လွတ်လပ်မှု အပြည့်အဝ ပေးထားသော ရဟန်းသံဃာအဖွဲ့၌ အာဃာတ၊ ဣသာမစ္ဆရိယ၊ အတ္တမာန စသော ကိလေသာတရားများ ထကြွရန် အခွင့်အလမ်းများ မရှိချေ။

ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်မှုကို လေးစားသော အစဉ်အလာ ရှိသော ကြောင့် ဗုဒ္ဓသံဃာဂုဏ်သည် ကမ္ဘာ့လူသားတို့၏ အတွေးအခေါ်နှင့် ဘာသာ အယူဝါဒ သမိုင်း၌ ထင်ရှား၏။ ဗုဒ္ဓသံဃာ၏ သမိုင်းသည် ဥရောပ ဘာသာရေး သမိုင်းမှာကဲ့သို့ တစ်ဂိုဏ်းနှင့်တစ်ဂိုဏ်း ဘာသာရေး စစ်ပွဲ ဆင်နွှဲကြခြင်း၊ အစိုးရအာဏာပိုင်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပညာရှင်တို့၏ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်မှုကို ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ဝါဒမတူသောသူများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း စသော အမည်းကွက်ကြီးများ မရှိခဲ့ချေ။

အကျင့်သီလ စင်ကြယ်မှုအတွက် ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိသော ရဟန်းတို့သည် ဘုရားရှင် ပညတ်ထားသော သိက္ခာပုဒ်များကို ရိုသေ လေးစားကြ၏။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် ပေါင်းချုပ်ကို ပါတိမောက်ဟု ခေါ်၍ ရဟန်းတို့သည် တစ်လလျှင် နှစ်ကြိမ် ပါတိမောက် ပြကြ၏။ (ဝါ) အားလုံး စုပေါင်း၍ ပါတိမောက်ကို ရွတ်ဆိုကြ၏။ ပါတိမောက်ပြခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သိက္ခာပုဒ်များကို အမြဲ သတိရနေကြရန်သာမဟုတ်။

အာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည် သံဃာ၏ အလယ်၌ မိမိအာပတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောပြရန် ဖြစ်၏။ (ဝါ) အပြစ်ရှိသော ရဟန်းသည် မိမိအပြစ်ကို သံဃာအား ဖွင့်ဟပြောပြရန် ဖြစ်၏။

မိမိအပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်းသည် အကျင့်သီလ တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုကြောင်း ယုံမှားစရာ မရှိချေ။ မိမိကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုကြောင့် စိတ်နှလုံး ပူပန်ခြင်း၊ ရင်ထဲ၌ တင်းကျပ်နေခြင်း စသည်တို့ကို ပြေပျောက်စေ၍ စိတ်ကျန်းမာမှုကိုလည်း အကျိုးပြုသောကြောင့် ရိုမင် ကက်သလိပ် ကဲ့သို့သော အခြားဘာသာဝါဒီတို့၌လည်း အလားတူ ကျင့်ထုံးရှိ၏။

မိမိအပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်းသည် ကောင်းသော အလေ့အကျင့် ဖြစ် သော်လည်း လူတို့သည် အများအားဖြင့် မိမိတို့၌ အပြစ်ရှိမှန်းကိုပင် မသိကြချေ။ အမှတ်မထင် အပြစ်ကျူးလွန်တတ်ကြ၍ အပြစ်တစ်ခုကို သိသိမှတ်မှတ် ကျူးလွန်သော အခါ၌လည်း မိမိတို့၌ လုံးဝ အပြစ်မရှိစေ ရန် သို့တည်းမဟုတ် အပြစ်ကြီးကို အပြစ်ကလေး ဖြစ်သွားစေရန် ဆင်ခြေ အမျိုးမျိုးပေး၍ မိမိကိုယ်မိမိ လိမ်လည် လှည့်စားတတ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ အကျင့်သီလ စင်ကြယ်ရန်အတွက် မိမိအပြစ်ကို ထောက်ပြမည်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိဖို့လို၏။ သူတစ်ပါးက စေတနာသန်သန်ဖြင့် မိမိအား ပြစ်တင်ဝေဖန်မှုကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်း၍ လက်ခံရပေမည်။

ရဟန်းသံဃာ၌ မိမိအား ဝေဖန်မှုကို ဖိတ်ခေါ်သော ကျင့်ထုံးရှိ၍ ၎င်းကို ပဝါရဏာပြုသည်ဟု ခေါ်၏။ ပဝါရဏာကို နှစ်စဉ် ဝါကျွတ်သော အခါ၌ ရဟန်းတို့ ပြုကြရ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် မိမိ၌ မြင်၍ဖြစ်စေ၊ ကြား၍ဖြစ်စေ၊ ယုံမှား၍ဖြစ်စေ အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာ ရှိပါက ထိုအပြစ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောရန် သံဃာအား လူသိရှင်ကြား ပန်ကြားရ၏။ ပဝါရဏာ သည် ပဝါရဏာနေ့၌ ရဟန်းတိုင်း ပြုရမည့်အမှု ဖြစ်၏။ ထိုနေ့၌ ကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ရဟန်းတစ်ပါးတည်းသာ ရှိစေကာမူ ထိုရဟန်း သည် “စည်းဝေးရာ ဇရပ် မဏ္ဍပ် သစ်ပင်ရင်းတို့ကို တံမြက်လှည်း၍

၂၅၃ * ဦးအေးမောင်

သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားပြီးလျှင် နေရာကိုခင်းလျက် ဆီမီးထွန်းညှိကာ ထိုင်နေရမည်။ အကယ်၍ အခြားရဟန်းတို့သည် လာကုန်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းတို့နှင့်အတူ ပဝါရဏာ ပြုရမည်။ အကယ်၍ မလာကုန်ငြားအံ့၊ ယနေ့ ငါ့အတွက် ပဝါရဏာနေ့တည်း” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်။ အကယ်၍ အဓိဋ္ဌာန် မပြုငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။”

(ဝိနည်းပိဋကတ်မဟာဝဂ္ဂ)

ဤသို့ဖြင့် တဏှာလောဘကို ပယ်သောအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်း ဥစ္စာ မရှိခြင်း၊ အာဏာရှင်ဝါဒ အမိန့်ပေးစနစ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးကွယ်မှုကို ပယ်၍ ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်မှုကို လေးစားခြင်း မိမိအပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်းနှင့် သူတစ်ပါးအား မိမိအပြစ်ကို ထုတ်ဖော် ပြောပြစေခြင်းသည် အကျင့်သီလ တိုးတက်ရန်အတွက် ရှေး ဗုဒ္ဓသံဃာအဖွဲ့၏ အခြေခံတရားများ ဖြစ်၏။ ထိုအခြေခံတရားများကို ကျင့်သုံးသောကြောင့် ရဟန်းတို့သည် အကျင့်သီလ စင်ကြယ်၍ နဂိုမူလက လူတန်းစား အလွှာအမျိုးမျိုးမှ လာသောသူများ ဖြစ်ကြစေကာမူ သင့်တင့်ညီညွတ်၍ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ရရှိကြ၏။ ဤအချက်သည် ကောသလမင်းက ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ထားသော စကား၌ ထင်ရှား၏။ “အရှင်ဘုရား၊ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အမိသား မောင်နှမတို့သည် လည်းကောင်း ငြင်းခုံကြ၏။ ဤသာသနာတော်၌ကား ရဟန်းတို့သည် အညီအညွတ် ဝမ်းမြောက်၍ အချင်းချင်း ချစ်ကြည်စွာ နေကြသည်ကို မြင်ရပါ၏။ တစ်ပါးသော သာသနာ၌ ထိုသို့ မတွေ့မြင်ရပါ။ အရှင်ဘုရား၏ သာသနာတော်၌ အလွန်ရွှင်လန်းကုန်သော၊ အလွန်တက်ကြွကုန်သော၊ အလွန်မွေ့လျော်၍ ကြောင့်ကြမဲ့ ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို တပည့်တော်တို့ မြင်ရပါ၏။” (မဇ္ဈိမနိကာယ် ဓမ္မစေတီယသုတ်)

အိမ်ရာထောင်သော လူတို့၏ဘဝသည် ရဟန်းဘဝနှင့် အခြေခံအားဖြင့် မတူသောကြောင့် လူတို့သည် ရဟန်းသံဃာ၏ အခြေခံတရားများကို ရာခိုင်နှုန်းပြည့် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင်

စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား * ၂၅၄

လူ့ဘောင်သစ် တည်ဆောက်ရာ၌ လူနေမှုစနစ်ကို ထိုအခြေခံ တရားများ နှင့်အညီ တတ်နိုင်သမျှ ပြုပြင်ဖန်တီးကြရပေမည်။ ဗုဒ္ဓ၏ အလိုအားဖြင့် ထိုလူနေမှုစနစ်သာလျှင် လူတို့၏ အကျင့်သီလ မြင့်မားမှုနှင့် လူ့ဘောင်၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို အကျိုးပြုပေလိမ့်မည်။

ဦးအေးမောင်

၂၈၅ * ဦးအေးမောင်

မှိုင်းပြုသော စာအုပ်များ

1. Durant, Will. The Pleasures of Philosophy
2. Flugel, J.C Men, Morals and Society
3. Hadfield, J.A. Psychology and Morals
4. James, William. Psychology
5. Thouless, R.H. General and Social Psychology.
6. Urban, W.M. Fundamentals of Ethics

